

RAADSVOORSTEL

20R.00654

Indiener: College van burgemeester en wethouders

Datum: 23 juni 2020

Portefeuillehouder(s): Wethouder Bolderdijk

Portefeuille(s): Financiën (incl betrokkenheid alle portefeuillehouders)

Contactpersoon: J. van Luling

Tel.nr.: 8671

E-mailadres: luling.j@woerden.nl

Onderwerp:

Jaarstukken 2019

Samenvatting:

Wij stellen voor om de jaarstukken 2019 (jaarverslag en jaarrekening) vast te stellen. Met deze stukken leggen wij zowel financieel als inhoudelijk verantwoording af. Met de jaarrekening geven wij een beeld van de financiële ontwikkelingen en de financiële situatie van de gemeente. Met het jaarverslag geven we een beeld van het gevoerde beleid, alle werkzaamheden en alles wat heeft plaatsgevonden.

Gevraagd besluit:

1. De jaarstukken 2019 (jaarverslag en jaarrekening) met een negatief resultaat van € 855.406,- vast te stellen;
2. Een bedrag van € 4.024.346,- over te hevelen naar 2020, waarvan ten laste van reserves € 1.154.706,- (conform raadsbesluit 20R.00151 d.d. 23 april 2020);
3. Een bedrag van € 377.036,- over te hevelen naar 2020 in verband met kostenverhaal;
4. Een bedrag van € 354.314,- toe te voegen aan de Algemene reserve Grondbedrijf;
5. Een bedrag van € 102.276,- te onttrekken aan de Algemene reserve Grondbedrijf en toe te voegen aan de verliesvoorziening grexen;
6. Een bedrag van € 67.098,- te onttrekken aan de Algemene reserve Grondbedrijf;
7. Het netto negatieve saldo van € 4.389.298,- te onttrekken aan de Algemene reserve.

Inleiding

Conform artikel 197 van de gemeentewet leggen wij verantwoording af via de jaarstukken. Deze stukken zijn opgesteld conform de voorschriften van artikel 186 van de Gemeentewet en het Besluit begroting en verantwoording (BBV) provincies en gemeenten. Bij de behandeling in de Auditcommissie heeft de accountant verslag gedaan van haar bevindingen, zodat de Auditcommissie een advies aan de raad kan geven. De accountant is voornemens een goedkeurende verklaring af te geven. Deze zal in combinatie met het definitieve rapport van bevindingen nagezonden worden voor de behandeling in de raad van 16 juli. Separaat zal een bestuurlijke reactie op het uitgebrachte accountantsverslag worden gegeven, waarin zo nodig tevens concrete acties worden opgenomen. Deze bestuurlijke reactie zal ten behoeve van de eerstvolgende Auditcommissie, volgend op de behandeling van de jaarrekening, worden aangeboden.

Participatieproces

Niet van toepassing.

Wat willen we bereiken?

Aan de hand van dit voorstel leggen wij financiële en inhoudelijke verantwoording af en vragen wij uw raad de financiële besluiten te nemen die nodig zijn om het boekjaar 2019 af te kunnen sluiten.

Argumenten

1. De jaarstukken 2019 (jaarverslag en jaarrekening) met een negatief resultaat van € 855.406,- vast te stellen

Hiermee worden de jaarstukken vastgesteld en het resultaat over 2019 bepaald. In het resultaat zit een storting in de voorziening (ex) wethouders van € 1.586.000,-. Zonder deze bijzondere post zou een regulier resultaat geboekt zijn van € 730.594,-. In de raadsinformatiebrief van 28 april 2020 (20R.00422) bent u geïnformeerd over een storting in de voorziening (ex) wethouders van € 2.301.290,-. Dit bedrag is recent gewijzigd door een niet aangekondigde storting van € 609.584 die pas in mei van dit jaar is ontvangen. Dit betreft een waardeoverdracht van het pensioen van een ex-wethouder. De latende gemeente heeft ons hier niet eerder over geïnformeerd en het bedrag werd derhalve onvoorzien op onze rekening gestort. Gevolg is dat de eerder voorziene extra storting naar beneden kan worden bijgesteld. Vanwege de hoogte van het bedrag en de impact hebben wij dit alsnog verwerkt in de jaarrekening;

2. Een bedrag van € 4.024.346,- over te hevelen naar 2020, waarvan ten laste van reserves € 1.154.706,- (besluit van de raad van 23 april 2020)

Dit is de uitvoering van het besluit van de raad van 23 april 2020 over de budgetoverhevelingen (20R.00151). Hiervan komt € 1.154.706,- ten laste van de reserves;

3. Een bedrag van € 377.036,- over te hevelen naar 2020 in verband met kostenverhaal

Bij de decembercirculaire 2018 is een bedrag van € 500.000,- ontvangen ten behoeve van een pilot woningbouw. Dit bedrag is in 2018 overgeheveld naar 2019 in verband met de Herontwikkeling Middelland. Bij het opstellen van de jaarrekening 2019 is geconstateerd dat hiervan nog € 377.036,- moet worden overgeheveld naar het boekjaar 2020;

4. Een bedrag van € 354.314,- toe te voegen aan de Algemene Reserve Grondbedrijf

Dit betreft de winstneming 2019 vanuit het grondbedrijf. Dit wordt aan de Algemene Reserve Grondbedrijf toegevoegd. Op een later moment zal besluitvorming plaatsvinden over de bestemming hiervan.

5. Een bedrag van € 102.276,- ten laste van de Algemene Reserve Grondbedrijf te brengen

Voor de negatieve saldi van de grexen is een verliesvoorziening getroffen. Hierin is voor Defensie Eiland een bedrag gestort van € 49.032,- en voor complex de Pionier een bedrag van € 53.244,-. Deze stortingen komen ten laste van de Algemene Reserve Grondbedrijf;

6. Een bedrag ad € 67.098,- aan de Algemene Reserve Grondbedrijf te onttrekken

In programma 6 is dit bedrag als last opgenomen. Het betreft lasten in verband met het stationsgebied (toekomstige grex). Dit bedrag wordt gedekt door een onttrekking uit de Algemene Reserve Grondbedrijf;

7. Het netto saldo ad € 4.389.298,- te onttrekken uit de Algemene Reserve

Dit is het saldo na resultaatbestemming en is als volgt opgebouwd:

saldo	-855.406
Overheveling	-4.024.346
Overheveling via reserves	1.154.706
Extra overheveling	-377.036
Toevoeging AR grondbedrijf	-354.314
Toevoeging uit AR grondbedrijf	67.098
	<hr/>
	-4.389.298

Kanttekeningen, risico's en alternatieven

Impact Covid-19

Goedkeuring ministerie voor latere aanlevering

Conform artikel 200 van de Gemeentewet dienen de stukken vóór 15 juli aangeleverd te zijn in het jaar volgend op het begrotingsjaar aan Gedeputeerde Staten. Door de ontstane situatie door Covid-19 is er enige vertraging opgelopen in de controle van de jaarstukken en een latere aanlevering van verklaringen door de zorgaanbieders en Verbonden Partijen. Dit heeft het proces rondom de jaarstukken gefrustreerd waardoor we de termijn van 15 juli niet halen. We hebben vanuit coulance toestemming om de jaarstukken uiterlijk 17 juli aan te leveren. Dit lijkt haalbaar als de raad op 16 juli de jaarstukken vaststelt.

Op het moment dat dit voorstel is geschreven, is de accountant hierdoor nog bezig met het afronden van de accountantscontrole. We verwachten niet dat hier nog bijzonderheden uit voortvloeien, mochten daar nog correcties uit voortvloeien, dan zullen wij u hieromtrent direct informeren.

Financiële gevolgen van het voorgestelde besluit

Het saldo van de jaarstukken 2019 toont het saldo tussen de begrote en de werkelijke cijfers over het boekjaar 2019 ten opzichte van de najaarsnota. Het rekeningresultaat 2019 is € 855.406,- negatief. Over de budgetoverhevelingen is in de raad van 23 april 2020 reeds een besluit genomen.

Communicatie

Niet van toepassing.

Bevoegdheid raad:

Op grond van artikel 198 van de Gemeentewet stelt de raad de jaarrekening en het jaarverslag vast in het jaar volgend op het begrotingsjaar.

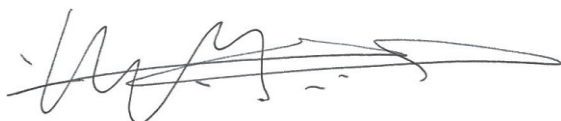

Bijlagen:

- jaarstukken 2019 (jaarverslag en jaarrekening) – archiefnummer 20.012507
- raadsbesluit – archiefnummer 20R.00655

De indiener: College van burgemeester en wethouders

Drs. M.H.Brander
Gemeentesecretaris (wnd.)

V.J.H. Molkenboer
Burgemeester

Onderwerp: Jaarstukken 2019

De raad van de gemeente Woerden;

gelezen het voorstel d.d. 23 juni 2020 van:
- burgemeester en wethouders

gelet op het bepaalde in de Gemeentewet;
artikel 198

b e s l u i t:

1. De jaarstukken 2019 (jaarverslag en jaarrekening) met een negatief resultaat van € 855.406,- vast te stellen;
2. Een bedrag van € 4.024.346,- over te hevelen naar 2020, waarvan ten laste van reserves € 1.154.706,- (conform raadsbesluit 20R.00151 d.d. 23 april 2020);
3. Een bedrag van € 377.036,- over te hevelen naar 2020 in verband met kostenverhaal;
4. Een bedrag van € 354.314,- toe te voegen aan de Algemene reserve Grondbedrijf;
5. Een bedrag van € 102.276,- te onttrekken aan de Algemene reserve Grondbedrijf en toe te voegen aan de verliesvoorziening grexen;
6. Een bedrag van € 67.098,- te onttrekken aan de Algemene reserve Grondbedrijf;
7. Het netto negatieve saldo van € 4.389.298,- te onttrekken aan de Algemene reserve.

Aldus besloten door de raad van de gemeente Woerden in zijn
openbare vergadering, gehouden op

De griffier,

De voorzitter,

drs. M.J.W. Tobeas

V.J.H. Molkenboer

Jaarstukken
2019

INHOUDSOPGAVE

Inhoud

VOORWOORD.....	3
FINANCIËLE BESCHOUWINGEN.....	4
I. JAARVERSLAG	6
I.1 PROGRAMMA'S	7
PROGRAMMA 1 – BESTUUR, DIENSTVERLENING EN VEILIGHEID.....	8
PROGRAMMA 2 – FYSIEK BEHEER OPENBARE RUIMTE EN VERVOER.....	14
PROGRAMMA 3 – SOCIAAL DOMEIN	23
PROGRAMMA 4 – CULTUUR, ECONOMIE en MILIEU	37
PROGRAMMA 5 – ONDERWIJS en SPORT	48
PROGRAMMA 6 – RUIMTELIJKE ONTWIKKELING en WONEN	53
PROGRAMMA 7 – ALGEMENE INKOMSTEN	58
I.2 PARAGRAFEN	62
PARAGRAAF 1 LOKALE HEFFINGEN.....	63
PARAGRAAF 2 VERBONDEN PARTIJEN	70
PARAGRAAF 3 WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING	83
PARAGRAAF 4 BEDRIJFSVOERING.....	92
PARAGRAAF 5 MIDDEN IN DE SAMENLEVING.....	99
PARAGRAAF 6 FINANCIERING	100
PARAGRAAF 7 KAPITAALGOEDEREN.....	104
PARAGRAAF 8 GRONDBELEID.....	113
I.3 BIJLAGEN	120
BIJLAGE 1 PROGRAMMARESULTATEN 2019.....	121
BIJLAGE 2 BUDGETOVERHEVELINGEN	169
II JAARREKENING	170
II.1 BALANS	171
II.2 WAARDERINGSGRONDSLAGEN BALANS	174
II.3 TOELICHTING BALANS	177
II.4 STAAT VAN BATEN EN LASTEN	195
II.5 BEGROTINGSRECHTMATIGHEID	196
II.6 VERANTWOORDING WET NORMERING TOPINKOMENS (WNT)	199
II.7 OVERZICHT INCIDENTELE BATEN EN LASTEN.....	200
II.8 OVERZICHT OP TAAKVELDEN.....	203
II.9 STAAT VAN GEWAARBORGDE GELDLENINGEN	205
II.10 EMU SALDO	207
II.11 SISA-VERANTWOORDING	208
II.12 SUBSIDIES	213

VOORWOORD

Aan de raad van de gemeente Woerden

Hierbij bieden wij u ter vaststelling het jaarverslag en de jaarrekening 2019 van de gemeente Woerden aan.

Het jaarverslag en de jaarrekening geven inzicht in de realisatie van de programma's na het uitbrengen van de programmabegroting 2019.

In het *jaarverslag* leggen wij verantwoording af over de programma's. Per programma is er een samenvatting met de belangrijke ontwikkelingen waarbij wordt ingegaan op de thema's van de programma's (conform de programmabegroting). Vervolgens rapporteren we over de realisatie van de programmadoelen, maar uitsluitend op de doelen die niet zijn gerealiseerd (score 3) en de doelen die deels zijn gerealiseerd (score 2). In bijlage 5 treft u een overzicht aan van alle doelen (gerealiseerd, niet of deels gerealiseerd).

In de *jaarrekening* vindt u onder meer de balans, waarderingsgrondslagen, programmarekening en de bijbehorende toelichtingen. Daarnaast zijn de controleverklaring van de onafhankelijke accountant en het vaststellingsbesluit opgenomen.

Het college van burgemeester en wethouders

FINANCIËLE BESCHOUWINGEN

Het saldo van de jaarrekening 2019 toont het saldo tussen de begrote en de werkelijke cijfers over het boekjaar 2019. De jaarrekening sluit met een nadelig saldo van € 855.000. Hierin is opgenomen een bijzonder bedrijfsresultaat, te weten de storting in de voorziening (ex) wethouders ad € 1.586.000.

Zonder deze storting zou het resultaat € 731.000 voordelig zijn.

Hieronder wordt de analyse op hoofdlijnen weergegeven. Het saldo van de jaarrekening is € 855.000. Bij de najaarsnota was een tekort voorzien ad € 513.000. Te verantwoorden is derhalve een nadelig verschil ad € 342.000.

Analyse op hoofdlijnen	
Omschrijving	nieuwe analyse
Saldo jaarrekening nadelig	-855.000
Saldo begroting na najaarsnota nadelig	-513.000
Verschil nadelig	-342.000
Belangrijkste verschillen	
Storting in voorziening (ex) wethouders	-1.586.000
Verkeerszaken (verkeersvisie juni vastgesteld, daardoor latere opdrachtverlening)	333.000
Lagere kosten parkeerservice, onderhoud materialen en parkeermeters, hogere parkeerheffing	285.000
Minder uitgegeven aan gezonde samenleving, klimaatneutraal rn innovatie, etc.	295.000
Extra lasten tijdelijke huisvesting Margrietschool Woerden	-290.000
Nadeel BTW sport	-145.000
Diverse mutaties Sociaal Domein	358.000
Lagere uitgaven voor energie	253.000
Lagere uitgaven omgevingswet	195.000
Minder ontvangen leges omgevingsvergunning	-354.000
Lagere algemene uitkering	-206.000
Winstnemning grondexploitaties	355.000
Diverse andere mutaties (alleen de grote zijn hierboven vermeld, rest in programma's)	165.000
Totaal	-342.000

In het raadsvoorstel zullen de besispunten met betrekking tot het jaarrekeningresultaat, de saldobepaling en de budgetoverhevelingen worden opgenomen.

In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing wordt aan de hand van indicatoren verder duiding gegeven aan de financiële vermogenspositie van de gemeente Woerden.

Programmadoelen

In dit jaarverslag rapporteren wij per programma de afwijkingen: niet de programmadoelen die volgens planning zijn gerealiseerd (score 1), maar uitsluitend doelen die gedeeltelijk zijn gerealiseerd (score 2, kleur oranje) en doelen die niet zijn gerealiseerd (score 3, kleur rood). In bijlage 2 zijn alle programmadoelen 2019 opgenomen. Van de resultaten die in de programmabegroting 2019 opgenomen zijn, is 85% gerealiseerd. Ter vergelijking: in 2016 was 84% van de programmadoelen gerealiseerd, in 2017 was dit 83% en in 2018 79%.

progr.	aantal doelen	score 1		score 2 of 3	
		aantal	%	aantal	%
1	23	18	78	5	32
2	31	29	94	2	6
3	89	77	87	12	13
4	41	31	76	10	24
5	13	13	100		
6	14	11	79	3	21
7	7	6	86	1	14
Totaal	218	185	85%	33	15%

In het onderdeel 'Programma's' van dit jaarverslag wordt per programma uiteengezet welke resultaten (nog) niet geboekt zijn en waardoor dit is veroorzaakt.

I. JAARVERSLAG

I.1 PROGRAMMA'S

I.2 PARAGRAFEN

I.3 BIJLAGEN

I.1 PROGRAMMA'S

PROGRAMMA 1 – BESTUUR, DIENSTVERLENING EN VEILIGHEID

PROGRAMMA 2 – FYSIEK BEHEER OPENBARE RUIMTE EN VERVOER

PROGRAMMA 3 – SOCIAAL DOMEIN

PROGRAMMA 4 – CULTUUR, ECONOMIE en MILIEU

PROGRAMMA 5 – ONDERWIJS en SPORT

PROGRAMMA 6 – RUIMTELIJKE ONTWIKKELING en WONEN

PROGRAMMA 7 – ALGEMENE INKOMSTEN

PROGRAMMA 1 – BESTUUR, DIENSTVERLENING EN VEILIGHEID

Wat heeft Woerden bereikt?

Het programma 'bestuur, dienstverlening en veiligheid' richt zich op de gemeentelijke dienstverlening, een veilige leefomgeving en regionale samenwerking.

Dienstverlening

In 2019 is het nieuwe gemeentehuis in gebruik genomen. De gemeentelijke dienstverlening is aangepast op de moderne functionaliteiten van de nieuwe werkomgeving. Daarnaast is het kennis- en kwaliteitsniveau van de medewerkers verbeterd en zijn werkprocessen gedigitaliseerd. Ook zijn er nieuwe vormen van dienstverlening in gebruik genomen. Een voorbeeld hiervan is de mogelijkheid om een doodgeboren kind te registreren, wat voor veel ouders belangrijk is.

Veiligheid

Op het gebied van veiligheid streven wij niet alleen naar lage criminaliteitscijfers, maar vinden wij de veiligheidsbeleving (hoe veilig voelen mensen zich?) net zo belangrijk. Via het Integraal Veiligheidsplan, vastgesteld door de gemeenteraad, worden de prioriteiten bepaald. Volgens het Veiligheidsbeeld is het totaal aantal geregistreerde misdrijven in de gemeente Woerden in 2019 met 8 procent gedaald ten opzichte van 2018. Woerden scoort hiermee beter dan de gemiddelde regionale ontwikkeling (+3 procent). Andere ontwikkelingen zijn:

- Opvallende dalers: zakkenrollen (-42%), misdrijven op wapenhandel en/of -bezit (-66%) en winkeldiefstal (-35%). Winkeldiefstal zit hiermee op het laagste niveau sinds 2016.
- Opvallende stijgers: fietsdiefstal (+11%, incl. brom- en snorfietsen) en fraude (+20%). Opvallend is daarbij dat de stijging van fietsdiefstal is toe te schrijven aan de tweede helft van 2019.
- Ondernijming, benoemd als lokale prioriteit in het Integraal Veiligheidsplan, kent een toename in het aantal meldingen van 178 naar 214 (+20%).

Handhaving

Naast het Integraal Veiligheidsplan is in 2019 het aanpalende Handhavingsbeleid 2019-2022 vastgesteld. Om een integrale benadering te waarborgen, sluiten het veiligheidsplan en het handhavingsbeleid waar mogelijk op elkaar aan. Vanuit handhaving zijn er:

- 903 toezichtmomenten op de uitvoering van verleende omgevingsvergunningen geweest. Een toezichtmoment kan bestaan uit: een (voor)overleg, een heicontrole, wapeningcontrole, brandveiligheidscontrole of een eindcontrole.
- 107 handhavingzaken in behandeling genomen; hiervan zijn er 72 afgehandeld in 2019.
- 917 BAG-controles en 5 evenementen gecontroleerd op constructieve en brandveiligheidseisen.
- 8 panden gesloten en verzegeld op grond van de Opiumwet.

Regionale samenwerking

Op het gebied van regionale samenwerking hebben wij, samen met onze regionale partners uit het Groene Hart, een zgn. regiodeal Bodemdaling gesloten met het Rijk. Via de regiodeal werken alle betrokken partijen samen aan manieren om beter om te gaan met de gevolgen van bodemdaling. Het Rijk investeert € 10 miljoen in de deal. De overige betrokken overheden, waaronder de gemeente Woerden, investeren gezamenlijk eenzelfde bedrag.

In de metropoolregio Utrecht werken wij samen met onze partners in de U10 aan een integraal ruimtelijk programma voor de regio: het ruimtelijk economisch perspectief en programma (hierna: REP). In 2019 zijn de bouwstenen (analyserapporten), een plan van aanpak, een concept-uitgangspuntennotitie en een concept-beoordelingskader voor dit programma opgesteld.

Samenwerking Oudewater-Woerden

In 2019 is de dienstverleningsovereenkomst (DVO) tussen Oudewater en Woerden geëvalueerd. Op basis van deze evaluatie en de opgedane ervaringen hebben beide gemeenteraden zich, onder voorwaarden, uitgesproken voor een verlenging van het huidige samenwerkingsmodel.

Wat heeft Woerden gedaan?

Dienstverlening

De ingebruikname van het nieuwe gemeentehuis heeft relatief veel impact voor de dienstverlening. In 2019 is ervoor gezorgd dat alle nieuwe functionaliteiten van de nieuwe huisvesting optimaal konden worden benut. Los hiervan is gedurende het jaar via opleidingen en cursussen continu in het kennis- en kwaliteitsniveau van de medewerkers geïnvesteerd. Een noodzaak om de steeds complexere aanvragen (een landelijke trend) goed te kunnen behandelen. Naast het scholen van de medewerkers zijn er diverse werkprocessen gedigitaliseerd. Verder heeft het telefonisch informatiepunt een nieuwe telefooncentrale in gebruik genomen met als doel om de telefonische bereikbaarheid te kunnen verhogen.

Veiligheid

Voor het vergroten van de veiligheid zijn onder andere de volgende inspanningen geleverd:

- Bewustwording gecreëerd voor het onderwerp ondermijning via bijeenkomsten en trainingen voor inwoners en ondernemers en in de gemeentelijke organisatie en. Daarnaast is er een meldpunt voor signalen geopend, een informatiepakhuis opgericht waar informatiestromen bijeenkomen en worden geanalyseerd, en een bestuurlijke communicatieleidraad voor dit onderwerp opgesteld. Al deze middelen zijn gericht op het tegengaan van ondermijning.
- Voor de integrale aanpak jongerenoverlast hebben jongerenwerkers naast hun reguliere werkzaamheden een signaleringsfunctie uitgeoefend. Relevante informatie die hieruit voortkomt, wordt met de boa's politie en gedeeld om hun informatiepositie en handelingsperspectief te verbeteren.
- Voor het voorkomen van nieuwe aanwas en het verminderen van recidive (PGA) wordt nauwer samengewerkt met ketenpartners en, via het bijwonen van regionale bijeenkomsten, aan kennisvergaring gedaan.
- Voor de aanpak van High Impact Crimes (woninginbraken/overvallen/autobranden) en Veel Voorkomende Criminaliteit (auto-inbraken, fietsendiefstal en vandalisme) is een veiligheidsavond over inbraakpreventie, een oefening 'boef in de wijk' en een bewustwordingscampagne tegen woninginbraak 'Donkere Dagen Offensief' georganiseerd.
- Om de eigen verantwoordelijkheid voor het tegengaan van cybercrime bij inwoners en ondernemers te stimuleren is samen met het platform Veilig Ondernemen, de Veiligheidscoalitie Midden-Nederland en het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid een cybercrime ontbijt/ training georganiseerd. Hierbij zijn onder andere praktische preventietips gedeeld.

Handhaving

Het boa-team heeft zich met name gericht op parkeerexcessen, toezicht bij evenementen, tegengaan van ondermijning, overlast van jeugd en controle op drank-en-horecaverunningen (openingstijden en drankgebruik <18 jaar). Daarnaast zijn in samenwerking met de Veiligheidsregio Utrecht de werkprocessen rond het Besluit Brandveilig Gebruik en Basishulpverlening Overige Plaatsen geoptimaliseerd. Ten slotte is er gewerkt aan een online module die aanvragers faciliteert om tekeningen voor vergunningaanvragen gemakkelijk te kunnen aanleveren.

Regionale samenwerking

Voor de regiodeal bodemdaling hebben wij negen projectvoorstellen geschreven, waarvan er zeven zijn goedgekeurd. Voor de goedgekeurde projecten wordt geld beschikbaar gesteld via de regiodeal. In U10-verband brengen wij onze belangen naar voren aan ambtelijke en bestuurlijke regionale tafels. Daarnaast is er een raads werkgroep REP in het leven geroepen. Naast de reguliere commissie- en raadsvergaderingen is dit een (informeel) middel om de raad te informeren en te betrekken bij het REP-proces.

Rapportage programmadoelen

In dit jaarverslag rapporteren wij op afwijkingen. Dat betekent dat we niet rapporteren op de programmadoelen die volgens planning zijn gerealiseerd, maar uitsluitend op doelen die gedeeltelijk zijn gerealiseerd (code 2, kleur oranje) en doelen die niet zijn gerealiseerd (code 3, kleur rood).

Programma 1 heeft 23 resultaten. Hiervan is 78% volledig, 13% gedeeltelijk en 9% niet gerealiseerd. De realisatie vertoont de volgende afwijkingen:

	Maatschappelijk effect		Resultaat		Inspanning	Pfh	Resultaat	Toelichting resultaat
1. Een professionele organisatie								
1.1	Een goede, slagvaardige, professionele organisatie.	1.1.4	We gaan in 2019 een nulmeting doen van de dienstverlening onze digitale kanalen.	1.1.4.1	Welke kanalen hebben of willen we? Wat willen we meten? Welke instrumenten zetten we daarvoor in. Welke doelen bepalen voor de dienstverlening in 2020?	Molkenboer	●	Op dit moment monitoren we structureel het gebruik van de website op diverse onderdelen (bezoekersaantallen, privacygevoelige info, functioneren systeem, enz.). Het streefcijfer is niet bepaald. In 2020 bepalen we voor ieder digitaal kanaal het kwaliteitsniveau.
1.1	Een goede, slagvaardige, professionele organisatie.	1.1.7	Eind 2019 zal de telefonische bereikbaarheid van alle afdelingen 85% bedragen	1.1.7.1	De afdelingen verantwoordelijk laten zijn (opnemen domeinplannen) van eigen bereikbaarheid. Met verbeterde digitale rapportagetools.	Molkenboer	●	De cijfers van telefonische bereikbaarheid van interne afdelingen zijn niet beschikbaar via ons eigen systeem. Vanuit de praktijk wordt aangegeven dat de bereikbaarheid van de interne organisatie onvoldoende is. In 2020 zal ingezet worden op een verbeterde interne bereikbaarheid door de urgentie bij alle medewerkers onder de aandacht te brengen en daarnaast het systeem aan te passen.
1.1	Een goede, slagvaardige, professionele organisatie.	1.1.8	Eind 2019 hebben we de norm van de zelfevaluatie gehaald.	1.1.8.1	De gemeente is verplicht om een jaarlijks onderzoek uit te voeren naar de inrichting, werking en beveiliging. De zelfevaluatie bestaat uit een tweetal controles van de reisdocumenten en de BRP (Basisregistratie Personen die deel uit maken van de ENSIA (Eenduidige Normering Single Information Audit) lijst.	Molkenboer	●	We hebben op 5 van de 6 onderdelen de norm van de zelfevaluatie gehaald. Op het onderdeel relaties is een onvoldoende gescoord omdat de capaciteit en vakinhoudelijke kennis onvoldoende waren. De verwachting is dat we in 2020 op alle 6 de onderdelen een voldoende scoren.
1.1	Een goede, slagvaardige, professionele organisatie.	1.1.9	Inzet Landelijke Aanpak Adreskwaliteit vergroten d.m.v. uitbreiding fte.	1.1.9.1	Alle noodzakelijke acties uitvoeren om woonfraude en adresfraude tegen te gaan.	Molkenboer	●	We hebben de inzet op de Landelijke Aanpak Adreskwaliteit niet kunnen vergroten. Voor 2020 wordt er formatie vrijgemaakt om dit onderdeel op te pakken.
1.1	Een goede, slagvaardige, professionele organisatie.	1.1.10	Inzet aanpak persoonsidentificatie uitbreiden door elk aangeboden legitimatiebewijs te controleren.	1.1.10.1	Door juiste kennis van de medewerkers en aangeschafte Keesing programmatuur dit bewerkstelligen.	Molkenboer	●	We hebben de inzet op de aanpak persoonsidentificatie niet kunnen uitbreiden, door het ontbreken van een ICT-component. Verwachting is dat dit in 2020 wel gerealiseerd wordt.

Legenda inspanning en resultaat: groen = gerealiseerd, oranje = gedeeltelijk of later gerealiseerd, rood = niet gerealiseerd

Financiële analyse

Taakveld	Omschrijving	U/I	Begroting na wijziging	Werkelijk	Vershil
0.1	Bestuur	Lasten	2.677.783	4.924.741	2.246.958-
0.2	Burgerzaken		1.227.223	1.239.489	12.266-
1.1	Crisisbeheersing en brandweer		3.070.251	2.940.318	129.933
1.2	Openbare orde en veiligheid		1.475.404	1.342.053	133.351
5.4	Musea		259.175	254.595	4.580
Lasten - Totaal			8.709.836	10.701.197	1.991.361-
0.1	Bestuur	Baten	69.952-	705.840-	635.888
0.2	Burgerzaken		809.240-	860.333-	51.093
1.1	Crisisbeheersing en brandweer		102.972-	117.362-	14.390
1.2	Openbare orde en veiligheid		28.010-	84.682-	56.672
5.4	Musea			28.771-	28.771
Baten - Totaal			1.010.174-	1.796.987-	786.813
0.1	Bestuur	Totaal	2.607.831	4.218.901	1.611.070-
0.2	Burgerzaken		417.983	379.156	38.827
1.1	Crisisbeheersing en brandweer		2.967.279	2.822.957	144.322
1.2	Openbare orde en veiligheid		1.447.394	1.257.371	190.023
5.4	Musea		259.175	225.824	33.351
Saldo van baten en lasten			7.699.662	8.904.209	1.204.547-
Taakveld	Mutaties reserves		Begroting na wijziging	Werkelijk	Vershil
0.10	Toevoegingen		2.800.000	2.840.106	40.106-
0.10	Onttrekkingen		5.058.115-	4.065.898-	992.217-
Saldo mutaties reserves			2.258.115-	1.225.792-	1.032.323-
Resultaat programma 1			5.441.547	7.678.417	2.236.870-

Programma 1		
Taakveld	Analyse lasten	
0.1	Storting in voorziening wethouders n.a.v. gewijzigde rekenrente	-2.197.290
1.1	De werkelijke die door de VRU worden uitgevoerd blijken lager uit te vallen dan is ingeschat	46.000
1.1	Lagere lasten Meerjarenonderhoudsprogramma kazernes Harmelen en Woerden	108.000
1.1	Kosten te verhalen op VRU i.v.m. uitbreiding brandweergarage (zij bij baten)	-25.000
1.1	lagere kosten gas-water-licht + hogere belasting brandweergarage Woerden	10.000
1.2	De Boa's zijn in dienst gekomen in plaats van ingehuurd, dus dit betekent hogere loonkosten. Hierbij is rekening gehouden met de nieuwe formatie.	118.048
	Overige lasten	-51.119
	totaal lasten	-1.991.361

Taakveld	Analyse baten	
0.1	Dit betreft een bedrag dat van een gemeente is ontvangen in verband met de waardeoverdracht van pensioenaanspraken van een ex wethouder	609.585
0.2	Vergoeding bij ziekte van medewerkers. Aan de lastenkant is meer uitgegeven aan personeel om ziekte op te vangen.	12.611
0.2	Door de wetwijziging zijn de baten uit leges reisdocumenten afgenomen. Daarentegen zijn de leges voor huwelijken, GBA documenten en rijbewijzen hoger uitgevallen.	38.483
1.2	De aanvragen voor APV zijn toegenomen doordat er meer evenementen zijn georganiseerd	20.323
1.2	Omdat het BOA medewerkers in loondienst van Woerden zijn genomen, dient de inzet in Oudewater afzonderlijk doorbelast te worden. Deze kosten werden voorheen rechtstreeks gefactureerd aan Oudewater.	25.580
	Overige baten (diverse kleinere posten o.a. RHC, bestuurssecretariaat en brandweerkazerne)	80.232
	totaal baten	786.813

	Mutaties reserves	
	Toevoeging reserve WW 3e jaar (conform beleidsregels, eigen risico WW, zie overhead)	-40.106
	Lagere onttrekking algemene reserve door minder uitgaven voor businesscase (zie met overhead)	-364.677
	Lagere onttrekking door budgetoverhevelingen (zie overhead)	-627.540
Taakveld	Budgetoverhevelingen	
0.1	Rekenkamercommissie	17.000

Wettelijk verplichte indicatoren

Indicator	Eenheid	Periode	Woerden	Nederland	Omschrijving
Demografische druk (Groene + grijze druk tov 20-64)	%	2019	76,6	69,8	De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar.
Diefstallen uit woning	per 1.000 inwoners	2018	1,9	2,5	Het aantal diefstallen uit woningen, per 1.000 inwoners.
Funciemenging	%	2019	56,8	53,2	De funciemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.
Geweldsmisdrijven	per 1.000 inwoners	2018	2,9	4,8	Het aantal geweldsmisdrijven. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).
Jongeren met een delict voor de rechter	%	2018	0	1	Het percentage jongeren (12 t/m 21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen.

Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	per 1.000 inwoners	2018	5	5,4	Hieronder vallen brandstichting, alle vormen van vernieling en misdrijven tegen de openbare orde en het openbaar gezag. Voorbeelden van misdrijven tegen de openbare orde en tegen het openbaar gezag zijn opruiing, huis-, computer- en lokaalvredebreuk, deelneming aan een criminele of terroristische organisatie, openlijke geweldpleging, godslastering, discriminatie en het doen van een valse aangifte. Omdat het delict mensenhandel vaak onder dezelfde feitcode geregistreerd wordt als het delict mensensmokkel worden deze twee delicten samengeteld en weergegeven bij de gewelds- en seksuele misdrijven.
Indicator	Eenheid	Periode	Woerden	Nederland	Omschrijving
Verwijzingen Halt	per 10.000 jongeren	2014	99	138	Het aantal verwijzingen Halt per 10.000 inwoners van 12 tot 18 jaar. Jongeren van 12 tot 18 jaar die een licht strafbaar vergrijp plegen, worden door de politie of leerplichtambtenaren naar Bureau Halt verwezen voor een passende Halt-straf. Zij krijgen leeropdrachten en er volgen gesprekken met de jongere en de ouders. Op deze manier kunnen jongeren rechtzetten wat zij fout hebben gedaan, zonder dat zij in aanraking komen met het Openbaar Ministerie.
		2015	87	134	
		2016	30	137	
		2017	65	131	
		2018	49	119	
Winkeldiefstallen	per 1.000 inwoners	2018	0,9	2,2	Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.

PROGRAMMA 2 – FYSIEK BEHEER OPENBARE RUIMTE EN VERVOER

Wat heeft Woerden bereikt?

Dit programma omvat alle activiteiten die de gemeente uitvoert voor een goede instandhouding van de openbare ruimte (schoon, heel en veilig). Daarnaast maakt het taakveld verkeer en vervoer (bereikbaarheid en doorstroming) onderdeel uit van dit programma. Als je de vorige zinnen snel uitspreekt, dan heb je slechts een beperkt beeld van hoeveel inspanning er nodig is om dit te bereiken. In dit verslag vertellen we welke activiteiten het afgelopen jaar hebben plaatsgevonden en welke doelstellingen zijn bereikt.

Fysiek beheer openbare ruimte

Gemeente Woerden staat al ruim 10 jaar voor een enorme (organisatorische en financiële) opgave. Met name de laatste 5 jaar is de opgave voor de openbare ruimte steeds concreter geworden. In 2015 heeft de toenmalige gemeenteraad een onderzoek laten uitvoeren om in beeld te brengen hoe het beheer van de openbare ruimte er toen voor stond. De resultaten waren confronterend, maar ook hoopvol, omdat er op ingespeeld kon worden. Op basis van de onderzoeksresultaten heeft de gemeenteraad voor de periode 2016-2019 geld vrijgemaakt om een inhaalslag te maken (naast het uitvoeren van de reguliere werkzaamheden). De '13 miljoen' was bestemd voor het structureel verhogen van de onderhoudsbudgetten, wegwerken van achterstallig onderhoud en het verbeteren van de organisatie.

Het jaar 2019 was het laatste jaar van de Inhaalslag. Een moment waarop de acties uit het vierjarige traject opgeleverd moeten zijn. Onder paragraaf 2: Wat heeft Woerden gedaan? wordt hierop een uitgebreide toelichting gegeven. We mogen concluderen dat de inhaalslag een enorm succes is geweest en dat er bergen werk zijn verzet. Helaas betekent (kennis) verbeteren ook meer inzicht in de omvang van de opgave en dat doet ons beseffen dat de inhaalslag nog maar een eerste paar druppels op de gloeiende plaat zijn geweest. De taskforce Openbare Ruimte uit 2018 (t.b.v. coalitieonderhandelingen) heeft hiervan al een aardig beeld gegeven. Volgend jaar wordt opnieuw een taskforce uitgevoerd om inzichtelijk te krijgen hoe groot de opgave daadwerkelijk is.

Verkeer en vervoer

Ook op het gebied van Verkeer en vervoer is er in 2019 hard gewerkt. Om Woerden nu en in de toekomst bereikbaar te houden, is de Verkeersvisie opgesteld, samen met een grote participatiegroep. Afgelopen jaar zijn de uitgangspunten uit de visie uitgewerkt naar een strategienota en zijn de benodigde instrumenten voor een verdere uitwerking ontwikkeld. Bijvoorbeeld een eigen verkeersmodel en een aanpak voor het op te stellen Meerjaren VerkeersPlan (MVP). Daarnaast is gestart met het opstellen van nieuw parkeerbeleid en zijn er al diverse kleine verkeersmaatregelen ter verbetering van het fietsklimaat uitgevoerd. In 2020 wordt het MVP aan de gemeenteraad ter besluitvorming voorgelegd.

Wat heeft Woerden gedaan?

In deze paragraaf wordt uitgebreid stilgestaan bij activiteiten en/of projecten uit het afgelopen jaar. Het is slechts een selectie. Voor een uitgebreide toelichting (inclusief financiële verantwoording) op de verschillende projecten verwijzen we naar paragraaf 7: Kapitaalgoederen, en naar de [onlinekaart](#).

Fysiek beheer openbare ruimte:

Afval & Reiniging: duurzaam inzamelen

Sinds enkele jaren is het nieuwe inzamelen operationeel. Bewoners die minder vaak restafval aanbieden, kunnen in aanmerking komen voor teruggave van een deel van de afvalstoffenheffing. Deze prikkel draagt bij aan het realiseren van de doelstelling om in 2020 75% van het afval gescheiden in te zamelen. Met name het apart inzamelen van gft wordt gestimuleerd. Apart inzamelen is zowel voor laag- als hoogbouw mogelijk, maar vergt een andere aanpak. Specifiek voor de binnenstad bekijken we samen met horeca en winkeliers hoe het afval scheiden door ondernemers binnen de binnenstadsring kan worden gestimuleerd.

Afval & Reiniging: afvalvrije scholen

Basisscholen willen graag afval scheiden. Wettelijk is dit (nog) niet te regelen. Rijkswaterstaat is op nationaal niveau actief op dit dossier. Lokaal zoeken we naar tijdelijke mogelijkheden.

**Afval & Reiniging:
verminderen zwerfafval**

Inwoners worden gemobiliseerd om op regelmatige tijden of periode (een deel van) de buurt schoon te maken. De gemeente faciliteert door hulpmiddelen beschikbaar te stellen en het vuil op te halen. Ook zijn er bijeenkomsten voor zwerfafvalambassadeurs georganiseerd en is ingezet op aanpak van snoeproutes.

**Wijkonderhoud:
begraafplaatsen**

In 2019 is verdergegaan met het opstellen van het beleidsplan voor de gemeentelijke begraafplaatsen. Een plan waarbij een toekomstbestendige en kostenbewuste instandhouding van de begraafplaatsen wordt beoogd. Dit plan bevindt zich inmiddels in het laatste stadium. Na afronding wordt het plan ter besluitvorming gestuurd aan de gemeenteraad. Parallel aan het opstellen van het beleidsplan wordt gewerkt aan het verbeteren en verder automatiseren van het proces voor de begraafplaatsadministratie. Daarnaast wordt hard gewerkt aan de zgn. digitale kaart van de begraafplaatsen, waardoor de dienstverlening verder zal verbeteren. En wordt uiteraard onderhoud uitgevoerd zodat de begraafplaatsen er netjes uit blijven zien.

**Wijkonderhoud:
hondenbeleid**

In 2019 zijn de plekken van de hondenuitrenvelden binnen de gemeente Woerden door het college vastgesteld en zijn de laatste aanpassingen gedaan. Hiermee gaat het project 'hondenuitrenvelden' over naar beheer. In totaal zijn er de afgelopen jaren ruim 20 hondenuitrenvelden aangelegd.

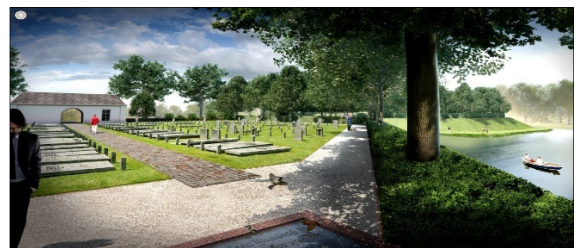
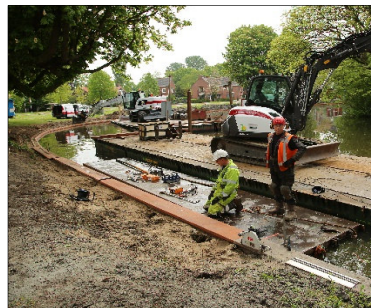
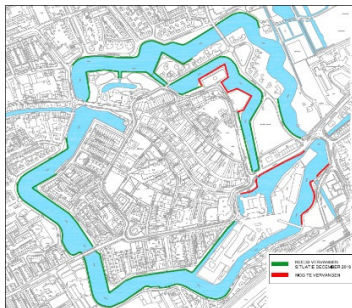

**Realisatie & Beheer:
bodemdaling**

Binnen het programma Bodemdaling is in 2019 gewerkt aan het professionaliseren van de organisatie, het implementeren van de LCC-afweging (Life Cycle Costing) bij reconstructies in slappe bodem gebieden en het maken van verbindingen met andere overheden of organisaties. Dit alles heeft geresulteerd in het slagen van de Regiodeal Bodemdaling. Een enorme stimulans om stappen te zetten in het leefbaar houden van de bodemdalingsgevoelige gebieden. Afgelopen jaar is ook verdergegaan met een aantal pilots en onderzoeken naar alternatieve funderingsmethoden. Denk aan drijvend bouwen, onderzoek naar autonome bodemdaling, satellietmetingen en gebruik van grondvervanging. En zijn ook de pilots uit eerdere jaren geëvalueerd, waarbij waardevolle resultaten zijn opgeleverd. Tot slot is er in 2019 ingezet op publieksvoorlichting (gezamenlijk met het Platform Slappe Bodem). Zowel in vakbladen als via de reguliere media.

**Realisatie & Beheer:
beschoeiing Singel**

Sinds 2014 wordt gewerkt aan het vervangen van de beschoeiing van de Singel. Met als einddatum 11 maart 2022 (de dag voor de 650ste verjaardag van Woerden) is er nog een hoop werk te doen. In 2019 is het project verder uitgevoerd en zijn honderden meters beschoeiing aangebracht. Stapje voor stapje komen we dichterbij de vastgestelde visie voor de Singel. Aanststaande zijn de werkzaamheden aan de Bastions (Hogewal en Torenwal) en de kade aan de Oostdam. Ook wordt de rijksmonumentale begraafplaats Hogewal gerestaureerd.

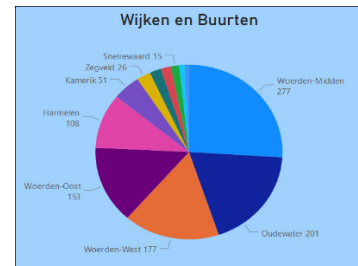
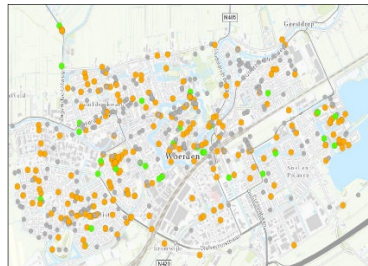
**Realisatie & Beheer:
inhaalslag**

Binnen de Inhaalslag Openbare Ruimte werd krediet vrijgemaakt om een groot deel van het achterstallig onderhoud in te lopen. Het betrof een inhaalslag op groen (met name de bomen), beweegbare bruggen en verharding. De laatste zaken (garanties en opleverpuntjes) worden begin 2020 afgerond. Daarmee zijn alle projecten afgerond en is aan de toezegging richting de gemeenteraad voldaan.

Openbare Ruimte: MOR

Na ruim 2 jaar van ontwikkelen is afgelopen najaar het MOR-klantportaal live gegaan. Daarmee is het project 'Verbeteren proces Meldingen Openbare Ruimte' succesvol afgerond. Samen met een marktpartij is een eigen applicatie ontwikkeld en ingevoerd (dat laatste ging met vallen en opstaan) waarmee optimaal gebruikgemaakt wordt van bestaande systemen en aan onze klanten zo snel en goed mogelijk service verleend wordt. De servicenorm van 48 uur voor het eerste klantcontact wordt voor ruim 85% behaald. Komende jaar wordt ingezet op het verhogen van dit percentage.

Openbare Ruimte: organisatie verbeteren 7-sporen

De verbeterslag in de organisatie werd uitgevoerd aan de hand van een 7 sporen-aanpak. Afgelopen jaar zijn binnen elk van de sporen de laatste stappen gezet om de basis op orde te brengen. In het ene spoor heeft dit een grotere stap betekend dan in het andere. Dit heeft als oorzaak de gekozen logische opeenvolging van stappen. Zonder vastgesteld beleid is bijvoorbeeld het opstellen van een beheerplan niet mogelijk. En zonder een goede beschrijving van de bedrijfsprocessen is het niet mogelijk om in control te komen. Op alle sporen scoren we inmiddels een ruime voldoende. Dit betekent uiteraard niet dat we klaar zijn. Het in control blijven vraagt om adequate sturing en heldere afspraken.

1. Proces	beschrijven bedrijfsprocessen, toewijzen verantwoordelijkheden en vervolgens verbeteren van processen;
2. Control	op orde brengen van de basisgegevens (door inventarisaties, inspecties e.d.) en verzorgen managementinformatie t.b.v. P&C-cyclus;
3. Beleid, beheer en programmering	opstellen beleidsplannen, beheerplannen, jaarplanning, koppeling beheersysteem met MOR en verbeteren van Meerjarig Onderhoudsprogramma (MOP);
4. Realisatie	effectief en doelmatig uitvoeren van werkzaamheden: (planmatig en service) onderhoud, groot onderhoud, vervanging en reconstructie;
5. Organisatie	3 teams (Afvall & Reiniging, Realisatie & Beheer en Wijkonderhoud) waarvan per team en eigen verbetertraject met 1 algemene lijn;
6. Inkoop	inkoop regulier en groot onderhoud in een gevel tot gevel contract, een innovatief bomencontract en enkele losse raamovereenkomsten, inkoop van reconstructies en inkoop van engineering & specialistische onderzoeken;
7. Communicatie & Participatie	participatie bij beleid, beheer en onderhoud, informeren over werkwijze en investeren in nieuwe manieren van communicatie (van analoog naar digitaal).

	0-20%		21-40%		41-60%		61-80%		81-100%	
Spoor	2016	2019	2016	2019	2016	2019	2016	2019	2016	2019
Proces			2016					2019		
Control	2016									2019
Beleid, beheer & programmering			2016					2019		
Realisatie							2016			2019
Organisatie			2016					2019		
Inkoop			2016							2019
Communicatie & participatie			2016					2019		

Bovenstaande tabel geeft de voortgang weer. Het is het streven dat in 2020 alle kleuren op groen staan.

Disclaimer: de tabel zegt niets over de aanwezigheid van achterstallig onderhoud in de openbare ruimte. Voor de technische staat wordt verwezen naar het dashboard technische staat uit het beheersysteem (in ontwikkeling).

Verkeer en vervoer

Strategienota Verkeer:

Met participatie van bewoners en ondernemers is gewerkt aan een Verkeersvisie Woerden 2030, die door de gemeenteraad is vastgesteld. In 2018 en 2019 is gewerkt aan de vervolgstap, namelijk een strategienota van de Verkeersvisie. Daarnaast is een eigen verkeersmodel ontwikkeld. Tezamen vormen deze instrumenten de basis voor het opstellen van een toekomstig Wegennet 2030/2040 (uitwerking is het MVP). Aan de hand van de woningbouwambitie en -plannen wordt bepaald waarbij knelpunten in het wegennet te verwachten zijn. Door hier preventief op in te spelen kan de bereikbaarheid, veiligheid en leefbaarheid in de toekomst worden gegarandeerd.

Doorstroming Woerden-West:

Diverse voorbereidende werkzaamheden hebben plaatsgevonden en achter de schermen wordt gewerkt aan het verder uitwerken van de schetsontwerpen naar een uitvoerbaar plan voor de Boerendijk. De verkeersregelinstallatie (VRI) op de kruising Boerendijk-Hoge Rijndijk is vervangen. En de kruising Hollandbaan-Waardsebaan is in september jl. in uitvoering gegaan. De werkzaamheden gaan nog duren tot in 2020.

Brug Woerden-West:

Conform het raadsbesluit uit begin 2019 is een uitgebreid participatietraject gestart en zijn 2 varianten uitgewerkt (Rietveldbrug en Gildebrug). Resultaten van de participatie en de uitwerking liggen ter besluitvorming voor aan de gemeenteraad. De participatie heeft een extra variant opgeleverd (Rembrandtbrug), waarvoor een aanvullend raadsbesluit tot onderzoek is genomen.

Parkeerbeleid Binnenstad:

Begin 2019 is een nieuw parkeerverwijssysteem geplaatst. Daarnaast is gestart met het opstellen van Parkeerbeleid. Verwachting is dat dit in 2020 aan de gemeenteraad ter besluitvorming wordt voorgelegd.

Regionale samenwerkingen en meer:

In regionale samenwerking zijn diverse verkeerskundige vraagstukken onderzocht en voorstellen voor verbetering aangedragen. De voorstellen worden in 2020 aan de betrokken gemeentebesturen ter besluitvorming voorgelegd. Tot slot zijn er diverse (kleine) verkeersmaatregelen en onderzoeken uitgevoerd, in lijn met het Beleidskader Binnenstad, en zijn adviezen uitgebracht om de verkeersveiligheid en doorstroming te bevorderen.

Rapportage programmadoelen

In dit jaarverslag rapporteren wij op afwijkingen. Dat betekent dat we niet rapporteren op de programmadoelen die volgens planning zijn gerealiseerd, maar uitsluitend op doelen die gedeeltelijk zijn gerealiseerd (code 2, kleur oranje) en doelen die niet zijn gerealiseerd (code 3, kleur rood).

Programma 2 heeft 31 resultaten. Hiervan is 94% volledig, en 6% gedeeltelijk gerealiseerd. De realisatie vertoont de volgende afwijkingen:

	Maatschappelijk effect		Resultaat		Inspanning	Pfh	Resultaat	Toelichting resultaat
1. Aanpak van de grote verkeersknelpunten in Woerden west en oost								
1.1	Aan de westkant van Woerden is een goede en veilige doorstroming van het verkeer.	1.1.2	De route Jozef Israëlslaan - Boerendijk, de Hoge Rijndijk en het kruispunt Hollandbaan-Waardsebaan zijn veiliger ingericht voor zowel auto als fiets.	1.1.2.1	Uitvoering van de maatregelen Woerden west in samenhang met de nieuwe investeringen.	Noorthoek	●	Werkzaamheden zijn eind augustus gestart. Oplevering begin 2020.
1.2	Aan de oostkant van de kern Woerden is een goede en veilige doorstroming van het verkeer.	1.2.1	In 2022 is de Steinhagenseweg omgelegd en zijn de fietsoversteken bij de Steinhagenseweg zodanig ingericht dat er een optimale afstemming wordt bereikt tussen doorstroming en verkeersveiligheid voor auto en fiets.	1.2.1.1	In overleg met RO om omlegging Steinhagenseweg conform resultaat uit te voeren (is onderdeel van de ontwikkeling Snellerpoort).	Noorthoek	●	In Q4 is de benodigde mobiliteitsanalyse opgeleverd. Begin 2020 is een voorstel aan de raad gestuurd voor definitieve besluitvorming.
1.2	Aan de oostkant van de kern Woerden is een goede en veilige doorstroming van het verkeer.	1.2.1	In 2022 is de Steinhagense-weg omgelegd en zijn de fietsoversteken bij de Steinhagenseweg zodanig ingericht dat er een optimale afstemming wordt bereikt tussen doorstroming en verkeersveiligheid voor auto en fiets.	1.2.1.2	In overleg met RO en in samenwerking met de provincie investeren in veilige fietsoversteekplaatsen langs de Steinhagenseweg.	Noorthoek	●	In Q4 is de benodigde mobiliteitsanalyse opgeleverd. Begin 2020 is een voorstel aan de raad gestuurd voor definitieve besluitvorming.
2. Verkeer in Woerden beter, veiliger en duurzamer organiseren								
2.1	Uitwerken en uitvoeren van de Verkeersvisie 2030 om het verkeerssysteem beter, veiliger en duurzamer te maken.	2.1.3	Een kostenneutraal toekomstbestendig parkeerbeleid voor de gemeente Woerden.	2.1.3.2	We schrijven een nieuw parkeerbeleid op basis van de huidige inzichten voor heel Woerden. Hierin wordt ook een kostencomponent opgenomen.	Noorthoek	●	Onderzoek neemt meer tijd in beslag dan verwacht. Oplevering niet in 2019, maar begin 2020.
2.1	Uitwerken en uitvoeren van de Verkeersvisie 2030 om het verkeerssysteem beter, veiliger en duurzamer te maken.	2.1.3	Een kostenneutraal toekomstbestendig parkeerbeleid voor de gemeente Woerden.	2.1.3.3	We schrijven een nieuwe nota parkeernormen om toekomstige ontwikkelingen te kunnen toetsen.	Noorthoek	●	Onderzoek neemt meer tijd in beslag dan verwacht. Oplevering niet in 2019, maar begin 2020.
2.1	Uitwerken en uitvoeren van de Verkeersvisie 2030 om het verkeerssysteem beter, veiliger en duurzamer te maken.	2.1.4	Aanpak van fietsknelpunten en verbeteren van de fiets-infrastructuur. In 2022 zijn 3 grote fietsknelpunten (veiligheid of snelheid) in Woerden aangepakt die een schakel vormen in belangrijke school- en werkroutes.	2.1.4.3	Onderzoek en voorbereidingen naar de aanleg van auto-fietskruisingen Steinhagenseweg waarbij ook ongelijkvloers wordt onderzocht (aanvragen fietssubsidie, ruimtelijke reservering, ontwerp, voorbereiding, aanbesteding).	Noorthoek	●	In Q4 is de benodigde mobiliteitsanalyse opgeleverd. Begin 2020 is een voorstel aan de raad gestuurd voor definitieve besluitvorming.

Legenda inspanning en resultaat: groen = gerealiseerd, oranje = gedeeltelijk of later gerealiseerd, rood = niet gerealiseerd

Financiële analyse

Taakveld	Omschrijving	U/I	Begroting na wijziging	Werkelijk	Vershil
2.1	Verkeer en vervoer	Lasten	8.514.722	8.191.309	323.413
2.2	Parkeren		1.490.513	1.726.481	235.968-
2.4	Economische havens en waterwegen		1.227.932	1.237.847	9.915-
3.4	Economische promotie		306.030	187.469	118.561
5.6	Media		42.792	42.792	-
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie		4.321.060	4.326.061	5.001-
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie		214.095	115.862	98.233
7.2	Riolering		3.993.756	4.000.644	6.888-
7.3	Afval		3.856.597	3.911.244	54.647-
7.5	Begraafplaatsen en crematoria		588.671	590.845	2.174-
Lasten - Totaal			24.556.168	24.330.554	225.614
0.63	Parkeerbelasting	Baten	1.748.000-	1.899.515-	151.515
2.1	Verkeer en vervoer		144.594-	226.538-	81.944
2.2	Parkeren			6.062-	6.062
2.4	Economische havens en waterwegen		46.185-	54.124-	7.939
3.4	Economische promotie		53.636-	44.499-	9.137-
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie		21.308-	110.015-	88.707
7.2	Riolering		4.712.637-	4.719.525-	6.888
7.3	Afval		5.052.215-	5.106.862-	54.647
7.5	Begraafplaatsen en crematoria		639.007-	657.232-	18.225
Baten - Totaal			12.417.582-	12.824.372-	406.790
0.63	Parkeerbelasting	Totaal	1.748.000-	1.899.515-	151.515
2.1	Verkeer en vervoer		8.370.128	7.964.771	405.357
2.2	Parkeren		1.490.513	1.720.419	229.906-
2.4	Economische havens en waterwegen		1.181.747	1.183.724	1.977-
3.4	Economische promotie		252.394	142.969	109.425
5.6	Media		42.792	42.792	-
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie		4.299.752	4.216.046	83.706
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie		214.095	115.862	98.233
7.2	Riolering		718.881-	718.881-	-
7.3	Afval		1.195.618-	1.195.618-	-
7.5	Begraafplaatsen en crematoria		50.336-	66.388-	16.052
Saldo van baten en lasten			12.138.586	11.506.182	632.404
Taakveld	Mutaties reserves		Begroting na wijziging	Werkelijk	Vershil
0.10	Toevoegingen		560.874	1.547.634	986.760-
0.10	Onttrekkingen		968.055-	920.693-	47.362-
Saldo mutaties reserves			407.181-	626.941	1.034.122-
Resultaat programma 2			11.731.405	12.133.123	401.718-

Programma 2		
Taakveld	Analyse lasten	
2.1	Nog te ontvangen nota's elektra en onderhoud openbare verlichting (zie budgetreservering)	107.197
2.1	Verkeerszaken - eenmalig extra budget coalitieakkoord (zie budgetreservering). De strategische verkeersvisie is in juni vastgesteld, waardoor de opdrachtverlening vertraging heeft opgelopen.	333.418
2.1	Onkruidbestrijding (extra kosten vegen). Binnen het programma opgevangen.	-63.200
2.1	Asfaltverharding (m.n. extra kosten directievoering). Wordt binnen het programma opgevangen.	-68.114
2.2	Vloercoating Castellum o.b.v. MOP parkeergarages (loopt via reserve gemeentelijk vastgoed)	-361.415
2.2	Kosten parkeerservice (nacalculatie 2018 en latere oplevering parkeergarage Def.eiland)	63.137
2.2	Lagere onderhoudskosten materialen en parkeermeters	72.154
3.4	Subsidies evenementen (minder aangevraagde subsidies)	25.325
3.4	Coördinatie binnenstad (zie budgetreservering). Dit zijn actiepunten uit ontwikkelagenda die nog niet uitgevoerd zijn.	85.594
6.1	Sociaal werken in de wijk (zie budgetreservering). Diverse kosten zijn nog niet gemaakt i.v.m. de beleids- en uitvoeringsvoorbereiding. Die worden samen met de maatschappelijke organisaties en inwoners in de wijk gemaakt. Betreft inzet extra buurtverbinder Centrum Woerden, projectleider digitale communicatie naar inwoners, projectleider transformatie bibliotheek Centrum en onderzoek accommodaties Schulenburg.	92.000
7.3	Afval -hogere lasten kunststofinzameling	-188.544
7.3	Hogere kosten inzamelen rest- en GFT afval (o.a. hogere brandstofkosten i.v.m. aantal oude wagens en hogere kosten onderhoud en vervanging (mini)-containers)	-69.482
7.3	Hogere onttrekking aan de voorziening afvalstoffen (de lasten zijn hogere uitgevallen dan de baten). Budgetneutraal circuit	139.323
7.3	Verwerking restafval AVU (incl. verrekening 2018)	53.423
	Overige kosten	4.798
	totaal lasten	225.614

Taakveld	Analyse baten	
0.63	Parkeerbelasting (hogere baat naheffing 54 k). Ondanks strenge handhaving nemen mensen regelmatig het risico om niet te betalen of bij te vullen. Hogere baten Castellum 51 k, hogere baten Def.eiland 27 k en hogere baten straatparkeren 15 k). De bezettingsgraden van de garages zijn moeilijk in te schatten. En Defensie-eiland is in de loop van het jaar geopend.	151.515
2.1	Begraafplaatsen en crematoria (meer begrafenissen)	28.159
2.1	Veenweidengebied in beweging (niet geraamde subsidie). Staan lasten tegenover.	44.823
5.7	Subsidie gem.Utrecht U10 5e pijler Groen&Landschap	50.692
5.7	Jaarlijkse bijdrage basisscholen aan tuinonderhoud (is niet geraamd). Dus m.i.v. 2021 ramen.	14.616
7.3	Lagere rijksvergoeding PDM i.v.m. afrekening vorig jaar	-109.432
7.3	Hogere baten afvalstoffenheffing (meer huishoudens)	79.620
7.3	Hogere baten afvalbrengstation (blik, metaal, diversen)	62.892
7.5	Begraafplaatsen en crematoria (meer begrafenissen)	18.225
	Overige baten (o.a. degeneratievergoeding elementenverharding - doorberekend aan nutsbedrijven)	65.680
	totaal baten	406.790

	Mutaties reserves	
	Toevoeging fonds Reserve Infrastructurele Werken (RIW) conform najaarsrapportage, zie ook programma 6)	-986.760
	Lagere onttrekking reserve agv budgetreservering groenstructuur Singel	-47.362

Taakveld	Budgetoverhevelingen	
2.1	Elementenverharding	5.480
2.1	Electra en onderhoud openbare verlichting (contractueel)	110.928
2.1	Verkeerszaken (eenmalig extra budget coalitieakkoord)	321.938
2.1	Bodembestendige gemeente 2050	9.970
2.2	Parkeren parkeergarage Defensie-eiland	5.175
3.4	Actiepunten uit ontwikkelagenda binnenstad	84.908
3.4	Evenementen	8.500
6.1	Sociaal werken in de wijk	80.000
	Totaal voorgestelde budgetoverhevelingen	626.899

Wettelijke verlichte indicatoren

Indicator	Eenheid	Periode	Woerden	Nederland	Omschrijving
Omvang huishoudelijk restafval	kg per inwoner	2018	146	172	Niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval.

PROGRAMMA 3 – SOCIAAL DOMEIN

Wat heeft Woerden bereikt?

Het afgelopen jaar stond voor het Sociaal Domein in het teken van beleidsontwikkeling en voorbereiding. Er zijn voorbereidingen getroffen voor de invoering van het casemanagement en de oprichting van de nieuwe teams: het Sociaal Team en het team Jeugd en Gezin. Door extra inzet vanuit WoerdenWijzer konden inwoners snel geholpen worden met hun ondersteuningsvragen en hebben wij de wachtlijsten onder controle gekregen.

Daarnaast werden wij, net als andere gemeenten in Nederland, met name in dit domein geconfronteerd met grote financiële uitdagingen. Bij de voorjaarsnota is een eerste aankondiging gedaan van een aangepaste prognose als gevolg van diverse trends en ontwikkelingen, zoals vergrijzing en de invoering van het abonnementstarief Wmo. Deze ontwikkeling sluit aan op landelijke en regionale trends. Daarnaast zijn, als gevolg van de onvolkomenheid in de raming van de kosten voor jeugdzorg, verbetermaatregelen aangekondigd om meer grip te krijgen op de prognoses. De organisatie heeft hierin inmiddels de nodige stappen gezet en diverse verbetermaatregelen doorgevoerd. Zo wordt er uniform en consequent gemonitord op de ingeboekte bezuinigingen en is de manier waarop we financiële prognoses maken verder ontwikkeld met inzet van het nieuwe systeem Cumulus, dat per april 2019 live is gegaan. Dit is een continu proces dat we ook in 2020 oppakken en bijvoorbeeld gaan inzetten voor de strategische heroriëntatie. Hierdoor hebben wij meer zicht en grip gekregen op de cijfermatige ontwikkelingen. Ook is het vermogen toegenomen om goed te sturen op deze ontwikkelingen en de raad te informeren over de te maken keuzes.

De afgelopen jaren zijn diverse bezuinigingsmaatregelen vanuit de taskforce geïmplementeerd en gerealiseerd, zoals de efficiëntere inzet van subsidiebudgetten als gevolg van de herijking van de subsidies, de invoering van het informeel tarief Pgb, de inzet van de POH (praktijkondersteuner huisartsen)-GGZ, en efficiëntere inzet van de middelen op armoedebestrijding en arbeidsmatige dagbesteding. Een aantal van deze maatregelen heeft vertraging opgelopen (zoals implementatie casemanagement en de inkoop Jeugd en Wmo). Dit maakt dat de uitdagingen voor het sociaal domein blijven bestaan en dat de (financiële) druk op het sociaal domein onverminderd groot blijft.

Met trots constateren wij dat we in 2019 vele resultaten hebben behaald en op koers liggen. De maatschappelijke agenda (hierna: MAG) is in maart 2019 unaniem door de gemeenteraad vastgesteld. In de MAG hebben wij de koers bepaald voor het Sociaal Domein. De MAG is in nauw samenspel met maatschappelijke partners, zoals NIO-partners (Netwerk Informele Ondersteuning), de meedenkgroep, de participatieraad en inwoners, tot stand gekomen en heeft veel draagvlak onder alle partijen. Er zijn bijvoorbeeld themasessies geweest in de wijken en dorpen over het sociaal werken in de wijk, met de subsidiepartners over de nieuwe subsidieaanpak, en informatiesessies met de gemeenteraad over casemanagement en inkoop. Ook in 2020 blijven wij met onze partners in gesprek.

In 2019 is ingezet op de volgende in de MAG vastgestelde beleidsprioriteiten:

1. *Invoering casemanagement*

Casemanagement betekent dat inwoners een vast aanspreekpunt krijgen als ze gebruikmaken van voorzieningen in de Jeugdwet en de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Net als vele andere gemeenten hebben wij er met de invoering van het casemanagement voor gekozen om het directe contact met de inwoner en aanbieders centraal te stellen. De casemanager blijft na het vaststellen van een aanvraag op de hoogte van het zorg-/ondersteuningstraject en kijkt samen met de inwoners of de zorg en ondersteuning voldoende helpt. Op deze manier kan de gemeente inwoners beter ondersteunen. In 2019 is ingezet op de voorbereidingen van de nieuwe werkwijze en vormgeving van de nieuwe teams Sociaal Team en team Jeugd en Gezin. Vanaf november 2019 is proefgedraaid om te kijken of alle theoretische uitgangspunten ook toepasbaar blijken in de praktijk, om vanaf 2020 daadwerkelijk te kunnen starten.

2. *Participatie(wet)*

Het afgelopen jaar zijn er relatief weinig mensen in de uitkering ingestroomd en meer mensen uitgestroomd. Dit zorgt voor een daling in het aantal uitkeringen. Door de positieve situatie op de arbeidsmarkt vinden mensen met een relatief korte afstand tot de arbeidsmarkt snel werk. Het belangrijkste thema bij de uitvoering van de participatiewet is 'iedereen doet mee'. Dat betekent dat we ook verschillende projecten aan het ontwikkelen zijn voor mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt (> 2 jaar). Hiervoor zijn in 2019 de volgende projecten succesvol opgepakt:

- Ontwikkeling van een nieuwe werkwijze (Ferm Wijzer) die aansluit op casemanagement. Deze ontwikkeling richt zich op een intensieve samenwerking tussen de casemanagers bij de gemeente en de consultants van Ferm Werk. In deze nieuwe werkwijze worden ingezette trajecten gemonitord, waarbij sluitende aanpak, een snellere doorstroom binnen de trajecten, een grotere tevredenheid van de inwoners en beheersing van de kosten het doel zijn. Vanaf 2020 wordt deze werkwijze geïntegreerd in de nieuwe teams van WoerdenWijzer en bij het team re-integratieconsultanten van Ferm Werk.
- Met het project Basis Arbeidsmarkt richt Ferm Werk zich op de participatie van inwoners met een grote, niet te overbruggen afstand tot regulier betaald werk. In 2019 en deels in 2020 wordt in kaart gebracht welke voorzieningen nu beschikbaar zijn, welke partijen daarbij betrokken zijn en welke regelgeving daarbij relevant is. De inventarisatie wordt in het eerste kwartaal van 2020 afgerond en moet leiden tot een verbeterde en geïntensiveerde ondersteuning aan onze inwoners zodat zij eenvoudiger kunnen bewegen binnen de verschillende voorzieningen.
- De eerste werk-leerlijn horeca/catering is gestart en geëvalueerd. Dit heeft een blauwdruk opgeleverd voor nieuw op te zetten werk-leerlijnen in 2020. In 2019 zijn er 20 mensen ingestroomd in de werk-leerlijn horeca/catering, waarvan 20% naar betaald werk is uitgestroomd, 5% naar opleiding en 35% is geactiveerd in een zinvolle (arbeidsmatige) dagbesteding. Voor de nieuwe werk-leerlijnen zorg en logistiek is de haalbaarheidsanalyse gestart.

3. *Versterking voorliggend veld*

Met de invoering van deze andere manier van subsidiëren maken wij gerichtere afspraken met onze partners waarbij de inhoud en de focus op te behalen resultaten uit de MAG centraal staan. Het proces is ingezet met veel betrokkenheid van de gesubsidieerde organisaties. De gemeente en gesubsidieerde organisaties hebben in diverse werksessies en bijeenkomsten samen gewerkt aan een nieuwe werkwijze rond het toekennen en aanvragen van subsidies. Dit heeft geleid tot een gedragen proces om tot een definitieve herijking van de subsidies in 2021 te komen. Een herverdeling van de subsidies op basis van te bereiken resultaten heeft in sommige gevallen al plaatsgevonden. Zo zijn de buurtverbinders (sociaal werken in de wijk) grotendeels gefinancierd vanuit verschoven subsidiemiddelen.

4. *Sociaal werken in de wijk*

Het dorpshuis Harmelen en De Plint in het Schilderskwartier zijn de eerste twee 'huizen van ...' de gemeente Woerden. De eerste concrete successen en resultaten ervan zijn zichtbaar. Zo zijn ondernemers bereid om te investeren in de diverse locaties en nemen inwoners verantwoordelijkheid voor het programma in het dorpshuis en buurthuis. Er is veel energie bij de betrokkenen.

Aan Stichting Buurtwerk is de opdracht gegund om met de buurtverbinders te werken aan de doelen van het sociaal werken in de wijk. Buurtverbinders brengen vraag en aanbod bij elkaar, leggen verbindingen tussen organisaties en inwoners in de wijken en dorpen, en begeleiden inwonersinitiatieven. Een mooi voorbeeld van begeleiding is de vorming van Stichting Activiteitenhuis Kamerik en Stichting Welzijn Zegveld. Hier nemen inwoners de regie over locaties die zich kunnen ontwikkelen tot huiskamers van. In 2020 wordt in De Plint (Schilderskwartier) verder gewerkt aan het opzetten van een stichting waarmee inwoners de activiteiten in De Plint zelf gaan coördineren. In Harmelen wordt gewerkt aan de opzet van een programmaraad als aanvulling op de coördinatie van het Dorpshuis door vrijwilligers. De bibliotheek in het centrum van Woerden en het wijkcentrum Molenvliet worden in 2020 begeleid in de ontwikkeling naar 'huis van...'

5. *Inkoop Jeugdzorg en Wmo*

De huidige contracten zijn in 2019 met een jaar verlengd tot 2021. In 2019 is opnieuw gekozen voor een open house inkoopmodel voor Wmo en Jeugdvoorzieningen vanaf 2021. Het open house inkoopmodel geeft casemanagers van WoerdenWijzer de meeste ruimte om te sturen op de zorg die nodig is voor onze inwoners. Het maakt zorg dicht bij de leefomgeving van onze inwoners mogelijk. De nieuwe inkoop gaat ervoor zorgen dat de kwaliteitstoets aan de voorkant veel groter wordt dan nu het geval is. De raad wordt in 2020 geïnformeerd over de stand van zaken.

Wat heeft Woerden gedaan?

Naast de resultaten en inspanningen op de vijf beleidsprioriteiten stond 2019 voor het Sociaal Domein ook in het teken van het uitvoeren van de reguliere werkzaamheden op de vijf thema's uit de MAG. Er is veel bereikt, hieronder lichten wij de belangrijkste mijlpalen toe.

Gezondheid en Bewegen

Ontwikkelingen St. Antonius Ziekenhuis

Op initiatief van het St. Antonius Ziekenhuis is een onafhankelijk consultancybureau, Vintura, ingeschakeld bij de ontwikkeling van een gezamenlijke visie op de toekomst van de zorg. Dit initiatief is mede genomen omdat het college en de gemeenteraad van Woerden steeds aandacht gevraagd hebben voor de situatie van de zorg in Woerden (afname van ziekenhuisfunctie en verplaatsen van de huisartsenpost). De gemeente participeert actief in het visietraject, net als de huisartsen, aanbieders van wijkverpleegkundige zorg, verpleeghuiszorg en de GGZ. Woordvoerders zorg van de raad zijn in het 1e stadium van de visieontwikkeling (individueel) geïnterviewd om input op te halen; ook andere betrokken partijen zijn aan de voorkant betrokken. Enkele werkgroepen zijn aan de slag gegaan met ervaren knelpunten (acute zorg/huisartsenpost, ouderenzorg) en om met voorstellen te komen over gewenst en passend zorgaanbod. Eind november is een tussentijdse terugkoppeling gegeven aan de woordvoerders zorg van de raad. In het 1^e kwartaal van 2020 volgt een bijeenkomst om de woordvoerders te raadplegen over de conceptvisie en de voorgestelde nieuwe initiatieven.

Beweegteam

In 2019 heeft het beweegteam, in samenspel met de maatschappelijke partners, een deel van zijn aanbod geïnnoveerd. Zie programma 5 voor een nadere toelichting op de inhoud van die afspraken.

Groei, ontwikkeling en leren

POH GGZ

Door de inzet van praktijkondersteuners GGZ bij huisartsen (POH) is er minder doorverwezen naar de GGZ. Voorheen werden inwoners die bij de huisarts kwamen direct doorverwezen naar veelal de specialistische GGZ of basis-GGZ. Door de inzet van de POH-Jeugd wordt 60% van de patiënten geholpen door de POH en niet meer doorverwezen naar de GGZ. Als wel wordt doorverwezen, is die doorverwijzing kwalitatief beter. Bij de volgende praktijken is een praktijkondersteuner werkzaam: Gezondheidscentrum Woerden, Kievitstraat en Rubensstraat. In 2020 breiden wij deze werkwijze uit.

Samenwerking SAVE (samenwerken aan veiligheid)

SAVE komt in beeld als er zorgen zijn over de veiligheid of ontwikkeling van een kind. We hebben meer grip gekregen op de taken die SAVE voor ons uitvoert. Dit komt mede doordat er inhoudelijk meer kennis en kunde beschikbaar is bij de gemeente door de inzet van de gedragswetenschapper jeugd (start Q4). In Q4 hebben we een start gemaakt om meer grip te krijgen op (in)zicht, cijfers en monitoring. WoerdenWijzer heeft zicht op welke inwoners er bij SAVE betrokken zijn. Daarnaast hebben we meer in beeld welke Woerdense jongeren onder toezicht gesteld zijn en hebben we meer grip gekregen op met name de dienst SAVE Begeleiding. Elk kwartaal worden de casussen van SAVE Begeleiding inhoudelijk besproken tussen de gedragswetenschappers van SAVE en WoerdenWijzer. Hierdoor worden knelpunten in werkwijze of samenwerking sneller bespreekbaar gemaakt en worden ze sneller verholpen. WoerdenWijzer heeft hierin meer de regie op zich genomen en wanneer een inhoudelijk visieverschil ontstaat, wordt hierover tussen de gedragswetenschappers contact gelegd. Consulente schalen signalen sneller op naar de gedragswetenschapper van WoerdenWijzer. Inwoners krijgen op deze manier een zo efficiënt mogelijke ondersteuning, SAVE wordt niet langer betrokken dan nodig is. Onnodige verlenging van SAVE-begeleiding wordt hiermee ook ondervangen. In 2019 zien we een stijging van gedwongen maatregelen, dit zijn hoge kosten waar we als gemeente weinig invloed op hebben. In 2020 gaan we deze stijging analyseren. We verwachten in 2020, door inzet van casemanagement en de gedragswetenschapper die nu meer inhoud in handen heeft om goed te kunnen sturen, meer resultaten te gaan zien in het vrijwillig kader.

Onderwijszorgarrangementen

Sinds 2016 zijn jeugdhulpwerkers werkzaam op vijf scholen voor het voortgezet onderwijs. Zij bieden voorliggende, kortdurende jeugdhulp die zonder beschikking, maar in afstemming met WoerdenWijzer, wordt ingezet. De evaluatie in 2019 laat zien dat laagdrempelige en snel beschikbare hulp is behaald. Daarnaast worden scholen ontlast van het (langere) doorgeleiden van jongeren naar hulpverlening. In het schooljaar 2018-2019 zijn 58 kinderen geholpen door de jeugdhulpwerkers. Dit heeft geleid tot verlenging van de inzet van de Jeugdhulpwerkers tot eind 2020.

Aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling

Woerden werkt samen met de gemeenten De Ronde Venen, Stichtse Vecht en Montfoort aan de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling. Door de regionale coördinator is het visie-en-uitvoeringsdocument 'Veilig Samen Leven' opgesteld en zijn twee goedbezochte conferenties voor professionals georganiseerd in de Week tegen Kindermishandeling. Alle medewerkers van WoerdenWijzer zijn getraind in het werken met de meldcode en ieder WoerdenWijzer-team heeft een eigen aandachtsfunctionaris die beschikbaar is voor vragen en advies op dit thema. De aandachtsfunctionaris is een deskundige op het gebied van huiselijk geweld en kindermishandeling. Een (getrainde) aandachtsfunctionaris maakt verschil als het gaat om de implementatie van de meldcode en ondersteuning van medewerkers bij de uitvoering van de stappen van de meldcode.

De raad is eind 2019 met een RIB geïnformeerd over bovengenoemd visie-en-uitvoeringsdocument. De cijfers over het gebruik van de meldcode zijn nog niet bekend, deze worden verwacht in de jaarverantwoording van Samen Veilig Midden Nederland.

Regionaal transformatiefonds Utrecht West

Om de ombouw van residentiële naar ambulante hulp te realiseren zijn er vanuit het regionale transformatiefonds Utrecht West drie programmalijnen opgezet die relevant zijn voor Woerden:

1. Passende hulp
2. Gezinsvormen
3. Duurzame ondersteuning

Woerden is trekker van het project Gezinsvormen, waarin wordt gewerkt aan het realiseren van meer woonvormen in Utrecht-West, pleeg-/gezinshuisouders worden geworven en gewaardeerd, en de expertise rondom gezinsvormen binnen de lokale teams wordt vergroot. Voor dit laatste fungeert Woerden als pilotgemeente. Door onze deelname aan het project Gezinsvormen werken we ook aan de doelstelling voor het realiseren van meer woonplekken voor kwetsbare jeugdigen tussen 18-23 jaar.

Maatschappelijke ondersteuning & betrokkenheid en tegengaan eenzaamheid

Nieuwe afspraken Hart voor Woerden

Stichting Welzijn Woerden is verdergegaan onder de naam Hart voor Woerden en zet zich met name in voor de ondersteuning van vrijwilligers. De mantelzorgondersteuning en welzijnscoach zijn in dienst gekomen van de gemeente om optimaal aan te sluiten op de ontwikkeling van casemanagement. Ook met het beweegteam zijn andere afspraken gemaakt in aansluiting op de MAG (zie programma 5). De inwonersactiviteiten worden ondersteund door de buurtverbinder. Welzijn Zegveld en het activiteitenhuis in Kamerik zijn een zelfstandige lokale stichting geworden.

Inzet mantelzorgondersteuning

Doordat de mantelzorgconsulent in 2019 onderdeel is geworden van WoerdenWijzer is er veel geïnvesteerd in het inbedden van aandacht voor mantelzorgers in de werkwijze van de consulenten. Het mantelzorgcompliment is weer uitgedeeld en de pilot ervaringsmaatjes, die zich richt op jonge mantelzorgers, is uitgevoerd. Mantelzorgondersteuning heeft onze continue aandacht en wordt in 2020 verder ontwikkeld. Dan wordt bijvoorbeeld ook de Dag van de mantelzorg georganiseerd.

Onafhankelijke cliëntondersteuning

Als koploper onafhankelijke cliëntondersteuning heeft Woerden opnieuw subsidie ontvangen (€ 446.066) van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. De subsidie wordt ingezet om onafhankelijke cliëntondersteuning meer bekendheid te geven en de verdieping te zoeken met betrekking tot verschillende doelgroepen, zoals inwoners met problematische schulden, met zware of complexe problematiek die gebruik maken van maatschappelijke opvang, met een niet-westerse achtergrond, die in afwachting zijn van GGZ, die mantelzorg verlenen en daarbij ondersteuning nodig hebben. Er worden acht ervaringscoaches (vrijwillig) ingezet om inwoners vanuit hun eigen levenservaringen te helpen.

Invoering Wet verplichte GGZ

De Wet verplichte GGZ is per 1 januari 2020 in werking getreden. Iedere inwoner moet een melding kunnen doen in het kader van de Wet verplichte GGZ en er wordt een hoorplicht ingevoerd in het geval van crisis. Gemeenten moeten zorgen dat na een melding een verkennend onderzoek wordt uitgevoerd naar de noodzaak van verplichte GGZ. In 2019 zijn de nodige voorbereidingen getroffen en in november is besloten dat de GGD regio Utrecht voor de komende twee jaar dit verkennend onderzoek namens de gemeente gaat uitvoeren. De GGD regio Utrecht monitort het aantal meldingen en koppelt dit maandelijks terug aan de gemeente.

Wegwerken wachtlijsten Jeugd en Wmo

Ter voorbereiding op de implementatie casemanagement is volop ingezet op het wegwerken van de wachtlijsten. Het betrof hier de wachtlijsten waarbij inwoners na indiening van een aanvraag moesten wachten op contact met de consulent. Door het inzetten van extra fte's zijn de wachtlijsten van meer dan vier weken voor Jeugd en Wmo bij WoerdenWijzer weggewerkt. WoerdenWijzer werkt weer conform de vastgestelde norm van 2-4 weken.

Werk en inkomen

Jongeren in Participatie (Werkfit)

We zijn gestart met het project Jongeren in Participatie, een gezamenlijk project van gemeente Woerden, Montfoort en Oudewater. In 2019 hebben we in totaal 46 jongeren uit de gemeente Woerden kunnen helpen. Dit houdt in: plaatsingen op (beschut of aangepast) werk, een opleiding (waaronder BBL), toeleiding naar een zorgactiviteit, of plaatsing op een plek waar zij ervaring opdoen. In totaal is van de plaatsingen op opleiding of werk 85% van de jongeren nog actief na 3 maanden. Ook in 2020 wordt het project gecontinueerd en stromen er jongeren in. Er volgt een uitgebreide evaluatie, de cijfers uit 2019 worden hierin meegenomen. De raad wordt in 2020 geïnformeerd.

Schuldhelpverlening

De gemeente werkt preventief aan het voorkomen van financiële problemen bij haar inwoners. Doelgroepen zoals jongeren en zzp'ers hebben het afgelopen jaar extra aandacht gekregen. In 2019 is in samenwerking met het NIBUD een geldkrant uitgebracht met informatie over de voorzieningen in Woerden. Jongeren die 18 jaar worden en hun ouders, zijn geïnformeerd over hun nieuwe financiële verplichtingen, via een brief met een flyer. Ondernemers hebben soms financiële problemen, bij Ferm Werk kunnen zij dan terecht voor een Bbz-ondersteuning. Er zijn ook ondernemers die niet voor de regeling Bbz en niet voor de reguliere schuldhelpverlening in aanmerking komen. Om hun goede ondersteuning te bieden in het schuldhelpverleningstraject is een raamcontract afgesloten met de firma Menzing en partners. Zij zijn gespecialiseerd in het ondersteunen van bedrijven bij hun schuldhelpverlening.

Samen Vooruit

In 2019 is verder vormgegeven aan het gekantelde armoedebeleid in de vorm van het project Samen Vooruit. Hierin worden 11 Woerdenaren die stress ervaren rondom financiën op een stress-sensitieve manier ondersteund. Consulents van Ferm Werk, Woerden Wijzer en Kwadraad zijn, na het volgen van trainingen, in juni aan de slag gegaan als coach. De evaluatie volgt in 2020.

Wonen met zorg

Dementievriendelijk Harmelen

In Harmelen zijn grote stappen gezet om dementievriendelijk te worden. Het Dorpsplatform heeft samen met het voorveld en 1^e-lijnszorg het initiatief genomen om samen te werken aan integrale zorg en ondersteuning voor inwoners met dementie en hun mantelzorgers. Diverse zorgpartners hebben concrete afspraken gemaakt rondom vroegsignalering, diagnostiek en begeleiding voor thuiswonende inwoners met dementie. Ondernemers (o.a. notariskantoor, bloemist, supermarkt Plus, drogist en tankstation BP) zijn via een bijeenkomst geïnspireerd om dementie bespreekbaar te maken in hun bedrijf en om hun werknemers de training dementievriendelijk te laten volgen. Eind 2019 is er een bijeenkomst geweest voor alle inwoners in Harmelen, met als voornaamste doel het geven van informatie over dementie en hoe je hiermee omgaat. Dit initiatief sluit mooi aan bij de aangenomen motie 'dementievriendelijk', daarom zijn we vanuit de gemeente actief aangesloten bij dit initiatief. Het idee was om vanuit Harmelen te starten en te leren en vervolgens te verbreden. Dit doen we in 2020 in twee andere dorpen/kernen van de gemeente.

Rapportage programmadoelen

In dit jaarverslag rapporteren wij op afwijkingen. Dat betekent dat we niet rapporteren op de programmadoelen die volgens planning zijn gerealiseerd, maar uitsluitend op doelen die gedeeltelijk zijn gerealiseerd (code 2, kleur oranje) en doelen die niet zijn gerealiseerd (code 3, kleur rood).

Programma 3 heeft 89 resultaten. Hiervan is 87% volledig, 12% gedeeltelijk en 1% niet gerealiseerd. De realisatie vertoont de volgende afwijkingen:

	Maatschappelijk effect		Resultaat		Inspanning	Pfh	Resultaat	Toelichting resultaat
2. Gezond en veilig opgroeien								
2.2	De thuisomgeving is voor jeugdigen een stimulerende en veilige omgeving waar ze zich optimaal kunnen ontwikkelen. Er is sprake van een sterke basis die voorkomt dat normale, doorsnee opgroei- en opvoedvragen escaleren tot (ernstige) problemen.	2.2.2	We hebben in beeld hoeveel overbelaste jonge mantelzorgers er zijn en bieden hun betere begeleiding.	2.2.2.1	Pilot ervaringsmaatje van Handje Helpen uitvoeren, evalueren en besluit nemen over vervolg.	Noorthoek	●	Volgens de definitie zijn alle kinderen met een ziek of gehandicapt gezinslid jonge mantelzorgers, ook als ze geen extra taken uitvoeren. Dit is 1 op de 4 kinderen/ jongeren. Omdat het een grote doelgroep is, weten we niet precies hoeveel jonge mantelzorgers er zijn. Deze groep heeft onze continue aandacht bij de inzet van casemanagement en in contact met onze partners. We hebben positieve ervaringen met het project Ervaringsmaatjes. In 2019 zijn zeven koppelingen gemaakt tussen jonge mantelzorgers en ervaringsmaatjes. In 2020 continueren we de ervaringsmaatjes.
2.3	De vrije tijdsomgeving is voor jeugdigen een stimulerende en veilige omgeving waarin ze zich optimaal kunnen ontwikkelen.	2.3.3	In 4 wijken of buurten van Woerden zijn er centrale plaatsen waar ontmoeting, welzijn, zorg en ondersteuning logisch samenkomen. Dit sluit aan bij de behoeften van jongeren en hun ouders.	2.3.3.1	Maken van een wijk-/dorpsanalyse om behoefte van jongeren en ouders in kaart te brengen. Zie maatschappelijke opgave MO&MB.	Noorthoek en De Weger	●	Twee van de vier huizen zijn gerealiseerd, dit zijn het dorpshuis Harmelen en De Plint in het Schilderskwartier. In alle wijken en dorpen zijn buurtverbinders actief. Zij begeleiden o.a. inwonersinitiatieven. Een mooi voorbeeld hiervan is de vorming van Stichting Activiteitenhuis Kamerik en Stichting Welzijn Zegveld. De bibliotheek in het centrum van Woerden en het wijkcentrum Molenvliet worden in 2020 begeleid in de ontwikkeling van de volgende 'huizen van...':
3. We bieden jongeren en ouders de hulp die ze nodig hebben								
3.1	Voor jeugd die zorg en ondersteuning nodig heeft, is dit beschikbaar.	3.1.3	In 2019 krijgen we meer grip op de kosten voor jeugdhulp zodat we realistischer prognoses kunnen maken.	3.1.3.1	Met de start van Cumulus krijgen we meer inzicht in de kosten. We combineren deze gegevens met de informatie van het Inkoopbureau UW, zoals het inzicht in de zorgpaden.	De Weger	●	Met de doorontwikkeling van Cumulus, de gegevens uit de regio en diverse maatregelen waarover de raad in oktober 2019 tijdens een informatiesessie is geïnformeerd, krijgen we steeds meer grip op de kosten en kunnen we realistischer de prognoses maken. In 2020 ontwikkelen we dit nog verder.
3.4	De zorg en ondersteuning die geboden wordt aan jeugd, is van goede kwaliteit	3.4.2	Inwoners (ouders) gaven in 2017 het contact met WoerdenWijzer het cijfer 7,2 en de ontvangen hulpverlening een 7,8. Deze cijfers blijven op zijn minst gelijk.	3.4.2.2	In 2019 verbeteren we de kwaliteit van het CEO.	Noorthoek	●	De cijfers van het cliëntervaringsonderzoek over 2019, worden in Q2 van 2020 verwacht. De raad wordt op de gebruikelijke wijze over het cliëntervaringsonderzoek geïnformeerd.

	Maatschappelijk effect		Resultaat		Inspanning	Pfh	Resultaat	Toelichting resultaat
4. Zelfredzame inwoners in de eigen wijk of buurt.								
4.1	Inwoners zetten zich in voor elkaar en voor hun omgeving.	4.1.1	De indicatoren "sociale kracht" en "zelfredzaamheid" blijven relatief hoog ten opzichte van gemeenten in de regio en stijgen naar 7,7 en 8,5 in 2019 (was 7,6 en 8,4 in 2016).	4.1.1.1	Campagne "vragen durven stellen aan je buurman" in samenwerking met vrijwilligersorganisaties organiseren voor eind 2019.	De Weger	●	De cijfers van 2019 worden opgenomen in de monitor Sociale Kracht, regio U10. In 2019-2020 wordt door Dimensus een vervolgmeting gedaan. De rapportage wordt begin 2021 verwacht. De raad wordt op de gebruikelijke wijze over deze cijfers geïnformeerd. In 2019 zijn we gestart met de voorbereidingen voor de campagne, de uitvoering vindt plaats in 2020.
4.1	Inwoners zetten zich in voor elkaar en voor hun omgeving.	4.1.1	De indicatoren "sociale kracht" en "zelfredzaamheid" blijven relatief hoog ten opzichte van gemeenten in de regio en stijgen naar 7,7 en 8,5 in 2019 (was 7,6 en 8,4 in 2016).	4.1.1.3	Communicatieplan opstellen t.b.v. inwoners met goede voorbeelden/ "dank-je-wel campagne".	De Weger	●	De cijfers van 2019 worden opgenomen in de monitor Sociale Kracht, regio U10. In 2019-2020 wordt door Dimensus een vervolgmeting gedaan. De rapportage wordt begin 2021 verwacht. De raad wordt op de gebruikelijke wijze over deze cijfers geïnformeerd. In 2019 zijn we gestart met de voorbereidingen voor het communicatieplan, de uitvoering vindt plaats in 2020.
4.1	Inwoners zetten zich in voor elkaar en voor hun omgeving.	4.1.2	Het percentage mantelzorgers tussen 19 en 64 jaar dat zich overbelast voelt daalt van 12,5% naar 11,3% in 2021. Het percentage mantelzorgers van 65 jaar en ouder dat zich overbelast voelt blijft in 2021 minimaal stabiel op 10,2%.	4.1.2.1	Organiseren Dag van de Mantelzorg en uitgeven mantelzorgcompliment/ wethouders gaan in gesprek met mantelzorgers over ervaringen en behoeften.	De Weger	●	Het resultaat betreft cijfers over 2021. De uitkomsten van de genoemde percentages worden opgenomen in de staat van Woerden. De raad wordt hierover op de gebruikelijke manier geïnformeerd. Consulents zijn beter geïnstrueerd m.b.t. mantelzorg. Mantelzorgers hebben een mantelzorgcompliment ontvangen. Op de dag van de mantelzorg is aandacht gegeven aan mantelzorgers binnen de organisatie. In 2020 wordt een bijeenkomst georganiseerd rondom ouderen, in aansluiting op "ouderen langer thuis".
4.1	Inwoners zetten zich in voor elkaar en voor hun omgeving.	4.1.2	Het percentage mantelzorgers tussen 19 en 64 jaar dat zich overbelast voelt daalt van 12,5% naar 11,3% in 2021. Het percentage mantelzorgers van 65 jaar en ouder dat zich overbelast voelt blijft in 2021 minimaal stabiel op 10,2%.	4.1.2.5	Meting in 2019 opzetten over de (over) belasting van de mantelzorgers startend met een nulmeting en het jaarlijks uitvoeren van deze meting rond dezelfde periode als de nulmeting.	De Weger	●	Het resultaat betreft cijfers over 2021. De uitkomsten van de genoemde percentages worden opgenomen in de staat van Woerden. De raad wordt hierover op de gebruikelijke manier geïnformeerd.
4.1	Inwoners zetten zich in voor elkaar en voor hun omgeving.	4.1.3	Het percentage inwoners dat vrijwillige inzet levert stijgt in 2020 t.o.v. 2019.	4.1.3.1	Verrichten van een nulmeting in 2019 bij de huidige vrijwilligersorganisaties. Hierbij ook mate van (over-)belasting meenemen.	De Weger	●	Om een goede vergelijking te kunnen doen is het aantal vrijwilligers per organisatie opgevraagd bij Hart voor Woerden. Deze meting wordt in 2020 verricht zodat we een goede vergelijking kunnen maken ten opzichte van de laatste meting. Verwachting is dat het aantal vrijwilligers gelijk is gebleven.

	Maatschappelijk effect		Resultaat		Inspanning	Pfh	Resultaat	Toelichting resultaat
4.2	Algemene voorzieningen, die bijdragen aan de zelfredzaamheid, sluiten aan bij de leefwereld en de behoefte van de inwoner	4.2.3	Er zijn eind 2019 vier centrale plaatsen in vier wijken of dorpen van Woerden, waar ontmoeting, welzijn, zorg en ondersteuning op 1 plek samenkomen, waar mogelijk voor en door inwoners, waar nodig gefaciliteerd en ondersteund door een (sociaal) professional.	4.2.3.1	In gesprek met de inwoner over wensen rond de inrichting van deze "wijkcentra"/vormgeven gebiedsgerichte aanpak sociaal werk in de wijk (aansluitend op de pilot wijkgericht werken) in samenwerking met maatschappelijke partners/ afspraken over locaties met vastgoed-gebouwenbeheer (project werken in de wijk).	De Weger	●	Twee van de vier huizen zijn gerealiseerd, dit zijn het dorpshuis Harmelen en De Plint in het Schilderskwartier. In alle wijken en dorpen zijn buurtverbinders actief. De buurtverbinders begeleiden o.a. inwonersinitiatieven. Een mooi voorbeeld hiervan is de vorming van Stichting Activiteitenhuis Kamerik en Stichting Welzijn Zegveld. De bibliotheek in het centrum van Woerden en het wijkcentrum Molenvliet worden in 2020 begeleid in de ontwikkeling van de volgende 'huizen van...'
5. Inwoners die minder zelfredzaam zijn, worden actief ondersteund door de gemeente zodat ze zelf hun leven kunnen inrichten en kunnen meedoen in hun eigen wijk of dorp. Zorg is laagdrempelig en dichtbij!								
5.1	We sluiten maximaal aan bij de leefwereld, de omstandigheden en mogelijkheden van onze inwoners (tevens koppeling met jeugd en participatie).	5.1.1	Het percentage inwoners dat weet waar zij naar toe moeten met een hulpvraag is minimaal 85% in 2019. De ambitie is om dit in 2022 op 90% te krijgen.	5.1.1.1	Communicatie over toegang tot hulp en sociale kaart.	De Weger	●	De percentages genoemd bij het resultaat zijn onderdeel van het cliëntervaringsonderzoek. De cijfers over 2019 worden in de loop van 2020 ontvangen. De raad wordt hierover op de gebruikelijke wijze geïnformeerd. Vanwege de opstart van begeleiding dichtbij (casemanagement) gaat in 2020 de communicatie naar buiten veel meer en beter plaatsvinden. De website WoerdenWijzer, met daarin de sociale kaart, is vernieuwd en gebruiksvriendelijker gemaakt.
5.1	We sluiten maximaal aan bij de leefwereld, de omstandigheden en mogelijkheden van onze inwoners (tevens koppeling met jeugd en participatie).	5.1.1	Het percentage inwoners dat weet waar zij naar toe moeten met een hulpvraag is minimaal 85% in 2019. De ambitie is om dit in 2022 op 90% te krijgen.	5.1.1.3	Met netwerkbezoeken en een communicatiecampagne bekendheid WoerdenWijzer en WoerdenWijzer.nl vergroten (bij inwoners, vrijwilligers en professionals).	De Weger	●	De percentages genoemd bij het resultaat zijn onderdeel van het cliëntervaringsonderzoek. De cijfers over 2019 worden in de loop van 2020 ontvangen. De raad wordt hierover op de gebruikelijke wijze geïnformeerd. Vanwege de opstart van begeleiding dichtbij (casemanagement) gaat in 2020 de communicatie naar buiten veel meer en beter plaatsvinden. De website WoerdenWijzer, met daarin de sociale kaart, is vernieuwd en gebruiksvriendelijker gemaakt. De scholen zijn verdeeld onder de jeugdconsulenten. In 2020 worden deze contacten nog verder aangehaald. Het erop-af-team is in 2019 verder doorontwikkeld zodat zorgmijders eerder in beeld zijn en andere zorgen preventief opgepakt worden.

	Maatschappelijk effect		Resultaat		Inspanning	Pfh	Resultaat	Toelichting resultaat
5.1	We sluiten maximaal aan bij de leefwereld, de omstandigheden en mogelijkheden van onze inwoners (tevens koppeling met jeugd en participatie).	5.1.2	Het percentage inwoners dat zegt dat er samen gezocht is naar oplossingen, stijgt naar 85% in 2019. De ambitie is om dit in 2022 op 90% te krijgen (82% in 2017).	5.1.2.1	In gesprek met inwoner vragen hoe de samenwerking met Woerdenwijzer ervaren wordt (tips en tops).	De Weger	●	De percentages genoemd bij het resultaat zijn onderdeel van het cliëntervaringsonderzoek. De cijfers over 2019 worden in de loop van 2020 ontvangen. De raad wordt hierover op de gebruikelijke wijze geïnformeerd. Tijdens keukentafelgesprekken word gevraagd naar de ervaring met de zorg. Door de invoering van casemanagement is hier met ingang van 2020 nog meer ruimte en tijd voor.
5.1	We sluiten maximaal aan bij de leefwereld, de omstandigheden en mogelijkheden van onze inwoners (tevens koppeling met jeugd en participatie).	5.1.2	Het percentage inwoners dat zegt dat er samen gezocht is naar oplossingen, stijgt naar 85% in 2019. De ambitie is om dit in 2022 op 90% te krijgen (82% in 2017).	5.1.2.3	Inwonercloud als instrument zorgt er voor dat inwoner mee kan kijken in zijn dossier.	De Weger	●	De percentages genoemd bij het resultaat zijn onderdeel van het cliëntervaringsonderzoek. De cijfers over 2019 worden in de loop van 2020 ontvangen. De raad wordt hierover op de gebruikelijke wijze geïnformeerd. Om te kunnen starten met het inwonerportaal voor WoerdenWijzer, is het noodzakelijk om het beheer en de doorontwikkeling van het inwonerportaal te borgen. De intentie is om in 2020 te beginnen met de bouw van het inwonerportaal, dit hangt echter ook af van de uitkomst uit de strategische heroverweging.
5.1	We sluiten maximaal aan bij de leefwereld, de omstandigheden en mogelijkheden van onze inwoners (tevens koppeling met jeugd en participatie).	5.1.3	Het percentage inwoners dat weet dat gebruikgemaakt kan worden van onafhankelijke cliëntondersteuning c.q. regie-ondersteuning stijgt naar 50% in 2022 (29% in 2017).	5.1.3.1	Communicatiecampagne voor cliëntondersteuning.	De Weger	●	De percentages genoemd bij het resultaat zijn onderdeel van het cliëntervaringsonderzoek. De cijfers over 2019 worden in de loop van 2020 ontvangen. De raad wordt hierover op de gebruikelijke wijze geïnformeerd. We hebben voorbereidingen getroffen voor de landelijke campagne die in 2020 van start gaat.
5.3	We zorgen met strategische partners aan meer kwaliteit en meer lokaal georiënteerde zorg voor onze inwoners, binnen de budgettaire kaders van de gemeente (koppeling met jeugd en participatie).	5.3.1	Het percentage inwoners dat zegt dat de kwaliteit van ondersteuning goed is, stijgt minimaal naar 90% in 2019 (2017 88%).	5.3.1.2	Visie op inkoop 2020 vastgesteld (project inkoop).	De Weger	●	De percentages genoemd bij het resultaat zijn onderdeel van het cliëntervaringsonderzoek. De cijfers over 2019 worden in de loop van 2020 ontvangen. De raad wordt hierover op de gebruikelijke wijze geïnformeerd. De visie op inkoop is nog niet vastgesteld, dit gebeurt in 2020. Het inkoopmodel is wel vastgesteld.

	Maatschappelijk effect		Resultaat		Inspanning	Pfh	Resultaat	Toelichting resultaat
6. Woerdense inwoners werken of participeren overeenkomstig hun ambities en vermogen en hebben voldoende middelen om in hun eigen levensonderhoud te voorzien.								
6.2	Meer Woerdense inwoners voorzien in de eigen levensbehoefte door betaald werk.	6.2.2	In 2019 wordt een percentage uitstroom (uit de uitkering) naar betaald werk van 20% (t.o.v. het bestand op 1 jan 2018) gerealiseerd. Speciale aandacht gaat uit naar mensen met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt.	6.2.2.1	In samenwerking met maatschappelijke partners waaronder Ferm Werk en het bedrijfsleven ontwikkelen we, indien nodig, (aanvullende) voorzieningen/producten voor bijvoorbeeld statushouders en (jong)volwassenen met een arbeidsbeperking. We monitoren en sturen onze maatschappelijke partners (bij), zoals Ferm Werk, bij op basis van onder andere de kwartaal- en jaarverslagen, signalen van andere partijen en gesprekken. Op basis van deze gegevens adviseren we onze bestuurders.	Becht	●	Omdat (ingestroomde) cliënten een grotere afstand tot de arbeidsmarkt hebben, is meer tijd nodig en is de beoogde uitstroom lager dan beoogd. Door projecten als Fermwijzer, basisarbeidsmarkt en werk-leerlijnen wordt de kans op participatie vergroot. Dankzij het gunstige economisch klimaat is de instroom vanuit de WW lager en is per saldo het aantal uitkeringen lager dan begroot.
9. Omgeving (van en) voor statushouders op orde								
9.1	Statushouders die naar Woerden komen beschikken over woonruimte. Dit gaat niet ten koste van wachttijden van overige Woerdenaren.	9.1.2	We onderzoeken en realiseren flexibele-tijdelijke huisvesting voor meerdere doelgroepen.	9.1.2.1	Onderzoeken mogelijkheden transformatie op met name Middelland.	De Weger	●	Uit het uitgevoerde onderzoek, dat met de raad is besproken, blijkt dat tijdelijke woningen / transformatieprojecten financieel niet haalbaar zijn. Statushouders worden sinds 2016 tijdelijk gehuisvest in de Stadspoort en vervolgens in reguliere sociale huurwoningen.

Legenda inspanning en resultaat: groen = gerealiseerd, oranje = gedeeltelijk of later gerealiseerd, rood = niet gerealiseerd

Financiële analyse

Taakveld	Omschrijving	U/I	Begroting na wijziging	Werkelijk	Vershil
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	Lasten	6.830.592	5.724.676	1.105.916
6.2	Wijkteams		2.739.748	2.625.519	114.229
6.3	Inkomensregelingen		12.008.442	11.320.467	687.975
6.4	Begeleide participatie		6.454.783	6.463.437	8.654-
6.5	Arbeidsparticipatie		2.243.160	2.039.971	203.189
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)		1.932.322	2.058.999	126.677-
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+		8.503.579	8.495.359	8.220
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-		6.838.018	8.238.715	1.400.697-
6.81	Geëscaleerde zorg 18+		80.814	45.303	35.511
6.82	Geëscaleerde zorg 18-		2.636.255	2.969.461	333.206-
7.1	Volksgezondheid		2.032.724	2.036.935	4.211-
Lasten - Totaal			52.300.437	52.018.841	281.596
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	Baten	167.576-	319.929-	152.353
6.2	Wijkteams			9.340-	9.340
6.3	Inkomensregelingen		8.531.295-	8.541.788-	10.493
6.5	Arbeidsparticipatie		41.000-	44.831-	3.831
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)			3.401-	3.401
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+		400.000-	388.727-	11.273-
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-			119.370-	119.370
6.81	Geëscaleerde zorg 18+			3.191-	3.191
6.82	Geëscaleerde zorg 18-		-	33.869-	33.869
7.1	Volksgezondheid			31.212-	31.212
Baten - Totaal			9.139.871-	9.495.657-	355.786
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	Totaal	6.663.016	5.404.747	1.258.269
6.2	Wijkteams		2.739.748	2.616.179	123.569
6.3	Inkomensregelingen		3.477.147	2.778.679	698.468
6.4	Begeleide participatie		6.454.783	6.463.437	8.654-
6.5	Arbeidsparticipatie		2.202.160	1.995.140	207.020
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)		1.932.322	2.055.599	123.277-
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+		8.103.579	8.106.632	3.053-
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-		6.838.018	8.119.345	1.281.327-
6.81	Geëscaleerde zorg 18+		80.814	42.112	38.702
6.82	Geëscaleerde zorg 18-		2.636.255	2.935.592	299.337-
7.1	Volksgezondheid		2.032.724	2.005.723	27.001
Saldo van baten en lasten			43.160.566	42.523.185	637.381
Taakveld	Mutaties reserves		Begroting na wijziging	Werkelijk	Vershil
0.10	Toevoegingen		1.717.024	3.007.808	1.290.784-
0.10	Onttrekkingen		4.412.935-	5.423.611-	1.010.676
Saldo mutaties reserves			2.695.911-	2.415.803-	280.108-
Resultaat programma 3			40.464.655	40.107.382	357.273

Programma:		
3. Sociaal domein		
Taakveld	Analyse lasten	
6.1	Het overschot wordt verklaard door de ingediende budgetoverhevelingen binnen taakveld 6.1. Het betreft voornamelijk projecten die in 2020 worden afgerond.	1.261.821
6.1	Vrijgevallen projectbudgetten.	147.692
6.1	Vervoersvoorzieningen worden op twee taakvelden geboekt. De grootste kostenpost valt onder taakveld 6.6 en de toelichting van taakveld 6.6 geldt ook voor deze post.	-187.270
6.1	Wmo Voorzieningen positief effect collectief vervoer voorgaande jaren.	102.000
6.2	Betreffen MEE gelden voor cliëntondersteuning, projecten (Btw sport, Manifest Cultuur, POH en Cumulus) en uitvoering casemanagement en Ferm Wijzer die in 2020 worden afgerond.	114.229
6.3	Ferm Werk minder bureaunkosten door minder uitkeringen.	694.343
6.3	Ferm Werk verschil op grote geldstromen (Uitkeringen levensonderhoud, loonkosten subsidie garantiebannen, loonkosten subsidie nieuw beschut en BBZ).	627.334
6.3	Ferm Werk in najaarsrapportage gemelde overschot.	-404.448
6.3	Ferm Werk uitkeringen declaratieregelingen.	-446.284
6.3	Een deel van de declaratieregeling van Ferm Werk is ingezet voor voorzieningen voor kinderen. Dit wordt vergoed uit de declaratieregeling en wordt niet intern doorbelast naar armoedebestrijding kinderen, omdat het binnen hetzelfde taakveld valt.	97.998
6.3	Preventie SHV en uitbesteed werk inkomensvoorzieningen.	119.000
6.5	De aangevraagde gelden door Ferm Werk om aanvullende activiteiten uit te voeren zoals CompetenSYS, begeleiding jeugd inzet C4 en Stichting Lemat en de noodzakelijke investeringen om de dienstverlening aan inwoners met een grote afstand tot betaald werk te versterken zijn niet volledig besteedt.	158.452
6.6	Als gevolg van diverse trends en ontwikkelingen zoals vergrijzing en de invoering van het abonnementstarief Wmo is er sprake van een toename van de vraag. Vooral de aantallen op de zorgvormen Begeleiding en Huishoudelijke hulp nemen toe door een hogere instroom. Deze ontwikkeling sluit aan op landelijke en regionale trends. Vanaf 2020 zijn een aantal sturingsmaatregelen ingezet om de toename van kosten te dempen.	-161.000
6.71	Per saldo hogere kosten door lagere afrekening uit voorgaande jaren en anderzijds hoger verbruik in 2019.	-92.000
6.71	Het beschikbare maatwerkfonds is niet volledig ingezet voor de pilot 'Samen Vooruit'.	60.917
6.72	Landelijk en ook lokaal is jaarlijks vanaf 2015 een hogere instroom gesignaleerd. Op basis van o.a. bevolkingsgroei en toename van de zorgvraag stijgen de kosten. In principe past deze trend bij de gedachte van de transformatie: teams van professionals dichtbij inwoners maakt dat hulpvragen eerder en meer zichtbaar worden. Vanaf 2020 zijn een aantal sturingsmaatregelen ingezet om de toename van kosten te dempen.	-1.441.000
6.82	Hogere kosten door met name meer kosten uit voorgaande jaren.	-340.000
6.82	SAVE lagere kosten door minder benodigde inzet.	-25.745
	Overige lasten	-4.443
	totaal lasten	281.596

Taakveld	Analyse baten	
6.1	Wmo voorzieningen betreft een positieve bijdrage voorgaande jaren	78.001
6.1	Het overschot wordt verklaard door de ingediende budgetoverhevelingen binnen taakveld 6.1. Het betreft voornamelijk projecten die in 2020 worden afgerond.	74.352
6.72	Positief effect jeugd begeleiding voorgaande jaren	56.000
6.72	Enmalige bijdrage inzet jeugdhulp	50.000
6.82	Positief effect jeugd (crisis)opvang voorgaande jaren	26.000
7.1	Correctie btw openbare gezondheidszorg	23.631
	Overige baten	47.801
	totaal baten	355.786

Mutaties reserves		
	Toevoeging saldo reserve SD	3.007.808
	Onttrekking gebiedsgericht werken	-77.000
	Onttrekking verschuiving maatwerk	-250.000
	Onttrekking inclusie	-60.000
	Onttrekking investeringsfonds	-89.898
	Onttrekking reserves SD	-3.007.808
	Onttrekking budgetreserveringen	-464.346
	Onttrekking nog uit te voeren beleid	-1.474.559
Totaal mutaties reserves		-2.415.803

Taakveld	Budgetoverhevelingen	
6.1	Statushouders, onafhankelijke clientondersteuning, Iedereen doet mee, Gebiedsgericht werken, Innovatiefonds, Investeringsfonds en project Cumulus (Cumulus is verdeeld over 2 taakvelden)	1.261.821
6.2	Casemanagement en Ferm Wijzer, vertraging projecten Manifest Cultuur en "de Huizen van..." en project Cumulus	585.239
6.5	Ferm Wijzer	12.000
Totaal budgetoverhevelingen		1.859.060

Wettelijke verplichte indicatoren

Indicator	Eenheid	Periode	Woerden	Nederland	Omschrijving
Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	per 10.000 inwoners	tweede halfjaar 2018	490	600	Aantal per 10.000 inwoners in de betreffende bevolkingsgroep. Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo-gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 327 deelnemende gemeentes.
Jongeren met jeugdbescherming (aandeel jongeren tot 18 jaar)	%	eerste halfjaar 2019	0,6	1,1	Jongeren met jeugdbescherming betreft jongeren tot 18 jaar die op enig moment in de verslagperiode een maatregel door de rechter dwingend opgelegd hebben gekregen. Jeugdbescherming is een maatregel die de rechter dwingend oplegt. Dat gebeurt als een gezonde en veilige ontwikkeling van een kind of jeugdige wordt bedreigd en vrijwillige hulp niet of niet voldoende helpt. Een kind of jongere wordt dan onder toezicht gesteld of onder voogdij geplaatst. In uitzonderlijke gevallen wordt de hulp of zorg voortgezet tot de leeftijd van 23 jaar.
Jongeren met jeugdhulp (aandeel jongeren tot 18 jaar)	% van alle jongeren tot 18 jaar	eerste halfjaar 2019	7	10	Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzicht van alle jongeren tot 18 jaar. Jeugdhulp is de hulp en zorg zoals deze bedoeld en beschreven is in de Jeugdwet (2014). Het betreft hulp en zorg aan jongeren en hun ouders bij psychische, psychosociale en/of gedragsproblemen, een verstandelijke beperking van de jongere, of opvoedingsproblemen van de ouders.
Jongeren met jeugdreclassering (aandeel jongeren van 12 tot 23 jaar)	%	eerste halfjaar 2019	0,2	0,3	Het percentage jongeren (12-23 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-23 jaar). Jeugdreclassering is een combinatie van begeleiding en controle voor jongeren vanaf 12 jaar, die voor hun 18e verjaardag met de politie in aanraking zijn geweest en een proces-verbaal hebben gekregen.

Kinderen in uitkeringsgezin	%	2018	3	7	Percentage kinderen tot 18 jaar die in een gezin leven dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen. Bijstandshuishouden is een huishouden waarvan minimaal één lid een bijstandsuitkering ontvangt. Onder bijstand wordt hier uitkeringen aan huishoudens op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, tot 2015) en de Participatiewet (vanaf 2015) en het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (Bbz) verstaan.
Lopende re-integratievoorzieningen	per 10.000 inwoners van 15-64 jaar	eerste halfjaar 2018	206,5	305,2	Het aantal re-integratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.
Netto arbeidsparticipatie	%	2018	71,1	67,8	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking.
Personen met een bijstandsuitkering	per 10.000 inwoners	eerste halfjaar 2019	192	381,7	Het aantal personen met een uitkering op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, t/m 2014) en de Participatiewet (vanaf 2015). De uitkeringen (leefgeld) aan personen in een instelling, de elders verzorgden, zijn niet inbegrepen. Ook de uitkeringen aan dak- en thuislozen zijn niet inbegrepen.
Werkloze jongeren	%	2018	1	2	Personen van 16 t/m 22 jaar die als werkzoekende staan ingeschreven bij het UWV WERKbedrijf en tegelijkertijd geen baan hebben als werknemer volgens de Polisadministratie.

PROGRAMMA 4 – CULTUUR, ECONOMIE en MILIEU

Omdat de onderdelen van programma 4 (cultuur, economie, recreatie, erfgoed, milieu en energie) erg divers zijn, worden de kopjes 'Wat heeft Woerden bereikt' en 'Wat heeft Woerden gedaan' steeds per onderdeel behandeld.

Cultuur

Wat heeft Woerden bereikt?

Met het programma cultuur wil de gemeente bereiken dat er een vitale, aantrekkelijke en levendige stad is. In Woerden moet je jezelf kunnen ontwikkelen. Dat bevordert de vitaliteit en (economische) zelfredzaamheid van de inwoners. In dit kader is er in 2019 een cultureel manifest geformuleerd: een gedragen set van uitgangspunten en doelstellingen. Woerden wil met dit nieuwe beleid, samen met culturele instellingen zoals Het Klooster, het verenigingsleven en vrijwilligers, het creatieve vermogen van onze gemeente versterken. Woerden prijst zich gelukkig met de inzet van vele actieve vrijwilligers op het gebied van cultuur. In het eerste halfjaar van 2020 wordt het manifest verder concreet gemaakt.

Bibliotheek

De bibliotheek is voor de gemeente een verbinder in de samenleving en staat dicht bij de leefwereld van de inwoners. De bibliotheek draagt daarmee bij aan doelen van het sociaal domein als verbinder van voorliggende voorzieningen. Daarom is in 2019 de bibliotheek als kernpartner in de 'Huizen van Woerden' aan het ontwikkelen voor de diverse locaties. De gesprekken vonden in 2019 vooral plaats tussen bestuurders die elkaar vinden in de gemeenschappelijke doelstellingen. De basis is op orde gebracht met ondertekening een regionaal convenant.

Cultuureducatie

De cultuureducatie door stichting KUVU heeft in 2019 alle jeugd in Woerden bereikt. Dit draagt bij talentontwikkeling en welbevinden van onze jeugd. Dit is een prestatie van formaat in Nederland en zorgt voor een goede start voor jeugd. 2019 was het jaar waarin subsidieregelingen voor cultuureducatie voor de jeugd afliepen en alternatieve financiering hiervoor is gevonden. Dit is gelukt met het Convenant Meer Muziek in de Klas. Onderwijsbesturen dragen zelf financieel bij aan dit convenant, overtuigd door het hoogwaardige muziekonderwijs van Het Klooster en KUVU voor hun leerlingen. De gemeente faciliteert slechts met de combinatieregeling. Het convenant zorgt daarbij voor een nieuw netwerk waarin inwoners en bedrijven cultuureducatie financieel ondersteunen.

Grote Culturele Partners: Theater Het Klooster, Stadsmuseum, Vrijwilligersorganisatie Cultuurplatform Woerden

De gemeente Woerden voerde het cultuurbeleid niet alleen met de vele vrijwilligers uit, maar ook met een aantal grote partners. Theater het Klooster heeft een bestuurswisseling ondergaan en heeft de aanvullende programmering ontwikkeld, bijvoorbeeld met de start van het digilab. Daarnaast is Het Klooster samen met het Stadsmuseum een gesprekspartner voor de gebiedsontwikkeling 'Wagenstraat' en het Vestingraadoverleg, samen met het stadsmuseum, waar cultuur deel uitmaakt van hun ontwikkelagenda. Het Stadsmuseum heeft het recordaantal bezoekers overtroffen van 12.000 in 2018 naar 13.000 in 2019. Door een sterke participatieve programmering hebben zij hun publiek verbreed, bijvoorbeeld met de tentoonstelling 'Lievelingen, Boeren van toen' – verrijkt met verhalen van boeren uit de kleine kernen. Het Stadsmuseum is bovendien financieel zelfredzaam geworden door crowdfunding, een businesscircle en Vrienden van het Stadsmuseum. Het Cultuurplatform Woerden is zichtbaarder geworden in 2019 en verbindt de culturele sector door op te halen waar het culturele veld behoefte aan heeft. Hun activiteiten, bijvoorbeeld het Akoestival, worden steeds beter bezocht en breder gewaardeerd. Dit heeft geleid tot de nominatie voor de cultuurprijs.

Culturele activiteiten/ evenementen zijn belangrijke publiekstrekkingen voor de binnenstad. Dit blijkt o.a. uit de stijgende bezoekersaantallen van het museum. Daarmee heeft het een stimulerend effect op de groei van toeristisch-recreatief bezoek aan de binnenstad.

Wat heeft Woerden gedaan?

- Het regionaal convenant met Woerden, Oudewater en Montfoort, inclusief lokale uitvoeringsovereenkomst voor de bibliotheek is in 2019 ondertekend.
- Door als gemeente te faciliteren met de combinatieregeling is het convenant Meer Muziek in de Klas mogelijk gemaakt.

- Om het cultuurbeleid tegen het licht te houden en te actualiseren zijn twee participatieavonden met stakeholders gehouden. Het participatieproces voor en door culturele partners is afgerond. Dit heeft geleid tot een Cultureel Manifest. Tevens is met hen de ontwikkelopgave verwoord. De uitwerking in een concrete ontwikkelagenda met acties krijgt een vervolg.
- De extra investering van lokale onderwijsbesturen in cultuureducatie, uit eigen middelen, erkent de positieve bijdrage aan de ontwikkeling van jeugd.

Economie

Wat heeft Woerden bereikt?

Het doel van het programma economie is om de lokale economie waar mogelijk te versterken samen met het bedrijfsleven (Platform Ondernemersvereniging, POVW), zodat de gemeente Woerden een kwalitatief goede en toekomstbestendig vestigingslocatie is voor bedrijven. Daarbij wordt gekeken naar de ontwikkeling in de toekomst en input gegeven aan de lange(re)termijnvisie, zoals voor de werklocaties in het kader van de Omgevingswet en de omgevingsvisie. We geven uitvoering aan het door de raad in 2018 vastgestelde programma Herstructurerings-schuifruimte. Verder geeft Woerden invulling aan de doelstellingen van het huidige college ten aanzien van de arbeidsmarkt, zoals betere aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt. Een voorbeeld hiervan is de ondersteuning van WTT bij de oprichting en vestiging van een Techno hub in Woerden. Het Economisch Actieplan 2019-2022 is in samenwerking met het Platform Ondernemers Verenigingen Woerden (POVW) opgesteld en unaniem vastgesteld door de raad.

Wat heeft Woerden gedaan?

Economisch beleid en accountmanagement

- Er is een nieuw horecabeleidskader en terrassenbeleid opgesteld, dat unaniem door de raad is vastgesteld. Dit kader en beleid is integraal van karakter en heeft breed draagvlak bij de georganiseerde ondernemers in de horeca en de binnenstad. Voor uitvoering van het horecabeleidskader is ruimte vrijgemaakt voor een horecacoördinator per januari 2020.
- De Supermarktenstructuurvisie 2019, als input voor de omgevingsvisie, is vastgesteld.
- De contacten met de ondernemers en informatievoorziening zijn verder uitgebouwd: in 2019 zijn meer dan 100 bedrijfsbezoeken afgelegd door de accountmanagers en 25 bezoeken met college en/of wethouders. Jaarlijks zijn er 3 overleggen met POVW en gemeente en er is een subpagina op de website gemaakt met de contactgegevens van de accountmanagers.

Arbeidsmarkt

- Woerdens Techniek Talent (WTT): er is een locatie gevonden voor een fysieke Technohub.
- Het CIV Smart Technology heeft bijgedragen aan het WTT en zal met de komst van de Technohub nog beter in staat zijn om techniek onderdeel van het onderwijs te maken.
- De gemeente is ook onderdeel van het CIV Welzijn en Zorg. Zij doen voor deze branche wat Smart Technology voor de techniek doet. Gezamenlijk dragen ze bij aan een goede lokale match tussen toekomstige werknemers en werkgelegenheid.
- De gemeente koopt gezamenlijk met middelbare scholen en gemeente Montfoort het format VMBO on Stage in. Dit is een uitgebreid programma waarin leerlingen voorbereid worden op ontmoeting met professionals en krijgen bedrijven de ruimte om leerlingen voor hun vak te enthousiasmeren.
- Wethouder Becht is voorzitter van het Platform Groene Hart Werkt dat tot doel heeft om circulaire economie aan te jagen.

Herstructurerings-schuifruimte

- Woerden heeft in samenwerking met het POVW en betrokken ondernemers gewerkt aan de op te stellen herstructureringsplannen bedrijventerreinen, zoals genoemd in het door de raad vastgestelde Herstructureringsprogramma 2018-2030. Oplevering volgt in de komende jaren.
- Er is een tussenrapportage opgesteld met haalbaarheidsonderzoeken voor de vijf potentiële schuifruimtelocaties. Ze zijn actief gedeeld met de stakeholders en inwoners middels een informatie inloopdag. Het proces van beantwoording van reacties op de tussenrapportage en de besluitvorming over (definitief toe te wijzen) schuifruimtelocaties volgt in 2020.

Binnenstad

- In samenspraak met belanghebbenden bij de binnenstad is met de Vestingraad de ontwikkelagenda opgesteld. Hierbij zijn prioriteiten bepaald. De raad heeft hier eind 2019 positief kennis van genomen. Er is gestart met prioriteit 'promotie binnenstad'.
- Er wordt een beeldkwaliteitsplan opgesteld. Daarmee is gestart en oplevering hiervan vindt plaats in 2020.
- De weekmarkt is in samenspraak met de markkraamhouders opnieuw ingericht en op 12 juni 2019 feestelijk geopend.
- De vertegenwoordiging in de Vestingraad is verbreed met de markten in de binnenstad en de erfgoedsector. Op initiatief vanuit de gemeente hebben de vastgoedeigenaren in de binnenstad zich georganiseerd in een vereniging. Mede door onze ondersteuning hebben bewoners in de binnenstad zich georganiseerd in een nieuwe stichting.

Monumenten en historie

Wat heeft Woerden bereikt?

De maatschappelijke opgave op gebied van monumenten en historie is dat we onze identiteit van onze gemeente willen koesteren, versterken en vertellen. Onze cultuurhistorie is een belangrijk uitgangspunt en kader bij ruimtelijke ontwikkelingen. Afgelopen jaar zijn in samenwerking met diverse partijen gewerkt aan het vertellen van de geschiedenis van Woerden. Verder is de Romeinse Limes afgelopen jaar voorgedragen voor de UNESCO Werelderfgoedstatus door de drie betrokken provincies aan het Ministerie van OCW.

Wat heeft Woerden gedaan?

- Met de jaarlijkse netwerkbijeenkomst zijn goede samenwerkingen ontstaan. In kleinere werkgroepen is gewerkt aan historisch varen, aantrekkelijker maken van de website Verhaal van Woerden, komend Bonifatius-jaar. Daarnaast werken we regionaal samen aan versterking van het verhaal van de Oude Hollandse Waterlinie en de Romeinse Limes.
- De cultuurhistorische waardenkaart is voorgelegd aan LTO, waterschap, Hugo Kotestein en is verder verbeterd. Dit wordt in het eerste halfjaar 2020 afgerond en ter vaststelling aangeboden. Onderzocht is welke gebieden en panden het meest beschermingswaardig zijn en hoe zij het beste beschermd kunnen worden.

Toerisme & Recreatie

Wat heeft Woerden bereikt?

In samenwerking met ondernemers(verenigingen), organisaties en vrijwilligers is in 2017 de koers uitgezet voor de ontwikkeling van recreatie en toerisme richting 2022. De koers luidt: 'Woerden is het startpunt in het Groene Hart voor pure en sportieve beleving van de historische stad en het weidse landschap, zowel voor bewoners en bezoekers'. Dit doel wil de gemeente nadrukkelijk realiseren in samenwerking met en stimulering van gebiedspartijen als recreatief en zakelijk-toeristisch bedrijfsleven. Daarnaast heeft de gemeente Woerden twee grote partners, Woerden Marketing en Recreatieschap Stichtse Groenlanden/Routebureau, die uitvoering geven aan ons toeristisch-recreatief beleid¹.

Woerden Marketing zet zich in voor de toeristisch-recreatieve promotie van Woerden. De bezoekersaantallen van de website *beleefwoerden.com* zijn gestegen naar 133.193. Ook is een stijging te zien in de bezoekersaantallen van de VVV, de horeca en hotelwezen. Woerden/Woerden Marketing is inmiddels een voorbeeld voor vele gemeenten en fungeert veelvuldig als voorbeeldfunctie voor op te starten citymarketing organisaties.

Het Kaaspakhuis heeft door samenwerking met Woerden Marketing in 2019 een bezoekersstijging weten te behalen van 10% naar 17.457 ten opzichte van 16.000 in 2018. De goede reviews over het Kaaspakhuis/VVV laten zien dat men de persoonlijke aandacht en gastvrijheid van de organisatie zeer waardeert.

---

¹ De ontwikkelingen m.b.t. Recreatieschap Stichtse Groenlanden, o.a. het Oortjespad, komen terug in de paragraaf Verbonden partijen in de begroting

Wat heeft Woerden gedaan?

- Woerden Marketing heeft met lokale ondernemers en vrijwilligers gewerkt aan verschillende activiteiten om meer (regionale, nationale en internationale) bezoekers te trekken naar Woerden en zeker ook om de vrijetijds mogelijkheden voor onze eigen inwoners zichtbaarder te maken.
- Er zijn twee grote bijeenkomsten georganiseerd waarbij Woerden zich heeft kunnen presenteren als aantrekkelijke locatie voor de zakelijke en recreatief-toeristische markt: de 1e regionale toerismetop Utrecht Regio en de 1e regionale Groene Hart toerismedag.
- De medewerkers van Kaaspakhuis/ Woerden Marketing hebben een hospitalitytraining gevolgd. Daarbij is een nieuwe kaasmaker voor het Kaaspakhuis gevonden voor de continuïteit van het kaasmaken waardoor de educatieve kant van het Kaaspakhuis behouden blijft.
- In kader van de samenwerking Utrecht Region (21 gemeenten, provincie en 8 marketingpartijen) wordt onze regio onder één (internationale) brand "Utrecht Region" neergezet in de internationale markt. Deze samenwerking heeft geleid tot deelname aan internationale beurzen als Gent, Antwerpen en de ITB in Berlijn. Hiervoor zijn regionale marketingmiddelen ontwikkeld met thema's zoals wandel- en fietsroutes, highlights, kastelen en buitenplaatsen in drie talen.
- In 2019 is een collectief gestart van 7 marketingpartijen, waaronder Woerden Marketing, die samen werken aan de nationale branding van het merk Groene Hart. Gezamenlijk is een nieuwe stichting opgericht: Groene Hart Verbinders. Daarnaast heeft Woerden Marketing ervoor gezorgd dat 6 VVV's collectief optrekken om het Groene Hart gezamenlijk te promoten en ervaring en kennis te delen.
- De gemeente heeft in samenwerking met het LEU de contracten met de grondeigenaren voor de klompenpaden verlengd, waardoor deze weer voor 10 jaar in stand kunnen blijven.
- Het wandel- en fietsknooppuntennetwerk in Woerden is verder uitgebreid in samenwerking met het Routebureau.
- De koersgroep Recreatie en Toerisme heeft via het (gemeentelijk) aanjaagbudget een aantal toeristisch-recreatieve initiatieven ondersteund die bijdragen aan de uitgezette koers: er waren items bij het tv-programma 'De Keuken van Utrecht' over o.a. de Koeiemart en het Stadsmuseum.

Woerden 650 jaar stadsrechten

- In 2019 is een start gemaakt met de voorbereidingen voor het feestjaar in 2022, wanneer Woerden viert dat het 650 jaar stadsrechten heeft. Er is een comité van aanbeveling gevormd en de eerste voorbereidingen zijn getroffen voor de brede aftrap van het feestjaar op 20 januari 2020.

Milieu

Wat heeft Woerden bereikt?

De gemeente Woerden streeft ernaar de kwaliteit van de woon- en leefomgeving op het gebied van milieu op peil te houden. Ook worden kinderen vanuit de natuur- en milieueducatie geïnformeerd en gestimuleerd om een steentje bij te dragen.

Wat heeft Woerden gedaan?

- Jaarlijks wordt door de ODRU een uitvoeringsplan met per taak SMART-afspraken opgesteld en uitgevoerd. De voor 2019 geplande taken zijn goed uitgevoerd; deze werden strak begeleid door de eigen organisatie.
- Belangrijke ontwikkelingen voor Woerden worden gevolgd of er wordt actie op ondernomen. Dit zijn met name overlast vliegtuigen Schiphol, geluid en luchtkwaliteit A-12, Omgevingswet, stikstof-PAS en bodem-PFAS.
- Ook in 2019 was door het aantrekken van de markt een stijgende lijn zichtbaar waar het gaat om de milieuadvisering van ruimtelijke plannen en projecten. Ook zijn meer uren ingezet voor de behandeling van klachten over bedrijven. Voor deze extra inzet is aan de ODRU een aanvullende opdracht verstrekt.
- Vanuit natuur- en milieueducatie wordt een scholenprogramma aan de basisscholen aangeboden. Gemiddeld kwam een leerling drie keer in aanraking met NME. Zo vonden er excursies plaats in het Brediuspark en De Kievit, begeleid door vrijwilligers. Ook op het Oortjespad hebben excursies plaatsgevonden, voor de groepen 1-3. Vanuit het project 'Groen doet Goed' (jaarlijkse subsidie €16.600) zijn ook in 2019 initiatieven vanuit de maatschappij gestimuleerd op basis van de aanpak 'Woerden zegt ja, tenzij'. Mooie voorbeelden zijn het speelbos Molenvliet en activiteiten voor kinderen Brede School. Deze activiteiten zijn gratis zodat ieder kind gelegenheid krijgt om deel te nemen.

Energiehuishouding/ Duurzaamheid breed

Wat heeft Woerden bereikt?

Opgave Energietransitie

In 2019 is het Klimaatakkoord ondertekend. Het Klimaatakkoord bevat taken voor gemeenten om bij te dragen aan de klimaatdoelstellingen. Zo heeft de gemeente de regierol in de verduurzaming van de gebouwde omgeving en draagt zij bij aan de regionale energiestrategie. Het doel van Woerden is om iedereen naar vermogen een bijdrage te laten leveren de energietransitie.

Wat heeft Woerden gedaan?

Hieronder volgt per programmaspoor de activiteiten die hiervoor zijn uitgevoerd.

Programmaspoor 1 - De samenleving

- In 2019 heeft de gemeente diverse initiatieven genomen en ondersteund om bewoners en bedrijven te stimuleren bij de energietransitie. Zo is er een energieloket www.jouwhuissslimmer.nl, waar bewoners een energiescan kunnen doen en informatie kunnen vinden. Op het e-mailadres duurzaam@woerden.nl komen steeds meer inhoudelijke vragen binnen van bewoners en VvE's om de eigen woning te verduurzamen. Ook sociale media is ingezet voor informatieverstrekking en bewustwording. Andere activiteiten in 2019 waren de Dag van de duurzaamheid, het televisieprogramma Green Make Over, de Duurzame Huizenroute en de jongerencampagne "Watt Nou! Jongeren over de energietransitie". Vijf bewonersinitiatieven werden in het afgelopen jaar ondersteund, te weten: 'Duurzaam Woerden' (zetten zich in voor bewustwording door het organiseren van bewonersavonden), de 'Energiegroep Woerden' (laagdrempelige uitwisseling van kennis en ervaring bij verduurzaming van woningen), de warmtevinders, werkgroep duurzaamheid Molenvliet en de Vereniging Schilderskwartier. Eind 2019 heeft de gemeente op verzoek van deze vijf bewoners-initiatieven een RRE-subsidie (Regeling Reductie Energiegebruik) aangevraagd en verkregen. Met deze subsidie wordt een inspanningsverplichting aangegaan om in 2020 3700 particuliere woningeigenaren te bereiken en financieel te ondersteunen voor het nemen van kleine energie-besparende maatregelen.
- Op het bedrijventerrein Barwoutswaarder is een werkgroep van bedrijven gestart over verduurzaming van het bedrijventerrein in combinatie met de herstructureringsopgave voor dit terrein. De evaluatie van Putkop heeft geleerd dat de energietransitie een transitie is van de lange adem en dat er nu meer urgentiebesef is bij ondernemers. Ook zijn acht daken van bedrijven voorzien van zonnepanelen. Dit is het resultaat van een actie waarbij de gemeente bedrijven heeft ondersteund met een subsidieaanvraag voor het plaatsen van zonnepanelen. Deze actie wordt in 2020 herhaald.

Programmaspoor 2 - Grote beleidsontwikkelingen

- In 2019 is over de startnotitie van de regionale energiestrategie (RES) besloten door de besturen van 16 gemeenten, de provincie, vier waterschappen en netwerkbeheerder Stedin. Daarnaast is er een raads werkgroep Energietransitie/RES in het leven geroepen. In de RES worden gezamenlijke keuzes gemaakt voor de opwekking van duurzame elektriciteit, de warmtetransitie in de gebouwde omgeving en de daarvoor benodigde opslag- en energie-infrastructuur. In 2019 zijn de voorbereidingen getroffen om in 2020 toe te werken naar een ontwerp-RES en de voorbereidingen voor de definitieve RES. Parallel hieraan is binnen de gemeente gestart met de voorbereidingen om te komen tot een afwegingskader voor grootschalige duurzame energieopwek. In de eerste helft van 2020 wordt via een uitgebreid participatief proces een voorstel voor een afwegingskader aan de raad aangeboden. Ook is begonnen met voorbereidingen om met partners en de samenleving een warmtevisie te ontwikkelen.
- In 2019 zijn overleggen gevoerd met de stichting Laat Woerden Niet Zakken, buurgemeenten, waterschappen, provincies, het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK), en het Platform kleine velden. Inmiddels is duidelijk dat het bedrijf Vermilion een aanvraag voor verlenging van een opsporingsvergunning koolwaterstoffen Utrecht heeft ingediend bij EZK. De mogelijkheden om bezwaar te maken tegen deze verlenging worden onderzocht.

Programmaspoor 3 - Gemeentelijk

- In april 2019 is ons duurzaam gerenoveerde en gasloze gemeentehuis met A+++ label opgeleverd.
- De pilot om alle gemeentelijke sportgebouwen in Woerden te verduurzamen is bijna gereed. Van alle maatregelen om de sporthallen en gymzalen te verduurzamen is in 2019 circa 90% uitgevoerd. De gebouwen zijn geïsoleerd en voorzien van zonnepanelen, warmtepompen en led-verlichting.

Rapportage programmadoelen

In dit jaarverslag rapporteren wij op afwijkingen. Dat betekent dat we niet rapporteren op de programmadoelen die volgens planning zijn gerealiseerd, maar uitsluitend op doelen die gedeeltelijk zijn gerealiseerd (code 2, kleur oranje) en doelen die niet zijn gerealiseerd (code 3, kleur rood).

Programma 4 heeft 41 resultaten. Hiervan is 76% volledig, 5% gedeeltelijk en 20% niet gerealiseerd. De realisatie vertoont de volgende afwijkingen:

	Maatschappelijk effect		Resultaat		Inspanning	Pfh	Resultaat	Toelichting resultaat
1. Cultuur versterkt de vitale, aantrekkelijke levendige stad; persoonlijke ontwikkeling, zelfredzaamheid & (economische) vitaliteit								
1.3	Cultuur levert positieve bijdrage aan welbevinden van onze inwoners door in te zetten op: talentontwikkeling, 'leven lang leren' en participatie van onze opgroeiende jeugd en volwassenen; iedereen doet mee.	1.3.1	Geactualiseerde uitvoeringsovereenkomsten C5 per 1-1-2019.	1.3.1.1	Richten, prioriteren en faseren activiteiten KUVO, Klooster, Bibliotheek en CPW en amateurverenigingen.	Becht	●	De actualisatie van de uitvoeringsuitkomsten wordt in het eerste halfjaar 2020 ter hand genomen.
2. Kwalitatief goede en toekomstbestendige vestigingslocaties voor bedrijven								
2.1	Bedrijventerreinen vormen functionele, aantrekkelijke en duurzame vestigingslocaties voor (Woerdense) bedrijven.	2.1.1	Vastgestelde herstructureringsplannen: Vaststellen van door het ondernemerswezen gedragen herstructureringsplannen voor de bedrijventerreinen Barwoutswaarder (Q2 2019), Nijverheidsbuurt (Q4 2018/ Q1 2019) en Nijverheidsweg (Q4 2018/ Q1 2019).	2.1.1.1	Via werksessies met ondernemers gewenste herstructureringsmaatregelen ophalen, waarna per bedrijventerrein een herinrichtingsplan, beeldkwaliteitsnotitie, financiële raming en planning wordt opgesteld. Gezamenlijk vormen deze onderdelen het herstructureringsplan.	Noorthoek	●	Doorlopend proces. Mede afhankelijk van locatiekeuze Brug Woerden West. Daarnaast is voor 2020 gekozen om op dit project te bezuinigen, waardoor het project wordt getemporiseerd.
2.1	Bedrijventerreinen vormen functionele, aantrekkelijke en duurzame vestigingslocaties voor (Woerdense) bedrijven.	2.1.2	BIZ-vereniging oprichten: focus op duurzame maatregelen (Q2 2019).	2.1.2.1	Samen met ondernemersvereniging Ondernemend Harmelen stappen doorlopen voor een BIZ: 1. opstellen BIZ-plan incl. begroting, 2. opzetten BIZ-vereniging, 3. opstellen uitvoeringsovereenkomst en verordening, 4. uitvoeren draagvlakmeting.	Noorthoek	●	Er vindt nog een eindevaluatie plaats n.a.v. de verduurzamingsacties. De verwachting is dat er onvoldoende draagvlak is voor een BIZ Putkop.
4. Een vitale arbeidsmarkt: goede aansluiting onderwijs arbeidsmarkt met specifieke aandacht voor de kratesectoren techniek, zorg en bouw.								
4.1	Aansluiting tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt voor het lokale bedrijfsleven	4.1.1	Een terugloop van het aantal onvervulbare vacatures (kansrijke beroepen), op basis van de arbeidsmarktanalyse zal het nulpunt en de mate van de terugloop bepaald worden.	4.1.1.2	Herijking Woerden Werkt (Q1).	Becht	●	Doorgeschoven naar het 1e kwartaal 2020 omdat de afstemming met externe partijen over een programmaonderdeel (VMBO on stage) meer tijd in beslag nam en er extra inzet is gepleegd op de realisatie van de Technohub.
5. Een vitale binnenstad: Het op peil houden van het voorzieningenniveau voor inwoners van de gemeente en bezoekers van buitenaf								
5.1	Een onderscheidende toekomstbestendige binnenstad: Woerdenaren en andere bezoekers maken graag gebruik van de voorzieningen en zijn bereid bestedingen te doen in de binnenstad.	5.1.1	Hoge bezoekerstrekkkracht: te meten via passantentellingen (adviesbureau Locatus).	5.1.1.1	Actieprogramma voor de binnenstad van Woerden opstellen. Programmering evenementen. Uitvoeren van de retaildeal (afgesloten op 3 september 2018).	Becht	●	Aantal passanten in binnenstad neemt af met 15 tot 20%. Dat is een landelijke trend, onafhankelijk van het gevoerde beleid. De beoogde inspanningen zijn wel geleverd.
5.1	Een onderscheidende toekomstbestendige binnenstad: Woerdenaren en andere bezoekers maken graag gebruik van de voorzieningen en zijn	5.1.2	Leegstandspercentage < 5 % in het kernwinkelgebied, te meten via BAG (Basisregistraties Adressen en Gebouwen).	5.1.2.1	Actieprogramma voor de binnenstad van Woerden opstellen. Actieve inzet intermediair Retail Vastgoed.	Becht	●	Leegstandspercentage (6%) is in maand december opgelopen naar 6%, met name als gevolg van faillissementen landelijke ketens.

	Maatschappelijk effect		Resultaat		Inspanning	Pfh	Resultaat	Toelichting resultaat
	bereid bestedingen te doen in de binnenstad.				Uitvoeren van de retaildeal (afgesloten op 3 september 2018).			De beoogde inspanningen zijn wel geleverd.
5.1	Een onderscheidende toekomstbestendige binnenstad: Woerdenaren en andere bezoekers maken graag gebruik van de voorzieningen en zijn bereid bestedingen te doen in de binnenstad.	5.1.3	Sterke koopkrachtbinding, te meten via Koop Stroom Onderzoek (KSO provincie).	5.1.3.1	Actieprogramma voor de binnenstad van Woerden opstellen: introductie loyaliteitsprogramma. Uitvoeren van de retaildeal (afgesloten op 3 september 2018).	Becht	●	Koopkrachtbinding staat onder druk door stijgend aandeel onlineverkoop en wijzigend bestedingsgedrag. De beoogde inspanningen zijn wel geleverd.
8. De bekendheid met de historie van Woerden vergroten								
8.1	Woerdenaren (en vooral jongeren) zijn zich bewust van onze lokale en regionale geschiedenis en we laten ze beleven waar wij vandaan komen.	8.1.2	Het ontwikkelen van speerpuntenbeleid van onze monumenten, voortbordurend op de cultuurhistorische waardenkaart.	8.1.2.1	Analyse van de cultuurhistorische waardenkaart en het uitwerken van scenario's voor speerpuntenbeleid ter bescherming, behoud, versterking van ons cultureel historisch erfgoed.	De Weger	●	Veel werk verzet om Cultuurhistorische Waardenkaart uit te werken, de vaststelling zal naar verwachting plaatsvinden in 2020.
9. Aantrekkelijke groene vrijetijdsbesteding								
9.1	Recreatiemogelijkheden dragen bij aan een prettig leefklimaat en gezondheid inwoners en zorgen voor ontspanningsmogelijkheden en sociale samenhang.	9.1.1.	Op kwalitatief niveau instandhouding door Recreatieschap, analyseren van de ontwikkelingen in recreatievoorzieningen en waar mogelijk uitbreiding van recreatiemogelijkheden realiseren.	9.1.1.3	Inventarisatie en realisatie aanvullende recreatieve voorzieningen bij Cattenbroekerplas en Oortjespad.	Molkenboer en Noorthoek	●	Gesprekken met ondernemer Prefabriek en recreatieschap lopen nog. Planning is presentatie van het initiatief 1e kwartaal 2020.
11. Een duurzame, veilige en gezonde leefomgeving in de gemeente Woerden								
11.1	De kwaliteit van de woon- en leefomgeving op peil houden gelet op de ontwikkelingen die op de gemeente afkomen.	11.1.1	Een goed woon- en leefklimaat in de gemeente Woerden. Focus ligt op de milieuthema's in de Omgevingswet. We haken aan op het proces van de implementatie van de Omgevingswet.	11.1.1.2	Voor milieu doen zich onvermijdelijke ontwikkelingen voor waardoor voor 2019 en verder een extra structureel budget van € 97.000 nodig is voor ODRU-inzet. Dit budget is opgenomen in Begroting 2019. Deze ontwikkelingen zijn: meer milieu-inzet in plannen en projecten, meer klachten, nieuwe aandachtsgebieden energiehandhaving en asbestverwijdering, verplichte overdracht van bodemtaken, taken indirecte lozingen, BOR-taken wet VTH, wegvallen provinciale subsidie externe veiligheid.	De Weger en Bolderdijk	●	Er zijn veel onvermijdelijke ontwikkelingen waardoor het uitvoeringsprogramma uit de pas loopt. Voor 2019 is een aanvullende opdracht aan de ODRU gegeven, maar hier gaan we waarschijnlijk niet mee toekomen. Voor 2020 heeft de raad in het kader van bezuinigingen geen extra budget voor onvermijdelijke ontwikkelingen beschikbaar gesteld. We accepteren dat daardoor risico op overschrijdingen bestaat. We houden lopende het jaar nauw de vinger aan de pols.
12. Een toekomstbestendige energiehuishouding voor en door iedereen in Woerden (2030 energieneutraal)								
12.1	Iedereen staat in zijn/haar kracht en levert een bijdrage aan de energietransitie (maatschappelijke organisaties, ondernemingen,	12.1.2	CO2-reductie vanuit woningen: 15% CO2-reductie t.o.v. 2015 in komende 4 jaren om in 2030 energieneutraal te zijn.	12.1.2.3	Bij nieuwbouw adviseren wij over aardgasvrij en duurzame energie.	De Weger	●	Verordening interferentiegebieden is vastgesteld door de raad en bodemenergieplan voor Snellerpoort is in concept gereed.

	Maatschappelijk effect		Resultaat		Inspanning	Pfh	Resultaat	Toelichting resultaat
	bewoners, woningcorporatie, gemeente). De gemeente zet hiertoe energieambassadeurs in.							Definitief bodemenergieplan is vertraagd. Ook het opstellen van bodemenergieplan t.b.v. Middelland-Noord is vertraagd.
12.1	Iedereen staat in zijn/haar kracht en levert een bijdrage aan de energietransitie (maatschappelijke organisaties, ondernemingen, bewoners, woningcorporatie, gemeente). De gemeente zet hiertoe energieambassadeurs in.	12.1.7	CO2-reductie vanuit industrie, afval en water: -5% CO2 reductie t.o.v. 2015 in komende 4 jaren om in 2030 energieneutraal te zijn.	12.1.7.1	Wij handhaven het Energy Efficiency Directive (EED) en de Wet Milieubeheer op energiebesparing. Wij hebben de grootverbruikers in kaart gebracht en verzilveren de kansen.	De Weger	●	Bepert inzicht in mogelijkheden energiebesparing
12.1	Iedereen staat in zijn/haar kracht en levert een bijdrage aan de energietransitie (maatschappelijke organisaties, ondernemingen, bewoners, woningcorporatie, gemeente). De gemeente zet hiertoe energieambassadeurs in.	12.1.9	Betaalbare oplossingsrichtingen.	12.1.9.1	Wij onderzoeken de mogelijkheden voor woonlastenneutrale financiering en financiële arrangementen	De Weger	●	Uitvoering wordt in 2020 opgepakt
12.3	Alle gebouwen in de gemeente Woerden zijn aardgasvrij. Hiertoe zetten we energieambassadeurs in.	12.3.1	Wij starten met alternatieven voor aardgas in de bestaande bebouwde omgeving.	12.3.1.1	Wij bereiden de warmtetransitieplannen voor om in 2019 door de raad een Woerdense Warmtevisie vast te laten stellen voor het toekomstig warmtesysteem, met basisafspraken voor fasering en uitvoering en de rollen van de partners. Met deze basisafspraken worden in 2020/2021 samen met bewoners, bedrijven, GroenWest, Stedin en andere stakeholders, warmteplannen per wijk/kern opgesteld om deze te verwerken in de omgevingsplannen. Wij werken concreet aan de aardgasvrije wijk Schilderskwartier.	De Weger	●	Uitvoering loopt achter op planning. In het gemeentebrede project Warmtevisie nemen we het Schilderskwartier mee.

Legenda inspanning en resultaat: groen = gerealiseerd, oranje = gedeeltelijk of later gerealiseerd, rood = niet gerealiseerd

Financiële analyse

Taakveld	Omschrijving	U/I	Begroting na wijziging	Werkelijk	Vershil
2.1	Verkeer en vervoer	Lasten	176.827	281.442	104.615-
3.1	Economische ontwikkeling		424.041	426.975	2.934-
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen		565.513	614.415	48.902-
3.4	Economische promotie		137.885	172.129	34.244-
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken		93.319	42.368	50.951
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie		1.232.608	1.269.818	37.210-
5.4	Musea		241.110	284.252	43.142-
5.6	Media		1.068.473	1.061.307	7.166
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie		61.823	82.965	21.142-
7.4	Milieubeheer		2.793.208	2.153.818	639.390
Lasten - Totaal			6.794.807	6.389.489	405.318
0.5	Treasury	Baten	40.756-	40.538-	218-
2.1	Verkeer en vervoer		53.000-	139.033-	86.033
3.1	Economische ontwikkeling			9.482-	9.482
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen		344.349-	225.923-	118.426-
3.4	Economische promotie		29.854-	27.955-	1.899-
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken		26.740-	20.570-	6.170-
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie		190.590-	212.154-	21.564
5.4	Musea			5.420-	5.420
5.6	Media		224.010-	215.357-	8.653-
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie			10.010-	10.010
7.4	Milieubeheer		191.070-	356.826-	165.756
Baten - Totaal			1.100.369-	1.263.270-	162.901
0.5	Treasury	Totaal	40.756-	40.538-	218-
2.1	Verkeer en vervoer		123.827	142.409	18.582-
3.1	Economische ontwikkeling		424.041	417.493	6.548
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen		221.164	388.492	167.328-
3.4	Economische promotie		108.031	144.174	36.143-
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken		66.579	21.797	44.782
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie		1.042.018	1.057.664	15.646-
5.4	Musea		241.110	278.832	37.722-
5.6	Media		844.463	845.950	1.487-
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie		61.823	72.955	11.132-
7.4	Milieubeheer		2.602.138	1.796.991	805.147
Saldo van baten en lasten			5.694.438	5.126.219	568.219
Taakveld	Mutaties reserves		Begroting na wijziging	Werkelijk	Vershil
0.10	Toevoegingen		24.167	24.167	-
0.10	Onttrekkingen		417.558-	369.203-	48.355-
Saldo mutaties reserves			393.391-	345.036-	48.355-
Resultaat programma 4			5.301.047	4.781.183	519.864

Programma 4	Taakveld	Analyse lasten	Bedrag
2.1	Niet geraamde kosten voor toezicht/advies - instemmingsbesluit kabels en leidingen beheer. Hiertegenover staan ook extra leges inkomsten. Per saldo een éénmalige overschrijding als gevolg van de extra kosten van de inregeling met Oudewater en voor het op orde krijgen van de processen. De processen zijn nu gestroomlijnd.		-106.960
	Aan de BIZ: Centrum-Honthorst-Snel en Polanen is minder uitgeven. Hiertegenover staan ook lagere inkomsten		120.715
3.3	Aan het herstructureringsprogramma bedrijventerrein is meer uitgegeven dan geraamd. Deze meerkosten worden binnen programma 4 opgevangen. Hiernaast zullen deze kosten worden ingebracht in een nog vast te stellen grondexploitatie. Betreft intensivering van adviezen van externen voor de ontwikkeling van het gebied		-167.503
4.3	Er is in 2019 minder beroep gedaan op de regeling Kinderopvang		49.868

5.3	Aan het Klooster heeft meer groot onderhoud plaatsgevonden dan geraamd. In het "Meerjarenonderhoudsprogramma" (MJOP) is hier rekening mee gehouden. Deze meerkosten worden onttrokken aan de reserve MJOP. In de paragraaf "Kapitaalgoederen" wordt de begrotingssystematiek verder toegelicht.	-54.581
5.4	Aan het Stadsmuseum heeft meer groot onderhoud plaatsgevonden dan geraamd. In het "Meerjarenonderhoudsprogramma" (MJOP) is hier rekening mee gehouden. Deze meerkosten worden onttrokken aan de reserve MJOP. In de paragraaf "Kapitaalgoederen" wordt de begrotingssystematiek verder toegelicht.	-62.865
7.4	Niet uitgevoerde werkzaamheden waar budgetoverheveling voor is opgenomen (innovatie en grondwatermodel Schilderskwartier en subsidie nul op de meter)	134.601
7.4	Niet uitgegeven budget Co2-neutraal	83.781
7.4	Niet uitgegeven budget "gezonde samenleving"	48.355
7.4	Niet uitgegeven budget klimaat neutraal 2030	112.691
7.4	Voor energie zijn gelden via de algemene uitkering ontvangen. Dit bedrag is in 2019 niet uitgegeven. Ook is hier geen budgetoverheveling voor opgenomen.	253.288
	Diverse budgetten	-6.072
	Totaal analyse lasten	405.318

Taakveld	Analyse baten	Bedrag
2.1	Hogere doorbelasting kosten/leges advies en instemmingsbesluit kabels en leidingen	86.033
3.3	Voor de BIZ: Centrum-Honthorst-Snel en Polanen zijn minder inkomsten ontvangen. Hier tegenover staan ook minder uitgaven. Nagenoeg Budgetair Neutraal	-113.425
5.3	Hogere huuropbrengsten Klooster en bijdrage van stichting nationaal restauratiefonds	21.564
7.4	Niet geraamde bijdrage gemeente Utrecht voor aanleg geluidswal	14.788
7.4	Bijdrage gemeente Oudewater voor uitvoering milieutaken	59.750
7.4	Provinciale bijdragen voor : binnenstedelijke ontwikkelingen-groen doet goed-gebiedsgericht werken (zie taak veld 3.3 bij lasten)	79.321
	Diverse budgetten	14.870
	Totaal analyse baten	162.901

Mutaties reserves		
	Lagere onttrekking reserve agv budgetreservering uitgaven duurzaamheid	-48.355

Taakveld	Budgetoverheveling	Bedrag
3.1	Subsidie aan Technoclub	50.000
7.4	Subsidie innovatie aanpakken (Schilderskwartier)	71.249
7.4	Gemeentelijke subsidie "nul op de meter"	20.000
7.4	Bouwen Grondwatermodel Schilderskwartier	43.352
	Convenant muziek in de klas	15.507
	Totaal voorgestelde budgetoverhevelingen	200.108

Wettelijke verplichte indicatoren

Indicator	Eenheid	Periode	Woerden	Nederland	Omschrijving
Banen	per 1.000 inwoners van 15-64 jaar	2019	874,7	792,1	Onder een baan wordt een vervulde positie verstaan. Dit betreffen zowel fulltimers, parttimers als uitzendkrachten. De indicator betreft het aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot en met 64 jaar.
Hernieuwbare elektriciteit	%	2018	5,7	0	
Vestigingen (van bedrijven)	per 1.000 inw. 15 t/m 64jr	2019	172	151,6	Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-65 jaar.

PROGRAMMA 5 – ONDERWIJS en SPORT

Wat heeft Woerden bereikt

Onderwijs

Taal voor de jongste kinderen

De (dreigende) taalachterstanden bij jongste kinderen worden aangepakt – voordat ze naar de basisschool gaan en op de basisschool (voor- en voerschoolse educatie (vve)). Het aanbod van het aantal uren voerschoolse educatie is verhoogd van 400 naar 640 uur per jaar. Samen met anderen bieden we Taalvisite, De Schakelklas, De Taalklas aan. Er is een coördinator vve bij de GGD die vroegtijdig kan signaleren en adviseren bij taalachterstanden. Om de voerschoolse activiteiten toegankelijk te maken voor zo veel mogelijk peuters, is de peuteropvangtoeslag inkomensafhankelijk gemaakt en zijn de subsidiëtarieven verhoogd. Afgelopen jaar hebben we ongeveer 25 aanvragen gehad onder de 'oude' regeling. Het streven is om door de gesubsidieerde Voerschoolse Educatieplek en de Peuteropvangtoeslag in totaal 100 kinderen te indiceren.

Schoolgebouwen bij de tijd

Met de schoolbesturen hebben we afgesproken om de komende 40 jaar alle meer dan 30 schoolgebouwen in Woerden planmatig te vernieuwen. De scholen weten nu ruim van tevoren wanneer hun gebouw aan de beurt is voor renovatie of voor nieuwbouw. Tijdens een feestelijke bijeenkomst eind januari 2019 hebben alle schoolbesturen de Vaststellingsovereenkomst Onderwijshuisvesting, waarin deze afspraken zijn opgenomen, ondertekend.

Op de eerste schooldag na de herfstvakantie namen de basisscholen De Wijde Blik en Eben Haëzer hun nieuwe huisvesting in Kamerik in gebruik.

In de herfstvakantie werd geconstateerd dat het dak van de Margrietschool aan de Alpenstraat weliswaar veilig is, maar dat die veiligheid van de leerlingen en hun leerkrachten niet gegarandeerd kan worden als er te veel sneeuw op het dak ligt. Daarom is met spoed tijdelijke huisvesting voor de school geregeld. Zes groepen zijn sinds 10 december onderbracht in tijdelijke units op het schoolplein, vier andere groepen in de schoolwoningen aan de Oeralstraat. De tijdelijke huisvesting is ongeveer een jaar nodig. Na de vorstperiode wordt zo snel mogelijk gestart met de vervanging van de dakconstructie.

Leerplicht

Bij het Regionaal Bureau Leerplicht (RBL) komen de verzuimmeldingen van alle scholen binnen en vragen van leerlingen, ouders/verzorgers, scholen en hulpverleningspartners. In het basisonderwijs zijn regionaal over het schooljaar 2018/2019 relatief weinig thuiszitters (tien kinderen). Van de tien kinderen zijn er zeven op een passende plek geplaatst. In het voortgezet onderwijs zijn regionaal ongeveer 70 thuiszitters op jaarbasis. Snelle afstemming hierover vindt plaats met de juiste partners en er wordt gekeken naar de benodigde voorzieningen, waaronder de Bovenschoolse Onderwijs Zorgvoorziening en het investeren in ouderbetrokkenheid.

Het percentage nieuwe voortijdig schoolverlaters uit het MBO is over het algemeen in regio Utrecht Noordwest gelijk gebleven. Het is mooi om te zien dat de gemeente Woerden een sterke daling heeft: van 4,8 naar 3,2%. Deze afname is o.a. het gevolg van een grotere inzet op deze groep (Jongeren in Participatie). Als we de regionale resultaten van de dossiers van de voortijdig schoolverlaters vergelijken met schooljaar 2017/2018 zijn meer jongeren aan het werk: stijging van 8 procentpunt (van 45 naar 53%) en hebben minder jongeren een uitkering: daling van 14 procentpunt (van 32 naar 18%).

Sport

Sportformateur

Er is een sportformateur aangesteld, die samen met alle maatschappelijke partners in 2020 een lokaal sportakkoord gaat afsluiten. De startbijeenkomst in december was een succes met een grote en brede vertegenwoordiging van partners. Het doel is dat zo veel mogelijk inwoners met plezier (gaan) sporten en bewegen.

Rookvrije sportverenigingen

De gemeente heeft zich aangesloten bij de Alliantie Nederland Rookvrij. 12 buitensportverenigingen zijn (gedeeltelijk) rookvrij. Vanaf begin 2020 komen daar voetbalvereniging VEP en korfbalvereniging SDO bij.

Gezonde kantine

Tennisvereniging Cromwijck is de eerste vereniging in Woerden die het Bronzen gezonde Kantine-certificaat mocht ontvangen. In juli ontving Atletiekvereniging Clytoneus het Zilveren Gezonde Kantine-certificaat uit handen van wethouder sport Arjan Noorthoek. Clytoneus heeft zilver ontvangen omdat deze vereniging op het gebied van duurzaamheid, inclusie en rookvrij nog een stap verder is gegaan. In september heeft Jeugd Atletiek Vereniging Athloi uit Harmelen een bronzen certificaat ontvangen. Het beweegteam zet ook in 2020 weer in op meer gezonde kantines.

Buitensport

In 2019 zijn de nieuwe korfbalvelden van SDO en THOR opgeleverd en is het hoofdveld van voetbalvereniging SCH'44 gerenoveerd.

Wat heeft Woerden gedaan?

In 2019 is veel werk verricht met betrekking tot het bewaken van de kwaliteit van het openbaar basisonderwijs, het voorzien in goede huisvesting van scholen en het bevorderen en in stand houden van sportvoorzieningen. We benoemen een aantal belangrijke inspanningen:

Onderwijs

Resultaatafspraken gemaakt voor voor- en vroegschoolse educatie

Het Convenant resultaatafspraken voor- en vroegschoolse educatie is ondertekend door gemeente, schoolbesturen en kinderopvangorganisaties. De belangrijkste resultaatafspraak is dat een kind met een taalachterstand een continue ontwikkeling doormaakt, hiervoor is een doorgaande leerlijn van cruciaal belang. In het convenant zijn hierover afspraken gemaakt.

Om ouders meer duidelijkheid te geven zijn de beleidsregels subsidiëring voorschoolse educatie geactualiseerd.

Kinderopvang

De gemeente is verantwoordelijk voor het toezicht op de kwaliteit en voor handhavingstaken bij kinderopvang en peuterspeelzalen. De uitvoering van het toezicht is bij de GGD belegd. Voor de handhaving van de kwaliteit van de kinderopvang zijn nieuwe beleidsregels vastgesteld. Hiermee kan streng gehandhaafd worden op de onderdelen waarbij de veiligheid van een kind in het geding is. In 2020 wordt het jaarverslag 2019 van de GGD ontvangen, de raad wordt op de gebruikelijke wijze geïnformeerd over de inhoud.

Sport

Beweegteam

In 2019 heeft het beweegteam, in samenspel met de maatschappelijke partners, een deel van zijn aanbod geïnnoveerd. Dit sluit nu beter aan op de toekomstige ontwikkelingen in de samenleving, sociale activiteiten in de wijk en de maatschappelijke agenda 2019-2022. Bijvoorbeeld: in samenspel met een aantal scholen het inzetten van de MQ-scan. Met de hulp van de MQ-scan kan op jonge leeftijd worden vastgesteld of een kind motorisch vaardig is. Met data en inzichten vanuit de MQ-scan sluiten activiteiten, interventies en gymlessen gericht aan op behoeften en achterstanden van kinderen.

Het beweegteam zet de inmiddels bekende activiteiten, zoals verenigingsondersteuning en werkzaamheden op het gebied van bewegen en gezonde leefstijl, voort.

Sportoverleg

Het Sportoverleg heeft in samenwerking met de gemeente twee goedbezochte Sportcafés georganiseerd over de werking van de subsidieregeling en het vasthouden van jonge leden. De voorzitter van het Sportoverleg heeft na 10 jaar afscheid genomen. Voor zijn inzet heeft hij een gemeentelijke onderscheiding, een steekspeld in zilver, ontvangen. Het voorzitterschap is overgenomen door een van de andere leden.

Btw en sport

Per 1 januari 2019 is de btw-sportvrijstelling gewijzigd. Dat betekent dat de mogelijkheid om btw te verrekenen voor sport is vervallen. De gemeente heeft ter compensatie subsidie aangevraagd bij het Ministerie van VWS. Het ministerie heeft de aanvraag van Woerden aangemerkt als 'best practice'. De subsidie is vanwege een landelijke overvraag naar rato verleend. In januari 2021 ontvangt de gemeente de definitieve vaststelling.

Binnensport

In 2019 is een start gemaakt met de vervanging van de inventaris van de binnensportaccommodaties. De eerder gestarte uitvoering van het pakket aan duurzaamheidsmaatregelen in de binnensportaccommodaties, zoals het aanbrengen van zonnepanelen, optimalisatie van de isolatie en de overgang naar gasloos, is in 2019 grotendeels afgerond.

Uitvoeringsplan spelen

In 2019 is het uitvoeringsplan spelen conform planning uitgevoerd. Onder andere de volgende speelplekken zijn vernieuwd: Weidebloemenlaan, Heggeroosweide, Dr. Kuiperlaan en Merelstraat. Op de schoolpleinen van de Willem Alexander-, de Keerkring-, de Andersen- en de Constantijschool zijn nieuwe toestellen geplaatst.

Rapportage programmadoelen

In dit jaarverslag rapporteren wij op afwijkingen. Dat betekent dat we niet rapporteren op de programmadoelen die volgens planning zijn gerealiseerd, maar uitsluitend op doelen die gedeeltelijk zijn gerealiseerd (code 2, kleur oranje) en doelen die niet zijn gerealiseerd (code 3, kleur rood).

Programma 5 heeft 13 resultaten. Alle resultaten zijn behaald.

Financiële analyse

Taakveld	Omschrijving	U/I	Begroting na wijziging	Werkelijk	Vershil
4.1	Openbaar basisonderwijs	Lasten	388.131	409.091	20.960-
4.2	Onderwijshuisvesting		3.711.234	3.725.411	14.177-
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken		2.680.331	2.786.559	106.228-
5.1	Sportbeleid en activering		583.580	626.770	43.190-
5.2	Sportaccommodaties		3.994.719	5.580.429	1.585.710-
Lasten - Totaal			11.357.995	13.128.260	1.770.265-
4.2	Onderwijshuisvesting	Baten	31.525-	47.533-	16.008
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken		505.845-	619.116-	113.271
5.2	Sportaccommodaties		1.785.986-	2.809.247-	1.023.261
Baten - Totaal			2.323.356-	3.475.896-	1.152.540
4.1	Openbaar basisonderwijs	Totaal	388.131	409.091	20.960-
4.2	Onderwijshuisvesting		3.679.709	3.677.878	1.831
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken		2.174.486	2.167.443	7.043
5.1	Sportbeleid en activering		583.580	626.770	43.190-
5.2	Sportaccommodaties		2.208.733	2.771.182	562.449-
Saldo van baten en lasten			9.034.639	9.652.364	617.725-
Taakveld	Mutaties reserves		Begroting na wijziging	Werkelijk	Vershil
0.10	Toevoegingen			82.060	82.060-
0.10	Onttrekkingen		105.000-	36.094-	68.906-
Saldo mutaties reserves			105.000-	45.966	150.966-
Resultaat programma 5			8.929.639	9.698.330	768.691-

Programma 5	Taakveld	Analyse lasten	Bedrag
4.3	4.3	Extra lasten van de tijdelijke huisvesting van de Margrietschool te Woerden. Hiervoor was geen raming opgenomen. De raad is over de situatie rond de Margrietschool eerder geïnformeerd via de RIB's 19R.00880, 19R.00935 en 20R.00030	-289.474
4.3	4.3	De ontvangen Rijksbijdrage voor onderwijsachterstandenbeleid was hoger dan geraamd en daarmee ook het budget voor de uitgaven.	55.142
4.3	4.3	De pilot Werkfit / Jongeren in Participatie is in 2019 gestart en zal als tweejarig project in 2020 verder zijn beslag krijgen (zie budgetreservering).	72.000
4.3	4.3	Lagere exploitatiebijdrage vanwege de liquidatie van de Stichting Gebouwen Beheer Woerden (SGBW). De stichting zal technisch, juridisch en financieel ontvlecht worden. Het positieve saldo wordt overgeheveld naar 2020 en is bedoeld om de frictiekosten te dekken van de ontvlechting van de stichting en het opzetten van de VvE's (zie budgetreservering). Het saldo van het product SGBW wordt overgeheveld. Dat is 88.321,- waarvan 44.653,- lasten en 43.889 baten.	44.653
5.2	5.2	Vanwege de wijziging van de btw-sportvrijstelling met ingang van 1 januari 2019 zijn er nadelige btw-gevolgen voor de exploitatie van (gemeentelijke) sportaccommodaties ontstaan. De raad is hierover geïnformeerd met RIB 20R.00012	-1.201.690
5.2	5.2	Hogere onderhoudsuitgaven zwembad Woerden. Door onvoorziene omstandigheden zijn installatiewerkzaamheden die gepland stonden in het MOP 2021 naar voren gehaald. Wordt onttrokken aan de reserve onderhoud gemeentelijk vastgoed	-69.711
5.2	5.2	Hogere onderhoudskosten van de gymzaal aan de Goudenregenstraat te Woerden. Werkzaamheden die gepland stonden in 2018 en na 2020 zijn in 2019 gezamenlijk als één project aanbesteed om zo kosten te besparen. Ook heeft het relatie met het verduurzamen, wat in 2019 gepland stond. Deels zijn de kosten hiervan ook uit het duurzaamheidsbudget gedekt. Hierdoor is de geplande begroting van 2019 overschreden. Dit bedrag komt van de reserve onderhoud gemeentelijk vastgoed.	-113.192
5.2	5.2	Hogere onderhoudskosten van de gymzaal aan de dr. Kuyperlaan te Woerden. Werkzaamheden die gepland stonden in 2018 en na 2020 zijn in 2019 gezamenlijk als één project aanbesteed om zo kosten te besparen. Ook heeft het relatie met het verduurzamen, wat in 2019 gepland stond. Deels zijn de kosten hiervan ook uit het duurzaamheidsbudget gedekt. Hierdoor is de geplande begroting van 2019 overschreden. Dit bedrag komt van de reserve onderhoud gemeentelijk vastgoed.	-201.860

5.2	Hogere onderhoudskosten van sportzaal Bulwijk te Woerden. Vanwege de plaatsing van zonnepanelen is de dakbedekking eerder vervangen dan gepland (stond in 2023 gepland). Dit bedrag komt van de reserve onderhoud gemeentelijk vastgoed.	-43.889
	Overige lasten	-22.244
	totaal lasten	-1.770.265

Taakveld	Analyse baten	Bedrag
4.3	De gemeente ontving in 2019 een hoger dan geraamde Rijksbijdrage voor onderwijsachterstandenbeleid. Het definitieve te ontvangen bedrag wordt in september 2019 vastgesteld en kan door diverse oorzaken (totale macrobudget en wijziging financieringssysteem) afwijken van de raming.	39.421
4.3	Er is een positief saldo ontstaan vanwege de technische, juridische en financiële ontvlechting van de Stichting Gebouwen Beheer Woerden (SGBW). De gelden worden overgeheveld en zijn bedoeld om de frictiekosten te dekken van de ontvlechting van de stichting en het opzetten van VvE's (zie budgetreservering).	43.701
5.2	Het ministerie van VWS heeft met de specifieke uitkering voor gemeenten (SPUK) het btw-nadeel voor de exploitatie van gemeentelijke sportaccommodaties grotendeels gecompenseerd. De raad is hierover geïnformeerd met RIB 20R.00012	1.054.875
	Overige baten	14.543
	totaal baten	1.152.540

Mutaties reserves		
	Toevoeging inventaris zwembad (minder werkelijke lasten dan begroot, wordt conform beleid toegevoegd)	-5.531
	Toevoeging reserve Onderwijs Achterstand Beleid (conform beleid)	-76.529
	Lagere onttrekking reserve agv budgetreservering uitgaven JOW en werkfit	-68.906

Taakveld	Budgetreserveringen	
4.3	Werkfit / Jongeren in Participatie	72.000
4.3	Stichting Gebouwen Beheer Woerden (SGBW)	88.321
	Totaal voorgestelde budgetoverhevelingen	160.321

Wettelijke verplichte indicatoren

Indicator	Eenheid	Periode	Woerden	Nederland	Omschrijving
Absoluut verzuim	per 1.000 leerlingen	2017	1,3	1,8	Er wordt gesproken van absoluut verzuim als een leerplichtige en/of kwalificatieplichtige jongere niet op een school of instelling staat ingeschreven. De periodeaanduiding '2018' staat voor schooljaar '2017/2018'.
Niet-sporters	%	2016	43,3	48,7	Het percentage niet-werkelijke sporters t.o.v. de bevolking van 19 jaar en ouder. Bevolking van 19 jaar en ouder dat niet minstens één keer per week aan sport doet.
Relatief verzuim	per 1.000 leerlingen	2018	14	23	Er is sprake van relatief verzuim als een jongere wel op een school staat ingeschreven, maar gedurende een bepaalde tijd de lessen/praktijk verzuimt. Ook veelvuldig te laat komen kan hiertoe worden gerekend. De periodeaanduiding '2018' staat voor schooljaar '2017/2018'.
Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	%	2018	1	1,9	Het percentage van het totaal aantal leerlingen van het VO en MBO (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat. De periodeaanduiding "2018" staat voor schooljaar "2017/2018".

PROGRAMMA 6 – RUIMTELIJKE ONTWIKKELING en WONEN

Wat heeft Woerden bereikt?

Algemene terugblik

Een van de doelen van het programma Ruimtelijke ontwikkeling en wonen is dat er een passende woning beschikbaar is voor mensen die in Woerden willen wonen. De huidige woningmarkt is erg krap. De koopprijzen stijgen en er is een lange wacht- en zoektijd voor sociale huurwoningen. In 2019 is Woerden daarom voortvarend aan de slag gegaan met de nieuwbouw van woningen zoals vastgelegd in het Actieprogramma Woningbouw. Daarbij is volop aandacht voor starters, senioren en doorstromers. Momenteel zijn er 300 woningen in aanbouw en 13 projecten zitten in de verkoopfase. Daarnaast loopt bij 24 projecten de bestemmingsplanprocedure of is deze al afgerond.

Woningbouw is vaak een zaak van lange adem. Toch is er nu een duidelijk stijgende lijn zichtbaar. Waar er in 2019 nog 120 nieuwe woningen bij kwamen, zijn dat er in 2020 al 260. In 2021 stijgt dit verder naar 330 en in 2022 gaat het zelfs naar 480 woningen. Onze inspanningen beginnen vruchten af te werpen. Dit is goed nieuws voor onze woningzoekenden.

In juni 2019 ondertekenden het Rijk, de provincie Utrecht en 16 gemeenten in de regio Utrecht (waaronder Woerden) de Woondeal. Het gaat hier om een langdurige samenwerking om de woningbouwproductie te versnellen, de betaalbaarheid te vergroten en excessen aan te pakken. In Woerden zijn Middelland, het stationsgebied en Snellerpoort versnellingslocaties. Voor Middelland stelde de minister al € 500.000,- beschikbaar, om de gebiedsontwikkeling te versnellen en om de kennis die wordt opgedaan met een zogenoemd gebiedsfonds breder te laten delen.

Wat heeft Woerden gedaan?

In 2019 is de nieuwe Woonvisie vastgesteld. Hierin staat onder andere het kader voor de woningbouwplannen. Om voldoende woningen te bouwen voor woningzoekenden is de ambitie vastgelegd om de komende jaren niet 200, maar gemiddeld 300 woningen per jaar te bouwen. Deze verhoging wordt vanaf 2021 gehaald. Ook moeten er tot 2030 gemiddeld 60 sociale huurwoningen per jaar bij komen.

Op dit moment zijn er al veel projecten in aanbouw of bijna klaar, zoals het Defensie-eiland, Woerden Centraal (voormalig Campina-terrein), Hof van Leyland (voormalig Den Oudsten-terrein), de Jan Steenstraat in Woerden en de Mauritshof in Harmelen. Bij andere projecten zijn de voorbereidingen in een vergevorderd stadium, denk aan Weidz in Zegveld en de Prinsenhof of Witt in Woerden. Tegelijkertijd wordt er hard gewerkt aan grote projecten zoals de Houttuin (voormalig FNV) op Middelland, Snellerpoort aan de zuidkant van het spoor in Woerden, de Hof van Harmelen en de scholenlocaties in Kamerik.

Een ander resultaat is het maken van nieuwe prestatieafspraken met GroenWest en de huurdersorganisatie. Doorstroming heeft de hoogste prioriteit. In de Huisvestingsverordening 2019 is daarom vastgelegd dat woningzoekenden nog maar 25% van hun inschrijftijd verliezen als zij zich na het accepteren van een woning binnen een jaar weer inschrijven bij WoningNet. Dat maakt het voor mensen makkelijker om door te stromen naar een volgende huurwoning. Daarnaast is in 2019 de regeling Van Groot Naar Beter regionaal ingevoerd. Huurders van een corporatiewoning met minimaal vier kamers die kleiner willen gaan wonen, krijgen voorrang op huurders van kleinere woningen (max. drie kamers). Zo wonen mensen in een huis dat beter bij hun situatie past en komt er een grote woning vrij voor een gezin.

Ook is hard gewerkt aan de gebiedsontwikkelingen van de Poort van Woerden, bestaande uit het Stationsgebied, Middelland en Snellerpoort, met als doel om moderne stedelijke woon-werkgebieden, passend bij de Woerdense maat, te realiseren. Door de (her)ontwikkeling van deze gebieden optimaliseren we de verbindingen tussen deze gebieden, tussen de binnenstad, de nieuwe wijken van Woerden en tussen Woerden en de regio. Er komt ruimte voor ten minste 3.500 woningen. Om deze te kunnen bouwen, moet duidelijk zijn hoe de mobiliteit voor de huidige en toekomstige bewoners geregeld moet worden. Daarom is in 2019 de Mobiliteitsanalyse Poort van Woerden uitgevoerd: de effecten van de projecten Middelland-Noord, Snellerpoort en Stationsgebied op de aanwezige infrastructuur en bereikbaarheid zijn in samenhang onderzocht. Het onderzoek wordt in 2020 afgerond.

Voor Middelland-Noord is in november 2019 de structuurvisie vastgesteld. Op dit bedrijventerrein werken we mee aan de sloop/nieuwbouw of transformatie van kantoorpanden naar woningen. Dit jaar is van diverse projecten de haalbaarheid onderzocht. Inmiddels zijn er drie intentieovereenkomsten gesloten. Hiermee werken we toe naar het resultaat om in 2022 minimaal twee locaties te transformeren, waardoor de kantorenleegstand vermindert en minimaal 300 woningen worden gerealiseerd.

Voor Snellerpoort wordt ernaar toegewerkt om in 2022 een eerste paal te slaan. Daarom is in 2019 een nieuw ambitiesdocument en stedenbouwkundig plan opgesteld en wordt in 2020 een nieuw bestemmingsplan in procedure gebracht. Met GroenWest onderzoeken we in het kader van de Challenge Middenhuur van de provincie of ze een mix van sociale- en middenhuur kunnen realiseren op Snellerpoort. De challenge helpt projecten die zich richten op middenhuur te versnellen en optimaliseren. In 2019 is gestart met het opstellen van het Bodemenergieplan zodat duidelijk wordt hoe de warmte-/energielevering moet plaatsvinden in de gehele woonwijk om gasloos te kunnen bouwen.

Naast de ontwikkelingen op Middelland-Noord en Snellerpoort is in 2019 ook gewerkt aan de ontwikkeling van het stationsgebied. In mei 2019 heeft een meedenkavond plaatsgevonden voor alle belangstellenden. Aanwezigen konden meedenken over de toekomst van het stationsgebied, en hun wensen, ideeën en ook zorgen delen. Voor het opstellen van de visie voor het stationsgebied is een stedenbouwkundig bureau geselecteerd. Zij gebruiken de input van de meedenkavond bij de analyse van het gebied en het opstellen van de visie in 2020.

Woerden wil goed voorbereid zijn op de inwerkingtreding van de Omgevingswet in 2021. Ons doel is om dan klaar te zijn om nieuwe vergunningaanvragen in behandeling te nemen op basis van een Omgevingsvisie en Omgevingsplan. Deze acties zijn hiervoor in 2019 gedaan:

- Vaststelling omgevingsagenda en een ontwerp-waardenkader als voorbereiding op het opstellen van de Omgevingsvisie in 2020.
- Voorbereiding van de nieuwe omgevingsplannen ter vervanging van de bestemmingsplannen en andere omgevingsregels. Het uitgangspunt om dit vóór 2021 klaar te hebben.
- Inzichtelijk maken van de gevolgen van een nieuw digitaal stelsel voor vergunningaanvragen en -beoordeling.
- De Omgevingswet vraagt gemeenten om meer ruimte te geven aan initiatiefnemers. Daarom is in 2019 participatie en de manier van samenwerken met stakeholders verkend. Met de opgedane inzichten ontwikkelen we in 2020 een werkwijze voor participatie die vervolgens toegepast kan worden in de Omgevingsplannen.

Er is hard gewerkt aan de voorbereidingen voor de aanleg van de ontsluiting Harmelerwaard, met als doel om de weg in 2022 open te stellen. Voor de engineering van meerdere bruggen binnen de gemeente is een aanbesteding gestart voor ondersteuning bij het realisatieproces van de brug Harmelerwaard. Deze aanbesteding is stopgezet toen bleek dat er geen sprake was van een gelijk speelveld voor potentiële inschrijvers. In 2020 wordt de aanbesteding in gewijzigde vorm opnieuw gestart.

In april 2019 is ons duurzaam gerenoveerde en gasloze gemeentehuis met A+++ label opgeleverd. Het dagelijkse 'beheer' is overgedragen aan de lijnorganisatie. Het traject van de Raad van Arbitrage en de voortgang van het onderzoek naar het bedrijfsongeval in 2017 worden vanuit de projectorganisatie uitgevoerd en zullen medio 2020 vorm krijgen.

De pilot om alle gemeentelijke sportgebouwen in Woerden te verduurzamen is bijna gereed. In 2019 is circa 90% van alle maatregelen uitgevoerd om de sporthallen en gymzalen te verduurzamen. De gebouwen zijn geïsoleerd, voorzien van zonnepanelen, warmtepompen en ledverlichting. Op de betreffende sportgebouwen zijn in totaal 1941 zonnepanelen geplaatst met een geraamde energieopbrengst van 524 kW. De laatste 10% aan maatregelen wordt uitgevoerd in 2020, waarbij deze gebouwen van het gas afgesloten worden. Wanneer het project gereed is, zal de CO₂-uitstoot met circa 60% zijn teruggebracht. Sportzaal Essenlaan wordt in 2020, naast de verduurzaming, uitgebreid met extra kleedruimtes en douches.

Rapportage programmadoelen

In dit jaarverslag rapporteren wij op afwijkingen. Dat betekent dat we niet rapporteren op de programmadoelen die volgens planning zijn gerealiseerd, maar uitsluitend op doelen die gedeeltelijk zijn gerealiseerd (code 2, kleur oranje) en doelen die niet zijn gerealiseerd (code 3, kleur rood).

Programma 6 heeft 14 resultaten. Hiervan is 79% volledig, 14% gedeeltelijk en 7% niet gerealiseerd. De realisatie vertoont de volgende afwijkingen:

	Maatschappelijk effect		Resultaat		Inspanning	Pfh	Resultaat	Toelichting resultaat
2. De gebiedsontwikkelingen met als doel moderne stedelijke woon/werkgebieden passend bij de Woerdense maat								
2.1	Stedelijke ontwikkeling van de Poort van Woerden.	2.1.1	Eind 2019 is de integrale visie op de ontwikkeling van het gebied bestaande uit Middelland, Stationsomgeving en Snellerpoort gereed. Door de herontwikkeling van deze gebieden optimaliseren we de verbindingen tussen deze gebieden, tussen de Binnenstad en de nieuwe wijken van Woerden, en tussen Woerden en de regio.	2.1.1.1.	In overleg met stakeholders komen tot een visie op de mogelijkheden voor duurzame stedelijke ontwikkeling, een succesvolle ketenmobiliteit en het verbeteren van de verkeersstructuur. De visie doet uitspraken over de programmering en de ruimtelijke impact van zowel bebouwing als mobiliteit.	Noorthoek en De Weger	●	In 2019 is de Mobiliteitsanalyse Poort van Woerden opgesteld. Deze is eind 2019 in concept nagenoeg gereed. Voor de deelprojecten worden of zijn visies opgesteld.
2.8	Ontsluiting Harmelerwaard.	2.8.1	In 2022 is de nieuwe ontsluitingsweg gereed.	2.8.1.1.	Financiering gereed.	Noorthoek	●	Reactie provincie Utrecht over aanvullende bijdrage heeft op zich laten wachten. Voorstel wordt in 2020 aan college aangeboden.
2.8	Ontsluiting Harmelerwaard.	2.8.1	In 2022 is de nieuwe ontsluitingsweg gereed.	2.8.1.2	Start bestemmingsplanprocedure.	Noorthoek	●	Planning is doorgeschoven: in 2020 besluitvorming over aanvullende financiering, vaststelling tracé ontsluiting en het (voor)ontwerp bestemmingsplan.
3. Verduurzaming gemeentelijke gebouwen								
3.2	Verduurzaming van clusters van gemeentelijk vastgoed waarbij de panden aardgasvrij en energieneutraal worden gemaakt.	3.2.1	Kredietvotering door de gemeenteraad voor het uitvoeren van de plannen voor het verduurzamen van ca. 8 objecten uit de tweede cluster gebouwen.	3.2.1.1	Opstellen businesscase, raadsvoorstel, uitvoeringsplan en contractvorming marktpartijen.	Bolderdijk	●	Door de raad is geen krediet beschikbaar gesteld voor de verduurzaming van gebouwen.

Legenda inspanning en resultaat: groen = tijdig gehaald, rood = wordt niet of later gehaald

Financiële analyse

Taakveld	Omschrijving	U/I	Begroting na wijziging	Werkelijk	Vershil
5.5	Cultureel erfgoed	Lasten	384.559	331.426	53.133
8.1	Ruimtelijke ordening		1.649.851	2.410.410	760.559-
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)		108.097	5.248.830	5.140.733-
8.3	Wonen en bouwen		3.756.894	3.242.469	514.425
Lasten - Totaal			5.899.401	11.233.134	5.333.733-
5.5	Cultureel erfgoed	Baten	21.450-	28.704-	7.254
8.1	Ruimtelijke ordening		729.010-	2.341.909-	1.612.899
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)		101.952-	5.494.723-	5.392.771
8.3	Wonen en bouwen		1.483.261-	1.259.187-	224.074-
Baten - Totaal			2.335.673-	9.124.523-	6.788.850
5.5	Cultureel erfgoed	Totaal	363.109	302.722	60.387
8.1	Ruimtelijke ordening		920.841	68.501	852.340
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)		6.145	245.893-	252.038
8.3	Wonen en bouwen		2.273.633	1.983.282	290.351
Saldo van baten en lasten			3.563.728	2.108.611	1.455.117
Taakveld	Mutaties reserves		Begroting na wijziging	Werkelijk	Vershil
0.10	Toevoegingen		798.016	565.100	232.916
0.10	Onttrekkingen		2.479.831-	2.553.647-	73.816
Saldo mutaties reserves			1.681.815-	1.988.547-	306.732
Resultaat programma 6			1.881.913	120.064	1.761.849

Programma 6	Taakveld	Analyse lasten	Bedrag
5.5		Aan erfgoedbeleid en subsidie onderhoud monumenten in minder uitgegeven. Wel zijn er subsidies beschikt maar nog niet uitgegeven. Hiervoor en voor het opstellen van de CultuurHistorischeWaardenKaart, alsmede voor het opstellen van de kerkenvisie zijn budgetoverhevelingen opgenomen	75.000
5.5		Aan dit taakveld zijn meer personele lasten toegerekend (o.a. ter vanging van ziekte)	-30.786
8.1		Er heeft een hogere doorbelasting plaats gevonden van loonkosten eigen personeel en inhuur extern personeel	-110.943
8.1		Er zijn kosten gemaakt voor de ontwikkeling van het Stationsgebied - Poort van Woerden. Deze lasten (207.000) worden later opgenomen in een Grex. Tegenover deze overschrijding staan extra inkomsten van de provincie Utrecht (124.500) en extra leges (7.644)	-207.000
8.1		Er is een overschrijding van 84.230 van kosten die niet kunnen worden verhaald op basis van kostenverhaal. Dekking vindt plaats in latere jaren als de diverse projecten worden afgesloten (verschil intern - extern tarief).	-84.230
8.1		Dit zijn kosten die zijn gemaakt in het kader van initiatieven door derden en die in volgende jaren nog moeten worden verhaald	-305.823
8.2		Dit zijn de uitgaven in het kader van de grexen. Deze werden tot 2020 niet in de begroting gezet (zie discussie schuldquote). Zie de batenkant voor de inkomsten grondexploitaties. Er is een positief saldo ad € 252.038,--. Dit wordt bij de analyse de baten toegelicht.	-5.140.733
8.3		De voorbereidingskosten voor de Omgevingswet worden over meerdere jaren gespreid. Het budget dat "over" is wordt als budgetoverheveling meegenomen naar het volgende jaar inclusief € 25.000 hogere inkomsten	195.259
8.3		Niet uitgegeven gelden voor Woningbouw Pionier en herontwikkeling Hazelaarstraat. Hiervoor zijn budgetoverhevelingen opgenomen	230.000
8.3		Gelden over van stelpost Coalitieakkoord volkshuisvestingsbeleid. Deze gelden zijn niet als budgetoverheveling meegenomen.	139.064
8.3		In 2019 hoeft er geen bijdrage gegeven te worden aan de urgentiecommissie. Zij dekken de kosten uit eigen middelen.	20.395
8.3		Lagere lasten omdat er minder vergunningen zijn verstrekt (zie ook lagere inkomsten)	-154.963
8.3		Lagere kosten (met name loon) voor uitvoering taken Geo informatievoorziening	66.963

8.3	Lagere kosten (met name loon) voor uitvoering taken uitvoering BAG	36.966
	Diverse budgetten	-62.902
	Totaal analyse lasten	-5.333.733

Taakveld	Analyse baten	Bedrag
8.1	Van de Provincie Utrecht is een bijdrage voor de "Poort van Woerden ontvangen (124.500) en er is niet geraamde leges voor bestemmingsplannen etc. ontvangen (7.644)	132.144
8.1	Dit zijn baten van kostenverhaal in 2019. Hiervan moet een bedrag van € 1.161.738,-- worden toegevoegd aan de Reserve Infrastructurele Werken (RIW)	1.160.738
8.1	Dit zijn de ontvangen bedragen wegens kostenverhaal	305.291
8.2	Zie de analyse onder de lasten. Het saldo van €252.038,-- wordt veroorzaakt door winst en verlies neming van een vijtal complexen. Defensie-eiland (-49.032) - Kamerik Noord-Oost II (+205.070) - Jan Steenstraat (+29.134) - Diverse locaties Harmelen (+120.110) - Pionier Zegveld (-53.244).	5.392.777
8.3	Bijdrage Oudewater voor kosten invoering Omgevingswet (ingezet voor budgetoverheveling, zie ook lasten)	25.000
8.3	Meer snippergroen verkocht dan begroot (met name Dr. Schotenlaan en Pompmolenlaan)	55.814
8.3	Niet geraamde bijdrage van Groenfonds en Reserve Infrastructurele Werken	33.150
8.3	Lagere baten in verband met minder omgevingsvergunningen dan geraamd. Dit is in de najaarsrapportage gemeld en in een afzonderlijke RIB.	-354.334
	Diverse budgetten	38.270
	Totaal analyse baten	6.788.850

Mutaties reserves		
	Lagere onttrekking reserve door niet uitgegeven gelden voor Woningbouw Pionier en herontwikkeling Hazelaarstraat	-230.000
	Lagere onttrekking reserve agv budgetreservering uitgaven omgevingswet/Middelland	-198.737
	Hogere onttrekking reserve onderhoud gemeentelijk vastgoed door hogere uitgaven (uitgaven vallen onder meerdere programma's)	502.553
	Lagere toevoeging reserve onderhoud gemeentelijk vastgoed door lager uitgaven (lagere uitgaven vallen onder meerdere programma's)	232.916

Taakveld	Budgetoverheveling	Bedrag
5.5	Kerkenvisie (bijdrage via Algemene Uitkering)	25.000
5.5	CultuurHistorischeWaardenKaart (CHWK) Woerden	10.000
5.5	Toegekende subsidies monumenten + deel CHWK	40.000
8.3	Opheffen stichting Poppenkast	14.122
8.3	Sloop pand stichting Poppenkast	25.000
8.3	Vorbereidingskosten Omgevingswet	220.000
8.3	Bijdrage woningbouw Pionier	150.000
8.3	Bijdrage ontwikkeling Hazelaarstraat	80.000
	Totaal voorgestelde budgetoverhevelingen	564.122

Wettelijke verplichte indicatoren

Indicator	Eenheid	Periode	Woerden	Nederland	Omschrijving
Nieuwbouw	per 1.000 woningen	2018	8	8,6	Nieuw gebouwde woningen, exclusief overige toevoegingen, zoals transformaties.

PROGRAMMA 7 – ALGEMENE INKOMSTEN

Wat heeft Woerden bereikt?

De gemeentefinanciën van de gemeente Woerden moet duurzaam stabiel en gezond zijn, en er mag – net zoals thuis in ons eigen huishoudboekje - niet meer worden uitgegeven dan er binnenkomt. Dit vergt een andere (financiële) cultuur. Hieraan is in 2019 – gesteund door het coalitieprogramma - door college en organisatie hard gewerkt. Er zijn stappen gezet, maar wij zijn er nog niet. Het financiële bewustzijn blijft voortdurend aandacht vragen, zowel van raad, college als de organisatie. In 2019 is de nota Financiële Sturing verder geactualiseerd en hiermee beschikken wij over een adequaat instrument om het financieel bewustzijn verder te stimuleren.

Bij de aanbidding is de financiële horizon verlengd naar acht jaar, zodat belangrijke ontwikkelingen eerder in zicht zijn. De OZB in 2019 met 3% verhoogd om de financiën van de gemeente op korte en voor een langere termijn houdbaar te maken.

Wat heeft Woerden gedaan?

Wij hebben, mede aan de hand van de nota Financiële Sturing ingezet op een transparante (financiële) informatievoorziening en passen daarbij het "stringent begrotingsbeleid" toe. Daarbij geldt als uitgangspunt dat tegenvallers binnen het programma worden gedekt en uitgaven niet naar de toekomst worden verschoven. De financiële kaders worden nageleefd en gehandhaafd. De nota Financiële Sturing wordt hiertoe door de strategisch adviseur stringent bewaakt.

Met betrekking tot de financiële kaders hebben wij de volgende uitgangspunten vastgesteld:

- ✓ Structurele uitgaven worden structureel gedekt.
- ✓ De algemene reserve is geen bron voor structurele uitgaven; als de mogelijkheid zich voordoet, wordt de algemene reserve vergroot.
- ✓ Management en bestuurders zoeken eerst zelf de dekking voor tekorten binnen het eigen programma. Overschotten komen ten gunste van het resultaat.
- ✓ Onvermijdelijke uitgaven en reserveringen die nu plaats moeten vinden worden niet doorgeschoven naar de toekomst.
- ✓ We streven naar een stabiele begroting waarbij het investeringsvolume jaarlijks niet te zeer fluctueert.
- ✓ Reserveringen vallen na het boekjaar terug in de algemene reserves tenzij er een goede verklaring is en de raad daarom anders besluit.
- ✓ Wij streven naar transparante financiële informatie waarbij budgetten integraal worden afgewogen. Dit betekent dat er naast de voorzieningen afvalstoffen en riolering geen andere gesloten systemen voorkomen. Mogelijke saldi van andere gesloten systemen worden overgeheveld naar de Algemene Reserve.

Pilots duren maximaal 3 jaar. Hierbij worden heldere, controleerbare doelen gesteld en eindafspraken gemaakt. Experimenten met een langdurig karakter worden als structurele uitgaven gezien.

Rapportage programmadoelen

In dit jaarverslag rapporteren wij op afwijkingen. Dat betekent dat we niet rapporteren op de programmadoelen die volgens planning zijn gerealiseerd, maar uitsluitend op doelen die gedeeltelijk zijn gerealiseerd (code 2, kleur oranje) en doelen die niet zijn gerealiseerd (code 3, kleur rood).

Programma 7 heeft 7 resultaten. Hiervan is 86% volledig en 14% gedeeltelijk gerealiseerd. De realisatie vertoont de volgende afwijkingen:

	Maatschappelijk effect		Resultaat		Inspanning	Pfh	Resultaat	Toelichting resultaat
1. Houdbare gemeentefinanciën								
1.4	Doelmatige besteding van middelen en doeltreffende uitvoering beleid	1.4.1	In 2019 worden twee artikel 213a-onderzoeken uitgevoerd.	1.4.1.1	Opstellen onderzoeksplannen.	Bolderdijk	●	Onderzoek begroting uitgevoerd. Onderzoek inkoop gestart in 2019, wordt afgerond in 2020.
1.4	Doelmatige besteding van middelen en doeltreffende uitvoering beleid	1.4.1	In 2019 worden twee artikel 213a-onderzoeken uitgevoerd.	1.4.1.2	Uitvoeren 213a-onderzoeken.	Bolderdijk	●	Onderzoek begroting uitgevoerd. Onderzoek inkoop gestart in 2019, wordt afgerond in 2020.

Legenda inspanning en resultaat: groen = gerealiseerd, oranje = gedeeltelijk of later gerealiseerd, rood = niet gerealiseerd

Financiële analyse

Taakveld	Omschrijving	U/I	Begroting na wijziging	Werkelijk	Vershil
0.5	Treasury	Lasten	2.621.220-	1.924.866-	696.354-
0.61	OZB woningen		308.207	327.391	19.184-
0.62	OZB niet-woningen		126.579	141.063	14.484-
0.64	Belastingen Overig		92.262	90.313	1.949
0.8	Overige baten en lasten		431.929-	61.608	493.537-
Lasten - Totaal			2.526.101-	1.304.490-	1.221.611-
0.5	Treasury	Baten	245.400-	438.158-	192.758
0.61	OZB woningen		7.191.573-	7.296.035-	104.462
0.62	OZB niet-woningen		4.293.962-	4.297.046-	3.084
0.64	Belastingen Overig		261.994-	282.373-	20.379
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds		72.166.393-	71.960.444-	205.949-
0.8	Overige baten en lasten		208.709-	211.322-	2.613
3.4	Economische promotie		90.000-	95.318-	5.318
Baten - Totaal			84.458.031-	84.580.696-	122.665
0.5	Treasury	Totaal	2.866.620-	2.363.024-	503.596-
0.61	OZB woningen		6.883.366-	6.968.644-	85.278
0.62	OZB niet-woningen		4.167.383-	4.155.983-	11.400-
0.64	Belastingen Overig		169.732-	192.060-	22.328
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds		72.166.393-	71.960.444-	205.949-
0.8	Overige baten en lasten		640.638-	149.714-	490.924-
3.4	Economische promotie		90.000-	95.318-	5.318
Saldo van baten en lasten			86.984.132-	85.885.186-	1.098.946-
Taakveld	Mutaties reserves		Begroting na wijziging	Werkelijk	Vershil
0.10	Toevoegingen		341.807	341.807	-
0.10	Onttrekkingen		291.460-	267.855-	23.605-
Saldo mutaties reserves			50.347	73.952	23.605-
Resultaat programma 7			86.933.785-	85.811.234-	1.122.551-

Programma 7	Taakveld	Analyse lasten	Vershil
0.5		Minder rente doorberekend aan verschillende programma's. De toe te rekenen interne rente is verlaagd van 3% naar 2,2%. Dit is in de najaarsrapportage aan de raad gemeld. Verder is er sprake van een lagere boekwaarde en dat betekent minder rentelasten. Nadeel op programma 7 en voordeel verspreid over andere programma's	-595.068
0.5		Hogere rentelast; meer betaalde rente leningen en kort geld	-101.286
0.8		Dit was het saldo van de begroting na voorjaars- en najaarsrapportage	-512.928
		Overige kosten	-12.329
		totaal lasten	-1.221.611

Taakveld	Analyse baten	Vershil
0.5	Hogere dividenduitkering BNG	176.123
0.5	Ontvangen rente geldleningen en bijdragen derden	16.635
0.61	Hogere opbrengst OZB woningen daar gemiddelde waarde van de woningen hoger is gebleken dan begroot	104.462
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	-205.949
	Overige baten	31.394
	totaal baten	122.665

Mutaties reserves	Vershil
Lagere onttrekking reserve dekking kapitaallasten (als kapitaallasten lager zijn wordt er ook minder onttrokken)	-23.605

Wettelijke verplichte indicatoren

Indicator	Eenheid	Periode	Woerden	Nederland	Omschrijving
Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden	€	2019	694	669	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	€	2019	738	739	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.
WOZ-waarde woningen	x €1.000	2015	244	206	De gemiddelde WOZ waarde van woningen.
		2016	247	209	
		2017	257	216	
		2018	269	230	
		2019	284	248	

Programma: Overhead					
Taakveld	Omschrijving	U/I	Begroting na wijziging	Werkelijk	Verschil
0.4	Overhead	Lasten	18.516.592	18.013.646	502.946
Lasten - Totaal			18.516.592	18.013.646	502.946
0.4	Overhead	Baten	5.333.013-	5.865.503-	532.490
Baten - Totaal			5.333.013-	5.865.503-	532.490
0.4	Overhead	Totaal	13.183.579	12.148.142	1.035.437
Saldo van baten en lasten			13.183.579	12.148.142	1.035.437

I.2 PARAGRAFEN

Paragraaf 1	Lokale heffingen
Paragraaf 2	Verbonden partijen
Paragraaf 3	Weerstandsvermogen en risicobeheersing
Paragraaf 4	Bedrijfsvoering
Paragraaf 5	Midden in de samenleving
Paragraaf 6	Financiering
Paragraaf 7	Kapitaalgoederen
Paragraaf 8	Grondbeleid

PARAGRAAF 1 LOKALE HEFFINGEN

1. Wat is het doel van deze paragraaf?

Het totale pakket van gemeentelijke belastingen en heffingen bestaat uit een tiental verschillende belastingen, heffingen en rechten die worden gelegitimeerd door een belastingverordening die door de gemeenteraad is vastgesteld. Deze paragraaf geeft een overzicht op hoofdlijnen van de resultaten op deze heffingen. De regelgeving is vastgelegd in de wet en in de lokale belastingverordeningen, en is uitgebreid toegelicht in de programmabegroting. De cijfers van de begroting betreft de begroting na wijziging.

2. Wettelijk kader en gemeentelijk kader

Ten aanzien van de heffingen onderscheidt de wet drie soorten:

- *Belastingen*: gedwongen betalingen aan de overheid waar geen rechtstreekse contraprestatie van de overheid tegenover staat. Ze kunnen aan een brede of specifieke doelgroep in rekening worden gebracht.
- *Bestemmingsheffingen*: deze dienen ter bestrijding van specifieke kosten. Voorbeelden zijn de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. Deze heffingen mogen niet meer dan kostendekkend zijn.
- *Rechten*: een betaling waar een direct aanwijsbare contraprestatie van de overheid tegenover staat. Deze contraprestatie kan bestaan uit een product of dienst. Onderscheid kan worden gemaakt in onder meer gebruiksrechten (bijvoorbeeld haven- of marktgelden) en genotsrechten (waaronder leges). De hoogte van sommige rechten is landelijk bepaald. Verder geldt dat deze maximaal kostendekkend mogen zijn.

Naast het landelijk beleid is het volgende gemeentelijk beleid geformuleerd:

- De bestemmingsheffingen en rechten zijn in principe 100% kostendekkend. Dat is niet overal het geval omdat er bijvoorbeeld wettelijke voorschriften zijn (wettelijke tarieven).
- Kwijtschelding is mogelijk voor de afvalstoffenheffing en rioolheffing. Voorwaarde is dat de aanslag betrekking heeft op de woonlasten van een 'natuurlijk persoon'. Voor kwijtschelding in de zakelijke sfeer biedt Woerden geen ruimte. De gemeente Woerden hanteert voor kwijtschelding de norm die door het Rijk aan gemeenten gegeven wordt: 100% van de bijstandsnorm. Bij een norm onder de 100% is er sprake van strenger beleid. Vrijwel alle inwoners die een aanslag gemeentelijke belastingen ontvangen en moeten rondkomen van een bijstandsuitkering of alleen een AOW-uitkering en geen vermogen hebben, komen op basis van deze norm in aanmerking voor kwijtschelding. De regelgeving voor de kwijtschelding is neergelegd in de Leidraad Invorderingswet 1990.

Opbrengsten

	Baten Rekening 2019	Baten Begroting 2019	Baten Rekening 2018
Belastingen en heffingen			
<i>A. Belastingen</i>			
1 Eigenaren woningen	7.296	7.192	6.892
Eigenaren niet-woningen	2.629	2.659	2.504
Gebruikers niet-woningen	1.668	1.635	1.535
2 Parkeerbelasting	1.906	1.748	1.738
3 Hondenbelasting	67	67	66
4 Precariobelasting	107	92	83
5 Toeristenbelasting	95	90	111
<i>Subtotaal A Belastingen</i>	13.768	13.483	12.929
<i>B. Bestemmingsheffingen</i>			
1 Afvalstoffenheffing	5.107	5.052	5.000
2 Rioolheffing	4.720	4.713	4.551
<i>Subtotaal B Bestemmingsheffingen</i>	9.827	9.765	9.551

	Baten Rekening 2019	Baten Begroting 2019	Baten Rekening 2018
Belastingen en heffingen			
<i>C. Rechten</i>			
1 Leges burgerzaken	848	809	1.056
2 Begravenisrechten	651	639	699
3 Marktgeden	138	157	151
4 Havengelden	48	42	43
5 Omgevingsvergunningen	959	1.321	1.565
<i>Subtotaal C Rechten</i>	2.644	2.968	3.514
Totaal	€ x 1.000	26.239 €	26.216 €
		25.994 €	

Lokale lastendruk

De lokale lastendruk geeft voor de belangrijkste tarieven weer wat een inwoner van de gemeente heeft betaald (fictief huishouden). De bedragen zijn gebaseerd op een gezin met een hond, in een woning met een gemiddelde waarde voor belastingjaar 2019 van € 261.000'- en 2018 van € 245.000,- met een waterverbruik van 240 m³ per jaar.

	2019	2018
1 OZB	305	295
2 Rioolheffing	189	185
3 Afvalstoffenheffing (meerpers.)	221	210
4 Hondenbelasting	26	26
Totaal	€ 741	€ 716

Belastingen

Ad 1 OZB

De OZB tarieven waren in 2019 en 2018:

Tarief OZB	2019	2018
<i>1 Woningen</i>		
a Eigenaren	0,1176%	0,1202%
<i>2 Niet woningen</i>		
a Eigenaren	0,2493%	0,2368%
b Gebruikers	0,1824%	0,1713%

De opbrengst onroerende-zakenbelasting 2019 is in onderstaande tabel opgenomen.

Taak veld	Rekening 2019	Begroting 2019	Rekening 2018
0.61 Eigenaren woningen	7.296	7.192	6.892
0.62 Eigenaren niet-woningen	2.629	2.659	2.504
0.62 Gebruikers niet-woningen	1.668	1.635	1.535
Totaal	€ x 1.000	€ 11.593	€ 11.486
			€ 10.931

Analyse werkelijk-begroot

Meeropbrengst bij categorie woningen kan worden verklaard door de waardeontwikkeling van woningen: de gemiddelde waarde van woningen is hoger gebleken dan begroot (geschat). Verder zijn er bij de categorie woningen minder OZB bedragen gecorrigeerd als gevolg van bezwaarschriften dan was begroot.

Ad 2 Parkeerbelasting

De opbrengst parkeerbelasting is in onderstaande tabel weergegeven.

Taak veld	Rekening 2019	Begroting 2019	Rekening 2018
Lasten			
2.2 Parkeren	1.723	1.491	1.549
0.4 Overhead	30	30	29
Totale lasten	1.753	1.521	1.578
0.63 Baten	1.906	1.748	1.738
Saldo	€ x 1.000	€ 227	€ 160
Kostendekkendheidsgraad	109%	115%	110%

Analyse werkelijk-begroot

Het grootste verschil wordt veroorzaakt doordat in 2019 €427.000 aan kosten zijn gemaakt voor groot onderhoud van parkeergarage Castellum in plaats van de €49.000 die hiervoor begroot was. Dit is gedekt uit de reserve onderhoud van vastgoed.

De kosten voor het opnemen van parkeergarage Defensie-eiland in het contract van ParkeerService zijn lager uitgevallen dan van tevoren ingeschat. Dit wordt deels veroorzaakt omdat de oplevering van parkeergarage Defensie-eiland later is geweest dan gepland. Daarnaast zijn er minder onderhoudskosten voor materieel en installaties omdat alle apparatuur onlangs vervangen is. Dit levert in totaal een kostenbesparing op van ongeveer €150.000.

Ook is er een inschatting gedaan voor de baten van Defensie-eiland. Met name door een hogere bezetting op vrijdagavond en zaterdag zijn er meer opbrengsten dan van tevoren begroot. Ook de opbrengsten uit naheffingsaanslagen op maaiveld (betere handhaving), straatparkeren (gevolg van betere handhaving) en bewonersvergunningen zijn hoger uitgevallen dan begroot. In totaal is hierdoor ongeveer €160.000 euro meer opbrengsten binnengehaald dan begroot.

Ad 3 Hondenbelasting

De opbrengst hondenbelasting is in onderstaande tabel opgenomen.

Taak veld	Rekening 2019	Begroting 2019	Rekening 2018
Lasten			
0.64 Belastingen overig	28	30	28
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	43	24	51
0.4 Overhead	15	14	14
Totale lasten	86	68	93
0.64 Baten	67	67	66
Saldo	€ x 1.000	-€ 19	-€ 27
Kostendekkendheidsgraad	78%	99%	71%

Analyse werkelijk-begroot

De werkelijke kostendekkendheid is lager dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door incidentele uitgaven voor de afronding van het project hondenbeleid. Dit project heeft gelopen van 2015-2019 en heeft onder andere geresulteerd in 22 hondenuitrenvelden in de gemeente Woerden.

Ad 4 Precariobelasting

De opbrengst precariorechten is:

Taak veld			Rekening 2019	Begroting 2019	Rekening 2018
0.64	Opbrengst	€ x 1.000	€ 107	€ 92	€ 83

Analyse werkelijk-begroot

De meeropbrengst is gerealiseerd door een toename van de incidentele precario.

Ad 5 Toeristenbelasting

De opbrengst toeristenbelasting 2019 is als volgt:

Taak veld			Rekening 2019	Begroting 2019	Rekening 2018
3.4	Opbrengst	€ x 1.000	€ 95	€ 90	€ 111

Analyse werkelijk-begroot

Geen bijzonderheden.

Bestemmingsheffingen

Ad 1: Afvalstoffenheffing

Voor de bestrijding van de kosten die samenhangen met het inzamelen en verwerken van afval is de gemeente bevoegd om (een gedeelte van) de gemaakte kosten te verhalen. Voor het huishoudelijk afval (afval dat ontstaat vanuit particuliere huishoudens) wordt afvalstoffenheffing geheven.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van baten en lasten afvalstoffenheffing en reinigingsrechten. Wanneer de baten hoger zijn dan de lasten, wordt het meerdere in de voorziening afvalstoffenheffing gestort.

Taak veld		Rekening 2019	Begroting 2019	Rekening 2018
	Lasten			
7.3	Afval	4.319	4.175	3.948
2.1	Verkeer en vervoer	424	424	424
5.7	Openbaar groen	129	129	129
0.4	Overhead	441	447	425
	BTW-lasten te verhalen op BTW-comp.fonds	252	252	252
	Totale lasten	5.565	5.427	5.178
7.3	Baten	5.107	5.052	5.000
	Saldo (=mutatie reserve;- = onttrekking)	-€ 458	-€ 375	-€ 178
	Kostendekkendheidsgraad	92%	93%	97%

Analyse werkelijk-begroot

De kosten vallen hoger uit vanwege hogere kosten voor het verwerken van PMD en lagere inkomsten voor oud papier.

Ad 2: Rioolheffing

Op basis van het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) zijn de riolrechten 2019 met 1% verhoogd.

Taak veld	Rekening 2019	Begroting 2019	Rekening 2018
Lasten			
7.2 Riolering	3.713	3.573	3.651
2.1 Verkeer en vervoer	226	226	226
2.4 Economische havens en waterwegen	200	200	200
0.4 Overhead	210	211	223
BTW	163	163	163
Totale lasten	4.512	4.373	4.463
7.2 Baten	4.720	4.713	4.551
Saldo (=mutatie reserve;- = onttrekking)	€ 208	€ 340	€ 88
Kostendekkendheidsgraad	105%	108%	102%

Analyse werkelijk-begroot

De werkelijke kosten voor riolering zijn € 140.000 hoger. Een reden hiervoor is hoge reparatiekosten door lekke riolen in Zegveld en rioolputten met gaten in Snel en Polanen (€ 40.000). Andere oorzaken zijn extra personele doorbelasting (€ 21.000), upgrade grondwatermeetnet (€ 19.000), hogere kosten quickscan aqua- en riothermie en ontwerp regenwaterafvoer van de toekomst (€ 20.000) en hogere uitvoeringskosten van nieuwe huisaansluitingen die op dit boekjaar drukken (€ 20.000). Daarnaast hebben we pilots gedaan voor waterrobuuste inrichting op Steinhaagseweg en Korenmolenlaan (€ 20.000).

Rechten

In onderstaande tabellen is voor de verschillende rechten opgenomen wat de begrote/werkelijke baten en lasten zijn en wat de kostendekkendheid is. Nagestreefd wordt een kostendekkendheid van 100%. Uit de resultaten blijkt dat dit voor een aantal tarieven nog niet is gerealiseerd.

Ad 1: Leges burgerzaken

Onder de naam 'leges' wordt een aantal verschillende rechten geheven 'ter zake van het genot van door of vanwege het gemeentebestuur verstrekte diensten'. De meeste leges zijn niet 100% kostendekkend omdat er wettelijk voorgeschreven tarieven zijn (voorbeelden: uittreksels burgerlijke stand, reisdocumenten en rijbewijzen).

Taak veld	Rekening 2019	Begroting 2019	Rekening 2018
Lasten			
0.2 Burgerzaken	1.053	1.030	1.352
0.4 Overhead	257	293	279
Totale lasten	1.310	1.323	1.631
0.2 Baten	848	809	1.056
Saldo	€ x 1.000	-€ 462	-€ 575
Kostendekkendheidsgraad	65%	61%	65%

Analyse werkelijk-begroot

Per saldo sluit dit product met een voordelig saldo van € 52.000. Dit wordt veroorzaakt door inhuur van extern personeel, hierdoor kan minder overhead doorbelast worden.

Ad 2: Begrafenisrechten

Op basis van deze verordening worden rechten geheven voor het gebruik van de begraafplaats en voor het door of vanwege de gemeente verlenen van diensten in verband met de begraafplaats.

Taak veld		Rekening 2019	Begroting 2019	Rekening 2018
	Lasten			
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	584	589	524
0.4	Overhead	121	137	98
	Totale lasten	705	726	622
7.5	Baten	651	639	699
	Saldo	€ x 1.000	-€ 54	-€ 87
	Kostendekkendheidsgraad	92%	88%	112%

Analyse werkelijk-begroot

Per saldo sluit dit product € 33.000 voordeliger dan begroot. Dit wordt onder andere veroorzaakt door de volgende incidentele afwijkingen:

- Baten vielen € 12.000 hoger uit dan begroot;
- Lager uitgevallen overhead (salariskosten met daaraan gekoppeld externe inhuur zorgen voor minder doorbelasting).

Ad 3: Marktgeden

Onder de naam marktgeden wordt een recht geheven voor het innemen van een standplaats of marktplaats (week-, streek-, jaarmarkt en kermis).

Taak veld		Rekening 2019	Begroting 2019	Rekening 2018
	Lasten			
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	102	108	94
3.4	Economische promotie	196	170	182
0.4	Overhead	50	50	38
	Totale lasten	348	328	314
	Baten			
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	66	74	71
3.4	Economische promotie	72	83	80
	Totale baten	138	157	151
	Saldo	€ x 1.000	-€ 210	-€ 171
	Kostendekkendheidsgraad	40%	48%	48%

Analyse werkelijk-begroot

De kostendekkendheid over 2019 is iets lager dan begroot. De oorzaak zit met name in het taakveld 'economische promotie'. De overschrijding van dit taakveld wordt met name veroorzaakt hoger lasten van de Koeiemart 2019. Met name op het gebied van veiligheid/verkeer waren verdere investeringen nodig om te kunnen voldoen aan de veiligheidseisen van deze tijd. Daarnaast viel de baat van de "Koeiemart-kermis" lager uit door lagere inschrijving van kermisexploitanten.

Ad 4: Havengelden

Taak veld		Rekening 2019	Begroting 2019	Rekening 2018
Lasten				
2.4	Economische havens en waterwegen	35	32	31
0.4	Overhead	11	11	11
	Totale lasten	46	43	42
2.4	Baten	48	42	43
Saldo		€ 2	-€ 1	€ 1
Kostendekkendheidsgraad		104%	98%	102%

Analyse werkelijk-begroot

Geen bijzonderheden.

Ad 5: Omgevingsvergunningen

Taak veld		Rekening 2019	Begroting 2019	Rekening 2018
Lasten				
1.2	Openbare orde en veiligheid	424	404	324
8.3	Wonen en bouwen	1.768	1.636	1.638
0.4	Overhead	711	743	589
	Totale lasten	2.903	2.783	2.551
	Totale lasten verhaalbaar 60%	1.742	1.670	1.531
Baten				
1.2	Openbare orde en veiligheid	43	28	43
8.3	Wonen en bouwen	916	1.293	1.522
	Totale baten	959	1.321	1.565
Saldo		-€ 783	-€ 349	€ 34
Kostendekkendheidsgraad		55%	79%	102%

Analyse werkelijk-begroot

Voor ieder begrotingsjaar wordt de legespost begroot die gebaseerd is op een gemiddelde van de voorgaande jaren. Gedurende het gehele jaar worden de aanvragen gemonitord en of het bedrag ook daadwerkelijk ontvangen gaat worden. In Q3 dit jaar werd duidelijk dat het verschil tussen begroot en ontvangen nog dusdanig groot was, dat het is opgenomen in de najaarsrapportage 2019 en later ook in een raadsinformatiebrief.

Vergelijking met andere gemeenten

Hieronder een vergelijking met vergelijkbare gemeenten over 2019.

Belastingsoort 2019	Woerden	Oudewater	Bodegraven Reeuwijk	Montfoort	De Ronde Venen
OZB wonigen	0,1176%	0,1140%	0,1366%	0,1337%	0,0903%
OZB niet woningen	0,4317%	0,3992%	0,4655%	0,6424%	0,2501%
Afvalstoffenheffing					
Eenpersoonshuish.	€ 184	€ 147	€ 194	€ 152	€ 172
Meerpersoonshuish.	€ 221	€ 244	€ 238	€ 248	€ 224
Rioolheffing	€ 189	€ 231	€ 356	€ 228	€ 210

PARAGRAAF 2 VERBONDEN PARTIJEN

1. Wat is het doel van deze paragraaf?

Een gemeente kan in principe zelf bepalen hoe een bepaalde taak wordt uitgevoerd. De gemeente kan er bijvoorbeeld voor kiezen de uitvoering zelf ter hand te nemen of de uitvoering te regelen (via een gemeenschappelijke regeling) met een aantal regiogemeenten gezamenlijk. Kernvragen blijven steeds of de doelstellingen van het uitvoerende orgaan corresponderen met die van de gemeente en of de doelstellingen van de gemeente gerealiseerd worden.

Vanwege de bestuurlijke, beleidsmatige en/of financiële belangen en mogelijke risico's is het gewenst dat in de begroting aandacht wordt besteed aan rechtspersonen waarmee de gemeente een band heeft. Deze paragraaf geeft dan ook per verbonden partij informatie over de verbonden partijen en de bestuurlijke doelstelling die via de verbonden partij wordt gerealiseerd.

2. Wettelijk kader en gemeentelijk beleid

Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk én een financieel belang heeft. Bestuurlijk belang is zeggenschap, hetzij op basis van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht. Er is sprake van een verbonden partij als de wethouder, het raadslid of de ambtenaar van de gemeente namens de gemeente in het bestuur van de partij plaatsneemt, of namens de gemeente stemt. Bij alleen een benoemingsrecht of een voordrachtsrecht is er strikt genomen geen sprake van een verbonden partij. Gemeenten maken vaak van een dergelijk recht gebruik om ervoor te zorgen dat er goede bestuurders in het bestuur van de verbonden partij terechtkomen. Ook een stichting waarin bijvoorbeeld de wethouder cultuur op persoonlijke titel als bestuurder plaatsneemt – en dus niet de gemeente vertegenwoordigt – is volgens deze definitie geen verbonden partij.

Een financieel belang is een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat, onderscheidenlijk het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt. Dit betekent dat wanneer een verbonden partij failliet gaat de deelnemers in deze verbonden partij voor extra kosten komen te staan. Uit bovenstaande blijkt tevens dat bij leningen en garantstellingen geen sprake is van een verbonden partij: de gemeente houdt juridisch verhaal als de partij failliet gaat. Ook bij exploitatiesubsidies is er geen sprake van een verbonden partij: het gaat om overdrachten (subsidiën).

Met deze paragraaf voldoen wij aan onze wettelijke plicht (Besluit Begroting en Verantwoording) om per verbonden partij inzicht te geven in de volgende onderwerpen:

- de beleidslijnen met betrekking tot relevante beheersmatige aspecten
- de visie van de raad op verbonden partijen in relatie tot de realisatie van de doelstellingen zoals die zijn opgenomen in de programma's van de begroting
- de beleidsvoornemens over verbonden partijen
- de naam en de vestigingsplaats; het openbaar belang dat op deze wijze wordt behartigd; de veranderingen die zich hebben voorgedaan gedurende het begrotingsjaar; het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar; het resultaat van de verbonden partij

Aanvullend hierop, op grond van de 'Verordening op de inrichting van de financiële organisatie, het financiële beheer en de uitgangspunten van het financiële beleid van de gemeente Woerden', staat in deze paragraaf informatie ten aanzien van beëindigde, nieuwe of (gewijzigde) bestaande verbonden partijen en eventuele problemen bij verbonden partijen. De kaders voor de verbonden partijen zijn vastgesteld in de nota Verbonden partijen.

Verbonden partijen per programma

De gemeente Woerden heeft bestuurlijke en financiële belangen in verschillende verbonden partijen. Onderstaande partijen worden per programma toegelicht:

Gemeenschappelijke regelingen

- Veiligheidsregio Utrecht
- Regionaal Historisch Centrum Rijnstreek en Lopikerwaard
- Afvalverwijdering Utrecht
- Recreatieschap Stichtse Groenlanden
- Ferm Werk
- Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst regio Utrecht (GGDrU)
- Omgevingsdienst Regio Utrecht (ODRU)
- U10 (strikt genomen geen verbonden partij maar een netwerksamenwerking)

Vennootschappen en coöperaties

- Coöperatie Parkeerservice U.A. Amersfoort
- Bank Nederlandse Gemeenten
- Vitens

Stichtingen en verenigingen

- Stichting Urgentieverlening West Utrecht

Gemeenschappelijke regelingen

Naam	Veiligheidsregio Utrecht (VRU)
Doel	Het doel van deze regeling is het door de Veiligheidsregio Utrecht realiseren van een gelijkwaardig kwaliteitsniveau van de beheersing van rampen en crisis in de Utrechtse gemeenten. De gemeentelijke organisaties zijn verantwoordelijk voor een aantal crisisbeheersingsprocessen zoals: crisiscommunicatie, publieke zorg en nazorg. Geen enkele gemeentelijke organisatie is in staat om deze taken geheel op eigen kracht te vervullen. Regionale samenwerking en bundeling van ambtelijke capaciteit is absoluut noodzakelijk.
Bestuurlijk belang / betrokkenen	Veiligheid houdt zich niet aan gemeentegrenzen. Bestuurlijke afspraken over prioriteiten en inzet worden op regionaal niveau gemaakt via de Veiligheidsregio Utrecht of het Regionaal College van de politie. De Veiligheidsregio bestaat uit een samenwerking tussen de brandweer, de Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen (GHOR), de gemeenschappelijke meldkamer Utrecht (GMU) en 26 Utrechtse gemeenten.
Bestuurder vanuit onze gemeente	Lid : burgemeester V.J.H. Molkenboer Plv.lid : wethouder A. Noorthoek
Financieel Bijdrage	Rekening 2019 : € 2.799.093 (€ 2.379.229 + € 419.864) Begroting 2020 : € 2.889.000
Eigen vermogen	-
Vreemd vermogen	-
Financiële ontwikkeling	Vanaf 2015 is de financieringssystematiek van de VRU gewijzigd (nieuwe gemeentelijke bijdrageregeling). De gemeentelijke bijdrage wordt bepaald volgens de criteria van het gemeentefonds.
Inhoudelijke ontwikkeling Risico's	De bijdrage aan de VRU staat voor 90% geraamd bij taakveld 1.1 crisisbeheersing en voor 10% bij taakveld 8.3 wonen en bouwen. Bovenstaande bedragen zijn inclusief de bijdrage voor de Meldkamer Ambulancezorg (MKA) Bijdrage MKA is € 11.272.

Naam	Regionaal Historisch Centrum Rijnstreek en Lopikerwaard (RHC)
Doel	<p>Uitvoering Archiefwetgeving en het beheer van historische archieven en collecties en beschikbaarstelling ervan aan burgers en organisatie. Op grond van de Archiefwet-1995 moeten besturen van overheden ervoor zorgdragen dat hun archieven in goede en geordende en toegankelijke staat verkeren. Op grond van diezelfde wet dienen overheidsarchieven van 20 jaar en ouder worden overgebracht naar het statisch archief (in Woerden het RHC). Hierbij veranderd de status van deze archieven in principe naar openbaar en zijn ze voor iedereen kosteloos te raadplegen. Ook is het RHC belast met het wettelijk toezicht op het gemeentelijk beheer van nog niet overgebrachte archieven. In het kader van de Wet revitalisering generiek toezicht is een groot deel van de inspectietaak van de provincie (toezicht op de zorg) enige jaren geleden overgedragen aan het RHC.</p>
Bestuurlijk belang / betrokkenen	<p>Gemeenten Bodegraven-Reeuwijk, Lopik, Montfoort, Oudewater, Woerden en IJsselstein en het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden te Houten.</p>
Bestuurder vanuit onze gemeente	<p>Lid : burgemeester V.J.H. Molkenboer Plv.lid : wethouder A. Noorthoek</p>
Bijdragen	<p>Inwonerbijdrage : is gebaseerd op het inwoneraantal (salarissen en overige kantoorkosten) en beheerde aantal m archief (depotkosten).</p>
	<p>Aantal m van Woerden bedraagt 1.441 m. Bijdrage per inwoner € 3,6079 en bijdrage per m € 27,79.</p>
	<p>Jaarrekening 2018 € 216.247 (incl. btw) Begroting 2019 € 228.605 (incl. btw) Begroting 2020 € 251.387 (incl. btw)</p>
Eigen vermogen	<p>- nihil</p>
Vreemd vermogen	<p>-n.v.t.</p>
Financiële ontwikkelingen	<p>In het voorjaar 2019 heeft het RHC haar intrek genomen in de gerenoveerde en deels nieuwe huisvesting in het gemeentehuis van Woerden. Daar beschikt het RHC over een plaatsingsruimte voor ruim 7 kilometer archief. De kosten voor de deelnemers zijn i.v.m. de gerenoveerde (en grotere) huisvesting hoger geworden.</p>
	<p>De deelnemers die beschikken over een eigen archiefbewaarplaats worden gedurende 10 jaar daarvoor gecompenseerd. De kosten hiervoor worden over de overige deelnemers verdeeld.</p>
	<p>Vanaf 2018 wordt door het RHC de BTW in rekening gebracht (ook in de bijdrage). De deelnemers kunnen deze via het BTW-compensatiefonds verhalen.</p>
Inhoudelijke ontwikkeling	<p>De stijging van het begrotingstotaal 2020 is grotendeels toe te schrijven aan het feit dat de verschuldigde BTW in beeld is gebracht.</p>
	<p>Vanuit de Archiefwet richt het RHC zich op het beheer van het statisch archief en de uitvoering van de inspectietaak. Het fungeert voor de gemeente als historisch informatiecentrum. De niet-wettelijke taken van het RHC werden afgebouwd.</p>
	<p>Het vergroten van de digitale toegankelijkheid van de archieven en collecties is een belangrijk speerpunt voor de komende jaren. Het RHC zal ook de vorming van een regionaal E-depot of aansluiting op een landelijk e-depot de komende tijd oppakken.</p>
	<p>Via de RHC-website is het mogelijk om sommige archiefbescheiden digitaal te raadplegen. Voor Woerden gaat het om het oud-rechterlijke archief (ook van Harmelen, Kamerik en Zegveld) en het notarieel archief van voor 1811. Deze archieven behoren tot de meest opgevraagde bronnen.</p>
	<p>Archieven en bronnen die zijn ontsloten worden zoveel mogelijk op de website voor publiek beschikbaar gesteld. Natuurlijk blijft het mogelijk de studiezaal te bezoeken om onderzoek te doen of (bouw)dossiers in te zien.</p>
	<p>De overbrengingstermijn naar het RHC staat momenteel volgens de Archiefwet op 20 jaar. Er is een traject gestart om deze termijn terug te brengen naar 10 jaar. In de eerste helft van 2019 zou er een wetsvoorstel worden gelanceerd m.b.t. openbare raadpleging. Verkorting van de overbrengingstermijn van 20 jaar naar 10 jaar heeft invloed op de werkzaamheden bij het RHC.</p>
	<p>Deze verkorting van de overbrengingstermijn is in 2019 nog niet geëffectueerd.</p>
Risiko's	<p>n.v.t.</p>

Naam	Afvvalverwijdering Utrecht (AVU)
Doel	<p>De AVU is een gemeenschappelijke regeling ingevolge de Wet gemeenschappelijke regelingen en is in 1984 opgericht door de Utrechtse gemeenten en de provincie Utrecht. Deze gemeenschappelijke regeling heeft als doel een efficiënte en uit oogpunt van milieuhygiëne verantwoorde wijze van overslag, transport en verwerking van huishoudelijke en andere categorieën van afvalstoffen (geen bedrijfsafval) voor de deelnemende gemeenten te organiseren.</p>
	<p>Namens de gemeenten voert de gemeenschappelijke regeling AVU de regie op de overslag, het transport, de bewerking en de verwerking van het door de inwoners van de provincie Utrecht aangeboden huishoudelijk afval. Ook organiseert en regisseert de AVU de papierinzameling, de glaszameling en de inzameling van oude medicijnen en injectienaalden (i.s.m. de Apothekersvereniging AVNM) in de provincie Utrecht en laat de AVU jaarlijks de sorteeralyses van het restafval per gemeente uitvoeren.</p>

Bestuurlijk belang / betrokkenen	De 26 gemeenten binnen de provincie Utrecht. Per 1 januari 2014 is de provincie uit de regeling getreden. Gezien het feit dat de provincie geen afval leverde en ook geen bijdrage betaalde, heeft dit geen financiële consequenties. De toezichhoudende taak verschuift hierdoor van het Rijk naar de provincie.
Bestuurder vanuit onze gemeente	Lid : wethouder T.H.D. de Weger Plv. Lid : wethouder A. Bolderdijk
Financieel Bijdrage	Jaarrekening 2018: € 850.496 Jaarrekening 2019: € 1.167.599 Begroting 2020: € 1.167.087
Financiële ontwikkeling	De afvalstromen worden volgens afgesproken tarieven en methoden verwerkt. De overslag, het transport en de verwerking van restafval, grof huishoudelijk restafval en gft-afval afkomstig uit de AVU-gemeenten zijn tot eind 2020 contractueel vastgelegd. Gelet op de huidige marktsituatie moet rekening worden gehouden met een stijging van de kosten vanaf 2021. Het resultaat van de nieuwe aanbesteding wordt meegenomen in de begroting 2021.
Inhoudelijke ontwikkeling	De opbrengsten van oud papier zijn in 2019 als gevolg van mondiale ontwikkelingen aanzienlijk gedaald. Waardoor de opbrengst €49.200 lager uit kwam dan begroot. Door de mondiale ontwikkelingen kwamen de kosten voor post-collection voor het PMD €49.200 hoger uit dan geraamd.
Risico's	In principe kent de AVU geen risico's. Alleen wanneer een grote contractpartner haar verplichtingen niet kan nakomen zou een nieuwe overeenkomst meerkosten met zich mee kunnen brengen. Deze meerkosten worden dan wel weer doorberekend aan de deelnemende gemeenten.

Naam	Recreatieschap Stichtse Groenlanden
Doel	Recreatieschap Stichtse Groenlanden is een van twee schappen in de provincie Utrecht. De werkorganisatie van het schap is: Recreatie Midden-Nederland. De regeling is getroffen ter behartiging van de gemeenschappelijke belangen van de gemeente op het terrein van recreatie, natuur en landschap. Hieronder wordt begrepen de instandhouding en verbetering van voorzieningen en voor het hele grondgebied van de deelnemende gemeente een samenhangend beleid op het gebied van de openluchtrecreatie alsmede de natuur- en landschapsbescherming te ontwikkelen.
Bestuurlijk belang / betrokkenen	De gemeentebesturen van Woerden, Utrecht, Nieuwegein, Stichtse Vecht, Houten, IJsselstein, Lopik, De Bilt, De Ronde Venen en Provinciale Staten van Utrecht.
Bestuurder vanuit onze gemeente	Lid : wethouder A. Noorthoek : burgemeester V.J.H. Molkenboer Plv. Leden : wethouder T. de Weger : wethouder G. Becht
Financieel Bijdrage	De bijdragen van de Gemeente Utrecht (34,2%) en de Provincie Utrecht (30,9%) worden berekend over de totale deelnemersbijdrage (circa 3 miljoen totaal). De overige deelnemers betalen naar rato van het aantal inwoners. De bijdrages zijn geïndexeerd met de overeengekomen 1,5%.
Eigen vermogen	Jaarrekening 2019 € 206.803 Begroting 2020 € 209.905 € 4.373.200 31-12-2018
Vreemd vermogen	€ 5.423.300 31-12-2018 inclusief voorzieningen.
Financiële ontwikkeling	Het schap is in 2018 onder preventief toezicht geweest van het ministerie van BZK doordat de begroting niet meerjarig sluitend was. Door de structurele verhoging van de deelnemersbijdrage met 20% met ingang van 2019 is de meerjarenbegroting sluitend en is er ruimte voor doorontwikkeling van bestaande recreatiegebieden. Inmiddels is geconstateerd dat de uitvoeringsorganisatie van de schappen RMN niet in control is. Dit heeft zijn doorwerking naar de schappen. Een deel van de beschikbare middelen voor ontwikkeling is in 2019 ingezet om tekorten bij RMN. Voor RMN is een transitietraject ingang gezet. In 2020 zullen hier besluiten over komen voor te liggen.
Inhoudelijke ontwikkeling	Belangrijke ontwikkelingen die in 2019 hebben plaatsgevonden bij het recreatieschap zijn: <ul style="list-style-type: none"> - Investeringsprogramma Stichtse Groenlanden / programma A is opgesteld - Uitwerking van ontwikkelscenario's voor programma B -> Vinkeveense Plassen - Vervanging beschoeiingen Vinkeveense Plassen - Samenwerking Noorderpark-Ruigenhoek; huisstijl is ontwikkeld voor gebied en diverse communicatie-acties uitgevoerd - Start gemaakt realisatie wandelnetwerk Kromme Rijnstreek <p>Het recreatieschap beheert een groot aantal recreatiegebieden waaronder Strijkviertel, Maarsseveense plassen, Noorderpark, Ruigenhoek, Salmsteke, Oortjespad en Terreinen Tull & t Waal.</p> <p>Specifieke zaken die op het grondgebied van Woerden hebben plaatsgevonden zijn:</p>

Risico's

Oortjespad: Op 22 maart 2019 heeft de opening plaatsgevonden van Buitenplaats Kameryck. Met de afronding van de bouwwerkzaamheden is Oortjespad uitgebreid met extra vergaderruimtes. In december 2019 is de overeenkomst tussen het schap en Buitenplaats Kameryck ondertekend waarbij het gehele beheer wordt overgedragen aan de exploitant Buitenplaats Kameryck. Het recreatieschap behoudt jaarlijkse publieke nettolasten als publieke bijdrage.

Grutto: geen ontwikkelingen

Cattenbroekerplas: In 2019 is door ondernemer Prefabriek i.s.m. schap en gemeente verder gewerkt aan de planvorming voor de Cattenbroekerplas. Het uitgangspunt voor het schap blijft om een recreatieve ontwikkeling te krijgen waarbij de lasten worden gedekt door de baten. De planning is om in 2019 de overdracht te laten plaatsvinden is niet gehaald en doorgeschoven naar 2020. Aangezien de overdracht nog niet heeft plaatsgevonden heeft de gemeente separate (financiële) afspraken met het schap gemaakt over het beheer van de Cattenbroekerplas.

Routebureau:

De gemeente Woerden neemt deel aan dit routebureau. De financiële bijdrage van de gemeente verloopt indirect via het recreatieschap Stichtse Groenlanden. Het wandel-, fiets- en sloepenroutenetwerk zijn ondergebracht bij het Routebureau. Het routebureau is verantwoordelijk voor beheer en ontwikkeling van de routenetwerken en de marketing daarvan.

Recreatieve routestructuren/ Paden en Routes:

Het recreatieschap heeft o.a. skeelerroutes, recreatieve fietspaden waaronder Houtkade in de gemeente Woerden in beheer, daarnaast geeft zij financiële bijdrage aan openstellingsvergoeding boerenlandpaden in wandelknooppuntennetwerk.

De meerjaren-exploitatie van het recreatieschap is niet sluitend op dit moment. Het AB heeft bij de vaststelling van de begroting 2018 in juni 2017 opdracht gegeven om te komen tot een sluitende meerjaren-exploitatie. Hiertoe is nu een traject opgestart om te komen tot een gezamenlijk toekomstbeeld incl. kadernota 2019-2022 waarbij maatregelen worden genomen om de meerjaren-exploitatie vanaf 2018 in balans wordt gebracht.

Naam	Ferm Werk
Doel	<p>Ferm Werk is de uitvoeringsorganisatie van vier gemeenten op het terrein van Participatie, Werk & Inkomen. De vier deelnemende gemeenten hebben alle taken van hun sociale diensten ondergebracht bij Ferm Werk inclusief het daarmee verbonden beleid.</p> <p>De dienstverlening die Ferm Werk verzorgt betreft het uitvoeren van taken in het kader van de Participatiewet waarin zijn opgenomen de volgende voormalige wetten: Wet Werk en Bijstand, de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers en de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen. Daarnaast geeft Ferm Werk uitvoering aan de Wet Sociale Werkvoorziening en het Besluit Bijstandsverlening Zelfstandigen.</p> <p>Tot de taken van Ferm Werk behoort het op basis van genoemde regelgeving verstrekken van uitkeringen en overige inkomensondersteuning en het uitvoering geven aan in de regelgeving aangegeven activiteiten ter bevordering van participatie en re-integratie in het arbeidsproces.</p>
Bestuurlijk belang / betrokkenen	<p>De gemeentebesturen van Woerden, Montfoort, Oudewater en Bodegraven-Reeuwijk. De deelnemende gemeenten hebben in het bestuur stemrecht naar rato van het aantal inwoners. Dit komt er op neer dat de gemeente Woerden 60% van de stemmen in het Algemeen Bestuur heeft. Besluiten worden genomen met 2/3 meerderheid van stemmen.</p>
Bestuurder vanuit onze gemeente	<p>Lid : wethouder G. Becht (DB) en raadslid mw. M. van Noord (AB) Plv. leden: wethouder T. de Wegert en raadslid W. den Boer</p>
Financiële bijdrage	<p>Begroting 2019 : € 20.001.657 Begroting 2020 : reguliere dienstverlening € 22.070.615 en aanvullende dienstverlening € 806.539</p>
Eigen vermogen Vreemd vermogen	<p>€ 5.842 per 31-12-2018 € 2.918.030 per 31-12-2018</p>
Financiële ontwikkeling	<p>Het is van belang bij de uitvoeringskosten Ferm Werk onderscheid te maken tussen grote geldstroom en kleine geldstroom.</p> <p>De zogenaamde grote geldstroom betreft uitgaven aan uitkeringen etc. die voor een groot gedeelte worden gedekt door rijksbijdragen (het BUIG-budget). Vanuit dat budget worden ook de loonkostensubsidie voor arbeidsbeperkten en de loonkosten voor 'nieuw beschut werk' betaald.</p> <p>Er wordt rekening gehouden met een afname van het aantal inwoners met een bijstandsuitkering tot een gemiddeld aantal van 570 in 2020 (realisatie 2018: 591). Er is een toename begroot van het aantal mensen met een garantiebanen of nieuw beschut werk.</p> <p>Voor 2020 wordt verwacht dat de rijksbijdrage ontoereikend zijn als dekking voor bovengenoemde uitgaven.</p> <p>De kleine geldstroom betreft de organisatie- en formatiekosten van Ferm Werk. Deze kosten worden vooral gedekt door inkomsten uit de markt en gemeentelijke bijdragen.</p> <p>Waar de grote geldstroom over de periode van de meerjarenbegroting redelijk stabiel is, stijgt de omvang van de kleine geldstroom fors t.g.v. indexering en onontkoombare uitgaven rond ICT, DIV en AO/IC.</p>
Inhoudelijke ontwikkeling	<p>Ferm Werk bestaat sinds 1 januari 2014. Op die datum zijn de sociale diensten van vier gemeenten samengegaan met het WSW-bedrijf De Sluis.</p> <p>In 2020 zal Ferm Werk zich verder ontwikkelen tot een partner binnen het brede sociale domein en zal de relatie met en de dienstverlening aan het bedrijfsleven zijn verstrekt. Het gaat daarbij met name over de invulling van de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor participatie van cliënten met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Maar ook om het samen optrekken ten behoeve van een meer integrale dienstverlening aan cliënten van FermWerk die tevens klant zijn van andere partijen in het sociaal domein, zoals bijvoorbeeld schuldhulpverlening, jeugdzorg of justitie.</p>
Risico's	<p>De regelingen die FermWerk uitvoert zijn open einde-regelingen. De begroting gaat uit van verwachtingen van het aantal mensen dat bijstand of inkomensondersteuning aanvraagt. En van een bepaald aantal cliënten dat gebruik gaat maken van een garantiebaan of nieuw beschut werk. Ook ten aanzien van de hoogte van de BUIG-uitkering is een inschatting gemaakt. In de werkelijkheid kan dit alles mee of tegen vallen. Het risico daarvoor berust volledig bij de deelnemende gemeenten.</p>

Naam	Omgevingsdienst Regio Utrecht (ODRU)
Doel	De Omgevingsdienst Regio Utrecht ondersteunt en adviseert de gemeente Woerden bij het uitvoeren van milieutaken en het ontwikkelen van beleid voor milieu en duurzaamheid. De ODRU levert een bijdrage aan het realiseren van een veilige, gezonde en duurzame leefomgeving en het versterken van de bestaande milieukwaliteit door inwoners, bedrijven en overheden te stimuleren tot milieuvriendelijk handelen en gedrag. Voor de uitvoering van de milieutaken is de programmabegroting van de gemeente leidend. Binnen dit financiële kader wordt jaarlijks een Uitvoeringsprogramma (UVP) opgesteld. Dit zijn de kaders waarbinnen de Omgevingsdienst haar taken uitvoert.
Bestuurlijk belang / betrokkenen	De gemeentebesturen van Bunnik, De Bilt, Montfoort, Oudewater, Renswoude, Rheden, De Ronde Venen, Stichtse Vecht, Utrechtse Heuvelrug, Veenendaal, Vijfheerenlanden, Woerden, Wijk bij Duurstede, IJsselstein en Zeist.
Bestuurder vanuit onze gemeente	Lid : wethouder T. de Weger Plv. lid : wethouder G. Becht
Financieel	Conform de gemeenschappelijke regeling dragen de 15 deelnemende gemeenten gezamenlijk het risico voor de Omgevingsdienst.
Bijdrage	Rekening 2018 € 1.175.070 (exclusief extra bijdrage voorbereiding Omgevingswet) Rekening 2019 € 1.417.286 Begroting 2020 € 1.379.063 (excl. nieuwe onvermijdelijke milieuontwikkelingen voor 2020 ev waarover nog een besluit genomen moet worden).
Eigen vermogen	-
Vreemd vermogen	-
Financiële ontwikkeling	-
Inhoudelijke ontwikkeling	Een belangrijke ontwikkeling in het samenspel tussen ODRU en gemeente is de komst van de Omgevingswet.
Risico's	Op een deel van het eigen vermogen van de ODRU rusten diverse bestemmingen zodat het weerstandsvermogen van de ODRU zich beperkt tot de algemene of egalisatiereserve. De omvang van het weerstandsvermogen is gebaseerd op een percentage van de omzet (maximaal 10%). Inmiddels zijn de risico's in kaart gebracht en is op basis hiervan een berekening gemaakt van de benodigde omvang van het weerstandsvermogen. Op grond van deze berekeningen is het noodzakelijk om het weerstandsvermogen te verhogen. Gestreefd wordt naar een ratio weerstandsvermogen van 1,5 (circa 1,2 miljoen euro). Dat wil zeggen dat alle risico's voor 1,5 maal gedekt kunnen worden vanuit het weerstandsvermogen, welke opgebouwd wordt vanuit eventuele positieve jaarrekeningresultaten. Zodra de Algemene Reserve het gewenste niveau heeft bereikt wordt het meerdere teruggegeven aan de eigenaar-gemeenten. Het niveau van het benodigde weerstandsvermogen wordt ieder jaar bepaald bij de jaarrekening.

Naam	U10 netwerksamenwerking
Doel	Doel van de samenwerking is het verkennen van gemeenschappelijke onderwerpen en belangen en op basis hiervan gemeenschappelijke ambities formuleren en gezamenlijk activiteiten ondernemen op de terreinen economie, ruimtelijke ontwikkeling, wonen, sociaal domein, energietransitie, verkeer en vervoer. In de stedelijke regio rond Utrecht speelt zich het merendeel van het economisch, maatschappelijk en fysiek verkeer af. De partners zoeken naar oplossingen voor gemeentegrens-overstijgende problemen die hiermee samenhangen. De samenwerking richt zich niet alleen op overheden, maar wil deze ook verbinden met het bedrijfsleven en kennisinstellingen ('triple helix'). Als belangrijkste inhoudelijke doel geldt de verstedelijkingsopgave van de regio Utrecht.
Bestuurlijk belang / betrokkenen	De gemeentebesturen van Bunnik, De Bilt, Houten, IJsselstein, Nieuwegein, Stichtse Vecht, Utrecht, Utrechtse Heuvelrug, De Vijfheerenlanden, Wijk bij Duurstede, Woerden en Zeist. Het gaat om een flexibele netwerksamenwerking waarbij niet alle twaalf gemeenten even intensief deelnemen op alle thema's. Bovendien kunnen andere gemeenten aansluiten op thema's of concrete initiatieven, zodat er voor sommige onderwerpen 16 gemeenten aan tafel zitten. Dit laatste geldt niet voor het belangrijkste dossier, de verstedelijking van regio Utrecht. Dit wordt aangepakt via de Ruimtelijk Economische Programmering. Hier doen alle twaalf gemeenten van de U10 aan mee en daarbij ook de gemeenten uit de Lopikerwaard (Oudewater, Montfoort, Lopik) en gemeente De Ronde Venen (dit geheel staat bekend als de 'U16').

Bestuurder vanuit onze gemeente	<p>Portefeuillehouder Becht is bestuurlijk trekker van de tafel 'Groen en Landschap', portefeuillehouder Noorthoek is lid van de tafels 'Duurzame bereikbaarheid' en 'Economische positionering',</p> <p>Portefeuillehouder De Weger is ten slotte lid van de tafels 'Klimaatneutrale regio' en 'Gezonde woon- en leefomgeving'. De burgemeester is niet aangesloten bij een inhoudelijke tafel, maar bij het Bestuurlijk Coördinatie Overleg.</p>
Financieel Bijdrage	<p>Begroting 2018 € 61.500, werkelijke kosten € 56.664</p> <p>Begroting 2019 € 61.500, werkelijke kosten € 56.934</p> <p>Begroting 2020 € 77.100</p>
Financiële ontwikkeling	De bijdrage is een vaste deelnemersbijdrage van € 1,10 per inwoner. Dit wordt besteed aan een klein procesteam (6 fte) en een werkbudget voor bijeenkomsten, communicatie etc. Naast de vaste deelnemersbijdrage is er in 2019 een incidentele financiële bijdrage ter hoogte van € 32.965 voor het Ruimtelijk Economisch Perspectief en Programma (REP) betaald.
Inhoudelijke ontwikkeling	De U10 is in transitie van een belangen verkennende naar een resultaatgerichte netwerksamenwerking. In dit kader is er in 2019 gewerkt aan een governance structuur passend bij deze samenwerkingsvorm. Ook is er een start gemaakt met het opstellen van het Ruimtelijk Economisch Perspectief en Programma (REP), waarvoor onder andere een plan van aanpak is vastgesteld. Op lokaal niveau is voor dit onderwerp een raads werkgroep opgericht. Tot slot heeft de gezamenlijke positionering en lobby in 2019 vorm gekregen.
Risico's	De netwerksamenwerking drijft op de inzet van de deelnemers en de urgentie van de onderwerpen. Als de deelnemers zich niet inzetten (bijvoorbeeld omdat ze het belang er niet van inzien) is het rendement nihil. Als de U10 de ontwikkeling naar een resultaatgerichte netwerkorganisatie niet door kan maken, verdwijnt het gevoel van commitment en worden de urgente opgaven lokaal of met andere partners opgepakt.

Naam U10 netwerksamenwerking	
Doel	<p>Doel van de samenwerking is het verkennen van gemeenschappelijke onderwerpen en belangen en op basis hiervan gemeenschappelijke ambities formuleren en gezamenlijk activiteiten ondernemen op de terreinen economie, ruimtelijke ontwikkeling, wonen, sociaal domein, energietransitie, verkeer en vervoer. In de stedelijke regio rond Utrecht speelt zich het merendeel van het economisch, maatschappelijk en fysiek verkeer af. De partners zoeken naar oplossingen voor gemeentegrens-overstijgende problemen die hiermee samenhangen.</p> <p>De samenwerking richt zich niet alleen op overheden, maar wil deze ook verbinden met het bedrijfsleven en kennisinstellingen ('triple helix'). Als belangrijkste inhoudelijke doel geldt de verstedelijkingsopgave van de regio Utrecht.</p>
Bestuurlijk belang / betrokkenen	<p>De gemeentebesturen van Bunnik, De Bilt, Houten, IJsselstein, Nieuwegein, Stichtse Vecht, Utrecht, Utrechtse Heuvelrug, De Vijfheerenlanden, Wijk bij Duurstede, Woerden en Zeist. Het gaat om een flexibele netwerksamenwerking waarbij niet alle twaalf gemeenten even intensief deelnemen op alle thema's. Bovendien kunnen andere gemeenten aansluiten op thema's of concrete initiatieven, zodat er voor sommige onderwerpen 16 gemeenten aan tafel zitten.</p> <p>Dit laatste geldt niet voor het belangrijkste dossier, de verstedelijking van regio Utrecht. Dit wordt aangepakt via de Ruimtelijk Economische Programmering. Hier doen alle twaalf gemeenten van de U10 aan mee en daarbij ook de gemeenten uit de Lopikerwaard (Oudewater, Montfoort, Lopik) en gemeente De Ronde Venen (dit geheel staat bekend als de 'U16').</p>
Bestuurder vanuit onze gemeente	<p>Portefeuillehouder Becht is bestuurlijk trekker van de tafel 'Groen en Landschap', portefeuillehouder Noorthoek is lid van de tafels 'Duurzame bereikbaarheid' en 'Economische positionering',</p> <p>Portefeuillehouder De Weger is ten slotte lid van de tafels 'Klimaatneutrale regio' en 'Gezonde woon- en leefomgeving'. De burgemeester is niet aangesloten bij een inhoudelijke tafel, maar bij het Bestuurlijk Coördinatie Overleg.</p>
Financieel Bijdrage	<p>Begroting 2018 € 61.500, werkelijke kosten € 56.664</p> <p>Begroting 2019 € 61.500, werkelijke kosten € 56.934</p> <p>Begroting 2020 € 77.100</p>
Financiële ontwikkeling	De bijdrage is een vaste deelnemersbijdrage van € 1,10 per inwoner. Dit wordt besteed aan een klein procesteam (6 fte) en een werkbudget voor bijeenkomsten, communicatie etc. Naast de vaste deelnemersbijdrage is er in 2019 een incidentele financiële bijdrage ter hoogte van € 32.965 voor het Ruimtelijk Economisch Perspectief en Programma (REP) betaald.
Inhoudelijke ontwikkeling	De U10 is in transitie van een belangen verkennende naar een resultaatgerichte netwerksamenwerking. In dit kader is er in 2019 gewerkt aan een governance structuur passend bij deze samenwerkingsvorm. Ook is er een start gemaakt met het opstellen van het Ruimtelijk Economisch Perspectief en Programma (REP), waarvoor onder andere een plan van aanpak is

Risico's	<p>vastgesteld. Op lokaal niveau is voor dit onderwerp een raads werkgroep opgericht. Tot slot heeft de gezamenlijke positionering en lobby in 2019 vorm gekregen.</p> <p>De netwerksamenwerking drijft op de inzet van de deelnemers en de urgentie van de onderwerpen. Als de deelnemers zich niet inzetten (bijvoorbeeld omdat ze het belang er niet van inzien) is het rendement nihil. Als de U10 de ontwikkeling naar een resultaatgerichte netwerkorganisatie niet door kan maken, verdwijnt het gevoel van commitment en worden de urgente opgaven lokaal of met andere partners opgepakt.</p>
----------	--

Naam	Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst regio Utrecht (GGDrU)								
Doel	Het in stand houden van een dienst van gemeenten ter uitvoering van de taken bij of krachtens de Wet publieke gezondheid opgedragen aan de colleges op het gebied van de publieke gezondheid.								
Bestuurlijk belang / betrokkenen	Alle 26 gemeenten van de provincie Utrecht houden de gemeenschappelijke regeling in stand. Met ingang van 2014 is er 1 regeling voor zowel de stad Utrecht als de overige gemeenten. Vanaf 2014 heet de GGD niet langer 'GGD Midden Nederland' maar: 'GGD regio Utrecht' (GGDrU).								
Bestuurder vanuit onze gemeente	Lid : wethouder A. Noorthoek Plv. lid : wethouder T. de Weger								
Financieel Bijdrage	<p>Werkelijk 2018 : € 1.861.670</p> <p>Begroting 2019 : € 1.991.817</p> <p>Begroting 2020:</p> <table border="0"> <tr> <td>Basistaken</td> <td>€ 355.997,-</td> </tr> <tr> <td>Intensivering basistaken</td> <td>€ 8.879,-</td> </tr> <tr> <td>Basistaken-plus</td> <td>€ 1.341.490,-</td> </tr> <tr> <td>Maatwerk</td> <td>€ 304.548,-</td> </tr> </table> <p>Totaal bijdrage en vergoedingen: € 2.010.914,-</p> <p>De inwonerbijdrage voor de Algemene Publieke Gezondheidsstaken bedraagt € 5,35 De kindbijdrage voor de uitvoering van de JGZ bedraagt € 113,25</p>	Basistaken	€ 355.997,-	Intensivering basistaken	€ 8.879,-	Basistaken-plus	€ 1.341.490,-	Maatwerk	€ 304.548,-
Basistaken	€ 355.997,-								
Intensivering basistaken	€ 8.879,-								
Basistaken-plus	€ 1.341.490,-								
Maatwerk	€ 304.548,-								
Eigen vermogen	De weerstandscapaciteit bestaat uit de algemene reserve, die bedraagt per 31 december 2019 € 2.379.894,- . Op basis van de risico-inventarisatie bedraagt de benodigde weerstandscapaciteit € 709.000. Daarmee is de verhouding (beschikbaar/nodig) 3,36. Hiermee zijn de risico,s voldoende afgedekt.								
Vreemd vermogen	De solvabiliteit van de GGDrU per eind 2019 is met 5,4% verbeterd t.o.v. 2018 en 17,3% t.o.v. de begroting.								
Financiële ontwikkeling	<p>De financiering van de JGZ is ontschot (vanaf 2018 wordt de JGZ gefinancierd voor de leeftijd van 0-19 jaar, de knip bij 4 jaar is verdwenen) en collectief gefinancierd (de bijdrage voor JGZ is voor alle gemeenten gelijk getrokken. De bijdragen wordt bepaald op basis van kindaantallen, niet meer op basis van aantal inwoners). De JGZ 0-4 jaar is verschoven van maatwerk naar basistaken-plus. Er is hierdoor in de zorg voor jeugd van 0-18 jaar lijn en continuïteit aangebracht.</p> <p>Omdat de organisatie van de GGDrU niet robuust genoeg was worden verbeteringen doorgevoerd. voor de dekking van de daarmee gepaard gaande kosten is een ombuigingsplan (2018-2021) opgesteld en momenteel nog in uitvoering. Uit extern onderzoek is gebleken dat ombuigingen voldoende financiën kunnen opleveren voor de intensivering van de ondersteunende organisatie van de GGD. Niet zeker is of alle ombuigingen (tijdig) gerealiseerd kunnen worden (zie verder bij risico's). Verhoging van de inwonerbijdrage is tot nu toe niet nodig geweest.</p>								
Inhoudelijke ontwikkeling									
Risico's	<p>De deelnemende gemeenten staan garant voor de betaling van rente en aflossing van de door de GGD aangedane geldlening en rekening-courant overeenkomsten. De garantstelling geschiedt naar verhouding van de inwonertallen op 1 januari van het jaar waarin de garantieverplichting tot stand is gekomen.</p> <p>Om het ombuigingsplan (2019-2023; ten behoeve van de versterking van de GGD organisatie) te realiseren was een bedrag van ruim 1,3 miljoen nodig. Dekking daarvoor is gevonden, echter daarbij is het risico dat ombuigingen niet tijdig gerealiseerd kunnen worden. Het ombuigingsplan wordt bij elke bestuursrapportage tegen het licht gehouden. Bij tegenvallers die niet gedekt kunnen worden door incidentele meevallers of een beroep op reserves bestaat de kans dat een extra bijdrage van gemeenten wordt gevraagd, al dan niet incidenteel. Tot nu toe verlopen de ombuigingen zonder dat een extra bijdrage van de gemeenten nodig is.</p> <p>Het ontwikkelen en implementeren van het nieuwe DDJGZ (genaamd GGid) brengt ook risico's met zich mee. In 2019 is een vertraging opgetreden omdat de status van het programma niet voldoende</p>								

was voor ingebruikname. Ook waren aanpassingen nodig als gevolg van ontwikkelingen van nieuwe vaccinatieprogramma's en van de AVG. Als gevolg daarvan was een aanvullende betaling nodig aan de leverancier. Deze kosten zijn binnen de financiële kaders van de begroting en van het ombuigingsplan uitgevoerd. Wel is de termijn van het ombuigingsplan verschoven naar 2019-2024 (in plaats van 2023).

NB Ten aanzien van de taak 'Jeugdgezondheidszorg' (inbegrepen het GGiD) is een vrijwaringsbepaling vastgelegd met de gemeente Utrecht. Dit houdt in dat de gemeente Utrecht wordt gevrijwaard voor JGZ-exploitatieresultaten. Ook op de kosten van de bouw van een nieuw digitaal dossier ('GGiD') is dit van toepassing. Eventuele risico's hierop (GGiD en JGZ exploitatieresultaten) moeten separaat afgedekt worden en niet middels de algemene reserve.

Ten tijde van het opmaken van deze jaarrekening heeft het Corona-virus (COVID-19) ook Nederland in zijn greep. Sinds eind februari 2020 levert GGDrU vanuit haar taak op het gebied van Infectieziektebestrijding een grote rol in de bestrijding van het Corona-virus. Op dit moment is moeilijk in te schatten wat de financiële gevolgen zijn van het Corona-virus. Dit wordt veroorzaakt doordat onduidelijk is hoe lang de bestrijding van het Corona-virus gaat duren (en daarmee reguliere taken blijven liggen) als ook in welke mate de medewerkers van GGDrU worden getroffen door ziekte vanwege het Corona-virus. Het is de verwachting dat onze continuïteit niet in gevaar komt en dat de liquiditeitspositie vooralsnog voldoende is om aan de verplichtingen te (kunnen) voldoen.

Vennootschappen en coöperaties

Naam	Coöperatie Parkeerservice U/A. Amersfoort (zie ook par. lokale heffingen)
Doel	<p>Woerden heeft in zijn binnenstad gereguleerd parkeren ingevoerd en exploiteert twee parkeergarages. Het uitvoeren van het parkeerbeleid en het beheren van de parkeergarages is ondergebracht bij de Coöperatie Parkeerservice (CPS). De coöperatie is een samenwerkingsverband van gemeenten die samenwerken in parkeren met als doel zo laag mogelijke uitvoeringskosten tegen een zo hoog mogelijke kwaliteit. Vestigingsplaats is Amersfoort. CPS is in 2010 opgericht en is de rechtsopvolger van Parkeerservice Amersfoort (het verzelfstandige parkeerbedrijf van de gemeente Amersfoort).</p> <p><u>Huidige 16 leden:</u> De gemeenten Alkmaar, Alphen aan den Rijn, Amersfoort, Barneveld, Deventer, Gorinchem, Gouda, Hilversum, Hoogeveen, IJsselstein, Lelystad, Nieuwegein, Nijkerk, Woerden, Zandvoort en Zeist en Parkeren Amersfoort B.V.</p> <p>Coöperatie Parkeerservice is een niet-winstbeogende organisatie die tegen marktconforme prijzen voor haar leden kwalitatief hoogwaardige parkeerdiensten verricht. Coöperatie Parkeerservice maakt parkeren makkelijker voor zowel lokale overheden als automobilisten. CPS werkt daarvoor in coöperatief verband intensief samen met de aangesloten leden en biedt een kwalitatief hoogwaardig, technologisch vooruitstrevend en volledig integraal parkeerdienstenpakket aan tegen zo laag mogelijke kosten, met zo min mogelijk risico en met een sterke focus op zowel het maatschappelijke als financiële rendement voor haar leden.</p>
Bestuurlijk belang betrokkenen	<p>De gemeente is lid van de Coöperatie Parkeerservice U.A. Als lid van CPS is de gemeente als mede-eigenaar automatisch ook lid van de algemene ledenvergadering (ALV), het hoogste orgaan van de coöperatie. In deze vergadering worden besluiten genomen die invloed hebben op de koers, de bedrijfsvoering en het resultaat van CPS.</p> <p>Als mede-eigenaar van de coöperatie dragen we hiervoor een medeverantwoordelijkheid. In de ALV hebben alle gemeentelijke leden een gelijke stem. De wethouder Verkeer vertegenwoordigt Woerden in de ALV.</p>
Bestuurder vanuit onze gemeente	<p>Lid : wethouder A. Noorthoek</p> <p>Plv. Lid : wethouder G. Becht</p>
Financieel Bijdrage	<p>Rekening 2018 € 552.860 (exclusief transitievergoeding € 46.297)</p> <p>Begroting 2019 € 800.000 (incl.parkeergarage Defensie eiland)</p> <p>Begroting 2020 € 800.000</p>
Eigen vermogen	-
Vreemd vermogen	-
Financiële ontwikkeling	<p>In 2019 is het nieuwe ledenreglement van CPS vastgesteld en is een vaste verenigingskosten geïntroduceerd. Aanvullend is er een nieuwe verdeelsleutel gekomen om de indirecte kosten zo eerlijk mogelijk onder de leden te verdelen met een stimulans om zoveel mogelijk parkeerdiensten bij CPS in te brengen. Omdat in 2018 niet alle lasten doorbelast werden aan de leden, moest in 2019 een grotere pot onder de leden worden verdeeld dan in voorgaande jaren. Voor Woerden is dit redelijk goed uitpakend. Daarnaast pakt het jaarrekeningresultaat positiever uit dan op voorhand was groot. Al met al is Parkeerservice goed op weg om in control te zijn op de financiën.</p>

In 2019 is parkeergarage Defensie-eiland overgenomen van de ontwikkelaar. Dit betekent dat ook de opdracht aan Parkeerservice is uitgebreid. De extra kosten betreffen kosten voor het extra beheer (schoonmaak, beheer op afstand, onderhoud parkeersysteem).

Tot slot wordt is in 2019 de één na laatste bijdrage aan de dotatie van het weerstandsvermogen gedaan van € 11.905 gedaan. Dit bedrag is geen onderdeel van de bedragen zoals genoemd onder 'financiële bijdrage'

Naam	BNG Bank N.V. (BNG)																																				
Openbaar belang	De BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. Met gespecialiseerde financiële dienstverlening draagt de BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. De strategie van de bank is gericht op het behouden van substantiële marktaandeelen in het Nederlands maatschappelijk domein en het handhaven van een excellente kredietwaardigheid (Triple A). Daarnaast streeft zij naar een redelijk rendement voor haar aandeelhouders. De BNG biedt financiële diensten op maat, zoals kredietverlening, betalingsverkeer, advisering en elektronisch bankieren. Daarnaast neemt zij deel aan projecten in de vorm van publiek-private samenwerking.																																				
Doel	Eventuele kortlopende en langlopende leningen aangaan en deposito's uitzetten. Daarnaast heeft de gemeente afgelopen jaren aandelen van de bank in haar bezit. Op deze aandelen wordt jaarlijks dividend ontvangen.																																				
Bestuurlijk belang / betrokkenen	De gemeente Woerden heeft geen zetel in het bestuur en de raad van commissarissen van de BNG. De gemeente heeft als aandeelhouder wel stemrecht in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. Overheden en instellingen op het gebied van volkshuisvesting, gezondheidszorg, onderwijs, cultuur en openbaar nut (publieke sector).																																				
Bestuurder vanuit onze gemeente	Geen deelname in het bestuur. Wel zeggenschap door het bezit van aandelen.																																				
Financieel	De bank is een structuurvennootschap. De Staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een waterschap. De gemeente Woerden bezit 123.201 aandelen (= 0,225% van het totaal aantal aandelen). Jaarlijks ontvangt de gemeente dividend naar rato van het aantal aandelen.																																				
Bijdrage	<p>Baten (dividenduitkering): Rekening 2018 € 311.698 (is dividend van 2017) Herzien 2019 € 351.122 (is dividend van 2018) (begroot 175.000 euro) Begroting 2020 € 350.000.</p>																																				
Kerngegevens	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="501 1238 919 1272">KERNGEGEVENS BNG</th> <th data-bbox="919 1238 1051 1272">2019</th> <th data-bbox="1051 1238 1166 1272">2018</th> <th data-bbox="1166 1238 1281 1272">2017</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="501 1283 919 1317"><i>In miljoenen euro's</i></td> <td data-bbox="919 1283 1051 1317"></td> <td data-bbox="1051 1283 1166 1317"></td> <td data-bbox="1166 1283 1281 1317"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="501 1328 919 1361">Balanstotaal in miljard</td> <td data-bbox="919 1328 1051 1361">149,7</td> <td data-bbox="1051 1328 1166 1361">137,5</td> <td data-bbox="1166 1328 1281 1361">140</td> </tr> <tr> <td data-bbox="501 1373 919 1406">Kredieten in miljard</td> <td data-bbox="919 1373 1051 1406">88</td> <td data-bbox="1051 1373 1166 1406">85</td> <td data-bbox="1166 1373 1281 1406">86</td> </tr> <tr> <td data-bbox="501 1417 919 1451">Solvabiliteit (Tier 1 – ratio 2)</td> <td data-bbox="919 1417 1051 1451">38%</td> <td data-bbox="1051 1417 1166 1451">38%</td> <td data-bbox="1166 1417 1281 1451">37%</td> </tr> <tr> <td data-bbox="501 1462 919 1496">Eigen vermogen t.g.v. aandeelhouders</td> <td data-bbox="919 1462 1051 1496">4.887</td> <td data-bbox="1051 1462 1166 1496">4.991</td> <td data-bbox="1166 1462 1281 1496">4.220</td> </tr> <tr> <td data-bbox="501 1507 919 1541">Dividend per aandeel (in euro's)</td> <td data-bbox="919 1507 1051 1541">1,27</td> <td data-bbox="1051 1507 1166 1541">2,85</td> <td data-bbox="1166 1507 1281 1541">2,53</td> </tr> <tr> <td data-bbox="501 1552 919 1585">Payout ratio</td> <td data-bbox="919 1552 1051 1585">50%</td> <td data-bbox="1051 1552 1166 1585">50%</td> <td data-bbox="1166 1552 1281 1585">37,5%</td> </tr> <tr> <td data-bbox="501 1597 919 1619">Nettowinst voor aandeelhouders</td> <td data-bbox="919 1597 1051 1619">163</td> <td data-bbox="1051 1597 1166 1619">318</td> <td data-bbox="1166 1597 1281 1619">375</td> </tr> </tbody> </table>	KERNGEGEVENS BNG	2019	2018	2017	<i>In miljoenen euro's</i>				Balanstotaal in miljard	149,7	137,5	140	Kredieten in miljard	88	85	86	Solvabiliteit (Tier 1 – ratio 2)	38%	38%	37%	Eigen vermogen t.g.v. aandeelhouders	4.887	4.991	4.220	Dividend per aandeel (in euro's)	1,27	2,85	2,53	Payout ratio	50%	50%	37,5%	Nettowinst voor aandeelhouders	163	318	375
KERNGEGEVENS BNG	2019	2018	2017																																		
<i>In miljoenen euro's</i>																																					
Balanstotaal in miljard	149,7	137,5	140																																		
Kredieten in miljard	88	85	86																																		
Solvabiliteit (Tier 1 – ratio 2)	38%	38%	37%																																		
Eigen vermogen t.g.v. aandeelhouders	4.887	4.991	4.220																																		
Dividend per aandeel (in euro's)	1,27	2,85	2,53																																		
Payout ratio	50%	50%	37,5%																																		
Nettowinst voor aandeelhouders	163	318	375																																		
Financiële ontwikkeling	De positieve ontwikkeling van de leverage ratio is aanleiding voor de BNG bank om de pay-out ratio te verhogen van 37,5% naar 50%. Na aftrek van de uitkering voor dividend aan verschaffers van hybride kapitaal is een bedrag van 163 miljoen euro in 2019 beschikbaar voor aandeelhouders.																																				
Inhoudelijke ontwikkeling	<p>Daarvan wordt 50% oftewel 71 miljoen euro uitbetaald als dividend (<u>1,27 euro per aandeel</u>). Het restant is toegevoegd aan de reserves.</p> <p>De BNG Bank verwacht in 2019 toenemende investeringen door woning corporaties in nieuwe woningen en een toename van duurzaamheidsinvesteringen, zoals die in hernieuwbare energie. Deze ontwikkelingen zullen de kredietvraag van onze klanten positief beïnvloeden. Het resultaat zal naar verwachting uitkomen binnen een bandbreedte van 410-450 miljoen euro. Gegeven de afhankelijkheid van marktomstandigheden is een betrouwbare prognose over het resultaat fin.transacties niet te geven. Dus ook geen uitspraak over de nettowinst 2019.</p>																																				
Risico's	<p>Leverage ratio: De naar risico gewogen solvabiliteit van BNG Bank is in 2018 verder toegenomen. De Tier 1-ratio van de bank steeg tot 38% per eind 2018. De leverage ratio van de bank is toegenomen van 3,5% tot 3,8%.</p>																																				

Naam	Vitens
Openbaar belang	De kernactiviteiten zijn winning, productie en levering van (drink)water aan particulieren en bedrijven. Vitens is in 2002 ontstaan door fusie van de drinkwaterbedrijven Nuon Water, Waterbedrijf Gelderland en Waterleiding Maatschappij Overijssel. In 2006 is Vitens verder gefuseerd met Hydron Flevoland en Hydron Midden-Nederland. Vitens is een publiek bedrijf. De aandelen van de NV zijn (in)direct in handen van provinciale en gemeentelijke overheden.
Doel	De gemeente heeft Vitens als verbonden partij opgenomen om zo bij te dragen aan een duurzaam goede, evenwichtige financiële positie van de gemeente.
Bestuurlijk belang / betrokkenen	De gemeente Woerden is aandeelhouder en heeft daarmee stemrecht. De gemeente heeft 45.284 aandelen (0,9% van het totaal aantal aandelen) in haar bezit. Betrokken zijn diverse gemeenten en provincies.
Bestuurder vanuit onze gemeente	Geen deelname in het bestuur. Wel zeggenschap door het bezit van aandelen.
Financieel Bijdrage	Het dividend wordt gerelateerd aan het nettoresultaat. Het bedrag aan dividend dat wordt uitgekeerd bedraagt minimaal 40% en maximaal 75% van het nettoresultaat. Relevant hierbij is de benodigde toevoeging aan de reserves om de continuïteit van de onderneming te waarborgen (t.b.v. investeringen in vaste activa of het versterken van de solvabiliteit. De solvabiliteit (eigen vermogen) komt per 31 december 2018 uit op 30,2% en ligt daarmee boven de doelstelling van 30% zoals geformuleerd in het financieel beleid. Baten (dividenduitkering): Rekening 2018 € 148.639 Begroting 2019 € 40.756 Begroting 2020 € 39.397 Het dividend over het boekjaar 2017 (uitbetaald in 2018) bedraagt €3,22 per aandeel. Voor het boekjaar 2018 (uitbetaald in 2019) en 2019 (uitbetaald in 2020) bedraagt het verwachte <u>dividend per aandeel € 0,90</u> . Dit lagere dividend wordt veroorzaakt door de verwachte daling van de WACC (van 4,2 naar 3,4%) en het teveel behaalde resultaat in 2017 dat moet worden teruggegeven aan de klanten door middel van een tariefverlaging.
Eigen vermogen	Per 31-12-2018: € 533,0 miljoen
Vreemd vermogen	Per 31-12-2018: € 1.233,5 miljoen
Solvabiliteit	Per 31-12-2018: 30,0%
Resultaat	2018 : € 13 miljoen
Financiële ontwikkeling	-
Inhoudelijke ontwikkeling	-
Risico's	-

Stichtingen en verenigingen

Naam	Stichting Urgentieverlening West-Utrecht
Doel	Het verlenen van urgentieverklaringen voor een sociale huurwoning aan woningzoekenden uit de regio West Utrecht. De verklaringen worden afgegeven door de stichting op basis van de Huisvestingsverordening Regio Utrecht 2019, gemeente Woerden. Deze is vastgesteld door de gemeenteraad. Er is geen eigen visie van de stichting voor de realisatie van de doelstellingen uit de programma's van de begroting. De stichting voert de huisvestingsverordening gedeeltelijk uit bij mandaatbesluit van de deelnemende gemeenten. De gemeenten De Ronde Venen, Lopik, Montfoort, Oudewater, Stichtse Vecht en Woerden.
Bestuurlijk belang / betrokkenen	
Bestuurder vanuit onze gemeente	Lid : wethouder T. de Weger Plv. lid : wethouder A. Noorthoek
Financieel Bijdrage	Begroting 2018 € 22.580 Begroting 2019 € 17.108 (eenmalig lager bedrag door verdeling opgebouwde reserve)
Eigen vermogen	-
Vreemd vermogen	-

Financiële ontwikkeling	-
Inhoudelijke ontwikkeling	Vanuit de betrokken gemeenten is er een urgentiecommissie die urgentieaanvragen behandelt. Het Vierde Huis (extern) bereidt de besluiten van de Stichting Urgentieverlening West Utrecht voor. Voor het maken van verweerschriften en extra medisch advies, worden extra bedragen in rekening gebracht.
Risico's	Bij een grote toename van urgentieaanvragen zal het budget niet kostendekkend zijn. Gezien de inrichting van het voortraject waarbij een intake plaatsvindt, is dit risico beperkt.

PARAGRAAF 3 WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING

1. Wat is het doel van deze paragraaf?

De financiële positie van een gemeente bestaat uit de exploitatie en het eigen vermogen. Het niet geormerkte vermogen (= de beschikbare weerstandscapaciteit) is van belang om te bepalen of de gemeente financieel gezond is, wat mede afhankelijk is van het risicoprofiel.

Voor het beoordelen van de financiële positie is daarom inzicht nodig in de omvang en achtergronden van de risico's en de aanwezige weerstandscapaciteit. De paragraaf weerstandsvermogen en risicobehersing geeft inzicht in het vermogen van de gemeente Woerden om niet gedekte risico's op te vangen.

2. Wettelijk kader en gemeentelijk beleid

Wettelijk kader

De gemeente heeft voor wat betreft het weerstandsvermogen en risicobehersing met een aantal wetten en toezichthoudende partijen te maken: gemeentewet, het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV), Rijk, provincie Utrecht en accountant. De informatie die in deze paragraaf is opgenomen is vooral gebaseerd op het BBV. Hierin is opgenomen dat in deze paragraaf een inventarisatie van de weerstandscapaciteit, een inventarisatie van de risico's en het beleid over de weerstandscapaciteit en de risico's is opgenomen.

Gemeentelijk beleid

Hoe we met risico's en de bepaling en aanwending van het weerstandsvermogen omgaan, hebben we vastgelegd in de Notitie Financiële Sturing (notitie FS). De recentste versie van dit document is door de raad vastgesteld in februari 2020. Veel van het onderstaande is terug te leiden tot de afspraken die in de Notitie FS staan. Ons beleid is erop gericht om goed zicht te hebben op de risico's die het behalen van onze doelstellingen in de weg kunnen staan. De risico's die we onderkennen worden geanalyseerd en afhankelijk van het type risico worden beheersmaatregelen opgesteld en uitgevoerd. Dit proces is cyclisch opgebouwd en maakt onderdeel uit van ons planning-en-control instrumentarium.

Ten aanzien van de aanwending van de weerstandscapaciteit bepaalt ons beleid:

- Voor zover mogelijk treffen we maatregelen ter beperking van de schade.
- Voor zover de schade niet kan worden beperkt, analyseren we in hoeverre de kosten kunnen worden betaald uit de daarvoor bedoelde programmabudgetten. Dit geldt ook voor de kosten die aan het treffen van de maatregelen zijn verbonden.
- Als dat niet mogelijk of bestuurlijk ongewenst is, wordt een beroep gedaan op de aanwezige weerstandscapaciteit.

3. Beschikbare weerstandscapaciteit

Zoals er sprake is van incidentele en structurele risico's, zo is ook sprake van incidentele en structurele weerstandscapaciteit. In onderstaande tabel is opgenomen welke onderdelen kunnen worden onderscheiden binnen onze gemeente en in hoeverre deze structureel of incidenteel zijn.

Conclusie op basis van dit overzicht is dat er aanmerkelijk meer incidentele dan structurele dekking is. Dit is geen probleem. Bij de kwantificering van de risico's wordt hier rekening mee gehouden door structurele risico's dubbel te laten meetellen. Daarbij wordt ervan uitgegaan dat binnen een tijdsbestek van 3 tot 4 jaar een structureel risico kan worden opgevangen, waarbij in het eerste jaar de impact 100% bedraagt, in het tweede jaar 75%, in het derde 25% en in het vierde 0%.

		Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2018	Begroting 2019
Algemene reserve	incid.	€ 28.462	€ 25.291	€ 27.336	€ 23.988
Stille reserves	incid.	€ -	€ -	€ -	€ -
Onbenutte belastingcapaciteit	struct.	€ 3.867	€ 3.937	€ 4.075	€ 3.867
Onvoorzien		€ 26	€ 26	€ 26	€ 26
Totaal (excl. Onbenutte belastingcapaciteit)		€ 28.488	€ 25.317	€ 27.362	€ 24.014
Totaal (incl. Onbenutte belastingcapaciteit)		€ 32.355	€ 29.254	€ 31.437	€ 27.881

Op de tabel is de volgende toelichting te geven:

- Algemene reserve. De incidentele weerstandscapaciteit van de gemeente Woerden wordt hoofdzakelijk gevormd door de algemene reserve. Andere reserves worden niet meegerekend, omdat hiervoor een bestemming in de begroting is opgenomen.
- Stille reserves. De stille reserves van de gemeente Woerden worden vanwege hun speculatieve karakter op 0 gewaardeerd.

- Post onvoorzien. Ter dekking van onvoorziene begrotingsuitgaven in de loop van het jaar is in de begroting een budget onvoorzien opgenomen. Dit budget is gebaseerd op een norm van € 0,50 per inwoner.
- Onbenutte belastingcapaciteit. Bij de begroting 2019 is bij de bepaling van het weerstandsvermogen rekening gehouden met de onbenutte belastingcapaciteit, oftewel de mogelijkheden die we hebben om extra inkomsten te krijgen door belastingen te verhogen. Hiermee wordt aangegeven in welke mate onze risico's opgevangen kunnen worden door deze vorm van inkomstenverhoging. Daarbij wordt gebruikgemaakt van de zogenoemde artikel 12-norm. Dit is de norm die het Rijk aangeeft tot welk bedrag de OZB kan worden verhoogd op het moment dat een gemeente in de financiële problemen komt. De berekening ziet er als volgt uit:

	Baten begroting 2019	Tarief OZB	Totale WOZ- waarde
Eigenaren woningen	€ 7.132	0,1176%	€ 6.064.626
Eigenaren niet-woningen	€ 2.659	0,2493%	€ 1.066.586
Gebruikers niet-woningen	€ 1.635	0,1824%	€ 896.382
Totale baten	€ 11.426		€ 8.027.594
Art.12-norm		0,1905%	
Maximale baten (0,1905% X totale WOZ-waarde)	€ 15.293		
Onbenute ruimte (maximale-totale baten)	€ 3.867		

4. Risico's

De onderstaande tabel bevat een overzicht van de risico's die na toepassing van de beheersmaatregelen een financieel (rest)risico van € 50.000 of meer laten zien en waarvoor geen voorziening of vereveningsreserve in het leven is geroepen (peildatum: januari 2019). Het overzicht toont 28 van de in totaal 76 geïnterpreteerde risico's. Deze risico's vertegenwoordigen in euro's uitgedrukt 89% van het totaal aan risico's. Wij presenteren (conform de Notitie Financiële Sturing) alleen de risico's van € 50.000 of meer, om focus te houden op de risico's die substantieel van aard zijn. De risico's kleiner dan € 50.000 zijn als totaalregel onder aan de tabel opgenomen.

Programma	Doelstelling/ product	Oorzaak/ onzekerheid	Risico/ effect (het effect v.d. oorzaak op de doelstelling)	IS	Beheersmaatregel	Maatregel uitgevoerd	Kans x omvang (in €)
1	Laag ziekteverzuim	Door diverse oorzaken wordt er in de organisatie door diverse medewerkers grote werkdruk ervaren. Het gevaar bestaat dat dit uiteindelijk zal uitmonden in oplopend ziekteverzuim.	Oplopend ziekteverzuim.	S	Constante aandacht van het management. Binnen P&O is iemand aangenomen voor dit thema.	Ja	€ 87.500
1	Continuïteit ICT voorzieningen	1. Door de grote hoeveelheid leveranciers is het scherp zijn op de afspraken met de leveranciers lastig. Een verandering in een afspraak kan grote effecten hebben op het verloop van een project en kan zelfs effect hebben op andere projecten. 2. Stroomstoringen. 3. Door de grote hoeveelheid aan applicaties en hardware/software keuzes gemaakt uit het verleden staat de Architectuur onder druk. 4. Beveiligingsincidenten.	Onstabiele of nietwerkende omgeving en ontevreden eindgebruikers.	S	1. Meer projectmatig gaan werken. Op cruciale projecten dient een projectleider gezet te worden om de afspraken in de gaten te houden. Tevens dienen de leveranciers vaker lid te worden van het projectteam. 2. Mogelijke uitwijk, maar dat ligt het aan de omvang van de stroomstoring. 3. Door de komst van een nieuwe ICT Architect gaat de Architectuur grondig geanalyseerd worden. Vervolgens zullen er keuzes gemaakt worden om de Architectuur weer zo optimaal mogelijk te laten renderen. 4. Meer samenwerken binnen VNG realisatie en daarvan de produkten afnemen.	Ja	€ 187.500
1	Privacy	Datalek zoals bedoeld in AVG.	Imagoschade (betrouwbare gemeente) en boete van max. 82.000 AP, stagnerende bedrijfsvoering, enz. Financieel risico per persoon waarvan gegevens gelekt: 190 euro.	S	Technische maatregelen en verhogen Awareness.	Ja	€ 187.500
2	Gezond bomenareaal	Ziekten en plagen.	Veiligheids en gezondheidsrisico's voor bewoners.	I	Regulier onderhoud en bestrijding, inspecties, omvormen, kennis en calamiteitenplan.	Ja	€ 750.000
2	Onderhoud en vervanging van riolering conform beheerplan en MOP binnen begroting	Bestaande onderhoudsbestekken lopen af. Door de extreem aantrekkende markt stijgen de prijzen exponentieel.	Overschrijding begroting of minder onderhoud/vervanging.	S	Goede aanbestedingen i.s.m. inkoop. Invoering risicogestuurd rioleringsbeheer.	Ja	€ 187.500
2	Inwoners kunnen terecht bij het gemeentelijk funderingsloket bij funderingsschade als gevolg van lage grondwaterstanden	Onvoldoende capaciteit, expertise en informatie.	Doelstelling wordt niet gehaald.	I	Zorgen voor voldoende capaciteit en expertise. Informatiegaten dichten met metingen.	nee	€ 87.500
2	Duurzame en goed functionerende openbare verlichting voor de openbare weg (voor auto, fiets- en voetganger)	Veroudering ondergrondse bekabeling van Stedin.	Groot uitval van verlichting in woonwijken.	I	Kabelnet in eigendom gemeente Woerden aanleggen.	nee	€ 750.000

Programma	Doelstelling/ product	Oorzaak/ onzekerheid	Risico/ effect (het effect v.d. oorzaak op de doelstelling)	IS	Beheersmaatregel	Maatregel uitgevoerd	Kans x omvang (in €)
2	Een veilige, goed begaanbare openbare ruimte op basis van de beschikbare middelen, waarbij wordt gestreefd naar het vastgestelde onderhoudskwaliteitsniveau	Areaal bruggen nog niet volledig op orde. Geen beleid over objecten die deels of geheel op gemeentelijk eigendom liggen, maar slechts de functie erftoegang hebben en zich niet gedragen als openbaar gebied.	Er wordt niet voldaan aan de wettelijke verplichtingen. Kans op juridische aansprakelijkheid.	I	Areaalscan om onbekende bruggen te identificeren. Opstellen van beleid hoe met deze objecten omgegaan moet worden.	Nee	€ 87.500
2	Een veilige, goed begaanbare openbare ruimte op basis van de beschikbare middelen, waarbij wordt gestreefd naar het vastgestelde onderhoudskwaliteitsniveau	Het functioneren van de beweegbare bruggen blijft onzeker totdat het groot onderhoud is uitgevoerd.	Er wordt niet voldaan aan de wettelijke verplichtingen. Kans op juridische aansprakelijkheid bij calamiteiten.	I	Inspectieprogramma en uitvoeringsprogramma opstellen en uitvoeren.	Nee	€ 356.250
2	Een veilige, goed begaanbare openbare ruimte op basis van de beschikbare middelen, waarbij wordt gestreefd naar het vastgestelde onderhoudskwaliteitsniveau	Uitvoering groot onderhoud deels afhankelijk van voorgestelde oplossing voor Woerden-West.	Vertraging groot onderhoud, waardoor niet voldaan aan de wettelijke verplichtingen. Kans op juridische aansprakelijkheid bij calamiteiten.	I	Zo snel mogelijk groot onderhoud uitvoeren. Monitoring en storingsdienst.	Nee	€ 750.000
2	Verbetering van de bereikbaarheid vanuit wijken, dorpen en bedrijventerreinen naar de A12 en minder oponthoud voor auto's en fietsers door meer ongelijkvloerse of geregelde fietskruisingen	Bodemgesteldheid laat niet toe dat er kunstwerken worden gerealiseerd.	Ongelijkvloerse kruispunten kunnen alleen tegen zeer hoge kosten worden gerealiseerd.	I	Vooraf inzichtelijk maken waar dit speelt, zodat een realistisch budget wordt gereserveerd.	nee	€ 250.000
2	Hele en veilige openbare ruimte	Droge en hete zomer schade aan de openbare ruimte.	Schade aan de openbare ruimte	I	Onderzoek om mechanismen te achterhalen en klimaatbestendige inrichting.	nee	€ 187.500
3	Werk & inkomen algemeen	Doordat de door de gemeente uitgevoerde taken op het gebied van werk & inkomen 'open einde regelingen' zijn, is geen zekerheid te krijgen en geen grens te stellen aan het aantal 'aanvragen' om voor een uitkering in aanmerking te komen. Daarnaast wordt begroot op basis van een BUIG-budget dat wij van het rijk ontvangen in april van het voorgaande jaar. Dit wordt nadien nog 3x bijgesteld tot het definitieve bedrag. Dit kan zowel positief als negatief uitvallen. De ervaring leert dat Ferm Werk de afgelopen jaren voorzichtig begroot, waardoor de kans op tegenvallers gering is.	Met als gevolg een financieel risico.	S	* Adequaat begrooten door zowel Ferm Werk als gemeente * juiste ervaringscijfers genereren * prognoses opstellen * juiste informatie verwerven over arbeidsmarktontwikkelingen en instroom statushouders * actuele budgetoverzichten bijhouden * krachtige inzet op uitstroombesluit via prestatieafspraken en de opgaven werk & inkomen en integratie statushouders * scherpe analyse van de kwartaalrapportages van FermWerk	Ja	€ 87.500

Programma	Doelstelling/ product	Oorzaak/ onzekerheid	Risico/ effect (het effect v.d. oorzaak op de doelstelling)	I/S	Beheersmaatregel	Maatregel uitgevoerd	Kans x omvang (in €)
3	Zorg algemeen	Doordat de door de gemeente uitgevoerde zorgtaken 'open einde regelingen' zijn, is geen zekerheid te krijgen en geen grens te stellen aan het aantal 'aanvragen' om ondersteuning. Een specifieke oorzaak voor dit risico is dat andere organisaties dan de gemeenten (mn SAVE en de huisartsen) jeugdigen kunnen indiceren voor hulpverlening.	Met als gevolg een financieel risico.	S	* juiste ervaringscijfers genereren * prognoses opstellen * contacten met save en huisartsen intensiveren * in het kader van de taskforces worden andere maatregelen ontwikkeld	Ja	€ 375.000
3	Maatwerk jeugd	Ten opzichte van de realisatiecijfers voorgaande jaren is de begroting 2020 op de zorgkosten jeugd niet realistisch.	Het risico op een overschrijding is dan ook zeer groot.	I	Realistisch ramen o.b.v. verwachte lasten is met ingang van begrotingsjaar 2019 ingevoerd. Invoering van casemanagement en zorg op maat tegen zakelijke insteek.	Ja	€ 902.500
3	Zorg algemeen	Doordat West Utrecht inkoop kleiner wordt, zijn de kosten per gemeente mogelijk hoger.	Met als gevolg een financieel risico.	S	* Actieve participatie. * Inzet accountmanager	Ja	€ 75.000
3	WMO gebruik door 65+ers.	Toenemende kosten door vergrijzing (7% per jaar is de prognose door VNG). Focus ligt nu op HH (huishoudelijkehulp).	Financieel	S	Oorzaak is de vergrijzing. Mogelijke maatregel in het volume van de verstrekking, aantal uur per week dat HH verstrekt wordt. Onderzoeken welke ruimte de wet biedt. Andere maatregelen onderzoeken met sociaal team.	Nee	€ 262.500
3	Inkooptraject	Stijging van inkooprijzen van zorg, Jeugd en WMO.	De inkooprijzen stijgen waardoor er sprake zal zijn van budgetoverschrijdingen.	S	Geen.	Nee	€ 712.500
3	Maatwerk budget	Realiseren taakstelling casemanagement.	Door het niet halen van de taakstelling kan sprake zijn van budgetoverschrijdingen.	I	Monitoring of taakstelling wordt gehaald is deels ingericht.	Ja	€ 87.500
3	Maatwerk budget jeugd	Realiseren taakstelling POH. jGGZ.	Door het niet halen van de taakstelling kan sprake zijn van budgetoverschrijdingen.	I	Monitoring of taakstelling wordt gehaald is deels ingericht.	Ja	€ 87.500
3	Budget personeelskosten	Realisatie taakstelling inhuren van payroll naar vast extra target 100K gekoppeld aan casemanagement.	Door het niet halen van de taakstelling kan sprake zijn van budgetoverschrijdingen.	I	Monitoring of taakstelling wordt gehaald is deels ingericht.	Ja	€ 87.500
3	Participatiebudget	Realisatie taakstelling werk en inkomen.	Door het niet halen van de taakstelling kan sprake zijn van budgetoverschrijdingen.	I	Ferm werk heeft afgelopen jaren begrotingsoverschotten laten zien. Deze worden per kwartaal gemonitord.	Ja	€ 187.500
3	Wmo	De extra bijdrage voor het sociaal team stopt per 2022.	Oplopende werkdruk en oplopende wachtlijsten.	S	Caseload gesprekken en monitoren werkvoorraad.	Ja	€ 87.500

Programma	Doelstelling/ product	Oorzaak/ onzekerheid	Risico/ effect (het effect v.d. oorzaak op de doelstelling)	IS	Beheersmaatregel	Maatregel uitgevoerd	Kans x omvang (in €)
3	Jeugd en WMO	Prestatie, rechtmatigheid (betalingen waarvan de prestatie niet conform opdracht is) indien geen accountsverklaring aanwezig is.	Er wordt betaald aan een zorgaanbieder zonder dat de prestatie geleverd is.	S	Cliënten klagen als ze geen zorg krijgen vooral als ze eigen bijdrage betalen. Bij herbeschikking heb je een contactmoment met consulent die vraagt naar de geleverde zorg. Bij PGB zorgaanbieders	Ja	€ 87.500
4	Cultuur	Impulsregeling Muziekimpuls loopt gefaseerd af in 2020-2022 (per jaar een terugloop van ca. €15.000,-). Dat betekent dat als er geen alternatieve financiering gevonden wordt dit een oplopend tekort veroorzaakt. Dit zou het muziekonderwijs in alle scholen in Woerden ondermijnen. We kunnen dan geen invulling geven aan het Convenant Meer Muziek in de Klas met lokale onderwijsbesturen, waardoor er ook geen matching plaatsvindt met extra rijksbijdrage Muziekmatch. Het is dus een dubbel negatief effect; wegvallen van huidige financiering en daarmee geen mogelijkheid voor aantrekken van extra rijksmiddelen via Muziekmatch.	financieel risico + Imagoschade	S	Optimaal benutten van de mogelijkheden om het deelnamepercentage aan de regeling combinatiefunctionarissen uit te breiden in de jaren 2021 en 2022.	Nee	€ 75.000
5	Onderwijshuisvesting	De gemeente heeft een wettelijke financiële taak ten aanzien van het herstel van constructiefouten in schoolgebouwen. In het uit 2003 daterende gebouw van het Minkema College aan de Steinhagenseweg zijn tijdens een interne verbouwing tekortkomingen geconstateerd aan de brandscheidingen en de brandwerendheid. Mogelijk is er sprake van constructiefouten; dit kan (financiële) consequenties voor de gemeente hebben.	Financieel risico en imagoschade	I	Indien een aanvraag wordt ingediend om de vergoeding van de herstelkosten van de constructiefouten: onderzoek naar de vraag of er inderdaad sprake is van constructiefouten. Daarnaast onderzoek naar de verhaalbaarheid van de kosten op aannemer (failliet) en/of architect en/of eventuele rechtsopvolgers. Ook onderzoek naar de rol en de verantwoordelijkheid van de school als bouwheer en van de rol van de gemeente.	Nee	€ 1.050.000
7	Honden en toeristenbelasting	Geen volledige opgave door hondenbezitter en hotel/camping. Geen controle en handhaving.	Geen maximale opbrengst.	S	Handhaven of afschaffen en vervangen door hoger OZB tarieven.	Nee	€ 50.000
	Verdeling eigendom Romeinse helm	Comparitie van partijen op 12 november 2019, beide partijen moeten taxatie verzorgen. Eiser heeft uitstel gekregen tot 7 april 2020. De gerechtelijke procedure is opgestart in 2019. In 2020 wordt een uitspraak verwacht.	Uitstroom van middelen om volledig eigendom te verkrijgen.	I	Geen.	Nee	€ 87.500
Subtotaal risico's groter dan of gelijk aan € 50.000							€ 8.171.000
Subtotaal risico's kleiner dan € 50.000							€ 1.047.000
Totaal risico's							€ 9.218.000

5. Niet kwantificeerbare risico's

Niet alle risico's zijn in een geldswaarde uit te drukken. Dat wil niet zeggen dat dergelijke niet-kwantificeerbare risico's geen schade aan de gemeente kunnen berokkenen. Hier moet met name gedacht worden aan gebeurtenissen die imagoschade tot gevolg hebben. Het spreekt voor zich dat dergelijke risico's om beheersmaatregelen vragen en een plek in deze paragraaf verdienen, wanneer de impact ervan groot kan zijn. Momenteel zijn er geen niet-kwantificeerbare risico's die gemeld moeten worden.

6. CAK eigen bijdragen

Op basis van de overzichten van het CAK kan de gemeente Woerden wel de aantallen personen, soort en omvang van de zorgverlening beoordelen met de eigen Wmo-administratie. Probleempunt is dat door het ontbreken van inkomensgegevens op deze overzichten de informatie over de eigen bijdrage ontoereikend is om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Wij nemen dit dan ook niet op als een risico in bovenstaand overzicht, maar voor de volledigheid maken wij hier wel melding van. Bovenstaande betekent dat de gemeente Woerden geen zekerheden over omvang en hoogte van de eigen bijdragen kan verkrijgen als gevolg van het niet kunnen vaststellen van de juistheid op persoonsniveau, zoals hiervoor is toegelicht. Dit geldt overigens voor alle gemeenten in Nederland.

7. Weerstandsvermogen

Het totaalbedrag aan kwantificeerbare risico's bedraagt € 9.218.000. Het is te verwachten dat het jaarlijkse totaal berekende bedrag aan risico's (sterk) fluctueert. Als wordt vastgehouden aan één vaste ratio tussen risico's en benodigde weerstandscapaciteit kan dat inhouden dat er in de exploitatie grote verschuivingen (lees: bezuinigingen) moeten worden ingeboekt om de norm te behalen. Dit wordt als onwenselijk gezien. Wel is het wenselijk dat er een norm wordt bepaald. Daarom is in overleg met de Auditcommissie een bandbreedte afgesproken. Die bandbreedte is:

- minimaal de totale netto waarde van de geïnventariseerde (rest)risico's (dit zijn de risico's waarvoor geen voorziening of vereveningsreserve in het leven is geroepen) en
- maximaal de totale netto waarde van de geïnventariseerde (rest)risico's maal een onzekerheidsfactor van 1,43. Deze onzekerheidsfactor gaat ervan uit dat de geïnventariseerde (rest)risico's 70% van de totale risico's vormen.

De verhouding tussen de risico's en de benodigde weerstandscapaciteit binnen de afgesproken bandbreedte ziet er als volgt uit:

	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2018	Begroting 2019
Beschikbare weerstandscapaciteit (excl. onbenutte belastingcapaciteit)	€ 28.488	€ 25.317	€ 27.362	€ 24.014
Beschikbare weerstandscapaciteit (incl. onbenutte belastingcapaciteit)	€ 32.355	€ 29.254	€ 31.437	€ 27.881
Ondergrens benodigde weerstandscapaciteit	€ 9.218	€ 5.261	€ 3.895	€ 3.635
Weerstandsvermogen ondergrens (excl. Onbenutte belastingcapaciteit)	3,1	4,8	7,0	6,6
Weerstandsvermogen ondergrens (incl. Onbenutte belastingcapaciteit)	3,5	5,6	8,1	7,7
Bovengrens benodigde weerstandscapaciteit (risico's X 1,43%)	€ 13.182	€ 7.523	€ 5.570	€ 5.198
Weerstandsvermogen bovengrens (excl. Onbenutte belastingcapaciteit)	2,2	3,4	4,9	4,6
Weerstandsvermogen bovengrens (incl. Onbenutte belastingcapaciteit)	2,5	3,9	5,6	5,4

Uit de tabel blijkt dat er ook bij de jaarafsluiting 2019 voor de risico's ruimschoots dekking is vanuit de beschikbare weerstandscapaciteit, gemeten naar de huidige afspraken over de bandbreedte. Uitgaande van de ondergrens kunnen de risico's 3,5 maal gedekt worden. Bij de bovengrens is dit 2,5 maal.

COVID-19 virus

De uitbraak van COVID-19 (corona) eind februari 2020 heeft een enorme impact op ons allemaal. De wereldwijde pandemie leidt tot ongekende omstandigheden. Voor de aanpak van COVID-19 kijken wij wat we, aanvullend op de landelijke maatregelen van het Rijk, kunnen doen. Dit raakt veel beleidsterreinen van onze organisatie. We streven naar een zo adequaat mogelijke uitvoering van de landelijke en lokale maatregelen en naar zoveel mogelijk continuïteit van de reguliere werkzaamheden en van noodzakelijke (digitale) besluitvorming en hebben daarvoor de nodige interne maatregelen genomen.

8. Kengetallen

Kengetallen zijn getallen die de verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de balans. Zij kunnen helpen bij de beoordeling van de financiële positie van een gemeente. Daarom schrijft het Besluit begroting en verantwoording (BBV) voor dat de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing de volgende kengetallen bevat:

- a. netto schuldquote en de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
- b. solvabiliteitsratio
- c. grondexploitatie
- d. structurele exploitatieruimte
- e. belastingcapaciteit

In onderstaande tabel geven we de het verloop van de kengetallen weer.

Kengetal	Verslag 2018	Begroting 2019	Verslag 2019
a1. netto schuldquote	105%	126%	129%
a2. netto schuldquote gecorrigeerd	103%	124%	127%
b. solvabiliteitsratio	30%	26%	25%
c. grondexploitatie	-8%	8%	-9%
d. structurele exploitatieruimte	5%	2%	0%
e. belastingcapaciteit	96%	99%	97%

Deze kengetallen maken inzichtelijk(er) over hoeveel (financiële) ruimte de gemeente beschikt om structurele en incidentele lasten te kunnen dekken of opvangen. Ze geven zodoende inzicht in de financiële weerbaar- en wendbaarheid. Hieronder wordt per kengetal uitgelegd welke verhouding wordt uitgedrukt.

a. netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Dit cijfer geeft inzicht in het niveau van de gemeentelijke schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de financiële positie drukken. De signaalwaarde voor de netto schuldquote bedraagt 130%. Wanneer de netto schuld groter is dan 130% van de inkomsten, is er volgens de VNG sprake van een erg hoge schuld. Maar al bij een netto schuld die 100% van de inkomsten te boven gaat is waakzaamheid geboden. Dit zijn grove maten. Voor een genuanceerd beeld moet bijvoorbeeld ook naar de voorraad bouwgronden en de "voorraad" uitgeleende gelden worden gekeken. Bij een grote portefeuille uitgeleend geld langer dan 1 jaar of grote voorraad grond, ligt de grens voor een erg hoge gemeenteschuld hoger. De boekwaarde van de voorraad bouwgronden en de uitgeleende gelden langer dan 1 jaar is bij de gemeente Woerden echter relatief laag. De VNG adviseert om 130% als maximum norm te hanteren en daarboven de schuld af te bouwen.

b. solvabiliteitsratio

Dit cijfer geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger dit percentage, hoe gunstiger dit is voor de financiële weerbaarheid van de gemeente. Een solvabiliteitsratio lager dan 20% (signaalwaarde) heeft een gemeente haar bezit zwaar belast met een schuld.

c. grondexploitatie

Dit kengetal geeft aan hoe groot de grondpositie (boekwaarde van de in exploitatie genomen bouwgronden) is ten opzichte van de totale jaarlijkse baten. Het geeft aan of een gemeente veel geld heeft geïnvesteerd in haar grondexploitatie. Dit geld moet namelijk nog worden terugverdiend vanuit grondverkoop. Een grondexploitatie van +10% of hoger wordt beschouwd als kwetsbaar. De boekwaarde van de in exploitatie genomen gronden van de gemeente ontwikkelt zich ruim beneden dit percentage. De volgende nuancering is hierbij wel op zijn plaats; de komende jaren zullen er nog veel kosten gemaakt moeten worden in met name de grondexploitatie "Snel & Polanen". Ultimo 2019 had deze grondexploitatie een negatieve boekwaarde (hetgeen betekent dat de tot en met 2019 gerealiseerde grondverkoop de tot en met 2019 gerealiseerde kosten overstijgen). Om te voorkomen dat de geprognosticeerde kosten (ook nog) extern gefinancierd moeten worden is het van belang de in- en uitgaande kasstromen in deze grondexploitatie zo evenwichtig mogelijk met elkaar te (blijven) matchen.

d. structurele exploitatieruimte

Dit kengetal geeft aan in welke mate de structurele lasten van de gemeente worden gedekt door structurele baten. Een kengetal van 0% of hoger geeft aan dat er sprake is van een structureel sluitende begroting. Wanneer dit kengetal negatief is, betekent het dat het structurele deel van de baten in de begroting onvoldoende ruimte biedt om de lasten te blijven dragen.

e. belastingcapaciteit

Dit kengetal geeft inzicht in hoe de belastingdruk in de gemeente zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde. Als dit percentage laag ligt, betekent het dat de gemeente in principe nog meer inkomsten uit belastingen zou kunnen verwerven. Of dit wel of niet gebeurt is een politieke beleidskeuze. Een kengetal boven de 100% kan een indicatie geven van de mate waarin de gemeente voor het structureel kunnen dekken van de begroting afhankelijk is van de eigen belastingbaten. Dit is echter niet alleen bepalend. Met name de eventueel nog beschikbare ruimte in de onbenutte OZB-belastingcapaciteit geeft aan of er nog ruimte is voor een, indien en voor zover noodzakelijk/haalbaar, verhoging van de OZB-baten.

Voor een beoordeling van de financiële positie moeten de kengetallen in samenhang en in historisch perspectief worden gezien.

PARAGRAAF 4   BEDRIJFSVOERING

Wat is het doel van deze paragraaf?

Bedrijfsvoering draait om het sturen en beheersen van de organisatie om de geplande resultaten zo effectief en efficiënt mogelijk te realiseren. Het gaat dus om antwoorden op hoe-vragen. Vraagstukken waar het college zich dagelijks mee bezighoudt. Er zijn ook thema's die de kaderstellende rol van de raad raken. Deze paragraaf gaat daarop in. Daarnaast wordt in financiële zin inzicht gegeven in de bedrijfsvoeringskosten.

Coalitieakkoord

Het coalitieakkoord heeft een aantal kaders en uitgangspunten voor de organisatie geformuleerd (zie blz. 20 van het coalitieakkoord 2018-2022). Hierbij is een eenmalig bedrag beschikbaar gesteld à € 2.800.000. Dit bedrag is gedoteerd aan de bestemmingsreserve "Reserve Organisatie Ontwikkeling". Deze eenmalige investering moet er toe leiden dat voor 2021 € 400.000 op de kosten van de organisatie wordt bespaard, voor 2022 € 900.000 en vanaf 2023 structureel € 1.500.000.

Om deze besparing te kunnen realiseren zijn – mede op basis van de in het coalitie akkoord genoemde kaders en uitgangspunten - businesscases opgesteld. Inmiddels zijn een tal van businesscases aan de raad voorgelegd en is er een bedrag beschikbaar gesteld van € 2.364.000 om de businesscases uit te voeren. Met de uitvoering van deze businesscases wordt beoogd vanaf 2023 een structurele besparing te realiseren van € 1.481.000.

Daarnaast is een aantal businesscases verder in uitwerking om te komen tot een structurele besparing vanaf 2023 van € 1.500.000. Er wordt ingezet om met de resterende financiële middelen van € 436.000 meer besparing dan € 1.500.000 te realiseren. Het merendeel wordt ingezet voor organisatieontwikkeling.

Informatiebeleid

De samenleving verandert en burgers verwachten steeds meer van een digitale overheid. Dit is een uitdaging in een speelveld dat zich kenmerkt door bezuinigingen, technologische ontwikkelingen en toenemende complexiteit.

De informatievoorziening en de daarbij behorende ICT-infrastructuur zijn dus belangrijke steunpilaren voor het functioneren van de gemeente Woerden. Zonder een doelmatig opgezette informatievoorziening en de juiste ICT kan de gemeente haar taken niet uitvoeren en haar ambities zoals onder andere verwoord in het programma 'Digitale Agenda 2020' niet waarmaken. Daarnaast worden de ambities en eisen die onze (keten)partners stellen aan informatiebeveiliging steeds hoger.

Eind 2017/begin 2018 heeft een extern onderzoek plaatsgevonden naar de stand van zaken van de ICT-voorzieningen en -organisatie binnen de gemeente. De conclusie van dit onderzoek is dat de nodige stappen nodig zijn om als gemeente klaar te zijn voor de digitale transformatie die voor ons ligt.

We hebben ons daarom geconcentreerd op een aantal belangrijke pijlers:

1. ICT-infrastructuur op orde.
2. ICT Processen op orde
3. Digitaal werken
4. Innoveren werkprocessen
5. Data-gestuurd werken

1. ICT-infrastructuur op orde

In 2019 zijn we begonnen om de informatievoorziening en de daarbij behorende ICT-infrastructuur te moderniseren en continuïteit van dienstverlening en bedrijfsvoering te borgen. Belangrijkste resultaten zijn de implementatie van Exchange online. Maar ook vervanging van de firewall en vervanging van de storage. Allemaal trajecten die gestart zijn in 2019 en in 2020 doorlopen.

2. ICT-processen op orde

Ter voorkoming van onnodige uitval en verstoringen hebben we belangrijkste ICT-processen (wijzigingen en incidenten) verbeterd. Het effect is minder verstoringen en indien ze optreden het sneller kunnen oplossen. ook zijn we gestart met het verbeteren van het securitymanagementproces. Dit om te zorgen

dat Woerden voldoet aan de baseline informatieveiligheid overheid (BIO). Een landelijke norm die geldt voor alle overheidslichamen.

3. *Digitaal werken*

In 2019 zijn we tot de conclusie gekomen dat ons zaakstelsel, de applicatie waarin verzoeken van en contactmomenten met burgers en bedrijven worden geregistreerd en afgehandeld, niet meer paste bij onze ambitie. We hebben daarom een nieuwe applicatie geworven die beter past bij onze plannen.

Het digitaal werken is verder verbeterd door de uitgifte van modernere mobiele devices en een modernere Office. In 2020 zullen Office365 en Zaakgericht werken een vervolg krijgen om te zorgen dat interne samenwerking digitaal verbeterd wordt, dienstverlening verbeterd en de digitaal vindbaarheid van informatie wordt vergroot.

4. *Innoveren werkprocessen*

Verder zijn we gestart met 'robotisering'. Met behulp van robotisering is het mogelijk om handmatige en repeterende administratieve handelingen van medewerkers te automatiseren. Dit verhogen van de kwaliteit, vermindering van de kwetsbaarheid en verlaging van de kosten. Een zeer kansrijke ontwikkeling voor 2019 en verder.

5. *Data-gestuurd werken*

De eerste stappen zijn gezet om ons beter in staat te stellen te sturen. Data koppelen we aan doelstellingen om te zorgen dat we sneller kunnen bijsturen. We zijn gestart met Business Intelligence voor het sociaal domein. Hierdoor is het sociaal domein beter in staat om bij te sturen. Deze sturingsinformatie zal nog verder uitgebreid worden met andere domeinen.

Informatieveiligheid

In 2019 is een nieuw Strategisch Informatieveiligheidsbeleid 2019-2022 vastgesteld. Dit beleid sluit uit bij het nieuwe normenkader voor de Informatieveiligheid Baseline Informatieveiligheid Overheid (BIO) en het Informatiebeleid 2019-2023 van de gemeente Woerden.

Het team ICT stond in 2019 voor opgaven zoals de uitvoering van de verhuizing naar de nieuwbouw en het opnieuw inrichten van alle werkplekken, vervanging van de firewall, werken volgens ITIL, verbeteren documentatie over onder andere informatieveiligheidsprocedures.

De eerste drie doelstellingen zijn gehaald en er is een begin gemaakt van het actualiseren van de documentatie.

Beheersmaatregelen Informatieveiligheid

In 2019 zijn maatregelen genomen die bijdragen aan het realiseren van de doelstellingen, zoals:

- bevorderen van awareness via presentaties, berichten op intranet (PIM);
- organisatorische en technische maatregelen, zoals vernieuwen van de firewalls, laten uitvoeren van een pen-test (penetratietest) door een ethical hacker, bewaken door Informatie Beveiligingsdienst (IBD) van gemelde kwetsbaarheden en het auditen van de aansluiting van DigiD en Suwinet.
- In het nieuwe beleid is uitdrukkelijk gekozen voor oplossingen in de cloud en is het belangrijk de risico's bij de externe partners goed te monitoren. Daarom is het belangrijk alle externe partners in beeld te hebben en bij de keuze van nieuwe oplossingen de risico's zo goed mogelijk af te dekken.

Privacy

Eind 2019 is het Privacybeleid en -reglement voor de gemeenten Woerden (en Oudewater) 2019 – 2022 geactualiseerd en vastgesteld. Het nieuwe beleid sluit beter aan op de eisen van de Algemene verordening gegevensbescherming (Avg) en stelt de voor privacy verantwoordelijke bestuursorganen in staat om de uitvoering te handhaven. De Avg verplicht de gemeente namelijk om aan te tonen dat ze voldoet aan de privacyvoorschriften van de Avg en de verschillende uitvoeringswetten.

De gemeente Woerden heeft in 2019 te maken gehad met 21 meldingen van beveiligingsincidenten waarbij persoonsgegevens waren betrokken. Vanwege de mogelijke privacydreiging die er vanuit ging, zijn er daarvan 13 als datalek gemeld bij de Autoriteit Persoonsgegevens (AP). In even zoveel gevallen zijn de degenen wiens gegevens in het datalek betrokken waren, in kennis gesteld. Belangrijkste oorzaken van de beveiligingsincidenten zijn terug te voeren op menselijk handelen (bijvoorbeeld beschikkingen fout geadresseerd, mail met verkeerde bijlagen). Eén datalek was het gevolg van achteraf gezien onvoldoende beveiligingsmaatregelen, waardoor de site gehackt kon worden.

In 2019 heeft 1 persoon gebruik gemaakt van het recht op inzage en of correctie via een andere gemeente. Het verzoek kon op tijd worden gehonoreerd.

Op de volgende processen zijn data protection impact assessments (DPIA's) uitgevoerd. Naar aanleiding van die DPIA's heeft de organisatie maatregelen getroffen om de inbreuk op de privacy die de verwerking van persoonsgegevens met zich meebrengt te mitigeren.

DPIA's zijn uitgevoerd voor:

- Het gebruik van camera's in de openbare ruimte ten behoeve van toezicht en handhaving van de openbare orde. Het gebruik is beperkt naar tijd en plaats en de beelden die dit oplevert zijn persoonsgegevens die alleen door de politie gebruikt mogen worden en vallen onder de Wet politiegegevens.
- De invoering van een systeem om signalen van adresfraude mee te genereren. De gemeente is op grond van de Wet Basisregistratie personen bevoegd om onderzoek te doen naar de juistheid van de inschrijving in de basisregistratie personen. Dit systeem ondersteunt de onderzoekers.

Planning & control

In de Auditcommissie van is de P&C Cyclus (Governance) geëvalueerd. Hieruit kwam voor 2019 de volgende inrichting van de Governance uit voort:

Instrument	Voor wie	Bedoeling/omschrijving
Maart RIB	Raad, college, directie	<ul style="list-style-type: none"> • Sturingsinstrument • Voorbereiding juni overleg (vragen om uit te zoeken, via Moties) • Voorlopig saldo jaarrekening
Juni overleg (is combinatie van actualisatie meerjaren perspectief en kaderstelling volgend jaar)	Raad, college, directie	<ul style="list-style-type: none"> • Actualisatie begroting 2018-2021 • Prognose 2019-2021 • Kaderstellend document voor begroting 2019-2022 (intensivering/nieuw beleid) • Eerste integraal afwegingsmoment
Begroting	Raad, college, directie	<ul style="list-style-type: none"> • Sturingsinstrument • Autorisatie • Tweede integraal afwegingsmoment • Afspraken over resultaten
Bestuursrapportage	Raad, college, directie	<ul style="list-style-type: none"> • Bijsturingsinstrument begroting 2018-2021
Jaarrekening	Raad, college, directie	<ul style="list-style-type: none"> • Verantwoordingsinstrument
Domeinplan	College, directie	<ul style="list-style-type: none"> • Sturing • Uitwerking begroting naar resultaten/acties • Speerpunten directie en college • Prioriteitstelling (knelpunten capaciteit)
Domeinrapportage	Directie, organisatie	<ul style="list-style-type: none"> • Bijsturen • Aan de hand van besprekingen monitoren domeinplan

Rechtmatigheid

Het college draagt zorg voor de rechtmatigheid van de beheershandelingen. Het gaat hierbij om de rechtmatigheid van verschillende processen. Hiervoor is een auditjaarplan voor Woerden en Oudewater opgezet waar de verbijzonderde interne controle een onderdeel van is. In 2019 is de verbijzonderde interne controle uitgevoerd door de auditors van de gemeente. Bij de verbijzonderde controle wordt een beeld verkregen over de uitvoering van de interne controle.

De accountantscontrole is opgedeeld in een interimcontrole (einde kalenderjaar) en een jaarrekeningcontrole.

Tijdens de interimcontrole vormt de accountant zich een beeld van de administratieve organisatie en de kwaliteit van de interne beheersingssystemen. De belangrijkste aanbevelingen en aandachtspunten zijn opgenomen in de managementletter. De managementletter en accountantsverslag zijn voorzien van een bestuurlijke reactie die is besproken in de Auditcommissie. De bestuurlijke reactie is tot stand gekomen in nauw overleg met de verantwoordelijken. De bevindingen hebben impact op de uitvoering van de interne controle. De opvolging van de aanbevelingen worden periodiek gemonitord door Strategie & Control. In de bestuursrapportage wordt de stand van zaken weergegeven.

Tijdens de jaarrekeningcontrole controleert de accountant de opgestelde jaarrekening en het jaarverslag. Hij controleert hierbij op rechtmatigheid en of de opgestelde jaarrekening een 'getrouw beeld' geeft van de financiële situatie van de gemeente.

Het accountantsverslag over het afgelopen boekjaar bevat aanbevelingen, adviezen of opmerkingen. Deze aanbevelingen volgen hetzelfde stramien als de aanbevelingen afkomstig uit de management letter.

Indicatoren personeel en overhead

Vanaf het begrotingsjaar 2017 lichten gemeenten de effecten van beleid toe door een vaste set beleidsindicatoren op te nemen in de begroting en de jaarrekening. Dit wordt voorgeschreven in het nieuwe Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Het gaat hier deels om indicatoren afkomstig uit www.waarstaatjegemeente.nl (dashboard BBV), deze staan in bijlage 7.

Een aantal van de indicatoren dient uit eigen gegevens of de eigen begroting overgenomen te worden omdat er geen landelijke bron voor beschikbaar is.

Deze indicatoren worden dus niet ontsloten via [waarstaatjegemeente.nl](http://www.waarstaatjegemeente.nl). Het betreft:

- Formatie
- Bezetting
- Apparaatskosten
- Externe inhuur
- Overheadkosten

Formatie/bezetting

De formatie van het ambtelijk apparaat voor het begrotingsjaar betreft het aantal fte's op peildatum dat is ingevuld met een vaste of tijdelijke aanstelling plus de nog in te vullen vacatures.

Eén fte is het equivalent van een 36-urige werkweek.

De totale bedrijfsomvang is inclusief de capaciteit benodigd voor taken die de organisatie uitvoert voor andere overheidsorganisaties.

Het aantal fte's in het overzicht is exclusief de formatie van het streekarchief, het college, de griffie en de raad.

	2019	2020	2021	2022
fte's (peildatum 1 januari)	398,3	396,8	396,8	396,8
ziekteverzuim (v.a 2019 streefwaarde)	6,49%	4%	4%	4%
Aantal inwoners Woerden (peildatum 1 januari)	52.197	52.497	52.797	53.097
Aantal inwoners Oudewater (peildatum 1 januari)	10.201	10.221	10.241	10.261
Totaal aantal inwoners	62.398	62.718	63.038	63.358
aantal fte's per 1000 inwoners	6,4	6,3	6,3	6,3

Apparaatskosten

Apparaatskosten (ofwel organisatiekosten) zijn de noodzakelijke financiële middelen voor het inzetten van personeel (salarissen), organisatie, huisvesting, materieel, automatiseringskosten e.d. voor de uitvoering van de organisatorische taken. De formatie van het streekarchief, het college, de griffie en de raad is hierin niet meegenomen. Apparaatskosten zijn dus alle personele en materiële kosten die verbonden zijn aan het functioneren van de organisatie, exclusief griffie en bestuur. De loonkosten volgens de begroting 2019 bedragen € 30.484.623,00. De apparaatskosten kunnen we op dit moment nog niet specifieker geven.

Externe inhuur

Kosten inhuur externen.

6,3% inhuur op vacature ruimte is in 2019 gerealiseerd. De overige inhuur is vooral gepleegd op projecten en zijn ook uit de projectgelden betaald.

Uitgangspunt is dat er geen kosten voor inhuur externen worden begroot. Externe inhuur wordt betaald uit de reguliere loonsom in het geval er bijvoorbeeld vacatures ontstaan en waarbij het nodig is om op de korte termijn een externe in te zetten.

Overheadkosten 2019

Om te kunnen vaststellen welke kosten verband houden met de sturing en ondersteuning van het primaire proces en zodoende gerekend kunnen worden tot de overhead wordt deze definitie geïntroduceerd: Overheadkosten zijn alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.

Omschrijving	Saldo begroting	Saldo werkelijk	Saldo	Taakveld 04
Loonkosten overhead	8.671.596,00	8.534.454,00	137.142,00	Personeel
Onderuitputting loonkosten	-103045	0,00	-103.045,00	Personeel
Dienstverlening Oudewater	-818.323,00	-896.097,00	77.774,00	Personeel
Bedrijfsvoering	-817.369,00	-696.102,00	-121.267,00	Personeel
Arbeidsvoorwaarden	382.174,00	322.401,00	59.773,00	Personeel
Personeelskosten	318.170,00	402.734,00	-84.564,00	Personeel
Personeels- en salarisadministratie	101.562,00	115.379,00	-13.817,00	Personeel
Vorming en opleiding	359.140,00	370.197,00	-11.057,00	Personeel
GO, medezeggenschap en OR	15.000,00	2.658,00	12.342,00	Personeel
Representatiekosten Teams	24.280,00	31.544,00	-7.264,00	Personeel
Werving, selectie en introductie	81.500,00	70.654,00	10.846,00	Personeel
Generatiepact	151.528,00	86.883,00	64.645,00	Personeel
Totaal personeel	8.366.213,00	8.344.705,00	21.508,00	
Communicatie algemeen	76.910,00	65.623,00	11.287,00	Communicatie
Totaal communicatie	76.910,00	65.623,00	11.287,00	
Netwerk, hardware en software	1.333.913,00	1.203.632,00	130.281,00	Automatisering
Privacy en beveiliging	51.646,00	36.674,00	14.972,00	Automatisering
Beheer Telecommunicatie	310.854,00	304.049,00	6.805,00	Automatisering
Informatieveiligheid- en privacy	120.121,00	80.212,00	39.909,00	Automatisering
Webredactie Team KCC	59.458,00	66.720,00	-7.262,00	Automatisering
Totaal automatisering	1.875.992,00	1.691.287,00	184.705,00	
Gegevensbeheer Algemeen	0,00	0,00	0,00	Gegevensbeheer
Totaal gegevensbeheer	0,00	0,00	0,00	
Centrale inkoop	7.267,00	-1.611,00	8.878,00	Facilitair
Repro	0,00	0,00	0,00	Facilitair
Bodediensten	161.675,00	174.258,00	-12.583,00	Facilitair
Bedrijfsrestaurant en koffievoorziening	0,00	12.800,00	-12.800,00	Facilitair
Post en archief	71.116,00	57.368,00	13.748,00	Facilitair
HNW Papierloos/zaakgericht werken	140.000,00	35.029,00	104.971,00	Facilitair
Totaal facilitair (excl. Gemeentehuis)	380.058,00	277.844,00	102.214,00	
Algemeen juridische zaken	135.523,00	95.790,00	39.733,00	Organisatie
Representatie Bestuur	51.220,00	44.963,00	6.257,00	Organisatie
Bestuursondersteuning college	4.550,00	1.529,00	3.021,00	Organisatie
Het nieuwe werken	0,00	0,00	0,00	Organisatie
Organisatieontwikkeling	81.106,00	41.472,00	39.634,00	Organisatie
Algemene bestuursond. team Strategie & Controle	203.670,00	145.521,00	58.149,00	Organisatie
Algemene kosten team Financien	344.373,00	184.089,00	160.284,00	Organisatie
Team Financiën pers. Aangelegenheden & BC	30.000,00	24.652,00	5.348,00	Organisatie
Vastgoed	5.705,00	148.133,00	-142.428,00	Organisatie
Totaal organisatie	856.147,00	686.149,00	169.998,00	
Exploitatie Gemeentehuis	772.559,00	780.201,00	-7.642,00	Huisvesting
Facilitair Gemeentehuis	154.150,00	205.991,00	-51.841,00	Huisvesting
Sloop Bleek 6 en 10 + herinrichten terrein	701.550,00	213.644,00	487.906,00	Huisvesting
Totaal huisvesting	1.628.259,00	1.199.836,00	428.423,00	
Totaal taakveld Overhead 2019	13.183.579,00	12.265.444,00	918.135,00	

Analyse financiële afwijkingen begroting-jaarrekening op hoofdlijnen:	Bedragen
Onderdeel personeel	21.506
Overheveling	-306.051
Na budgetoverheveling (nadeel)	-284.545
Onderdeel automatisering en informatiebeleid	278.154
Overheveling	-119.970
Na budgetoverheveling (voordeel)	158.184
Onderdeel organisatie	232.366
Overheveling	-285.491
Na budgetoverheveling (nadeel)	-53.125
Onderdeel huisvesting	436.409
Overheveling	-350.000
Na budgetoverheveling (voordeel)	86.409

PARAGRAAF 5 MIDDEN IN DE SAMENLEVING

Inwoner centraal

In 2018 is paragraaf 5 van het jaarverslag geheel gericht geweest op het Gebiedsgericht Werken. In deze tekst is de gewenste verandering vanuit de raad om de communicatie en interactie met de inwoner op *alle* aspecten, te belichten.

Lopende 2019 is de tekst van de paragraaf tussentijds aangepast naar 'Inwoner Centraal'. Hierover is door de raad in november 2019 gesproken. Daaropvolgend is er een aantal gesprekken gevoerd tussen de ambtelijke organisatie en enkele raadsleden. Vanuit deze gesprekken is meer en meer duidelijk geworden wat de verwachtingen en wensen zijn vanuit de raad over deze paragraaf.

Dat betekent dat in 2020 de informatie in deze paragraaf breder wordt getrokken, waarbij de activiteiten en ervaringen met communicatie en interactie tussen gemeente en inwoner wordt toegelicht. Daarbij kan het volgende verwacht worden:

Participatie

Voor participatie wordt een afwegingskader ontwikkeld en een participatiekalender. Ook zal de raad middels een aparte participatiebrief geïnformeerd worden over de ervaringen, resultaten en ambities met participatie in de verschillende trajecten. In paragraaf vijf komt dit samengevat terug.

Kengetallen dienstverlening

Voor zover mogelijk en bekend worden in paragraaf vijf kengetallen gebundeld van de gemeentelijke dienstverlening, bijvoorbeeld van het aantal contactvragen bij het KCC of het aantal klachten op vergunningsaanvragen. Deze kengetallen geven – door de jaren heen – inzicht in de ontwikkeling in klantcontacten.

Klanttevredenheid

Op een aantal punten meet de gemeente de klanttevredenheid. In paragraaf vijf wordt weergegeven wat de gemeente evalueert, wat de resultaten zijn en welke acties daaruit voortkomen.

Inzet toegankelijkheid

De gemeente hecht eraan dat iedereen mee kan doen en dat is ook een leidraad in de gemeentelijke dienstverlening. In paragraaf vijf wordt uitgelicht wat de gemeente doet om de toegankelijkheid van de eigen dienstverlening te vergroten en wat de ervaringen daarmee zijn. Denk bijvoorbeeld aan de invoer van de Teletolk op de website en de voortgang met digitale toegankelijkheid van de gehele site.

Wijk- en dorpsambtenaren

Vanuit het Gebiedsgericht Werken ondersteunen de wijk- en dorpsambtenaren vanuit hun nabijheid in de wijken en dorpen bovenstaande onderwerpen met hun input en verhaal. Vanuit hun coördinerende rol kunnen zij aanzetten tot bijsturing.

Paragraaf 5 in 2020 en verder

Paragraaf 5 wordt in 2020 gebruikt als thermometer om in algemene zin te verwoorden waar we staan m.b.t. de bovengenoemde onderwerpen. Voor de raad zal paragraaf 5 een samenvatting zijn waarop zij kan bijsturen.

PARAGRAAF 6 FINANCIERING

Inleiding

Sinds 1 januari 2001 is de Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet Fido) in werking. Volgens het besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten is de gemeente verplicht om een zogenoemde treasuryparagraaf op te nemen in de begroting en de jaarrekening.

Ook zijn de decentrale overheden verplicht een treasurystatuut op te stellen. De recentste versie van ons treasurystatuut is door het college vastgesteld op 16 december 2014. Treasury wordt gedefinieerd als: het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op financiële vermogenswaarden, de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's. Het treasurystatuut heeft als doel om sturing te geven aan de treasuryfunctie en binnen de wettelijke kaders de financiële risico's te beperken.

Schatkistbankieren

Cf. de Wet Hof (Houdbare overheidsfinanciën) hebben het Rijk en de medeoverheden een gelijkwaardige inspanningsplicht om de begrotingseisen te respecteren. De gelijkwaardige inspanning wordt uitgedrukt in een macronorm voor het EMU-saldo van de medeoverheden gezamenlijk. De decentrale overheden zijn wettelijk verplicht tot deelname aan schatkistbankieren. De wet verplicht gemeenten om hun liquide middelen aan te houden bij de schatkist van het Rijk. Dit verplicht schatkistbankieren is ingesteld om de overheidsschuld terug te dringen. Vanaf januari 2014 wordt het rekening-courantsaldo bij de Bank Nederlandse Gemeenten afgeroomd ten gunste van de rekening-courant van het Rijk (de schatkist).

Om het dagelijks kasbeheer te vereenvoudigen, is er een drempelbedrag dat buiten de rijks-schatkist mag worden gehouden. De hoogte van het drempelbedrag is afhankelijk van de omvang van de begroting, met een minimum van € 250.000. Het drempelbedrag voor de gemeente Woerden bedraagt in 2019 € 888.750. In 2019 zijn er diverse bedragen geboekt van de rekening-courant naar de schatkistrekening. De grootste boeking kwam voort uit de ontvangst van de BTW uit het BTW-compensatiefonds.

Het saldo van het schatkistbankieren was per 31-12-2019 € 849.897.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)

	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	570	564	463	590
Ruimte onder het drempelbedrag	318	324	425	298
Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-

Financieringspositie

Het geïnvesteerd vermogen, dat zijn de boekwaarden van alle geactiveerde investeringen, bedraagt per 1-1-2019 € 229,4 miljoen en per 31-12-2019 € 257,5 miljoen.

Het schuldrestant van de aangetrokken langlopende geldleningen bedraagt per 1-1-2019 € 142,8 miljoen en per 31-12-2019 € 146,8 miljoen.

De stand van de eigen reserves en voorzieningen is op 1-1-2019 € 75,8 miljoen en op 31-12-2019 € 75,2 miljoen. Beide bedragen zijn excl. verliesvoorzieningen.

Risicobeheer

Er wordt gestreefd naar het beheersen van risico's. Onder risico's wordt verstaan renterisico's, kredietrisico's, liquiditeitsrisico's, koersrisico's en valutarisico's. Koers- en valutarisico's spelen in Woerden geen enkele rol. Transacties in vreemde valuta doen zich niet voor en de gemeente Woerden neemt alleen deel in het aandelenvermogen van twee (semi)overheidsgerichte instellingen, namelijk Bank Nederlandse Gemeenten en Vitens. Dit aandelenbezit is echter niet gebaseerd op winsttoegmerk c.q. speculatieve doeleinden. Het risico van deze aandelen vinden wij te verwaarlozen. De aandelen worden gewaardeerd tegen de historische kostprijs.

Onderstaande tabel geeft weer de boekwaarde van de aandelen en het ontvangen dividend in 2019.

Omschrijving	Boekwaarde 1-1-2019	Dividenuitkering
Aandelen BNG	€ 279.531	€ 351.123
Aandelen Vitens	€ 72.902	€ 40.538
Totaal	€ 352.433	€ 391.661

De risico's die voortvloeien uit een mogelijke waardedaling van de vorderingspositie ten gevolge van het (niet) tijdig na kunnen komen van de verplichtingen door de tegenpartij (kredietrisico) wordt in het treasurystatuut geregeld conform de eisen gesteld in de Wet Fido. Uit voorgaande blijkt dat de kredietrisico's die de gemeente Woerden loopt over haar treasury-activiteiten gering zijn. De te beheersen renterisico's op grond van de Wet Fido uiten zich concreet in de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. Beide instrumenten beogen de renterisico's te begrenzen die verbonden zijn aan de korte en lange schuld.

Kasgeldlimiet

Voor de financiering van activiteiten doen gemeenten een beroep op de kapitaalmarkt, voor zover financiering uit eigen middelen niet mogelijk is. In de Wet Fido zijn de kaders gesteld voor een verantwoorde inrichting en uitvoering van de financieringsfunctie van de decentrale overheden. De kasgeldlimiet is het maximumbedrag waarvoor kortlopende middelen mogen worden aangetrokken op de geldmarkt. Dit maximum bedraagt 8,5% van het begrotingstotaal van € 125,6 miljoen (gemeente Woerden) met een minimum van € 300.000 (art. 3 lid 2 Wet Fido).

Met ingang van 2009 is het provinciaal toezicht ingebed in het reguliere begrotingstoezicht. De informatie over de kasgeldlimiet en de renterisiconorm wordt opgenomen in de bij de begroting en het jaarverslag behorende financieringsparagraaf.

Voor overschrijding van de kasgeldlimiet bestaat een meldplicht. Voor Woerden is de kasgeldlimiet € 10,6 miljoen. Indien voor het derde achtereenvolgende kwartaal de kasgeldlimiet wordt overschreden, moet de gemeente dit aan de toezichthouder melden. Daarbij dient te worden aangegeven wanneer weer aan deze limiet wordt voldaan. Zolang niet aan dit wettelijk criterium wordt voldaan, moeten de gegevens over de vlottende schuld elk kwartaal naar de toezichthouder worden gestuurd.

In 2019 zijn onderstaande kasgeldleningen aangetrokken:

Bedrag	Periode	Rentepercentage	Geldgever
1.000.000	08-01-2019 t/m 28-03-2019	-/- 0,30%	BNG
1.500.000	11-01-2019 t/m 28-03-2019	-/- 0,30%	BNG
1.000.000	14-01-2019 t/m 28-03-2019	-/- 0,30%	BNG
3.000.000	17-01-2019 t/m 28-03-2019	-/-0,36%	BNG
2.500.000	31-01-2019 t/m 28-03-2019	-/-0,36%	BNG
1.500.000	01-02-2019 t/m 28-03-2019	-/- 0,32%	BNG
1.500.000	22-02-2019 t/m 28-03-2019	-/-0,32%	BNG
1.000.000	19-03-2019 t/m 28-06-2019	-/-0,25%	BNG
2.500.000	26-03-2019 t/m 28-06-2019	-/-0,30%	BNG
10.500.000	28-03-2019 t/m 30-04-2019	-/-0,36%	BNG
1.500.000	28-03-2019 t/m 29-03-2019	-/-0,30%	BNG
1.500.000	29-03-2019 t/m 30-04-2019	-/-0,30%	BNG
1.000.000	29-03-2019 t/m 30-04-2019	-/-0,25%	BNG
1.500.000	16-04-2019 t/m 28-06-2019	-/-0,25%	BNG
10.500.000	30-04-2019 t/m 31-05-2019	-/-0,36%	BNG
1.500.000	03-05-2019 t/m 31-05-2019	-/-0,35%	BNG
2.700.000	17-05-2019 t/m 28-06-2019	-/-0,37%	BNG
1.000.000	22-05-2019 t/m 28-06-2019	-/-0,37%	BNG
9.000.000	31-05-2019 t/m 28-06-2019	-/-0,36%	BNG
1.000.000	13-06-2019 t/m 18-06-2019	-/-0,15%	BNG
2.300.000	19-06-2019 t/m 28-06-2019	-/-0,37%	BNG
10.000.000	28-06-2019 t/m 15-07-2019	-/-0,37%	BNG
1.500.000	19-08-2019 t/m 30-09-2019	-/-0,35%	BNG
1.000.000	05-09-2019 t/m 30-09-2019	-/-0,35%	BNG
1.700.000	30-09-2019 t/m 31-01-2020	-/-0,38%	BNG

Bedrag	Periode	Rentepercentage	Geldgever
2.700.000	02-10-2019 t/m 31-01-2020	-/-0,36%	BNG
5.600.000	11-10-2019 t/m 31-01-2020	-/-0,40%	BNG
1.000.000	20-11-2019 t/m 31-01-2020	-/-0,28%	BNG
1.000.000	26-11-2019 t/m 31-01-2020	-/-0,35%	BNG
1.000.000	29-11-2019 t/m 31-01-2020	-/-0,35%	BNG
2.600.000	02-12-2019 t/m 31-01-2020	-/-0,22%	BNG
5.000.000	19-12-2019 t/m 31-01-2020	-/-0,05%	BNG

Bij het aantrekken van kasgeldleningen in 2019 heeft de gemeente Woerden een rentevergoeding ontvangen i.p.v. betaald.

Renterisiconorm

Het renterisico op de vaste schuld is de mate waarin het saldo van de rentelasten verandert door wijzigingen in het rentepercentage op leningen en uitzettingen met een oorspronkelijke rentetypische looptijd van een jaar of langer. Om dit risico te beperken schrijft de wet voor dat herfinanciering jaarlijks maximaal 20% van het begrotingstotaal mag bedragen.

De renterisiconorm stelt dus een kader voor een zodanige opbouw van de leningenportefeuille van de gemeente dat het renterisico door renteaanpassing en herfinanciering zo veel mogelijk wordt voorkomen. Hierdoor kan in enig jaar niet een onevenredig groot deel van de leningenportefeuille worden geherfinancierd, zodat het renterisico op de vaste schuld over de jaren gespreid wordt. Het percentage van de risiconorm wordt genomen van het begrotingstotaal. Daaronder wordt verstaan het totaal van de lasten op de begroting. De renterisiconorm geldt niet voor gemeenten met een vaste schuld die lager is dan het begrotingstotaal. Zij hoeven zich niet aan de 20%-norm te houden. Daarmee krijgen die gemeenten de vrijheid om de spreidingsduur van de financiering naar eigen inzicht aan te passen. Deze situatie is voor de gemeente Woerden van toepassing.

Indien eventueel wordt afgeweken van de renterisiconorm kan ontheffing worden verleend. Als bij afwijkingen de toezichthouder wordt geïnformeerd en ontheffing wordt verkregen, handelt de gemeente rechtmatig. Zoals gezegd is deze situatie niet van toepassing op de gemeente Woerden.

Renteresultaat 2019

Omschrijving	werkelijk
Rente langlopende geldleningen	€ 3.066.616
Ontvangen rente geldleningen	€ 85.035-
Rente kortlopende geldleningen	€ 35.379-
Rente spaargelden	€ 65.039
	€ 3.011.242

Langlopende geldleningen

In onderstaand overzicht wordt het verloop weergegeven van het saldo van de langlopende geldleningen met gemiddeld rentepercentage.

Datum	Saldo langlopende geldleningen	Gemiddeld rentepercentage	Omslagpercentage
1-1-2003	27.967.741	5,64%	5,50%
1-1-2004	33.285.655	4,96%	5,00%
1-1-2005	43.667.365	4,62%	4,75%
1-1-2006	51.202.322	4,46%	4,75%
1-1-2007	48.236.279	4,46%	4,75%
1-1-2008	53.269.177	4,42%	4,75%
1-1-2009	69.385.943	4,53%	4,50%
1-1-2010	65.573.368	4,53%	4,50%
1-1-2011	61.878.755	4,52%	4,25%
1-1-2012	70.525.129	4,43%	4,25%

Datum	Saldo langlopende geldleningen	Gemiddeld rentepercentage	Omslagpercentage
1-1-2013	83.971.193	4,11%	3,75%
1-1-2014	83.658.793	3,92%	3,75%
1-1-2015	97.158.525	3,16%	3,75%
1-1-2016	88.417.993	3,52%	3,75%
1-1-2017	89.656.052	3,51%	3,75%
1-1-2018	94.871.638	3,22%	3,22%
1-1-2019	142.832.222	2,17%	2,2%
31-12-2019	146.826.340	2,04%	2,00%

De rentelast van langlopende geldleningen voor 2019 bedraagt € 3.104.099.

In 2019 is er één langlopende geldlening aangetrokken:
van € 25.000.000 tegen 0,685 % rente met een looptijd van 25 jaar linear.

Grote uitgaven zijn gedaan in het kader van:

* Reconstructies/vervaning verharding diverse wegen	€ 8,3 miljoen
* Scholenbouw Kamerik	€ 4,6 miljoen
* Verkeersafwikkeling Woerden West	€ 2,6 miljoen
* Pilot Kanis	€ 1,6 miljoen

In onderstaand overzicht worden de mutaties in de leningenportefeuille aangegeven voor 2019:

Stand per 1 januari 2019	€ 142.832.222
Bij: opgenomen geldlening 2019	€ 25.000.000
Af: aflossingen in 2019	€ <u>21.005.882</u> -/-
Stand per 31 december 2019	€ 146.826.340

Het genoemde bedrag aan aflossingen betreft de reguliere aflossingen en één geldlening die voor 13 maanden was afgesloten. Er zijn geen geldleningen met een mogelijkheid tot vervroegde aflossing.

Rentepercentage

Conform de vastgestelde uitgangspunten is in de jaarrekening 2019 uitgegaan van een renteomslagpercentage van 2,2 (grondbedrijf 1,81).

De rentelasten worden volledig toegerekend aan de diverse programma's op basis van de boekwaarde van de investeringen.

Verwachting voor 2020 en 2021

De financieringskosten (en eventueel) opbrengsten voor een gemeente hangen af van de rentetarieven op de geld- en kapitaalmarkt. Het al dan niet aantrekken van langlopende geldleningen is afhankelijk van ontwikkelingen op het gebied van grondexploitatiegebieden en (grote) investeringen.

De rente lijkt zich op zowel de geld- als kapitaalmarkt op een laag peil te stabiliseren, hoewel de ontwikkeling van rentetarieven altijd een bepaalde mate van onzekerheid kent. Deze onzekerheid wordt versterkt door het coronavirus.

Gelet op de te verwachten investeringen zal het aantrekken van (kas)geldleningen onvermijdbaar zijn.

PARAGRAAF 7 KAPITAALGOEDEREN

1. Wat is het doel van deze paragraaf?

De gemeente heeft de openbare ruimte in beheer. In die ruimte vindt een groot aantal activiteiten plaats, zoals wonen, werken en recreëren. Voor die activiteiten bestaat de openbare ruimte uit een aantal kapitaalgoederen op gebied van infrastructuur (wegen, water, riolering, kunstwerken), voorzieningen (groen, verlichting, sportfaciliteiten) en gebouwen. Al deze kapitaalgoederen dienen onderhouden te worden. Gezien de duurzaamheid van de kapitaalgoederen is dat een taak die continu budgettaire middelen vergt. Doel van deze paragraaf is om daar inzicht in te geven en het kader te schetsen voor zes hoofdonderwerpen: integraal beleid openbare ruimte (o.a. wegen, groen, kunstwerken en meubilair), riolering, baggeren, sportvelden, begraafplaatsen en gebouwen.

2. Wettelijk kader en gemeentelijk beleid

Beheerplannen

Voor de meerjarige onderhoudsramingen van enige omvang wordt in Woerden gewerkt met beheerplannen waarin, gekoppeld aan de keuze voor een bepaald onderhoudsniveau, een meerjarenraming wordt gemaakt van de kosten. Daarbij worden die kosten van onderhoud gesplitst naar:

- klein onderhoud (dekking kosten via exploitatie)
- groot onderhoud (dekking kosten via exploitatie of via investering)
- vervangingen/renovaties (dekking kosten via kapitaalkrediet)

Deze beheerplannen omvatten in principe een periode van 5 tot 10 jaar.

3. Beleid en belangrijkste projecten per hoofdonderwerp

Integraal beheer openbare ruimte

Na een periode van forse bezuinigingen op de beschikbare middelen voor het onderhoud van de fysieke openbare ruimte bleek in 2015 uit onderzoek dat sprake was van steeds verder oplopend achterstallig onderhoud. Ook bleek de planning en control niet op orde. In 2016 is gestart met een inhaalslag. De raad heeft met ingang van 2016 extra geld ter beschikking gesteld voor het structureel verhogen van het onderhoudsbudget met € 1 miljoen ten opzichte van de begroting 2015, het eenmalig wegwerken van het achterstallig onderhoud met € 13 miljoen over de jaren 2016-2018, en het op orde brengen van de organisatie binnen die jaren voor € 1 miljoen. Na een sprint in 2016 en 2017 om de organisatie te verbeteren, de basis op orde te brengen en het achterstallig onderhoud weg te werken stond 2019 in het teken van het afronden van deze enorme klus. We zijn gaan werken met een gevel-tot-gevel-bestek, hebben een up to date beheersysteem, een digitaal MOR klantportaal en grote reconstructies zoals De Kanis en de Slotenbuurt in Zegveld zijn in hun laatste fase van uitvoering gekomen.

Kwaliteitsniveaus

De kwaliteitsniveaus zijn financieel vertaald in de begroting (zie ook programma 2). In de hierna volgende tabel staan de budgetten voor onderhoud (interne uren en derden), overig (kapitaallasten, belastingen etc.) en die voor vervanging en reconstructie. De vervangings- en reconstructie maatregelen worden daarbij via investeringen gefinancierd. Op grond van het in deze bijlage opgenomen overzicht autoriseert uw raad de kredieten.

Samenvatting 2019		Begroot Exploitatie	Werkelijk Exploitatie	Begroot Investerings*	Werkelijk Investerings**
A) IBOR	1-Verhardingen	3.023.653	3.058.861	11.080.497	11.026.938
	1-Straatreiniging	578.217	533.727	-	-
	1-Gladheidbestrijding	310.260	316.932	-	-
	2-Groenvoorziening	3.200.982	3.099.140	1.273.873	1.279.730
	2-Onkruidbestrijding	456.915	520.115	-	-
	2-Speelvoorzieningen	349.327	353.513	397.160	393.799
	3-Straatmeubilair	199.219	192.924	-	-
	3-Verkeersregelinstallaties	38.240	10.182	-	-
	3-Verlichting	975.467	957.910	436.803	395.417
	4-Beschoeiingen	732.760	740.988	895.475	860.873
	5-Civiele kunstwerken	1.208.240	1.230.347	2.385.599	2.398.721
Subtotaal		€ 11.073.280	11.014.639	16.469.407	16.355.478

B)	Riolering	3.501.969	3.634.568	7.671.885	7.247.225
C)	Baggeren	463.451	461.850	-	-
D)	Sportvelden	596.432	617.158	772.224	574.985
E)	Begraafplaatsen	588.671	584.260	-	-
Totaal		€ 16.223.803	16.312.475	24.933.678	24.177.688

* Inclusief doorlopende kredieten uit voorgaande jaren

** Inclusief doorlopende verplichtingen naar 2020

Het Woerdense Model

Om inzicht te krijgen in de (belangrijkste) werkzaamheden, heeft de gemeenteraad eind 2015 besloten te gaan werken met het Woerdens Model. Dit model helpt om de projecten in de openbare ruimte in volgorde van belangrijkheid te plaatsen en in te plannen (voor zover de financiën dit toelaten). Hierdoor is het duidelijk welke werkzaamheden we waar en wanneer gaan uitvoeren en welke (nog) niet.

Prioriteit bepalen

Basis van het Woerdens Model zijn vijf criteria waar per project een score voor gegeven wordt. Aan de hand van een voorbeeld – een weg – lichten we deze criteria toe:

- **Functieverlies:** als de weg zoveel verzakt is en scheuren bevat dat de veiligheid van weggebruikers in gevaar komt, spreek je van ernstig functieverlies.
- **Kapitaalsvernietiging:** het aanleggen van een weg kost veel geld. Door periodiek groot onderhoud aan een weg voorkom je dat de weg zo slecht wordt dat alleen complete vervanging nog mogelijk is. Onderhoud voorkomt dus kapitaalvernietiging.
- **Synergie:** rioolrenovatie biedt ook kansen om de weg en omringend groen aan te pakken. Dit gezamenlijk oppakken van meerdere projecten is efficiënter in kosten en tijd (=synergie).
- **Wensen van bewoners, bestuur en andere overheden** (provincie, waterschap of Rijkswaterstaat).
- **Beleidskeuze/omvorming:** het opknappen van de weg draagt bij aan het behalen van de beleidsdoelen (vastgesteld door de raad).

Er zijn in totaal maximaal 30 punten te behalen per project. Projecten met 21 tot 30 punten hebben een zeer hoge prioriteit.

Verbeterslag in de organisatie

Naast extra geld voor het wegwerken van achterstallig onderhoud en het verhogen van het onderhoudsniveau van C naar B heeft de gemeenteraad voor de begroting 2016-2019 extra geld vrijgemaakt voor een verbeterslag in de organisatie. In het stadhuis werken we aan het creëren van het WOW! gevoel in de openbare ruimte. Dit betekent dat de bewoners en ondernemers zichtbare verbetering van de openbare ruimte kunnen verwachten. De reactiesnelheid op een melding is bijvoorbeeld aangescherpt naar maximaal 48 uur. Daarnaast is er ingezet op het omvormen van inhuur naar eigen personeel (en zo meer effectief onderhoud kunnen plegen voor dezelfde euro's) en geïnvesteerd in opleiding en coaching.

De belangrijkste aandachtspunten:

Ad A: IBOR

1. Verharding (wegen), straatreiniging en gladheidsbestrijding

A) Beleid

Voor het wegenonderhoud wordt op basis van de inspectie uit zomer 2018 en het wegenbeheerplan (2017-2021) het benodigde onderhoud bepaald. Hierin zijn de doelstellingen vanuit het IBOR vertaald in concrete maatregelen. Gedurende de looptijd van het beheerplan wordt de aanwezige achterstand op het onderhoud van de verhardingen weggewerkt, het gemiddelde onderhoudsniveau B aangehouden en wordt proactief ingezet op het voorkomen van achterstallig onderhoud in de toekomst.

Het wegonderhoud wordt zo goed mogelijk afgestemd op het onderhoud van de rest van de openbare ruimte/werk met werk maken (groen, civiele kunstwerken, beschoeiingen en riolering). De in de tabel opgenomen budgetten zijn inclusief het ophogen van de verharding.

B) Financiën

Voor het onderhoud van de verharding, straatreiniging en gladheidsbestrijding zijn in 2019 de volgende bedragen vanuit IBOR berekend. Deze zijn meegenomen in de begroting.

Investering verharding (wegen)	Begroting	Jaarrekening
Krediet verharding 2017	€ 405.794	€ 405.793
Krediet inhaalslag verharding 2017	€ 209.921	€ 209.921
Krediet Pilot De Kanis	€ 1.613.335	€ 1.613.334
Krediet verharding 2018	€ 435.618	€ 435.612
Krediet inhaalslag verharding 2018	€ 1.465.829	€ 1.469.062
Krediet verharding 2019	€ 4.650.000	€ 4.099.827
Krediet inhaalslag verharding 2019	€ 750.000	€ 749.809
Krediet renovatie verharding 2019	€ 1.550.000	€ 1.033.176
Doorlopende verplichtingen naar 2020	-	€ 1.010.404
TOTAAL	€ 11.080.497	€ 11.026.938

Boven op de uitgaven van de kredieten 2019 zijn verplichtingen aangemaakt voor onder andere de overlopende werken zoals de reconstructie Slotenbuurt in Zegveld, reconstructie De Kanis en de reconstructie van de Kromwijkkerkade in Woerden. De verplichtingen worden naar verwachting in het eerste deel van 2020 afgedaan. De totale waarde van deze verplichtingen per areaal is opgenomen in de tabellen.

Exploitatie verharding (wegen)	Begroting	Jaarrekening
Kapitaalslasten	€ 1.650.652	€ 1.650.651
Jaarrekening werken	€ 1.027.496	€ 1.059.282
Interne uren (loonkosten)	€ 345.505	€ 348.928
TOTAAL	€ 3.023.653	€ 3.058.861

Planvorming:

- Scenario-onderzoek Wagenstraat (Woerden);
- Start voorbereiding Bloemenkwartier + Singel (Woerden);
- Start voorbereiding Nieuwendijk (Woerden);
- Voorbereiding en participatietraject Oostdam (Woerden);
- Voorbereiding en participatietraject De Joncheerelaan (Harmelen);
- Voorbereiding en participatietraject revitalisering Bedrijventerrein Nijverheidweg (Kamerik);
- Voorbereiding en participatietraject Eendrachtstraat (Woerden);
- Voorbereiding en participatietraject Nassaukade (Woerden);
- Voorbereiding en participatietraject Molenbuurt fase 3 (Harmelen);
- Voorbereiding groot-onderhoud Van Teylingenweg: deel 2 van 4 (Kamerik);
- Vervolg voorbereiding en participatietraject Frans Halsstraat (Woerden);
- Vervolg voorbereiding en participatietraject Aanpak Meijekade (Zegveld) samen met HDSR;
- Vervolg voorbereiding restauratie Begraafplaats Hogewal (Woerden);
- Vervolg voorbereiding Oostsingel/Oostlaan fase 2: Excercitieveld (Woerden);
- Vervolg voorbereiding en participatietraject Doorstroming Woerden-West: Boerendijk (Woerden).

Realisatie:

- Start uitvoering reconstructie Kromwijkkerkade (Woerden);
- Start uitvoering reconstructie Jan van Scorelstraat e.o. (Woerden);
- Start uitvoering reconstructie De Eem en De Zaan (Woerden);
- Start uitvoering reconstructie Fagellaan (Woerden);
- Start uitvoering Doorstroming Woerden-West: kruising Hollandbaan-Waardsebaan (Woerden);
- Start uitvoering reconstructie Koningshof (Harmelen);
- Vervolg uitvoering reconstructie De Kanis;
- Vervolg uitvoering reconstructie Slotenbuurt (Zegveld);
- Afronding uitvoering reconstructie Vogelbuurt fase 3 en 4 (Woerden);
- Afronding uitvoering reconstructie Waaloord (Woerden);
- Afronding uitvoering reconstructie Voorhuis (Kamerik);
- Afronding uitvoering reconstructie entree en parkeerterrein Scholencluster (Kamerik);
- Afronding uitvoering reconstructie Nijverheidsbuurt (Zegveld);
- Afronding uitvoering groot-onderhoud Westdampark (Woerden);
- Afronding uitvoering groot-onderhoud Van Teylingenweg: deel 1 van 4 (Kamerik);
- (Groot) onderhoud asfaltverharding en elementenverharding.

Straatreiniging:

Exploitatie Straatreiniging	Begroting	Jaarrekening
Jaarrekening werken	€ 186.445	€ 147.418
Interne uren (loonkosten)	€ 391.772	€ 386.309
TOTAAL	€ 578.217	€ 533.727

Straatreiniging (zwerfafval en natuurlijk afval op verharding en water) is conform het IBOR uitgevoerd, kwaliteitsniveau B. Bij straatreiniging, machinale vegen is met name in de goten achterstand aan het ontstaan. Om de verbetering van C naar B te realiseren, waren daarom extra rondes nodig. Daarnaast is het onderhoud aan de afvalbakken conform het IBOR uitgevoerd. Een aanzienlijk deel van de realisatie is ambtelijk uitgevoerd in samenwerking met Ferm Werk uitgevoerd.

Gladheidbestrijding:

Exploitatie Gladheidbestrijding	Begroting	Jaarrekening
Kapitaalslasten	€ 7.535	€ 7.535
Jaarrekening werken	€ 302.725	€ 309.397
TOTAAL	€ 310.260	€ 316.932

2. Groen en speelvoorzieningen

A) Beleid

Ook voor het onderhoud van het groen en de speelvoorzieningen gelden de beleidskaders vanuit het IBOR.

Groen: Daarnaast zijn het Groenblauw omgevingsplan en het nog te ontwikkelen Beheerplan Groenblauw de basis waarop het onderhoud wordt uitgevoerd. Gedurende de looptijd van het beheerplan wordt zowel de aanwezige achterstand op het onderhoud van het groen weggewerkt, het onderhoudsniveau B aangehouden en wordt proactief ingezet op het voorkomen van achterstallig onderhoud in de toekomst. De extreem droge zomer van 2018 en 2019 heeft gezorgd voor schade aan de openbare ruimte. Een ontwikkeling die wij de komende jaren vaker verwachten en daarom gaan we de inrichting van het groen aanpassen om de gevolgen in de toekomst hiervan te verkleinen.

Onkruidbestrijding op verharding: Sinds 2016 is het gebruik van chemische middelen op verharding niet meer toegestaan. Binnen de gemeente Woerden wordt sindsdien het onkruid bestreden door te borstelen, te branden en het toepassen van heet water.

Speelplaatsen: Sinds 2017 loopt het Speelbeheerplan. Het regulier onderhoud van de speelplaatsen vindt plaats conform het Sport- en speelbeleid uit 2015.

B) Financiën

Voor het beheer van groen (gras, bomen, bermen, beplanting) en speelvoorzieningen zijn in 2019 de volgende bedragen vanuit IBOR berekend en meegenomen in de begroting. Voor de resterende budgetruimte op de post Onkruidbestrijding is een verzoek tot overheveling naar 2020 gedaan.

Exploitatie Onkruidbestrijding	Begroting	Jaarrekening
Jaarrekening werken	€ 456.915	€ 520.115
TOTAAL	€ 456.915	€ 520.115

Exploitatie Speelvoorzieningen	Begroting	Jaarrekening
Kapitaalslasten	€ 207.541	€ 207.542
Jaarrekening werken	€ 141.786	€ 145.971
TOTAAL	€ 349.327	€ 353.513

Investerings Speelvoorzieningen	Begroting	Jaarrekening
Krediet Speelplaatsen 2018	€ 24.160	€ 24.803
Krediet Speelplaatsen 2019	€ 373.000	€ 279.996
Doorlopende verplichtingen naar 2020	-	€ 89.000
TOTAAL	€ 397.160	€ 393.799

Exploitatie Groenvoorziening	Begroting	Jaarrekening
Kapitaalslasten	€ 46.239	€ 46.239
Jaarrekening werken	€ 2.289.490	€ 2.195.721
Interne uren (loonkosten)	€ 865.253	€ 842.200
Overheveling tbv. uitwerking Singelproject	-	€ 14.980
TOTAAL	€ 3.200.982	€ 3.099.140

Investerings Groenvoorziening	Begroting	Jaarrekening
Krediet inhaalslag Bomen 2018	€ 123.873	€ 123.873
Krediet inhaalslag Bomen 2019	€ 250.000	€ 255.792
Krediet Groeninvesteringen 2019	€ 900.000	€ 401.297
Doorlopende verplichtingen naar 2020	-	€ 498.768
TOTAAL	€ 1.273.873	€ 1.279.730

De verplichtingen uit 2019 die nog niet volledig uitgevoerd waren zijn overgegaan naar 2020. De totale waarde van deze verplichtingen per areaal is opgenomen in de tabellen.

3. Meubilair en verlichting

A) Beleid

Het overige straatmeubilair is conform de doelstellingen vanuit IBOR op niveau B onderhouden. Speciale aandacht kreeg in 2019 het vaker schoonmaken van het meubilair en het hergebruik van materialen (onderdelen) bij vervanging. Door het standaardiseren middels een modulair systeem van bijvoorbeeld de toegepaste bankjes, hoeft bij het optreden van verrotte planken of rugleuning niet de gehele bank vervangen te worden. Hiermee wordt de levensduur van de bank verdubbeld. Daarnaast hebben we in 2019 ingezet op het opstellen van een beheer- en onderhoudsovereenkomst met andere gemeenten in de provincie Utrecht voor de verkeersregelinstallaties.

Voor de verlichting is in 2019 verder gewerkt aan de inhaalslag. Het achterstallig onderhoud van het verlichtingsareaal wordt langzaam weggewerkt. Daarbij wordt kritisch gekeken naar de noodzaak van verlichten, het verleden en het optimaliseren van de verdeling van lichtpunten. Het beleidsplan verlichting zal in 2020 aan de gemeenteraad ter besluitvorming worden voorgelegd.

B) Financiën

Voor het onderhoud van het meubilair en de verlichting zijn in 2019 de volgende bedragen vanuit IBOR berekend. Deze zijn meegenomen in de begroting. Met dekking uit deze budgetten is het meubilair conform de beleidskaders van IBOR onderhouden en vervangen. De verplichtingen uit 2019 die nog niet volledig uitgevoerd waren, zijn overgegaan naar 2020. In 2019 is er wegens het vervangen van drie VRI's in het project Doorstroming Woerden-West minder uitgegeven aan het onderhoudscontract. Dit zal in 2020 weer op het normale niveau zijn.

Exploitatie Meubilair	Begroting	Jaarrekening
Jaarrekening werken	€ 139.754	€ 133.459
Interne uren (loonkosten)	€ 59.465	€ 59.465
TOTAAL	€ 199.219	€ 192.924

Exploitatie Verkeersregelinstallaties	Begroting	Jaarrekening
Jaarrekening werken	€ 38.240	€ 10.182
TOTAAL	€ 38.240	€ 10.182

Exploitatie Verlichting	Begroting	Jaarrekening
Kapitaalslasten	€ 236.505	€ 236.505
Jaarrekening werken	€ 662.960	€ 552.032
Interne uren (loonkosten)	€ 76.002	€ 76.002
Overheveling	-	€ 93.371
TOTAAL	€ 975.467	€ 957.910

Investerings Verlichting	Begroting	Jaarrekening
Krediet Armaturen 2018	€ 219.367	€ 220.061
Krediet Masten 2018	€ 7.436	€ 7.436
Krediet Armaturen 2019	€ 140.000	€ 132.495
Krediet Masten 2019	€ 70.000	€ 35.425
TOTAAL	€ 436.803	€ 395.417

4. Beschoeiingen

A) Beleid

De beschoeiingen in de gemeente Woerden zijn in 2013 (periodieke inspectie: 10 jaar) geïnveneriseerd en geïnspecteerd. Op basis van deze inspectie en de kwaliteitsdoelstellingen vanuit IBOR worden onderhoud en vervanging ingepland. Daarnaast vormt het Groenblauw omgevingsplan het inhoudelijke beleidskader voor lichte beschoeiingen en duikers. Zware oeverbescherming, zoals damwanden en kademuren, vallen onder het beheerplan civiele kunstwerken. Prioriteit binnen dit product lag in 2019 bij het vervangen van de beschoeiing van de historische Singel en bij het vervangen van de beschoeiing langs de Kromwijkerkade en Boerendijk in Woerden.

B) Financiën

Voor het onderhoud van de beschoeiingen en duikers zijn in 2019 de volgende bedragen vanuit IBOR berekend. De verplichtingen uit 2019 die nog niet volledig uitgevoerd waren zijn overgegaan naar 2020. De totale waarde van deze verplichtingen per areaal is opgenomen in de tabellen.

Exploitatie Beschoeiingen	Begroting	Jaarrekening
Kapitaalslasten	€ 558.748	€ 558.748
Jaarrekening werken	€ 53.406	€ 62.222
Interne uren (loonkosten)	€ 120.606	€ 120.018
TOTAAL	€ 732.760	€ 740.988

Investerings Beschoeiingen	Begroting	Jaarrekening
Krediet Beschoeiing 2018	€ 109.174	€ 77.908
Krediet Beschoeiing 2019	€ 624.000	€ 616.902
Krediet Duikers en drainage 2018	€ 57.301	€ 57.264
Krediet Duikers en drainage 2019	€ 105.000	€ 38.999
Doorlopende verplichtingen naar 2020	-	€ 68.300
TOTAAL	€ 895.475	€ 860.873

Planvorming:

- Voorbereiding vervanging beschoeiing Singel Woerden fase 3b-02 (Bastions en Oostdam).

Realisatie:

- Afronding vervanging beschoeiing Singel Woerden fase 3a;
- Uitvoering vervanging beschoeiing Kromwijkerkade (Woerden).
- Afronding vervanging duikers Slotenbuurt (Zegveld);
- Afronding vervanging duiker Beneluxlaan (Woerden);
- Uitvoering vervanging beschoeiing Singel Woerden fase 3b -01 (Oostsingel, Oostlaan en Plantsoen);
- Uitvoering vervanging beschoeiing Boerendijk (Woerden);
- Uitvoering vervanging duikers Fagellaan (Woerden).

5. Civiele kunstwerken

A) Beleid

In 2015 zijn alle civiele kunstwerken (bruggen, tunnels en steigers) in het kader van de inhaalslag openbare ruimte geïnspecteerd. Op basis van deze resultaten zijn in 2016 en 2017 nadere inspecties en beproevingen uitgevoerd naar de technische staat en de veiligheid van de beweegbare bruggen. Hieruit is gebleken dat er sprake is van achterstallig onderhoud op de beweegbare bruggen. Om deze achterstand in te lopen zijn extra middelen beschikbaar gesteld. Voor de vaste bruggen geldt dat aan de hand van de resultaten van de inspecties en de kwaliteitskeuzes uit IBOR de prioriteiten worden bepaald. Dit is bepalend voor de onderhoudswerkzaamheden die aan de civiele kunstwerken gaan plaatsvinden.

B) Financiën

Voor het onderhoud van de civiele kunstwerken zijn in 2019 de volgende bedragen vanuit IBOR berekend.

Exploitatie Civiele Kunstwerken	Begroting	Jaarrekening
Kapitaalslasten	€ 406.875	€ 406.875
Jaarrekening werken (civiele kunstwerken)	€ 584.030	€ 606.882
Jaarrekening werken (tunnels)	€ 98.324	€ 98.160
Interne uren (loonkosten)	€ 119.011	€ 118.431
TOTAAL	€ 1.208.240	€ 1.230.347

Investerings Civiele Kunstwerken	Begroting	Jaarrekening
Krediet Inhaalslag 2017	€ 503.239	€ 338.299
Krediet Bruggen 2018	€ 222.360	€ 223.092
Krediet Inhaalslag 2018	€ 500.000	€ 0
Krediet Bruggen 2019	€ 660.000	€ 421.331
Krediet Inhaalslag 2019	€ 500.000	€ 8.477
Doorlopende verplichtingen naar 2020	-	€ 1.407.522
TOTAAL	€ 2.385.599	€ 2.398.721

De inhaalslag beweegbare bruggen heeft gevraagd om aanvullend onderzoek en daarbij de mogelijkheid om in aanmerking te komen voor een subsidie van Provincie Utrecht. Deze aanvraag is geaccordeerd en de subsidie is voorgefinancierd. In 2019 zijn de werkzaamheden aan de beweegbare bruggen van start gegaan en deze lopen door tot Q2 van 2020. Voor de gunning van het contract is een verplichting aangemaakt voor 2019 en 2020 (labelen krediet 2020).

Realisatie:

- Afronding groot-onderhoud aan de Parijse brug (Woerden);
- Afronding vervanging geluidsscherm langs Waardsebaan (Woerden);
- Realisatie voetgangersbrug de Kievit (Harmelen) samen met Utrechts Landschap;
- Uitvoering inhaalslag groot-onderhoud aan de beweegbare bruggen;
- Onderzoek naar duikerbrug Oostdam (Woerden).

Ad b: Riolering

A) Beleid

Vanaf 2018 wordt het Gemeentelijk WaterbeleidsPlan 2018-2022 (GWP) gehanteerd. Dit is een strategisch beleidsplan waarin de invulling van het gemeentelijk waterbeheer staat beschreven. Het belangrijkste en kostbaarste middel voor het gemeentelijk waterbeheer zijn de riolering en bijbehorende voorzieningen. In het GWP zijn de aanwezige voorzieningen, beheer (onderhoud) en vervanging van de voorzieningen, de verbetermaatregelen en een overzicht van de financiële gevolgen opgenomen.

Op basis van het GWP, het beheerplan Riolering en het beheerplan Wegen wordt de riolering onderhouden, hersteld en waar nodig vervangen. Dit in het kader van het werk-met-werkprincipe.

B) Financiën

In financieel opzicht is het uitgangspunt een kostendekkende exploitatie via de tarieven. Wanneer sprake is van een incidentele verstoring (pieken of dalen) wordt een en ander geëgaliseerd door een bijdrage uit of storting in de voorziening Riolering. Hiermee wordt gezorgd voor kostendekkend waterbeheer vanuit de rioolheffing voor de lange termijn.

Exploitatie Riolering	Begroting	Jaarrekening
Kapitaalslasten	€ 1.547.302	€ 1.547.302
Jaarrekening werken	€ 1.562.650	€ 1.664.698
Interne uren (loonkosten)	€ 392.017	€ 422.726
TOTAAL	€ 3.501.969	€ 3.634.568

Investerings Riolering	Begroting	Jaarrekening
Mechanische riolering 2018	€ 590.334	€ 589.839
Mechanische riolering 2019	€ 420.000	€ 163.571
Vrijvervalriolering 2017	€ 447.705	€ 447.637
Krediet tbv. inhaalslag 2017	€ 166.128	€ 166.084
Krediet Pilot De Kanis	€ 584.839	€ 584.839
Vrijvervalriolering 2018	€ 1.579.744	€ 1.579.742
Vrijvervalriolering 2019	€ 2.800.000	€ 2.013.354
Krediet tbv. inhaalslag 2019	€ 1.083.135	€ 1.032.709
Doorlopende verplichtingen naar 2020	-	€ 669.450
TOTAAL	€ 7.671.885	€ 7.247.225

In 2019 zijn diverse projecten uitgevoerd. Een deel van de projecten loopt door in 2020 en verder. Vandaar dat nog niet alle middelen daadwerkelijk zijn uitgegeven. Dit zal in 2020 gaan gebeuren. De totale waarde van deze verplichtingen per areaal is opgenomen in de tabellen.

- Reconstructies waarbij riolering is vervangen zijn samen met verharding opgepakt (zie overzicht verhardingen);
- Vervangen diverse overstorten (gemeente breed);
- Renovatie diverse mini-gemalen (gemeente breed).

Ad c: Baggeren

A) Beleid

Het baggeronderhoud in 2019 vond plaats op basis van het Groenblauw Omgevingsplan, afspraken met Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden en het nog te ontwikkelen beheerplan Groenblauw.

B) Financiën

Exploitatie Baggeren	Begroting	Werkelijk
Kapitaallasten	€ 1.061	€ 1.061
Jaarrekening werken	€ 462.390	€ 460.789
TOTAAL	€ 463.451	€ 461.850

Ad d: Sportvelden/ sporten in de openbare ruimte

A) Beleid

Het onderhoud van de sportvelden wordt uitgevoerd conform het Sport- en speelbeleid uit 2015. In 2019 werd daarnaast extra aandacht gegeven aan het faciliteren van sporten/bewegen in de openbare ruimte. Bij reconstructies en herinrichtingen kreeg dit expliciet aandacht.

B) Financiën

Exploitatie Sportvelden	Begroting	Jaarrekening
Kapitaalslasten	€ 719.171	€ 719.171
Jaarrekening werken	€ -122.739	€ -102.013
TOTAAL	€ 596.432	€ 617.158

Investerings Sportvelden	Begroting	Jaarrekening
Kredieten Sportvelden 2017	€ 164.943	€ 0.692
Krediet Verlichting Siveo en Reflex	€ 17.635	€ 15.067
Renovatie bovenbouw sportveld 3 VEP	€ 19.646	€ 0
Krediet Sportvelden Thor 209	€ 225.000	€ 219.112
Sportvelden SDO 2019	€ 225.000	€ 221.976
Krediet SCH veld 1 2019	€ 75.000	€ 75.000
Krediet Verlichting Clytoneus 2019	€ 45.000	€ 43.138
TOTAAL	€ 772.224	€ 574.985

Het krediet uit 2017 is afgesloten en het voordeel vloeit terug in het product sportvelden.

Ad e: Begraafplaatsen

A) Beleid

Op de meeste onderdelen worden de begraafplaatsen onderhouden op kwaliteitsniveau B. Enkele onderdelen worden op niveau A onderhouden (bijvoorbeeld de entrees van de begraafplaatsen). Deze kwaliteitskeuze is gebaseerd op de IBOR-methodiek.

B) Financiën

Het uitgangspunt is een kostendekkende exploitatie van de gemeentelijke begraafplaatsen. Dit jaar is extra ingezet op het verlengen van de grafrechten en het op orde brengen van de administratie. De verplichtingen uit 2019 die nog niet volledig uitgevoerd waren zijn overgegaan naar 2020.

Exploitatie Begraafplaatsen & begraven	Begroting na wijz	Jaarrekening
Lasten (inclusief overhead)	€ 725.558	€ 705.305
Baten	€ -639.007	€ -650.647
Saldo	€ -86.551	€ -54.658
Kostendekkendheidsgraad	88%	92%

Oorzaak van de hogere kostendekkingsgraad dan begroot komt door dat er lagere onderhoudskosten zijn gemaakt, waardoor er een lagere onttrekking aan het MOP nodig was. Daarnaast zijn de baten hoger uitgevallen door het actief inzetten op het verlengen van de bestaande grafrechten. Dit voordeel is incidenteel.

Gebouwen

Gemeentelijk vastgoed

Uitgangspunt voor het onderhoud aan het gemeentelijk vastgoed is het meerjarenonderhoudsprogramma Ipos-web, gebaseerd op de NEN 2767. Het conditieniveau voor de uitvoering is conditiescore 3,5 - 4 (wat overeenkomt met cijfer 5,5 à 6 op een schaal van 10). Jaarlijks wordt het onderhoud opgenomen in het jaarplan uitvoering. Er wordt rekening gehouden met gebouwen die in dat jaar eventueel gesloopt of verkocht kunnen worden. Voor 2019 en de opvolgende 10 jaar is het meerjarenonderhoudsprogramma geactualiseerd en blijven de benodigde middelen binnen de beschikbare middelen.

In 2019 is er een aantal overschrijdingen geweest bij de Parkeergarage Castellum en gymzalen Kuiperlaan en de Willem van Oranje, vanwege uitgestelde werkzaamheden en naar voor getrokken werkzaamheden. De gemiddelde onderhoudsconditie van al het gemeentelijk vastgoed is op dit moment 3. Welke binnen het beleid past en laat zien dat de gebouwen in een redelijke staat verkeren. Hierin zijn panden opgenomen waarin minimaal onderhoud aan wordt gepleegd met oog op haalbaarheidsonderzoeken.

In het kader van het verduurzamen van het vastgoed(onderhoud) loopt er een project bij de gymzalen en de sporthallen welke in de afrondende fase zit. Hierdoor zullen de onderhoudskosten wijzigen en de energielasten lager worden. Een volgende stap in de verduurzaming wordt gemaakt met de brandweerkazerne Woerden.

Eind 2019 zijn er aanbestedingen geweest waarbij er nieuwe contracten zijn afgesloten voor de komende 5 jaar in het kader van onderhoud aan werktuigbouwkundige installaties en elektrotechnische installaties.

PARAGRAAF 8 GRONDBELEID

Algemeen

De basis voor het gemeentelijk grondbeleid is omschreven in de nota 'Vaste grond voor beleid', door de raad vastgesteld in 2006, en het addendum op de nota uit 2011. Onderstaand volgen de ontwikkelingen binnen de grondexploitatiecomplexen van het grondbedrijf. Jaarlijks volgt een nadere toelichting op de complexen in het Meerjaren Perspectief Grondbedrijf (MPG).

Bouwgrond in exploitatie (BIE)

De volgende complexen zijn voor 2019 in exploitatie genomen:

- Snel en Polanen
- Defensie-eiland
- Kamerik Noordoost II
- Brediuspark
- Jan Steenstraat
- Harmelen
- Pionier

Verloop boekwaarde 2019

Voor het verloop van de boekwaarden ten aanzien van de complexen en voorzieningen wordt verwezen naar de toelichting op de balans (onder de vlottende activa voorraden).

Hieronder is het verloop van de totale boekwaarde van alle complexen weergegeven (inclusief de benodigde voorzieningen). Waar over een negatieve boekwaarde wordt gesproken is feitelijk sprake van meer opbrengsten dan kosten op peildatum. Een positieve boekwaarde betekent dat op peildatum meer kosten gemaakt zijn dan opbrengsten.

Boekwaarde per 1-1-2019	Bestedingen / vermeerderingen	Opbrengsten / verminderingen	Boekwaarde per 31-12-2019
-11.066.905*	2.713.661**	3.540.556**	12.002.221***

* verschil met boekwaarde in jaarrekening 2018 betreft verliesvoorziening welke aan de creditzijde van de balans is verantwoord

** Realisatie kosten en opbrengsten sluiten aan op cijfers als opgenomen in het Meerjaren Perspectief Grondbedrijf 2020.

*** Voor het te verwachten verlies is een voorziening getroffen van € 16.967.664. Deze is tot een bedrag van de boekwaarde ultimo 2019 in mindering gebracht op de boekwaarde en voor het resterende deel € 806.400) credit onder de voorziening gepresenteerd.

Het verloop van de boekwaarden per complex is hieronder weergegeven.

Complex	Boekwaarde 31-12-2018	Gemaakte kosten in 2019	Verkregen opbrengsten in 2019	Boekwaarde 31-12-2019
<i>In exploitatie genomen gronden</i>				
Snel en Polanen	-10.131.762*	1.510.782	2.059.931	-10.680.911
Defensie-eiland	15.800.098	307.920	0	16.108.019
Kamerik Noordoost II	191.299	320.241	224.659	286.881
Brediuspark	737.981	128.248	0	866.229
Jan Steenstraat	-1.492.406	23.915	0	-1.468.491
Harmelen	638.308	337.675	1.255.966	-279.984
Pionier	48.819	84.880	0	133.699
Totaal in expl. genomen gronden	5.792.338	2.713.661	3.540.556	4.965.443
<i>Voorzieningen</i>				
Defensie eiland	-16.859.243	55.177		-16.914.420
Pionier	0	53.244		-53.244
Totaal voorzieningen	-16.859.243	108.421	0	-16.967.664
Totaal Generaal	-11.066.905*	2.605.240	3.540.556	-12.002.221

* verschil jaarrekening 2018 betreft € 72.956 aan nagekomen correcties

Resultaatbestemming

De Algemene Reserve Grondbedrijf wordt op grond van de nota Vaste grond voor beleid gesteld op minimaal 10% van de boekwaarde van de grondexploitaties (exclusief eventueel getroffen voorzieningen) met een minimum van 1 miljoen.

Verloop van de resultaatbestemming

Ter dekking van de negatieve resultaten van de grondexploitatie Defensie-eiland zijn voorzieningen gevormd. De stand van deze voorzieningen bedroeg eind 2019 € 16.967.664.

Algemene Reserve Grondbedrijf	Bedrag mutatie	Stand ARG
Beginstand ARG per 31-12-2018		6.239.890
Verdeling resultaat 2018	2.302.207	
Verliesvoorziening Defensie-eiland 2018	-67.103	
Bijdrage reserve Grondbedrijf aan reserve kapitaallasten	-3.402.782	
Bijdrage reserve Grondbedrijf aan reserve infrastructurele werken	-558.000	
Bijdrage reserve Grondbedrijf aan Algemene Dienst	-700.000	
Totaal mutaties 2019	<u>-2.425.678</u>	
Stand ARG per 31-12-2019		<u>3.814.212</u>

Berekening Algemene Reserve Grondbedrijf

De Algemene Reserve Grondbedrijf wordt op grond van de nota 'Vaste grond voor beleid' gesteld op 10% van de boekwaarde van de grondexploitaties (exclusief eventueel getroffen voorzieningen).

Complex	Boekwaarde 31-12-2019
Snel en Polanen	-10.680.911
Defensie-eiland	16.108.019
Kamerik Noordoost II	286.881
Brediuspark	866.229
Jan Steenstraat	-1.468.491
Harmelen	-279.984
Pionier	133.699
Totale boekwaarde complexen per 31-12-2019	<u>4.965.443</u>
Minimaal gewenste omvang Algemene Reserve Grondbedrijf (10%) of 1 miljoen	<u>1.000.000</u>
Werkelijke stand per 31-12-2019	3.814.212
Verdeling resultaat 2019	354.314
Verliesvoorziening Defensie-eiland 2019	-55.177
Verliesvoorziening Pionier 2019	-53.244
Verwachte stand per 2021 bij ongewijzigde uitgangspunten	4.060.105

De boekwaarde van alle complexen gezamenlijk bedraagt € 4.964.443 negatief. Op basis van de nota Vaste grond voor beleid is de gewenste minimale omvang 10% van de boekwaarde. De huidige stand van de ARG is € 3.814.212.

Meerjarenperspectief

A. In exploitatie genomen gronden

Snel en Polanen

Dit betreft een samengestelde grondexploitatie bestaande uit meerdere deelexploitaties:

Waterrijk

In 2019 zijn er in Waterrijk 6 PO-kavels (particulier opdrachtgeverschap) geleverd voor de bouw van vrijstaande zelfbouwoningen. Daarnaast is een aantal straten in het Villapark en op eiland 4 woonrijp gemaakt. Voor de resterende kavels zijn 4 reserveringsovereenkomsten getekend, nog slechts één kavel moet verkocht worden. De verwachting is dat in 2021 deze laatste kavel wordt geleverd. Vervolgens kunnen de laatste woonrijpwerkzaamheden worden uitgevoerd en kan de deelexploitatie Waterrijk worden afgesloten.

Cattenbroek

Voor het deelgebied Cattenbroek is in 2018 regie gevoerd op het proces van het recreatief concept en de fysieke invulling van het plan van de ondernemer. Inmiddels heeft de ondernemer het plan gepresenteerd aan de inwoners en zal medio 2020 gestart worden met de bestemmingsplanprocedure. Als de procedure is afgerond (naar verwachting voorjaar 2021) kan de verkoop van natuur- en recreatieplas aan het recreatieschap plaatsvinden.

Snellerpoort

In 2018 is het ambitiesdocument 'Snellerpoort, een ander perspectief' vastgesteld door uw raad. Dit uitgangspunten van dit ambitiesdocument zijn verwerkt in de deelexploitatie Snellerpoort. De huidige grondexploitatie gaat uit van de realisatie van 737 woningen. In 2019 is gestart met het opstellen van het bestemmingsplan en de bijbehorende procedure. Tevens zijn gesprekken gevoerd met ontwikkelaars over de realisatie van de woningbouw. Dit moet erin resulteren dat in 2021 de eerste gronden worden verkocht aan ontwikkelende partijen. De verwachting is dat de totale ontwikkeling eind 2029 zal worden afgerond.

De financiële hoofdlijn kort samengevat

De geraamde kosten vanaf 2020 bedragen ca. € 43,2 miljoen (exclusief rente en index). De grootste kostenposten hebben betrekking op de inrichting van het gebied. De geraamde opbrengsten na 2020 bedragen ca. € 33,9 miljoen (exclusief rente en index), deze opbrengsten ontstaan door de verkoop van gronden ten behoeve van bebouwing. De voornaamste categorie is woningbouw. Het aantal woningen kan bij de verdere uitwerking van het deelgebied nog geoptimaliseerd worden. Door de kosten en opbrengsten te faseren in de tijd wordt de invloed van rente en inflatie doorgerekend. Middels de dynamische eindwaardeberekening wordt het saldo op eindwaarde berekend. Dat saldo bedraagt € 1.812.250 (positief).

Defensie-eiland

Defensie-eiland betreft een binnenstedelijke herstructureringsopgave met een bouwprogramma van circa 230 woningen. Binnen dit project was sprake van een grote bodemsanering. In 2013 is de bouw van de eerste fase gestart. In 2015 en 2016 is een groot deel van de woningen in de eerste fase opgeleverd. In 2017 is gestart met de bouw van plandeel Midden. In de zomer van 2018 is de laatste fase van Defensie-eiland (fase Zuid) geleverd aan de ontwikkelende partij. Inmiddels zijn alle woningen verkocht. Naar verwachting zullen medio 2021 alle woningen worden opgeleverd en het openbaar gebied gereed zijn. De grondexploitatie kan vervolgens eind 2021 worden afgesloten.

De financiële hoofdlijn kort samengevat:

De geraamde nog te maken kosten bedragen € 300.000 (exclusief rente en index). De kosten hebben hoofdzakelijk betrekking op planbegeleiding en eventuele planschade. Er zijn geen nog te realiseren opbrengsten meer. Alle gronden zijn verkocht en maken deel uit van de boekwaarde. Door de kosten en opbrengsten te faseren in de tijd wordt de invloed van rente en inflatie doorgerekend. Middels de dynamische eindwaardeberekening wordt het saldo op eindwaarde berekend. Dat saldo bedraagt € 16.914.419 (negatief). Dit negatieve saldo is afgedekt met een voorziening, wat een verhoging van de verliesvoorziening met € 55.177 betekent.

Kamerik Noord-Oost II

Kamerik Noord-Oost is een uitbreidingslocatie voor woningbouw aan de noordoostzijde van de kern Kamerik. Het plan bevat circa 57 woningen en een zorgcomplex. In 2019 heeft de gemeente een overeenkomst aangegaan met betrekking tot het CPO project (10 woningen). De verkoop van het

CPO kavel en verkoop van de grond voor nog eens twee woningen is voor 2020 voorzien. Daarmee zijn alle gronden verkocht. Na inrichting van de openbare ruimte kan het project in 2021 worden afgesloten.

De financiële hoofdlijn kort samengevat:

De verplichte tussentijdse winstneming binnen het complex Kamerik Noord-Oost II bedraagt voor 2019: € 205.070. De geraamde nog te maken kosten bedragen € 457.633 (exclusief rente en index), de grootste kostenposten hebben betrekking op de inrichting van het gebied en planontwikkelingskosten. De geraamde nog te realiseren opbrengst betreft € 1.377.699 (exclusief rente en index), deze opbrengsten ontstaan door de verkoop van gronden ten behoeve van bebouwing (CPO en 2 kavels). De enige categorie is woningbouw. Door de kosten en opbrengsten te faseren in de tijd wordt de invloed van rente en inflatie doorgerekend. Middels de dynamische eindwaardeberekening wordt het saldo op eindwaarde berekend. Dat saldo bedraagt € 635.576 (positief).

Brediuspark

De grondexploitatie Brediuspark bestaat uit 2 woningbouwontwikkelingen. Vier bouw kavels aan de Veste (vml. Polobadterrein) en drie kavels aan de zijde van de Van Kempensingel. Tevens zijn er kosten opgenomen voor aanpassing van de entree aan de zijde van de Van Kempensingel. De uitgifte van de kavels aan de Veste stonden op de planning voor 2019 (met levering in 2020). Het opstellen van de visievorming voor het centrumgebied kost echter veel meer tijd dan aanvankelijk werd verwacht. In 2019 is er een bezwaar ingediend tegen de omgevingsvergunning voor de boerderij (Hofstede Batenstein) en was er discussie over hoe de kavels van de Veste ontsloten worden. Als gevolg hiervan is de uitgifte van de kavels vertraagd. Hierdoor is de planning voor deze ontwikkeling met een jaar naar achter geschoven.

De financiële hoofdlijn kort samengevat:

De geraamde nog te maken kosten bedragen € 843.985 (exclusief rente en index), de grootste kostenposten hebben betrekking op de inrichting van het gebied en planontwikkeling. De geraamde nog te realiseren opbrengsten zijn € 2.381.530 (exclusief rente en index), deze opbrengsten ontstaan door de verkoop van gronden ten behoeve van bebouwing. De enige categorie is woningbouw. Door de kosten en opbrengsten te faseren in de tijd wordt de invloed van rente en inflatie doorgerekend. Middels de dynamische eindwaardeberekening wordt het saldo op eindwaarde berekend. Dat saldo bedraagt € 730.768 (positief).

Jan Steenstraat

De locatie Jan Steenstraat betreft een voormalige schoollocatie waar de realisatie van 33 woningen mogelijk wordt gemaakt. Het betreft hier de realisatie van rijwoningen, koopappartementen en appartementen in de vrije sector huur. In 2018 is de grond geleverd aan de ontwikkelende partij. De inrichting van de openbare ruimte buiten het bouwvlak wordt door de gemeente gedaan. Naar verwachting zal de grondexploitatie eind 2021 afgesloten kunnen worden.

De financiële hoofdlijn kort samengevat:

De verplichte tussentijdse winstneming binnen het complex Jan Steenstraat bedraagt € 29.134. De geraamde nog te maken kosten bedragen € 395.396 (exclusief rente en index), de grootste kostenposten hebben betrekking op de inrichting van de openbare ruimte (buiten het bouwvlak) en planontwikkeling. De opbrengsten zijn alle gerealiseerd. Door de kosten te faseren in de tijd wordt de invloed van rente en inflatie doorgerekend. Middels de dynamische eindwaardeberekening wordt het saldo op eindwaarde berekend. Dat saldo bedraagt € 1.106.308 (positief).

Harmelen

De grondexploitatie Harmelen bestaat uit meerdere locaties te weten de voormalige zwembadlocatie, de Fonteinschoollocatie, de voormalige gemeentelocatie, de Mauritshof, de Triaq-locaties en de Kind&Co-locatie. Op de gezamenlijke locaties worden circa 86 woningen gerealiseerd. Het betreft hier de realisatie van sociale en vrije sector woningbouw. Ten aanzien van de Mauritshof is begin 2019 de grond overgedragen aan de ontwikkelaar. De inrichting van de openbare ruimte buiten het bouwvlak wordt door de gemeente uitgevoerd. De ontwikkeling van de overige locaties is gaande, waarbij in 2019 voor de Triaq, de Fonteinschool en de voormalige zwembadlocatie stedenbouwkundige uitwerkingen zijn opgesteld. In 2021 zal naar verwachting de woningbouw op de voormalige Fonteinschoollocatie, de Kind&Co kavel en de zwembadlocatie worden gerealiseerd. Tevens zal in 2020 de selectie worden gedaan voor een ontwikkelaar die op de voormalige raadhuislocatie woningbouw zal realiseren. Naar verwachting zal de grondexploitatie eind 2023 afgesloten kunnen worden.

De financiële hoofdlijn kort samengevat:

De verplichte tussentijdse winstneming binnen het complex Harmelen bedraagt € 120.110. De geraamde nog te maken kosten bedragen € 2.786.977 (exclusief rente en index), de grootste kostenposten hebben betrekking op de verwerving, de inrichting van het gebied en planontwikkelingskosten.

De geraamde nog te realiseren opbrengsten bedragen € 4.373.344 (exclusief rente en index), deze opbrengsten ontstaan door de verkoop van gronden ten behoeve van bebouwing. De enige categorie is woningbouw. Door de kosten en opbrengsten te faseren in de tijd wordt de invloed van rente en inflatie doorgerekend. Middels de dynamische eindwaardeberekening wordt het saldo op eindwaarde berekend. Dat saldo bedraagt € 1.914.142 (positief).

Pionier

Deze voormalige schoollocatie is vrijgekomen voor ontwikkeling. Het schoolgebouw is gesloopt en er zijn afspraken gemaakt met GroenWest over de programmatische en ruimtelijke invulling. De gemeente maakt het perceel bouw- en woonrijp en verkoopt het uitgeefbare deel aan GroenWest ten behoeve van de realisatie van 24 appartementen, waarvan 18 in de sociale sector.

De financiële hoofdlijn kort samengevat:

Voor de Pionier is bij de actualisatie van de grondexploitatie een verliesvoorziening getroffen van € 53.244. De aanleiding is tweeledig, allereerst is er sprake van de nodige vertraging. De bestemmingsplanprocedure vraagt door bezwaren van omwonenden veel extra tijd en vooral ook veel extra personele (ambtelijke) inzet. Een tweede belangrijke oorzaak voor de toegenomen kosten in de grondexploitatie betreft de gewijzigde uitgangspunten ten aanzien van het bouwrijpmaken. Van de in 2018 opgestelde civieltechnische ramingen is afgeleid dat geen voorbelasting/ophoging van het gebied noodzakelijk is, dan wel dat met beperkte meerkosten het in het terrein aanwezige ophoogmateriaal BIMS kan worden aangewend voor de benodigde ophoging/wegfundering. Dit uitgangspunt komt niet overeen met het actuele beleid van Realisatie & Beheer ter zake van voorbelasting en ophoging. Hierdoor en doordat voornoemde BIMS niet hergebruikt kunnen worden is sprake van substantiële meerkosten (onder andere in verband met het extra afvoeren van BIMS en grond). De geraamde nog te maken kosten bedragen € 453.547 (exclusief rente en index), voornamelijk bestaand uit het bouw- en woonrijpmaken van de kavel en planontwikkelingskosten. De geraamde nog te realiseren opbrengsten zijn € 538.049 (exclusief rente en index). Deze opbrengsten betreffen de verkoop van grond ten behoeve van bebouwing. Door de kosten en opbrengsten te faseren in de tijd wordt de invloed van rente en inflatie doorgerekend. Middels de dynamische eindwaardeberekening wordt het saldo op eindwaarde berekend. Dat saldo bedraagt € 53.244 (negatief). Dit tekort is gedekt middels de voorziening.

Grondexploitaties

Onderstaand zijn de vastgestelde grondexploitaties 2019 gecorrigeerd met de kosten en opbrengsten 2019. De formele herziening van de grondexploitaties met aanbesteding, voor- en nadelen en eventueel nieuw beleid wordt separaat ter goedkeuring aan de gemeenteraad voorgelegd.

Complex	Boekwaarde 31-12-2019	Geraamde nog te maken kosten	Geraamde te realiseren opbrengsten	Geraamd eindresultaat (eindwaarde)
In expl. genomen complexen				
Snel en Polanen	-10.680.911	47.574.025	38.705.363	-1.812.249
Defensie-eiland	16.108.019	806.400	0	16.914.419
Kamerik Noordoost II	286.881	473.100	1.395.558	-635.577
Brediuspark	866.229	911.999	2.508.996	-730.768
Jan Steenstraat	-1.468.491	402.962	40.779	-1.106.308
Harmelen	-279.984	2.875.473	4.509.631	-1.914.142
Pionier	133.699	461.504	541.960	53.244
Totaal	4.965.443	53.505.464	47.702.287	10.768.619

Vlottende activa

Voorraden

(BW grex en niet grex)

De gepresenteerde voorraden betreffen onderhanden werken en voorraden in verband met de grondexploitatie.

Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie (incl. voorzieningen)

Totaal

Boekwaarde per 1-1-2019	bestedingen/ vermeerderingen	opbrengsten/ verminderingen	Boekwaarde per 31-12-2019
-11.066.905 ²	2.822.082	3.540.556	-12.002.221 ³

Snel en Polanen

Boekwaarde per 1-1-2019	bestedingen/ vermeerderingen	opbrengsten/ verminderingen	Boekwaarde per 31-12-2019
-10.131.762 ²	1.510.782	2.059.931	-10.680.911

De bestedingen betreffen hoofdzakelijk de kosten van bouw- en woonrijp maken en de planontwikkelingskosten t.b.v. Snellerpoort en eilanden IV.

De opbrengsten betreffen verkopen van vrije kavels in Waterrijk. Daarnaast zijn er bijdragen voor de aansluiting riolering ontvangen en is een rentebate over de boekwaarde per 31-12-2019 geboekt.

Defensie-eiland

Boekwaarde per 1-1-2019	bestedingen/ vermeerderingen	opbrengsten/ verminderingen	Boekwaarde per 31-12-2019
15.800.098	307.920	0	16.108.019

De bestedingen betreffen hoofdzakelijk de kosten voor de rente-, planontwikkelingskosten.

De verliesvoorziening van het Defensie-eiland bedraagt per 31-12-2019 € 16.914.420:

Boekwaarde per 1-1-2019	bestedingen/ vermeerderingen	opbrengsten/ verminderingen	Boekwaarde per 31-12-2019
-16.859.243	55.177	0	-16.914.420

*Voor het te verwachten verlies is een voorziening getroffen van € 16.967.664. Deze is tot een bedrag van de boekwaarde ultimo 2019 in mindering gebracht op de boekwaarde en voor het resterende deel (€ 806.400) credit onder de voorziening gepresenteerd.

Kamerik Noord-Oost II

Boekwaarde per 1-1-2019	bestedingen/ vermeerderingen	opbrengsten/ verminderingen	Boekwaarde per 31-12-2019
1.912.299	320.241	224.659	286.881

De opbrengsten hebben betrekking op grondverkopen van particuliere kavels. De bestedingen hebben hoofdzakelijk betrekking op de tussentijdse winstneming á circa € 205.070,- en planontwikkelingskosten.

Brediuspark

Boekwaarde per 1-1-2019	bestedingen/ vermeerderingen	opbrengsten/ Verminderingen	Boekwaarde per 31-12-2019
737.981	128.248	0	866.229

De bestedingen hebben betrekking op de planontwikkelingskosten.

² Verschil jaarrekening 2018 betreft € 72.956 aan nagekomen correcties

³ Verschil met boekwaarde voorraden € 806.400 is verantwoord aan de creditzijde onder voorzieningen Grexen

Jan Steenstraat

Boekwaarde per 1-1-2019	bestedingen/ vermeerderingen	opbrengsten/ verminderingen	Boekwaarde per 31-12-2019
-1.492.406	23.915	0	-1.468.491

De bestedingen hebben hoofdzakelijk betrekking op de tussentijdse winstneming á € 29.134,- en planontwikkelingskosten.

Harmelen

Boekwaarde per 1-1-2019	bestedingen/ vermeerderingen	opbrengsten/ Verminderen	Boekwaarde per 31-12-2019
638.308	337.675	1.255.966	-279.984

De bestedingen hebben hoofdzakelijk betrekking op bouwrijp maken, een tussentijdse winstneming á € 120.110 en planontwikkelingskosten. De opbrengst betreft de verkoop van de gronden Mauritshof

Pionier

Boekwaarde per 1-1-2019	bestedingen/ vermeerderingen	opbrengsten/ Verminderen	Boekwaarde per 31-12-2019
48.819	84.880	0	133.699

De bestedingen hebben betrekking op de planontwikkelingskosten.

De verliesvoorziening van de Pionier bedraagt per 31-12-2019 € 53.244

Boekwaarde per 1-1-2019	bestedingen/ vermeerderingen	opbrengsten/ verminderingen	Boekwaarde per 31-12-2019
0	53.244	0	-53.244

I.3 BIJLAGEN

Bijlage 1	Programmaresultaten 2019
Bijlage 2	Budgetreserveringen

BIJLAGE 1 PROGRAMMARESULTATEN 2019

De niet (volledig) behaalde resultaten staan met toelichting ook in de programmarapportage (hoofddocument)

Programma 1

	Maatschappelijk effect		Resultaat		Inspanning	Pfh	Resultaat
1. Een professionele organisatie							
1.1	Een goede, slagvaardige, professionele organisatie.	1.1.1	Tevredenheid en waardering voor de kwaliteit van de dienstverlening aan de gehele diversiteit van inwoners: - We scoren minimaal het rapportcijfer 8 bij het doorlopende balie-tevredenheidsonderzoek in 2019.	1.1.1.1	Verstrekken van de documenten volgens landelijk vastgestelde richtlijnen en normen. Met aanvragen op afspraak.	Molkenboer	●
1.1	Een goede, slagvaardige, professionele organisatie.	1.1.2	We scoren minimaal het rapportcijfer 8 bij het voltrekken van een huwelijk in 2019.	1.1.2.1	Sluiten van huwelijken en geregistreerd partnerschap en de verwerking hiervan in de BRP. * Mogelijkheid om gebruik te maken van onze vaste locaties en vrije locaties. Keuzevrijheid m.b.t. trouwambtenaar mogelijk.	Molkenboer	●
1.1	Een goede, slagvaardige, professionele organisatie.	1.1.3	De gemeente is bereikbaar op werkdagen van 8.30 tot 17.00 op 14 0348	1.1.3.1	Verstrekken van telefonische informatie en aannemen meldingen en klachten openbare ruimte. * Snel, deskundig en vriendelijk met als doel een tevreden klant.	Molkenboer	●
1.1	Een goede, slagvaardige, professionele organisatie.	1.1.4	We gaan in 2019 een nulmeting doen van de dienstverlening onze digitale kanalen.	1.1.4.1	Welke kanalen hebben of willen we? Wat willen we meten? Welke instrumenten zetten we daarvoor in. Welke doelen bepalen voor de dienstverlening in 2020?	Molkenboer	●
1.1	Een goede, slagvaardige, professionele organisatie.	1.1.5	We gaan de maatregelen nemen die verplicht zijn in het kader van de Wet digitale toegankelijkheid.	1.1.5.1	Uitvoering geven aan de nota digitale toegankelijkheid.	Molkenboer	●
1.1	Een goede, slagvaardige, professionele organisatie.	1.1.6	Eind 2019 zal de telefonische bereikbaarheid van 14 0348 95% bedragen	1.1.6.1	Bezetting en kwaliteit medewerkers up to date. Stabiele ICT-omgeving.	Molkenboer	●
1.1	Een goede, slagvaardige, professionele organisatie.	1.1.7	Eind 2019 zal de telefonische bereikbaarheid van alle afdelingen 85% bedragen	1.1.7.1	De afdelingen verantwoordelijk laten zijn (opnemen domeinplannen) van eigen bereikbaarheid. Met verbeterde digitale rapportagetools.	Molkenboer	●
1.1	Een goede, slagvaardige, professionele organisatie.	1.1.8	Eind 2019 hebben we de norm van de zelfevaluaties gehaald.	1.1.8.1	De gemeente is verplicht om een jaarlijks onderzoek uit te voeren naar de inrichting, werking en beveiliging. De zelfevaluatie bestaat uit een tweetal controles van de reisdocumenten en de BRP (Basisregistratie Personen die deel uit maken van de ENSIA (Eenduidige Normering Single Information Audit)) lijst.	Molkenboer	●
1.1	Een goede, slagvaardige, professionele organisatie.	1.1.9	Inzet Landelijke Aanpak Adreskwaliteit vergroten d.m.v. uitbreiding fte.	1.1.9.1	Alle noodzakelijke acties uitvoeren om woonfraude en adresfraude tegen te gaan.	Molkenboer	●
1.1	Een goede, slagvaardige, professionele organisatie.	1.1.10	Inzet aanpak persoonsidentificatie uitbreiden door elk aangeboden legitimatiebewijs te controleren.	1.1.10.1	Door juiste kennis van de medewerkers en aangeschafte Keesing programmatuur dit bewerkstelligen.	Molkenboer	●

	Maatschappelijk effect		Resultaat		Inspanning	Pfh	Resultaat
1.1	Een goede, slagvaardige, professionele organisatie.	1.1.11	Vlekkeloze organisatie, presentatie en vaststelling van de Provinciale staten, waterschappen en Europese verkiezingen.	1.1.11.1	Alle noodzakelijke acties uitvoeren volgens draaiboek verkiezingen.	Molkenboer	●
2. Samen werken aan een veilig Woerden							
2.1	Tegengaan van ondermijning van de rechtstaat.	2.1.1	Meer signalen ontvangen t.a.v. ondermijning binnen de gemeente Woerden. De norm die hierbij wordt vastgesteld, wordt bepaald aan de hand van een nulmeting in 2019.	2.1.1.1	<ul style="list-style-type: none"> • Uitvoeren van een nulmeting ondermijningsbeeld in Woerden • Aanpassen Bibob-beleid • Opleiden en trainen van collega's en ondernemers op het gebied van bewustwording • Actualiseren van bevoegdheden (APV, beleidsregels, etc.) burgemeester • (Meer) gebruik maken van meld misdaad anoniem 	Molkenboer	●
2.2	Integrale aanpak jongerenoverlast.	2.2.1	Jongeren zetten zich in voor hun wijk en worden betrokken bij dingen die voor hen relevant zijn. Individuele problemen zijn gesignaleerd en minder complexe sociale problematiek is adequaat aangepakt.	2.2.1.1	<ul style="list-style-type: none"> • Ieder kwartaal voortgangsgesprekken met Buurtwerk • Ieder half jaar voortgangsrapportage door buurtwerk • Planning activiteiten o.b.v. jaarlijks uitvoeringsprogramma • Maandelijkse JOR-overleggen • Periodiek de wijk in gaan • Jongeren die activiteiten organiseren voor jongeren 	Molkenboer en De Weger	●
2.3	Voorkomen van nieuwe aanwas en verminderen van recidive.	2.3.1	In 2019 worden maximaal 15 actieve PGA (persoonsgerichte aanpak) dossiers tegelijkertijd behandeld	2.3.1.1	<ul style="list-style-type: none"> • Afspraken en acties uitzetten aan de hand van PGA-overleggen • Monitoring en coördinatie van acties op de leefgebieden van de ketenpartners • Voeren van gesprekken met de PGA-cliënten en familie • Inspelen op incidenten in lopende PGA-trajecten 	Molkenboer	●
2.4	Het vergroten van bewustwording inwoners en het bieden van een goed handelingsperspectief om te voorkomen dat men slachtoffer wordt van High Impact Crimes en Veel Voorkomende Criminaliteit.	2.4.1	Een veilige woon- en leefomgeving waarbij het aantal geregistreerde criminaliteitscijfers, door gerichte acties, afneemt.	2.4.1.1	Het uitvoeren van het Jaarplan Integrale Veiligheid 2019/2020 (oplevering 1e kwartaal 2019)	Molkenboer	●
2.5	Stimuleren van inwoners en ondernemers in het nemen van eigen verantwoordelijkheid	2.5.1	De eigen verantwoordelijkheid van inwoners en ondernemers stimuleren om de zelfredzaamheid en de subjectieve veiligheid te vergroten.	2.5.1.1	Het uitvoeren van het Jaarplan Integrale Veiligheid 2019/2020 (oplevering 1e kwartaal 2019)	Molkenboer	●
2.6	Betere verbinding tussen beleidsthema's Zorg/Buurt en Veiligheid/Handhaving (BOA's)	2.6.1	Een gemeentelijke organisatie die sneller kan reageren op multidisciplinaire cases	2.6.1.1	<ul style="list-style-type: none"> • Structureel bestuurlijk overleg plannen m.b.t. casussen van dienst • Ook 1 x 6 weken ambtelijk overleg plannen • Intern meldpunt oprichten voor snelle multidisciplinaire slagkracht 	Molkenboer Bolderdijk en De Weger	●
3. veilig en gezonde leefomgeving							
3.1	Leefbaarheid in de wijk is verbeterd	3.1.1	Handelingen in strijd met de geldende regels zijn verminderd. We streven in eerste instantie naar een afname van 20% minder verzoeken om handhaving en 20% minder Boa-meldingen ten opzichte van 2018.	3.1.1.1	Inzet op preventie (open gesprekken en handhaven waar nodig).	Molkenboer en Bolderdijk	●
3.1	Leefbaarheid in de wijk is verbeterd	3.1.1	Handelingen in strijd met de geldende regels zijn verminderd. We streven in eerste instantie naar een	3.1.1.2	Oog- en oorfunctie van toezichthouders en Boa's versterken en zichtbaarheid/ aanspreekbaarheid vergroten (meer naar buiten). Minimaal 50% van de	Molkenboer en Bolderdijk	●

	Maatschappelijk effect		Resultaat		Inspanning	Pfh	Resultaat
			afname van 20% minder verzoeken om handhaving en 20% minder Boa-meldingen ten opzichte van 2018.		beschikbare uren van toezichthouders vindt buiten plaats.		
3.1	Leefbaarheid in de wijk is verbeterd	3.1.1	Handelingen in strijd met de geldende regels zijn verminderd. We streven in eerste instantie naar een afname van 20% minder verzoeken om handhaving en 20% minder Boa-meldingen ten opzichte van 2018.	3.1.1.3	We evalueren de doelstellingen uit het handavingsuitvoeringsplan (HUP) en laten het college bij vaststelling van een nieuw HUP zonodig andere handavingsprioriteiten vaststellen zodat het gestelde resultaat/doelstelling behaald kan worden.	Molkenboer en Bolderdijk	●
3.1	Leefbaarheid in de wijk is verbeterd	3.1.1	Handelingen in strijd met de geldende regels zijn verminderd. We streven in eerste instantie naar een afname van 20% minder verzoeken om handhaving en 20% minder Boa-meldingen ten opzichte van 2018.	3.1.1.4	Binnen de pilot gebiedsgericht werken structurele inzet van Boa's waarbij inzet aansluit op de doelstelling van de pilot en het gebiedsgericht werken als geheel.	Molkenboer Bolderdijk en De Weger	●
3.1	Leefbaarheid in de wijk is verbeterd	3.1.1	Handelingen in strijd met de geldende regels zijn verminderd. We streven in eerste instantie naar een afname van 20% minder verzoeken om handhaving en 20% minder Boa-meldingen ten opzichte van 2018.	3.1.1.5	M.b.t. de uitvoerings- en beleidstaken rondom toezicht, handhaving en veiligheid is er goede afstemming zodat er sprake is van een integrale aanpak.	Molkenboer en Bolderdijk	●
4. Regionaal samenwerken							
4.1	Versterken regionale economie (Groene Hart)	4.1.1	Aanpak van regionale projecten in het Groene Hart in AGW-verband.	4.1.1.1	Sluiten regiodeal bodemdaling in 2019 met het Rijk in AGW-verband.	Becht en Molkenboer	●
4.1	Versterken regionale economie (Groene Hart)	4.1.1	Aanpak van regionale projecten in het Groene Hart in AGW-verband.	4.1.1.2	Uitvoering bestuursakkoord AGW met provincie Zuid-Holland, met 8 projecten rond versterking (recreatieve) economie.	Becht	●
4.1	Versterken regionale economie (Groene Hart)	4.1.1	Aanpak van regionale projecten in het Groene Hart in AGW-verband.	4.1.1.3	Concretiseren bestuursakkoord dat vermoedelijk 2018 wordt gesloten tussen AGW en provincie Utrecht.	Becht en Molkenboer	●
4.2	Leefbare verstedelijking van Regio Utrecht ("groen, gezond, slim")	4.2.1	Er wordt een gedeeld beeld gevormd binnen de U10 van de verdeling van de regionale woningbouwopgave, de mobiliteitsbehoeften, de energietransitie, de economische positionering en de positionering en lobby van de regio als geheel.	4.2.1.1	De inspanningen worden geleverd via de tafels Gezonde woon en leefomgeving, duurzame bereikbaarheid, klimaatneutrale regio, economische positionering, gezonde en inclusieve regio. Het jaarplan 2019 van de U10 is naar verwachting in september gereed. Zodra dit gereed is, worden concrete acties met de raad gecommuniceerd en worden de mijlpalen hier verankerd.	De Weger, Noorhoek en Becht	●
4.3	De inspanningen van Woerden in de regio leveren voldoende resultaat	4.3.1	Er is een eerlijke inzet van Woerden in de regio.	4.3.1.1	Evaluatief kader huidige en toekomstige samenwerking, zowel wat betreft netwerksamenwerkingen (AGW en U10) als verbonden partijen.	Becht	●
4.3	De inspanningen van Woerden in de regio leveren voldoende resultaat	4.3.2	Betrokkenheid bij en daardoor democratische controle op regionale samenwerking.	4.3.2.1	De raad wordt afdoende op de hoogte gehouden van de regionale inspanningen, o.a. via rib's en nieuwsbrieven van AGW.	Becht	●
4.4	Woerden heeft een slagvaardige organisatie	4.4.1	Een afgewogen besluit in 2019 voor voortzetting dan wel afsluiting samenwerking met Oudewater	4.4.1.1	Evaluatief traject samenwerking Oudewater.	Becht	●

Programma 2

	Maatschappelijk effect		Resultaat		Inspanning	Pfh	Resultaat
1. Aanpak van de grote verkeersknelpunten in Woerden west en oost							
1.1	Aan de westkant van Woerden is een goede en veilige doorstroming van het verkeer.	1.1.1	Het aanleggen van een robuuste westelijke ontsluiting. In 2022 hebben we een onherroepelijk besluit over de aanleg van een nieuwe brug over de Oude Rijn en zijn de procedures gestart om de brug te realiseren. Daarnaast is het in 2021 duidelijk welke variant de voorkeur heeft voor de ontsluiting van het regionale verkeer aan de westkant van Woerden en wordt dit aan de raad ter besluitvorming voorgelegd.	1.1.1.1	De procedures doorlopen om te komen tot een onherroepelijk raadsbesluit waarin een effectieve en efficiënte variant wordt gekozen op basis van een tracéuitwerking.	Noorthoek	●
1.1	Aan de westkant van Woerden is een goede en veilige doorstroming van het verkeer.	1.1.1	Het aanleggen van een robuuste westelijke ontsluiting. In 2022 hebben we een onherroepelijk besluit over de aanleg van een nieuwe brug over de Oude Rijn en zijn de procedures gestart om de brug te realiseren. Daarnaast is het in 2021 duidelijk welke variant de voorkeur heeft voor de ontsluiting van het regionale verkeer aan de westkant van Woerden en wordt dit aan de raad ter besluitvorming voorgelegd.	1.1.1.2	Het doorlopen van alle (ruimtelijke, juridische en financiële) procedures die nodig zijn om te kunnen starten met de realisatie van de brug over Oude Rijn	Noorthoek	●
1.1	Aan de westkant van Woerden is een goede en veilige doorstroming van het verkeer.	1.1.1	Het aanleggen van een robuuste westelijke ontsluiting. In 2022 hebben we een onherroepelijk besluit over de aanleg van een nieuwe brug over de Oude Rijn en zijn de procedures gestart om de brug te realiseren. Daarnaast is het in 2021 duidelijk welke variant de voorkeur heeft voor de ontsluiting van het regionale verkeer aan de westkant van Woerden en wordt dit aan de raad ter besluitvorming voorgelegd.	1.1.1.3	Onderzoeken van effecten en mogelijkheden van het doortrekken Molendijk met een aansluiting op de noordelijke oever van de Oude Rijn op het doorgaande verkeer in- en langs Woerden west.	Noorthoek	●
1.1	Aan de westkant van Woerden is een goede en veilige doorstroming van het verkeer.	1.1.1	Het aanleggen van een robuuste westelijke ontsluiting. In 2022 hebben we een onherroepelijk besluit over de aanleg van een nieuwe brug over de Oude Rijn en zijn de procedures gestart om de brug te realiseren. Daarnaast is het in 2021 duidelijk welke variant de voorkeur heeft voor de ontsluiting van het regionale verkeer aan de westkant van Woerden en wordt dit aan de raad ter besluitvorming voorgelegd.	1.1.1.4	Afwegen van de varianten van het doortrekken van de Molendijk en het voorbereiden van besluitvorming.	Noorthoek	●
1.1	Aan de westkant van Woerden is een goede en veilige doorstroming van het verkeer.	1.1.2	De route Jozef Israëlslaan - Boerendijk, de Hoge Rijndijk en het kruispunt Hollandbaan-Waardsebaan zijn veiliger ingericht voor zowel auto als fiets.	1.1.2.1	Uitvoering van de maatregelen Woerden west in samenhang met de nieuwe investeringen.	Noorthoek	●
1.2	Aan de oostkant van de kern Woerden is een goede en veilige doorstroming van het verkeer.	1.2.1	In 2022 is de Steinhagenseweg omgelegd en zijn de fietsoversteken bij de Steinhagenseweg zodanig ingericht dat er een optimale afstemming wordt bereikt tussen doorstroming en verkeersveiligheid voor auto en fiets.	1.2.1.1	In overleg met RO om omlegging Steinhagenseweg conform resultaat uit te voeren (is onderdeel van de ontwikkeling Snellerpoort).	Noorthoek	●
1.2	Aan de oostkant van de kern Woerden is een goede en veilige doorstroming van het verkeer.	1.2.1	In 2022 is de Steinhagenseweg omgelegd en zijn de fietsoversteken bij de Steinhagenseweg zodanig ingericht dat er een optimale afstemming wordt bereikt tussen doorstroming en verkeersveiligheid voor auto en fiets.	1.2.1.2	In overleg met RO en in samenwerking met de provincie investeren in veilige fietsoversteekplaatsen langs de Steinhagenseweg.	Noorthoek	●
2. Verkeer in Woerden beter, veiliger en duurzamer organiseren							

	Maatschappelijk effect		Resultaat		Inspanning	Pfh	Resultaat
2.1	Uitwerken en uitvoeren van de Verkeersvisie 2030 om het verkeerssysteem beter, veiliger en duurzamer te maken.	2.1.1	In 2020 is het verkeersmaatregelenplan 2020-2025 als uitwerking van de Verkeersvisie 2030 vastgesteld.	2.1.1.1	Uitwerking wegcategoryeringsplan en fietsplan.	Noorthoek	●
2.1	Uitwerken en uitvoeren van de Verkeersvisie 2030 om het verkeerssysteem beter, veiliger en duurzamer te maken.	2.1.1	In 2020 is het verkeersmaatregelenplan 2020-2025 als uitwerking van de Verkeersvisie 2030 vastgesteld.	2.1.1.2	Samen met de voormalige werkgroep Verkeersvisie 2030 de Verkeersvisie 2030 uitwerken in een meerjarig verkeers-maatregelenplan.	Noorthoek	●
2.1	Uitwerken en uitvoeren van de Verkeersvisie 2030 om het verkeerssysteem beter, veiliger en duurzamer te maken.	2.1.1	In 2020 is het verkeersmaatregelenplan 2020-2025 als uitwerking van de Verkeersvisie 2030 vastgesteld.	2.1.1.3	Ontwikkeling verkeersmodel Woerden (heeft relatie met betere doorstroming auto).	Noorthoek	●
2.1	Uitwerken en uitvoeren van de Verkeersvisie 2030 om het verkeerssysteem beter, veiliger en duurzamer te maken.	2.1.1	In 2020 is het verkeersmaatregelenplan 2020-2025 als uitwerking van de Verkeersvisie 2030 vastgesteld.	2.1.1.4	Wijken worden, zoveel mogelijk gelijktijdig met groot onderhoud, ingericht volgens de richtlijnen van 30 km/u zones voor de verbetering van de verkeersveiligheid.	Noorthoek	●
2.1	Uitwerken en uitvoeren van de Verkeersvisie 2030 om het verkeerssysteem beter, veiliger en duurzamer te maken.	2.1.2	Een toekomstbestendig wegennet in 2030 voor alle gebruikers.	2.1.2.1	We doen onderzoek naar hoe de ontsluiting van Woerden oost verder kan worden vormgegeven.	Noorthoek	●
2.1	Uitwerken en uitvoeren van de Verkeersvisie 2030 om het verkeerssysteem beter, veiliger en duurzamer te maken.	2.1.2	Een toekomstbestendig wegennet in 2030 voor alle gebruikers.	2.1.2.2	Lobby naar de provincie en het Rijk om mee te investeren in het oplossen van verkeersknelpunten lokaal en regionaal.	Noorthoek	●
2.1	Uitwerken en uitvoeren van de Verkeersvisie 2030 om het verkeerssysteem beter, veiliger en duurzamer te maken.	2.1.3	Een kostenneutraal toekomstbestendig parkeerbeleid voor de gemeente Woerden.	2.1.3.1	We onderzoeken de parkeerdruk in de wijken van de gemeente Woerden.	Noorthoek	●
2.1	Uitwerken en uitvoeren van de Verkeersvisie 2030 om het verkeerssysteem beter, veiliger en duurzamer te maken.	2.1.3	Een kostenneutraal toekomstbestendig parkeerbeleid voor de gemeente Woerden.	2.1.3.2	We schrijven een nieuw parkeerbeleid op basis van de huidige inzichten voor heel Woerden. Hierin wordt ook een kostencomponent opgenomen.	Noorthoek	●
2.1	Uitwerken en uitvoeren van de Verkeersvisie 2030 om het verkeerssysteem beter, veiliger en duurzamer te maken.	2.1.3	Een kostenneutraal toekomstbestendig parkeerbeleid voor de gemeente Woerden.	2.1.3.3	We schrijven een nieuwe nota parkeernormen om toekomstige ontwikkelingen te kunnen toetsen.	Noorthoek	●
2.1	Uitwerken en uitvoeren van de Verkeersvisie 2030 om het verkeerssysteem beter, veiliger en duurzamer te maken.	2.1.4	Aanpak van fietsknelpunten en verbeteren van de fietsinfrastructuur. In 2022 zijn 3 grote fietsknelpunten (veiligheid of snelheid) in Woerden aangepakt die een schakel vormen in belangrijke school- en werkroutes.	2.1.4.1	In overleg en met subsidie van de provincie een fietspad aanleggen langs de omgelegde Steinhagenseweg en deze doortrekken tot Veldwijk.	Noorthoek	●
2.1	Uitwerken en uitvoeren van de Verkeersvisie 2030 om het verkeerssysteem beter, veiliger en duurzamer te maken.	2.1.4	Aanpak van fietsknelpunten en verbeteren van de fietsinfrastructuur. In 2022 zijn 3 grote fietsknelpunten (veiligheid of snelheid) in Woerden aangepakt die een schakel vormen in belangrijke school- en werkroutes.	2.1.4.2	In overleg en met subsidie van de provincie een fietsroute aanwijzen en inrichten via Harmelen richting Utrecht.	Noorthoek	●
2.1	Uitwerken en uitvoeren van de Verkeersvisie 2030 om het verkeerssysteem beter, veiliger en duurzamer te maken.	2.1.4	Aanpak van fietsknelpunten en verbeteren van de fietsinfrastructuur. In 2022 zijn 3 grote fietsknelpunten (veiligheid of snelheid) in Woerden aangepakt die een schakel vormen in belangrijke school- en werkroutes.	2.1.4.3	Onderzoek en voorbereidingen naar de aanleg van auto-fietskruisingen Steinhagenseweg waarbij ook ongelijkvloers wordt onderzocht (aanvragen	Noorthoek	●

	Maatschappelijk effect		Resultaat		Inspanning	Pfh	Resultaat
					fietssubsidie, ruimtelijke reservering, ontwerp, voorbereiding, aanbesteding).		
2.1	Uitwerken en uitvoeren van de Verkeersvisie 2030 om het verkeerssysteem beter, veiliger en duurzamer te maken.	2.1.4	Aanpak van fietsknelpunten en verbeteren van de fietsinfrastructuur. In 2022 zijn 3 grote fietsknelpunten (veiligheid of snelheid) in Woerden aangepakt die een schakel vormen in belangrijke school- en werkroutes.	2.1.4.4	Aanleg van gescheiden fietspaden in Woerden west met subsidie provincie.	Noorthoek	●
2.1	Uitwerken en uitvoeren van de Verkeersvisie 2030 om het verkeerssysteem beter, veiliger en duurzamer te maken.	2.1.5	In 2022 kunnen fietsers zonder oponthoud de binnenstad in fietsen.	2.1.5.1	Onderzoek of de toegang tot de binnenstad verbeterd kan worden voor fietsers door de voorrang van de centrumring af te halen. Dit wordt in samenhang bekeken met de visiedoelstelling om doorgaand verkeer uit het centrum te weren.	Noorthoek	●
2.1	Uitwerken en uitvoeren van de Verkeersvisie 2030 om het verkeerssysteem beter, veiliger en duurzamer te maken.	2.1.5	In 2022 kunnen fietsers zonder oponthoud de binnenstad in fietsen.	2.1.5.2	Lobby naar de provincie en het Rijk om mee te investeren in het oplossen van verkeersknelpunten lokaal en regionaal.	Noorthoek	●
2.2	Het gebruik van duurzame mobiliteit wordt aantrekkelijker.	2.2.1	Inwoners maken meer gebruik van duurzame vormen van mobiliteit (fiets, bus, trein, duurzame automobility en Smart Mobility).	2.2.1.1	Met de NS en ProRail werken we aan de blijvende aantrekkelijkheid van treinverbindingen voor OV-verplaatsingen naar de grote steden om ons heen.	Noorthoek	●
2.2	Het gebruik van duurzame mobiliteit wordt aantrekkelijker.	2.2.1	Inwoners maken meer gebruik van duurzame vormen van mobiliteit (fiets, bus, trein, duurzame automobility en Smart Mobility).	2.2.1.2	Bij de concessie van de Provincie Utrecht wordt blijvend gelobbyd voor goede aansluiting van en naar de regio en naar de trein.	Noorthoek	●
2.2	Het gebruik van duurzame mobiliteit wordt aantrekkelijker.	2.2.1	Inwoners maken meer gebruik van duurzame vormen van mobiliteit (fiets, bus, trein, duurzame automobility en Smart Mobility).	2.2.1.3	Aanvragen voor laadpalen worden waar mogelijk gehonoreerd.	Noorthoek	●
2.2	Het gebruik van duurzame mobiliteit wordt aantrekkelijker.	2.2.1	Inwoners maken meer gebruik van duurzame vormen van mobiliteit (fiets, bus, trein, duurzame automobility en Smart Mobility).	2.2.1.4	Parkeerplaatsen worden ingericht als oplaadpunten voor elektrisch vervoer.	Noorthoek	●
2.2	Het gebruik van duurzame mobiliteit wordt aantrekkelijker.	2.2.1	Inwoners maken meer gebruik van duurzame vormen van mobiliteit (fiets, bus, trein, duurzame automobility en Smart Mobility).	2.2.1.5	In samenwerking met het duurzaamheidsprogramma volgen we aan ontwikkelingen op het gebied van laadinfrastructuur.	Noorthoek	●
2.2	Het gebruik van duurzame mobiliteit wordt aantrekkelijker.	2.2.1	Inwoners maken meer gebruik van duurzame vormen van mobiliteit (fiets, bus, trein, duurzame automobility en Smart Mobility).	2.2.1.6	Bij de bouw van nieuwe wijken en woningen zetten we in op goede OV-verbindingen en stimuleren we initiatieven op het gebied van inkoop van mobiliteit in plaats van het bezit van een vervoermiddel.	Noorthoek	●
3. Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR)							
3.1	Openbare ruimte is schoon, heel en veilig.	3.1.1.	In 2022 zijn 100% beschikbare middelen uitgegeven.	3.1.1.1	Uitvoeren werkzaamheden conform MOP 2019-2022.	Bolderdijk	●
3.1	Openbare ruimte is schoon, heel en veilig.	3.1.2.	Van het wegenareaal wordt 60% op IBOR-kwaliteit B en 40% op IBOR-kwaliteit C onderhouden.	3.1.2.1	Wegenareaal beheren conform doelstellingen college.	Bolderdijk	●
3.1	Openbare ruimte is schoon, heel en veilig.	3.1.3	Om het areaal duurzaam te kunnen beheren wordt op termijn actief gestuurd op en vermindering/ omvorming van het areaal conform doelstellingen college: - 15% reductie bruggen - Bruggen en beschoeiingen worden onderhouden op IBOR-kwaliteit C	3.1.3.1	Areaal verminderen/ omvormen conform doelstellingen college.	Bolderdijk	●

	Maatschappelijk effect		Resultaat		Inspanning	Pfh	Resultaat
			- Het aantal bomen wordt teruggebracht van 30.000 naar 27.500				
3.1	Openbare ruimte is schoon, heel en veilig.	3.1.4	De openbare ruimte wordt bij aanleg of reconstructie bodemdaling- en klimaatbestendig ingericht, zodat deze heel en veilig (tijdens extreme neerslag) blijft (heeft relatie met actieplan klimaatbestendig en bodemdalingsbestendig).	3.1.4.1	In kaart brengen knelpunten in relatie tot bodemdaling en klimaatverandering.	Bolderdijk	●
3.1	Openbare ruimte is schoon, heel en veilig.	3.1.4	De openbare ruimte wordt bij aanleg of reconstructie bodemdaling- en klimaatbestendig ingericht, zodat deze heel en veilig (tijdens extreme neerslag) blijft (heeft relatie met actieplan klimaatbestendig en bodemdalingsbestendig).	3.1.4.2	In verkenningfase van projecten wordt een afgewogen keuze gemaakt voor de toe te passen funderingstechnieken, inrichtingsvarianten en maatregelen in het kader van klimaatadaptatie.	Bolderdijk	●
3.1	Openbare ruimte is schoon, heel en veilig.	3.1.5	Het areaal (hoeveelheden) en de kwaliteit van het areaal is bekend en blijft actueel.	3.1.5.1	Uitvoeren 3 D- meting wegfunderingen.	Bolderdijk	●
3.1	Openbare ruimte is schoon, heel en veilig.	3.1.5	Het areaal (hoeveelheden) en de kwaliteit van het areaal is bekend en blijft actueel.	3.1.5.2	Actualiseren wegenlegger.	Bolderdijk	●
3.2	Het groen is ecologisch en kwalitatief hoogwaardig.	3.2.1	Het aantal doeltypen zoals benoemd in het ecologisch actieplan is toegenomen.	3.2.1.1	Aanpassingen in onderhoudsmethoden gericht op ecologie.	Bolderdijk	●
3.2	Het groen is ecologisch en kwalitatief hoogwaardig.	3.2.1	Het aantal doeltypen zoals benoemd in het ecologisch actieplan is toegenomen.	3.2.1.2	30% van de beschoeiing wordt omgevormd naar natuurlijke beschoeiing.	Bolderdijk	●
3.2	Het groen is ecologisch en kwalitatief hoogwaardig.	3.2.1	Het aantal doeltypen zoals benoemd in het ecologisch actieplan is toegenomen.	3.2.1.3	Uitwerken ecologisch actieplan.	Bolderdijk	●
3.3	De leefomgeving is gezond voor mens en dier.	3.3.1	Er is een groenbeleid dat bijdraagt aan een stevige groenstructuur voor een gezondere leefomgeving voor mens en dier.	3.3.1.1	Aanpassing bestaand groenblauw beleid conform ambities college.	Bolderdijk	●
3.3	De leefomgeving is gezond voor mens en dier.	3.3.1	Er is een groenbeleid dat bijdraagt aan een stevige groenstructuur voor een gezondere leefomgeving voor mens en dier.	3.3.1.2	Opstellen bomenbeheerplan 2020 - 2030.	Bolderdijk	●
3.4	Openbare verlichting is duurzaam en geeft een veilig gevoel.	3.4.1	Het areaal is vernieuwd en verkleind.	3.4.1.1	Er wordt een vervangingsplan opgesteld om armaturen te vervangen met energiezuinige LED-armaturen.	Bolderdijk	●
3.4	Openbare verlichting is duurzaam en geeft een veilig gevoel.	3.4.1	Het areaal is vernieuwd en verkleind.	3.4.1.2	In het kader van energiebesparing en ecologie wordt gekeken waar het verlichtingsareaal kan worden verkleind. Hiervoor wordt een plan opgesteld.	Bolderdijk	●
3.4	Openbare verlichting is duurzaam en geeft een veilig gevoel.	3.4.2	Installatieverantwoordelijkheid wordt uitgevoerd conform Arboret.	3.4.2.1	Er wordt een handboek installatieverantwoordelijkheid opgesteld.	Bolderdijk	●
3.5	Riolering is schoon, heel en duurzaam	3.5.1	Eind 2019 beheren we conform risicogestuurd rioleringsbeheer.	3.5.1.1	Implementatie risicogestuurd rioleringsbeheer.	Bolderdijk	●
3.5	Riolering is schoon, heel en duurzaam	3.5.2	In 2020 hebben we inzicht in mogelijkheden riothermie (warmte uit riolering benutten als energiebron).	3.5.2.1	Uitvoeren quickscan riothermie.	Bolderdijk	●
4. Circulaire Economie is verankerd in de Woerdense samenleving (2050 economie circulair)							
4.1	Grondstoffen worden gebruikt in plaats van verbrand.	4.1.1	In 2022 maximaal 100 kg restafval per jaar per persoon.	4.1.1.1	We zoeken waar nodig aansluiting in regionaal verband, via de U10 en de AVU om dit resultaat te halen. Communicatie	De Weger	●

	Maatschappelijk effect		Resultaat		Inspanning	Pfh	Resultaat
					(bewustwording/gedragsverandering). Goede doelen mogen vaker textiel ophalen. Op de milieustraat inwoners faciliteren om ter plekke materialen en spullen voor hergebruik aan te bieden. Betere aanpak gft-inzameling.		
5. Bodemdalingbestendige gemeente in 2050							
5.1	In nieuwe woongebieden is sprake van gelijkmatige zetting tussen openbaar en private gebied incl. panden (drijvend) of zettingsvrij. Minder schade/overlast en beperkte beheerkosten.	5.1.1	Rapport met conclusies en aanbevelingen voor: -drijvend bouwen als alternatief voor nieuwe openbare ruimte op slappe bodem -drijvend bouwen vs. lichtgewicht en daarnaast een set randvoorwaarden voor gemeente en derden om zettingsvrij/arm te bouwen bij nieuwbouw.	5.1.1.1	Afronding pilot Veenetië in 2019: pilot drijvend bouwen, onderzoek lichte ophoogmethoden slappe bodem bij diverse gemeenten en vertaling naar randvoorwaarden.	Bolderdijk	●
5.2	Het gebruik van de wegen en de landbouwpercelen in het buitengebied zijn aangepast aan de kenmerken van de (veen)bodem. Overlast, schade en hoge beheerkosten aan wegen worden hiermee verminderd, gebruiksveiligheid wegen neemt toe en voor ondernemers blijft het gebied economisch vitaal.	5.2.1	Inwoners, ondernemers en overheden weten de ontwikkelrichting van het gebied om bodemdalingbestendig te worden. Zij kunnen daar hun investerings- en uitvoeringsplannen op inrichten (Infrastructuur, waterbeheer, agrarisch landschap, etc.).	5.2.1.1	Uitvoering van fase 3 gebiedsproces Veenweiden in beweging waarin inwoners, ondernemers en overheden (waaronder Woerden) een gemeenschappelijk toekomstperspectief en agenda voor het buitengebied tussen Kamerik en de Woerdense Verlaat opstellen.	Bolderdijk	●
5.3	Gemeente Woerden werkt vanuit haar eigen rol samen met andere belanghebbenden aan bodemdalingbestendigheid.	5.3.1	(inter)regionale samenwerking met andere overheden door en via Platform Slappe Bodem en bestuurstafel bodemdaling AGW, synergie in kennisontwikkeling o.a. door Nationaal Kennisprogramma Bodemdaling, subsidies voor Woerdense projecten o.a. via regiodeals.	5.3.1.1	Netwerken, lobby, inhoudelijke inbreng, subsidieaanvragen.	Bolderdijk	●
5.3	Gemeente Woerden werkt vanuit haar eigen rol samen met andere belanghebbenden aan bodemdalingbestendigheid.	5.3.1	(inter)regionale samenwerking met andere overheden door en via Platform Slappe Bodem en bestuurstafel bodemdaling AGW, synergie in kennisontwikkeling o.a. door Nationaal Kennisprogramma Bodemdaling, subsidies voor Woerdense projecten o.a. via regiodeals.	5.3.1.2	Kennissuitwisseling andere gemeenten.	Bolderdijk	●
5.4	Initiatieven voor het remmen van bodemdaling hebben handelingsruimte.	5.4.1	Bodemdaling is verankerd in beleidsregels (Hior, PvE, beheerplannen IBOR) / aansluiting omgevingsvisie.	5.4.1.1	Beleid en regels indien nodig aanpassen.	Bolderdijk	●
5.5	Hele en betaalbare openbare ruimte op slappe bodem	5.5.1	Inzicht in de gevolgen extreme droogte op infrastructuur op slappe bodem.	5.5.1.1	Monitoring en analyse naar gevolgen extreme droogte van zomer 2018 en dit doortrekken naar de toekomst.	Bolderdijk	●
6. Klimaatbestendige gemeente in 2050							
6.1	Samenleving in Woerden is zich bewust van gevolgen klimaatverandering en neemt beperkende maatregelen.	6.1.1	In 2022 neemt 60% van de inwoners en ondernemers maatregelen.	6.1.1.1	Risicodialog met stakeholders.	Bolderdijk	●
6.1	Samenleving in Woerden is zich bewust van gevolgen klimaatverandering en neemt beperkende maatregelen.	6.1.1	In 2022 neemt 60% van de inwoners en ondernemers maatregelen.	6.1.1.2	Campagne Hoe groen is jouw hart.	Bolderdijk	●
6.1	Samenleving in Woerden is zich bewust van gevolgen	6.1.1	In 2022 neemt 60% van de inwoners en ondernemers maatregelen.	6.1.1.3	Subsidie voor afkoppelen daken en aanleg groene daken.	Bolderdijk	●

	Maatschappelijk effect		Resultaat		Inspanning	Pfh	Resultaat
	klimaatverandering en neemt beperkende maatregelen.						
6.1	Samenleving in Woerden is zich bewust van gevolgen klimaatverandering en neemt beperkende maatregelen.	6.1.1	In 2022 neemt 60% van de inwoners en ondernemers maatregelen.	6.1.1.4	Funderingsloket voor risico op paalrot.	Bolderdijk	●
6.1	Samenleving in Woerden is zich bewust van gevolgen klimaatverandering en neemt beperkende maatregelen.	6.1.1	In 2022 neemt 60% van de inwoners en ondernemers maatregelen.	6.1.1.5	Samenwerking op regionale opgaven.	Bolderdijk	●
6.2	Tijdens hete zomerdagen blijft bebouwd gebied aangenaam om te wonen en te werken.	6.2.1	In 2022 hebben we het hitte-eilandeffect met 5% gereduceerd t.o.v. 2018.	6.2.1.1	Uitvoeringsplan hitte opstellen om knelpunten op te lossen.	Bolderdijk	●
6.3	Wateroverlast voorkomen of beperken.	6.3.1	In 2022 komt in 50% van bebouwd gebied geen wateroverlast voor bij buien tot 60 mm/uur.	6.3.1.1	Uitvoeringsplan wateroverlast opstellen om knelpunten op te lossen.	Bolderdijk	●
6.3	Wateroverlast voorkomen of beperken.	6.3.1	In 2022 komt in 50% van bebouwd gebied geen wateroverlast voor bij buien tot 60 mm/uur.	6.3.1.2	Bij reconstructies knelpunten oplossen.	Bolderdijk	●
6.3	Wateroverlast voorkomen of beperken.	6.3.1	In 2022 komt in 50% van bebouwd gebied geen wateroverlast voor bij buien tot 60 mm/uur.	6.3.1.3	Quick wins oplossen.	Bolderdijk	●
6.4	Gemeente Woerden is bestendig voor langdurige droogte.	6.4.1	In 2022 is 10% van gevolgen van langdurige droogte binnen de eigen invloedssfeer voor zover mogelijk beperkt.	6.4.1.1	Uitvoeringsplan droogte opstellen om knelpunten op te lossen.	Bolderdijk	●
6.5	Overstromingsrobuuste gemeente (bij overstroming is schade beperkt, slachtoffers minimaal, herstel snel).	6.5.1	Plan van aanpak om overstromingsrobuust te worden.	6.5.1.1	Overstromingsrisico verder in kaart brengen i.s.m. VRU, provincie en HDSR en benodigde acties bepalen.	Bolderdijk	●
6.5	Overstromingsrobuuste gemeente (bij overstroming is schade beperkt, slachtoffers minimaal, herstel snel).	6.5.1	Plan van aanpak om overstromingsrobuust te worden.	6.5.1.2	Overstromingsrobuuste gemeente borgen in beleid.	Bolderdijk	●

Programma 3

	Maatschappelijk effect		Resultaat		Inspanning	Pfh	Resultaat
1. Alle inwoners hebben een gezonde en actieve leefstijl							
1.1	Alle inwoners kunnen ongeacht hun leeftijd, beperkingen en (financiële) achtergrond spelen, sporten en bewegen in de gemeente Woerden of de omgeving.	1.1.1.	In 2020 is het aantal inwoners dat voldoet aan de beweegrichtlijnen stijgt tot minimaal: - 13 -17 jaar: 21% - 18 - 64 jaar: 62% - 65+: 75%	1.1.1.1	Op basis van de herijking van de rol van de combinatiefunctionarissen het aanbod van het beweegteam toekomstbestendig maken.	Noorthoek	●
1.1	Alle inwoners kunnen ongeacht hun leeftijd, beperkingen en (financiële) achtergrond spelen, sporten en bewegen in de gemeente Woerden of de omgeving.	1.1.1.	In 2020 is het aantal inwoners dat voldoet aan de beweegrichtlijnen stijgt tot minimaal: - 13 -17 jaar: 21% - 18 - 64 jaar: 62% - 65+: 75%	1.1.1.2	Inwoners met een beperking stimuleren om te bewegen door inzet van de consultant aangepast sporten.	Noorthoek	●
1.1	Alle inwoners kunnen ongeacht hun leeftijd, beperkingen en (financiële) achtergrond spelen, sporten en bewegen in de gemeente Woerden of de omgeving.	1.1.1.	In 2020 is het aantal inwoners dat voldoet aan de beweegrichtlijnen stijgt tot minimaal: - 13 -17 jaar: 21% - 18 - 64 jaar: 62% - 65+: 75%	1.1.1.3	Onderzoeken hoe inwoners met een lage Sociaal Economische Status gestimuleerd kunnen worden om meer te bewegen, omdat deze doelgroep een minder goede gezondheid heeft (volgens landelijke onderzoeken).	Noorthoek	●
1.1	Alle inwoners kunnen ongeacht hun leeftijd, beperkingen en (financiële) achtergrond spelen, sporten en bewegen in de gemeente Woerden of de omgeving.	1.1.1.	In 2020 is het aantal inwoners dat voldoet aan de beweegrichtlijnen stijgt tot minimaal: - 13 -17 jaar: 21% - 18 - 64 jaar: 62% - 65+: 75%	1.1.1.4	Financiële drempel voor deelname aan sportactiviteiten verlagen door actief communiceren over de declaratieregeling voor inwoners met een klein budget.	Noorthoek	●
1.1	Alle inwoners kunnen ongeacht hun leeftijd, beperkingen en (financiële) achtergrond spelen, sporten en bewegen in de gemeente Woerden of de omgeving.	1.1.1.	In 2020 is het aantal inwoners dat voldoet aan de beweegrichtlijnen stijgt tot minimaal: - 13 -17 jaar: 21% - 18 - 64 jaar: 62% - 65+: 75%	1.1.1.5	Onderzoeken of de GGD voor specifieke doelgroepen gegevens aan kan leveren, om te onderzoeken of we specifiek willen inzetten op het stimuleren tot bewegen van deze doelgroepen.	Noorthoek	●
1.1	Alle inwoners kunnen ongeacht hun leeftijd, beperkingen en (financiële) achtergrond spelen, sporten en bewegen in de gemeente Woerden of de omgeving.	1.1.1.	In 2020 is het aantal inwoners dat voldoet aan de beweegrichtlijnen stijgt tot minimaal: - 13 -17 jaar: 21% - 18 - 64 jaar: 62% - 65+: 75%	1.1.1.6	Maatschappelijke organisaties uitdagen om eenvoudig te communiceren naar laaggeletterden. Op die manier wordt de toegankelijkheid van informatie, en als gevolg daarvan de deelname aan sport, vergroot.	Noorthoek	●
1.1	Alle inwoners kunnen ongeacht hun leeftijd, beperkingen en (financiële) achtergrond spelen, sporten en bewegen in de gemeente Woerden of de omgeving.	1.1.1.	In 2020 is het aantal inwoners dat voldoet aan de beweegrichtlijnen stijgt tot minimaal: - 13 -17 jaar: 21% - 18 - 64 jaar: 62% - 65+: 75%	1.1.1.7	Inwoners met een beperking stimuleren om te bewegen door inzet van de consultant aangepast sporten, in samenwerking met reguliere clubs en verenigingen.	Noorthoek	●

	Maatschappelijk effect		Resultaat		Inspanning	Pfh	Resultaat
1.1	Alle inwoners kunnen ongeacht hun leeftijd, beperkingen en (financiële) achtergrond spelen, sporten en bewegen in de gemeente Woerden of de omgeving.	1.1.1.	In 2020 is het aantal inwoners dat voldoet aan de beweegrichtlijnen stijgt tot minimaal: - 13 -17 jaar: 21% - 18 - 64 jaar: 62% - 65+: 75%	1.1.1.8	Bewegen op recept (onderdeel 'beweegconsult') uitbreiden. Bewegen op recept (onderdeel 'wandelgroepen') met 2 huisartspraktijken uitbreiden.	Noorthoek	●
1.1	Alle inwoners kunnen ongeacht hun leeftijd, beperkingen en (financiële) achtergrond spelen, sporten en bewegen in de gemeente Woerden of de omgeving.	1.1.1.	In 2020 is het aantal inwoners dat voldoet aan de beweegrichtlijnen stijgt tot minimaal: - 13 -17 jaar: 21% - 18 - 64 jaar: 62% - 65+: 75%	1.1.1.9	Spelen, sporten en bewegen stimuleren door het opnemen in de wijk- en dorpsagenda's en het stimuleren van deze initiatieven uit de wijk en dorpen.	Noorthoek	●
1.1	Alle inwoners kunnen ongeacht hun leeftijd, beperkingen en (financiële) achtergrond spelen, sporten en bewegen in de gemeente Woerden of de omgeving.	1.1.1.	In 2020 is het aantal inwoners dat voldoet aan de beweegrichtlijnen stijgt tot minimaal: - 13 -17 jaar: 21% - 18 - 64 jaar: 62% - 65+: 75%	1.1.1.10	Pilot valpreventie continueren door aanpassing van de werkwijze aan de voorwaarde van de subsidieverstrekking.	Noorthoek	●
1.1	Alle inwoners kunnen ongeacht hun leeftijd, beperkingen en (financiële) achtergrond spelen, sporten en bewegen in de gemeente Woerden of de omgeving.	1.1.1.	In 2020 is het aantal inwoners dat voldoet aan de beweegrichtlijnen stijgt tot minimaal: - 13 -17 jaar: 21% - 18 - 64 jaar: 62% - 65+: 75%	1.1.1.11	Samen met de maatschappelijke partners komen tot een gedeelde ambitie en inzet voor 2020. Hierdoor sluit de inzet van de gemeente aan bij wat nodig is volgens de partners, zodat we dat samen realiseren.	Noorthoek	●
1.2	Inwoners hebben een gezond gewicht.	1.2.1.	In 2020 is het aantal volwassenen met overgewicht niet langer toegenomen, maar gelijk gebleven: - 18-64 jaar: 43,5 % - 65+: 55,4% In 2020 is het aantal jongeren met overgewicht gedaald naar: - 2-jarigen: 6% - 5-6-jarigen: 7% - 9-11-jarigen: 9% - klas 2 en klas 4: 11%	1.2.1.1.	Onderzoeken duurzame haalbaarheid van een aanbod van programma's voor ouders en kinderen gericht op een gezonde leefstijl en gezond gewicht. Op basis van de uitkomsten van het onderzoek overwegen om in te zetten op programma's voor specifieke doelgroepen in 2020.	Noorthoek	●
1.2	Inwoners hebben een gezond gewicht.	1.2.1.	In 2020 is het aantal volwassenen met overgewicht niet langer toegenomen, maar gelijk gebleven: - 18-64 jaar: 43,5 % - 65+: 55,4% In 2020 is het aantal jongeren met overgewicht gedaald naar: - 2-jarigen: 6% - 5-6-jarigen: 7% - 9-11-jarigen: 9% - klas 2 en klas 4: 11%	1.2.1.2	Gezonde sportkantine: 2 sportkantines en 1 VO-school stimuleren via de samenwerkende partners om een gezonde kantine te zijn (vervolg van acties in 2017 en 2018).	Noorthoek	●

	Maatschappelijk effect		Resultaat		Inspanning	Pfh	Resultaat
1.2	Inwoners hebben een gezond gewicht.	1.2.1.	In 2020 is het aantal volwassenen met overgewicht niet langer toegenomen, maar gelijk gebleven: - 18-64 jaar: 43,5 % - 65+: 55,4% In 2020 is het aantal jongeren met overgewicht gedaald naar: - 2-jarigen: 6% - 5-6-jarigen: 7% - 9-11-jarigen: 9% - klas 2 en klas 4: 11%	1.2.1.3	Onderzoeken van mogelijke, adequate interventies ten behoeve van het stimuleren van een gezond gewicht (zowel onder- als overgewicht), gericht op met name volwassenen en senioren. Op basis van de uitkomsten van het onderzoek overwegen om in te zetten op interventies voor volwassenen en senioren in 2020.	Noorthoek	●
1.3	Het gebruik van genotmiddelen is niet vanzelfsprekend.	1.3.1	In 2020 komen tot: - stabilisering van dagelijks roken onder jongeren: 3% - verlaging van gebruik (ooit alcohol gedronken) onder jongeren naar 48% - stabiliseren van bingedinking op 16% - verlaging van het aantal ouders dat instemt met drankgebruik jongeren naar 44% - verlaging van alcoholafhankelijkheid onder volwassenen naar minder dan 9% en van senioren naar 7,2% - verlaging van ooit 'cannabis gebruikt' onder volwassenen naar 26% - verlaging van ooit 'harddrugs gebruikt' onder volwassenen naar 8,5% -Bij jeugd stabiliseren van 'ooit hasj of wiet gebruikt' op 7% -stabiliseren van 'ooit harddrugs gebruikt' op 4%	1.3.1.1	Ouders, professionals en jongeren toerusten in het signaleren en juist doorverwijzen van problematisch alcoholgebruik.	Noorthoek	●
1.3	Het gebruik van genotmiddelen is niet vanzelfsprekend.	1.3.1	In 2020 komen tot: - stabilisering van dagelijks roken onder jongeren: 3% - verlaging van gebruik (ooit alcohol gedronken) onder jongeren naar 48% - stabiliseren van Bingedinking op 16% - verlaging van het aantal ouders dat instemt met drankgebruik jongeren naar 44% - verlaging van alcoholafhankelijkheid onder volwassenen naar minder dan 9% en van senioren naar 7,2% - verlaging van ooit 'cannabis gebruikt' onder volwassenen naar 26% - verlaging van ooit 'harddrugs gebruikt' onder volwassenen naar 8,5% -Bij jeugd stabiliseren van 'ooit hasj of wiet gebruikt' op 7% -stabiliseren van 'ooit harddrugs gebruikt' op 4%	1.3.1.2	Uitvoering acties gericht op jongeren vanuit project 'Nuchter Verstand'.	Noorthoek	●
1.3	Het gebruik van genotmiddelen is niet vanzelfsprekend.	1.3.1	In 2020 komen tot: - stabilisering van dagelijks roken onder jongeren: 3% - verlaging van gebruik (ooit alcohol gedronken) onder jongeren naar 48% - stabiliseren van Bingedinking op 16% - verlaging van het aantal ouders dat instemt met drankgebruik jongeren naar 44% - verlaging van alcoholafhankelijkheid onder volwassenen naar minder dan 9% en van senioren naar 7,2% - verlaging van ooit 'cannabis gebruikt' onder volwassenen naar 26% - verlaging van ooit 'harddrugs gebruikt' onder volwassenen naar 8,5% -Bij jeugd stabiliseren van 'ooit hasj of wiet gebruikt' op 7% -stabiliseren van 'ooit harddrugs gebruikt' op 4%	1.3.1.3	Stimuleren bewustwording van de gevolgen van genotmiddelen via lessen op scholen (door scholen gegeven lessen).	Noorthoek	●
1.3	Het gebruik van genotmiddelen is niet vanzelfsprekend.	1.3.1	In 2020 komen tot: - stabilisering van dagelijks roken onder jongeren: 3% - verlaging van gebruik (ooit alcohol gedronken) onder jongeren naar 48% - stabiliseren van Bingedinking op 16% - verlaging van het aantal ouders dat instemt met drankgebruik jongeren	1.3.1.4	Ontwikkelen van een bewustzijnsactiviteit voor volwassen en/ of ouderen	Noorthoek	●

	Maatschappelijk effect		Resultaat		Inspanning	Pfh	Resultaat
			naar 44% - verlaging van alcoholafhankelijkheid onder volwassenen naar minder dan 9% en van senioren naar 7,2% - verlaging van ooit 'cannabis gebruikt' onder volwassenen naar 26% - verlaging van ooit 'harddrugs gebruikt' onder volwassenen naar 8,5% -Bij jeugd stabiliseren van 'ooit hasj of wiet gebruikt' op 7% -stabiliseren van 'ooit harddrugs gebruikt' op 4%				
1.3	Het gebruik van genotmiddelen is niet vanzelfsprekend.	1.3.1	In 2020 komen tot: - stabilisering van dagelijks roken onder jongeren: 3% - verlaging van gebruik (ooit alcohol gedronken) onder jongeren naar 48% - stabiliseren van Bingedrinking op 16% - verlaging van het aantal ouders dat instemt met drankgebruik jongeren naar 44% - verlaging van alcoholafhankelijkheid onder volwassenen naar minder dan 9% en van senioren naar 7,2% - verlaging van ooit 'cannabis gebruikt' onder volwassenen naar 26% - verlaging van ooit 'harddrugs gebruikt' onder volwassenen naar 8,5% -Bij jeugd stabiliseren van 'ooit hasj of wiet gebruikt' op 7% -stabiliseren van 'ooit harddrugs gebruikt' op 4%	1.3.1.5	Inzet van het beweegteam om het aantal rookvrije sportverenigingen te laten stijgen naar 6.	Noorthoek	●

	Maatschappelijk effect		Resultaat		Inspanning	Pfh	Resultaat
2. Gezond en veilig opgroeien							
2.1	Jongeren zijn veilig op school. Het is een veilige stimulerende omgeving waar ze zich optimaal kunnen ontwikkelen.	2.1.1	In 2020 kan elk kind dat dit nodig heeft gebruik maken van een training gericht op sociale vaardigheden. De training vindt plaats op een school.	2.1.1.1	We maken een inventarisatie van trainingen en locaties	Noorthoek	●
2.1	Jongeren zijn veilig op school. Het is een veilige stimulerende omgeving waar ze zich optimaal kunnen ontwikkelen.	2.1.1	In 2020 kan elk kind dat dit nodig heeft gebruik maken van een training gericht op sociale vaardigheden. De training vindt plaats op een school.	2.1.1.2	Met de inventarisatie kijken we waar aanpassingen in het aanbod nodig zijn.	Noorthoek	●
2.1	Jongeren zijn veilig op school. Het is een veilige stimulerende omgeving waar ze zich optimaal kunnen ontwikkelen.	2.1.2	Wanneer een jeugdige zorg of ondersteuning nodig heeft, verwijst de school tijdig en snel door.	2.1.2.1	Door vanaf 2019 aan te sluiten bij de meer-partijen overleggen (MPO's) van scholen brengen we de toegang tot zorg en ondersteuning dichterbij scholen.	Noorthoek	●
2.1	Jongeren zijn veilig op school. Het is een veilige stimulerende omgeving waar ze zich optimaal kunnen ontwikkelen.	2.1.2	Wanneer een jeugdige zorg of ondersteuning nodig heeft, verwijst de school tijdig en snel door.	2.1.2.2	In 2019 onderzoeken we of we de OnderwijsZorg Arrangementen (OZA) continueren. Naar aanleiding van het onderzoek nemen we een besluit.	Noorthoek	●
2.1	Jongeren zijn veilig op school. Het is een veilige stimulerende omgeving waar ze zich optimaal kunnen ontwikkelen.	2.1.2	Wanneer een jeugdige zorg of ondersteuning nodig heeft, verwijst de school tijdig en snel door.	2.1.2.3	We betrekken scholen bij de ontwikkeling van de toegang (casemanagement) tot het Sociaal Domein (zie ook opgaveteam maatschappelijke ondersteuning en maatschappelijke betrokkenheid).	Noorthoek	●
2.2	De thuisomgeving is voor jeugdigen een stimulerende en veilige omgeving waar ze zich optimaal kunnen ontwikkelen. Er is sprake van een sterke basis die voorkomt dat normale, doorsnee opgroei- en opvoedvragen escaleren tot (ernstige) problemen.	2.2.1	Wanneer ouders vragen hebben rondom opvoeding weten zij waar ze terecht kunnen. Ouders en kinderen ervaren dat zij de juiste ondersteuning krijgen zonder een onnodig label te krijgen.	2.2.1.1	We maken realistische afspraken met subsidiepartners over capaciteit voor opvoedingsvragen.	Noorthoek	●

	Maatschappelijk effect		Resultaat		Inspanning	Pfh	Resultaat
2.2	De thuisomgeving is voor jeugdigen een stimulerende en veilige omgeving waar ze zich optimaal kunnen ontwikkelen. Er is sprake van een sterke basis die voorkomt dat normale, doorsnee opgroei- en opvoedvragen escaleren tot (ernstige) problemen.	2.2.1	Wanneer ouders vragen hebben rondom opvoeding weten zij waar ze terecht kunnen. Ouders en kinderen ervaren dat zij de juiste ondersteuning krijgen zonder een onnodig label te krijgen.	2.2.1.2	We voeren in 2019 de pilot 'praktijkondersteuners huisarts GGZ jeugd (POH GGZ jeugd)' uit en evalueren die tijdig.	Noorthoek	●
2.2	De thuisomgeving is voor jeugdigen een stimulerende en veilige omgeving waar ze zich optimaal kunnen ontwikkelen. Er is sprake van een sterke basis die voorkomt dat normale, doorsnee opgroei- en opvoedvragen escaleren tot (ernstige) problemen.	2.2.1	Wanneer ouders vragen hebben rondom opvoeding weten zij waar ze terecht kunnen. Ouders en kinderen ervaren dat zij de juiste ondersteuning krijgen zonder een onnodig label te krijgen.	2.2.1.3	Besluit nemen over toegang tot zorg en ondersteuning in Woerden (casemanagement). Zie opgaveteam MO&MB.	Noorthoek	●
2.2	De thuisomgeving is voor jeugdigen een stimulerende en veilige omgeving waar ze zich optimaal kunnen ontwikkelen. Er is sprake van een sterke basis die voorkomt dat normale, doorsnee opgroei- en opvoedvragen escaleren tot (ernstige) problemen.	2.2.1	Wanneer ouders vragen hebben rondom opvoeding weten zij waar ze terecht kunnen. Ouders en kinderen ervaren dat zij de juiste ondersteuning krijgen zonder een onnodig label te krijgen.	2.2.1.4	We zetten de pilot 'centering pregnancy' die wordt uitgevoerd door verloskundigenpraktijk Uitgerekend Woerden voort.	Noorthoek	●
2.2	De thuisomgeving is voor jeugdigen een stimulerende en veilige omgeving waar ze zich optimaal kunnen ontwikkelen. Er is sprake van een sterke basis die voorkomt dat normale, doorsnee opgroei- en opvoedvragen escaleren tot (ernstige) problemen.	2.2.1	Wanneer ouders vragen hebben rondom opvoeding weten zij waar ze terecht kunnen. Ouders en kinderen ervaren dat zij de juiste ondersteuning krijgen zonder een onnodig label te krijgen.	2.2.1.5	We onderzoeken of we een pilot 'centering parenting', uitgevoerd door de GGD, gaan inzetten	Noorthoek	●
2.2	De thuisomgeving is voor jeugdigen een stimulerende en veilige omgeving waar ze zich optimaal kunnen ontwikkelen. Er is sprake van een sterke basis die voorkomt dat normale, doorsnee opgroei- en opvoedvragen escaleren tot (ernstige) problemen.	2.2.2	We hebben in beeld hoeveel overbelaste jonge mantelzorgers er zijn en bieden hen betere begeleiding.	2.2.2.1	Pilot ervaringsmaatje van Handje Helpen uitvoeren, evalueren en besluit nemen over vervolg.	Noorthoek	●
2.2	De thuisomgeving is voor jeugdigen een stimulerende en veilige omgeving waar ze zich optimaal kunnen ontwikkelen. Er is sprake van een sterke basis die voorkomt dat normale, doorsnee opgroei- en opvoedvragen escaleren tot (ernstige) problemen.	2.2.3	We bieden betere ondersteuning aan ouders die gaan scheiden, zodat er in 2021 minder zorgmeldingen zijn die verband houden met een (v)echtscheiding.	2.2.3.1	Voortzetten werkgroep Goed uit elkaar en de acties die daaruit voortkomen: er komt informatie over scheiden beschikbaar op vindplaatsen zoals scholen, en er is voor elk kind een KIES-training beschikbaar.	Noorthoek	●
2.2	De thuisomgeving is voor jeugdigen een stimulerende en veilige omgeving waar ze zich optimaal kunnen ontwikkelen. Er is sprake van een sterke basis die voorkomt dat normale, doorsnee opgroei- en opvoedvragen escaleren tot (ernstige) problemen.	2.2.4	(Mogelijke) onveilige thuissituaties worden gesignaleerd door de omgeving, liefst voor ze escaleren en een zorgmelding nodig is	2.2.4.1	De regionale coördinator Utrecht West tegen huiselijk geweld en kindermishandeling stelt in 2019 een lokaal actieplan (= plan van aanpak) op. De coördinator maakt in 2019 een start met de uitvoering van het actieplan.	Noorthoek	●
2.2	De thuisomgeving is voor jeugdigen een stimulerende en veilige omgeving waar ze zich optimaal kunnen ontwikkelen. Er is sprake van een sterke basis die voorkomt dat normale, doorsnee opgroei- en opvoedvragen escaleren tot (ernstige) problemen.	2.2.4	(Mogelijke) onveilige thuissituaties worden gesignaleerd door de omgeving, liefst voor ze escaleren en een zorgmelding nodig is	2.2.4.2	We bieden trainingen aan om te zorgen dat alle professionals in het jeugdveld worden toegerust om de meldcode goed te gebruiken.	Noorthoek	●

	Maatschappelijk effect		Resultaat		Inspanning	Pfh	Resultaat
2.2	De thuisomgeving is voor jeugdigen een stimulerende en veilige omgeving waar ze zich optimaal kunnen ontwikkelen. Er is sprake van een sterke basis die voorkomt dat normale, doorsnee opgroei- en opvoedvragen escaleren tot (ernstige) problemen.	2.2.5	In 2019 worden in de Verwijsindex door 40 verschillende organisaties signalen geregistreerd. In totaal worden er in 2019 800 signalen geregistreerd.	2.2.5.1	We voeren het actieplan Verwijsindex uit.	Noorthoek	●
2.3	De vrije tijdsomgeving is voor jeugdigen een stimulerende en veilige omgeving waarin ze zich optimaal kunnen ontwikkelen.	2.3.1	In de vrije tijdsomgeving krijgen jongeren kansen en mogelijkheden om hun talenten te ontwikkelen. In 2019 worden 25 jongeren betrokken bij projecten die hierop gericht zijn	2.3.1.1	In 2019 evalueren we de inzet van Jongerenwerkorganisatie Buurtwerk in 2018. Waar nodig sturen we bij. Hieronder valt o.a. het programma City Trainers.	De Weger	●
2.3	De vrije tijdsomgeving is voor jeugdigen een stimulerende en veilige omgeving waarin ze zich optimaal kunnen ontwikkelen.	2.3.1	In de vrije tijdsomgeving krijgen jongeren kansen en mogelijkheden om hun talenten te ontwikkelen. In 2019 worden 25 jongeren betrokken bij projecten die hierop gericht zijn	2.3.1.2	In 2018 heeft Stichting Alexander een onderzoek uitgevoerd onder jongeren in Woerden: Opgroeien en groeien in Woerden. Hierin zijn aanbevelingen opgenomen over allerlei onderwerpen. In 2019 beoordelen we welke aanbevelingen we uitvoeren. Hieraan verbinden we concrete acties.	De Weger	●
2.3	De vrije tijdsomgeving is voor jeugdigen een stimulerende en veilige omgeving waarin ze zich optimaal kunnen ontwikkelen.	2.3.1	In de vrije tijdsomgeving krijgen jongeren kansen en mogelijkheden om hun talenten te ontwikkelen. In 2019 worden 25 jongeren betrokken bij projecten die hierop gericht zijn	2.3.1.3	Uitvoering binnen opgaveteam Gezondheid en Bewegen.	De Weger	●
2.3	De vrije tijdsomgeving is voor jeugdigen een stimulerende en veilige omgeving waarin ze zich optimaal kunnen ontwikkelen.	2.3.1	In de vrije tijdsomgeving krijgen jongeren kansen en mogelijkheden om hun talenten te ontwikkelen. In 2019 worden 25 jongeren betrokken bij projecten die hierop gericht zijn	2.3.1.4	Uitvoering binnen opgave Cultuur.	Becht	●
2.3	De vrije tijdsomgeving is voor jeugdigen een stimulerende en veilige omgeving waarin ze zich optimaal kunnen ontwikkelen.	2.3.2	Jongeren worden in 2019 betrokken bij beleidsvorming rondom onderwerpen die hen aangaan, zoals de inrichting van hun buurt, plekken om elkaar te ontmoeten en het welzijn van jongeren.	2.3.2.1	In het onderzoek van Stichting Alexander zijn verschillende aanbevelingen opgenomen over hoe jongeren meer betrokken kunnen worden bij wat de gemeente doet. In 2019 ondernemen we naar aanleiding van dit onderzoek concrete acties.	De Weger	●
2.3	De vrije tijdsomgeving is voor jeugdigen een stimulerende en veilige omgeving waarin ze zich optimaal kunnen ontwikkelen.	2.3.2	Jongeren worden in 2019 betrokken bij beleidsvorming rondom onderwerpen die hen aangaan, zoals de inrichting van hun buurt, plekken om elkaar te ontmoeten en het welzijn van jongeren.	2.3.2.2	Dit is één van de onderdelen van de afspraken met jongerenwerkorganisatie Buurtwerk. We evalueren de inzet 2018 van Buurtwerk op dit gebied en sturen bij waar nodig.	De Weger	●
2.3	De vrije tijdsomgeving is voor jeugdigen een stimulerende en veilige omgeving waarin ze zich optimaal kunnen ontwikkelen.	2.3.3	In 4 wijken of buurten van Woerden zijn er centrale plaatsen, waar ontmoeting, welzijn, zorg en ondersteuning logisch samen komen. Dit sluit aan bij de behoeften van jongeren en hun ouders.	2.3.3.1	Maken van een wijk-/dorps-analyse om behoefte van jongeren en ouders in kaart te brengen. Zie maatschappelijke opgave MO&MB.	Noorthoek en De Weger	●
2.3	De vrije tijdsomgeving is voor jeugdigen een stimulerende en veilige omgeving waarin ze zich optimaal kunnen ontwikkelen.	2.3.4	Voor kinderen en jongeren zijn voldoende plekken beschikbaar om te spelen, te bewegen en elkaar te ontmoeten.	2.3.4.1	Het voorzien in voldoende speelplekken is belegd bij het opgaveteam Gezondheid en Bewegen.	Noorthoek en Bolderdijk	●
2.3	De vrije tijdsomgeving is voor jeugdigen een stimulerende en veilige omgeving waarin ze zich optimaal kunnen ontwikkelen.	2.3.4	Voor kinderen en jongeren zijn voldoende plekken beschikbaar om te spelen, te bewegen en elkaar te ontmoeten.	2.3.4.2	Monitoring van ontmoetingsplekken voor jongeren via inzet Buurtwerk en overleg Jeugd in de Openbare Ruimte (JOR).	Noorthoek en De Weger	●

	Maatschappelijk effect		Resultaat		Inspanning	Pfh	Resultaat
3. We bieden jongeren en ouders de hulp die ze nodig hebben							
3.1	Voor jeugd die zorg en ondersteuning nodig heeft, is dit beschikbaar.	3.1.1	Bij problemen bieden we zo vroeg mogelijk ondersteuning zodat er zo min mogelijk inzet nodig is. Waar mogelijk wordt ondersteuning geboden vanuit het voorliggend veld.	3.1.1.1	Uitvoering middels: - project inkoop 2020 - project herijking subsidies - project toegang/casemanagement	Noorthoek	●
3.1	Voor jeugd die zorg en ondersteuning nodig heeft, is dit beschikbaar.	3.1.1	Bij problemen bieden we zo vroeg mogelijk ondersteuning zodat er zo min mogelijk inzet nodig is. Waar mogelijk wordt ondersteuning geboden vanuit het voorliggend veld.	3.1.1.2	Uitvoering vindt deels plaats binnen het opgaveteam Werk en Inkomen (inzet op kwetsbare jongeren).	Noorthoek	●
3.1	Voor jeugd die zorg en ondersteuning nodig heeft, is dit beschikbaar.	3.1.1	Bij problemen bieden we zo vroeg mogelijk ondersteuning zodat er zo min mogelijk inzet nodig is. Waar mogelijk wordt ondersteuning geboden vanuit het voorliggend veld.	3.1.1.3	We monitoren en evalueren de uitvoering van projecten vanuit het landelijk transformatiebudget en het innovatiebudget Woerden. Waar nodig sturen we bij. Hieronder valt de uitvoering van een pilot speltherapie in 2019.	Noorthoek	●
3.1	Voor jeugd die zorg en ondersteuning nodig heeft, is dit beschikbaar.	3.1.1	Bij problemen bieden we zo vroeg mogelijk ondersteuning zodat er zo min mogelijk inzet nodig is. Waar mogelijk wordt ondersteuning geboden vanuit het voorliggend veld.	3.1.1.4	We koppelen pilots, projecten en subsidies aan zorgpercelen. Hierdoor krijgen we meer zicht op de kosten en indicaties zodat we beter kunnen sturen.	Noorthoek	●
3.1	Voor jeugd die zorg en ondersteuning nodig heeft, is dit beschikbaar.	3.1.1	Bij problemen bieden we zo vroeg mogelijk ondersteuning zodat er zo min mogelijk inzet nodig is. Waar mogelijk wordt ondersteuning geboden vanuit het voorliggend veld.	3.1.1.5	We zetten onafhankelijke regieondersteuning in. Uitvoering hiervan gebeurt in opgaveteam MO&MB.	De Weger	●
3.1	Voor jeugd die zorg en ondersteuning nodig heeft, is dit beschikbaar.	3.1.2	Inwoners kunnen op dit moment op verschillende plekken terecht wanneer zij zorg of ondersteuning nodig hebben. Doordat organisaties elkaar kennen en weten welk aanbod er is, wordt de inwoner goed geholpen ongedacht de plek waar hij aanklopt voor hulp.	3.1.2.1	We investeren in een beter netwerk in Woerden zodat organisaties elkaar beter weten te vinden. We doen dat door: - organiseren van een grote bijeenkomst - organiseren en bijwonen van verschillende overleggen - casuïstiek bijeenkomsten tussen verschillende partners beleggen	Noorthoek	●
3.1	Voor jeugd die zorg en ondersteuning nodig heeft, is dit beschikbaar.	3.1.2	Inwoners kunnen op dit moment op verschillende plekken terecht wanneer zij zorg of ondersteuning nodig hebben. Doordat organisaties elkaar kennen en weten welk aanbod er is, wordt de inwoner goed geholpen ongedacht de plek waar hij aanklopt voor hulp.	3.1.2.2	Besluit nemen over de toegang tot zorg en ondersteuning in Woerden in het project casemanagement (zie opgaveteam MO&MB).	Noorthoek	●
3.1	Voor jeugd die zorg en ondersteuning nodig heeft, is dit beschikbaar.	3.1.2	Inwoners kunnen op dit moment op verschillende plekken terecht wanneer zij zorg of ondersteuning nodig hebben. Doordat organisaties elkaar kennen en weten welk aanbod er is, wordt de inwoner goed geholpen ongedacht de plek waar hij aanklopt voor hulp.	3.1.2.3	Om de samenwerking met huisartsen te verbeteren, zetten we in 2019 de pilot praktijkondersteuners GGZ jeugd in.	Noorthoek	●
3.1	Voor jeugd die zorg en ondersteuning nodig heeft, is dit beschikbaar.	3.1.3	In 2019 krijgen we meer grip op de kosten voor jeugdhulp zodat we realistischer prognoses kunnen maken.	3.1.3.1	Met de start van Cumulus krijgen we meer inzicht in de kosten. We combineren deze gegevens met informatie van het Inkoopbureau UW, zoals het inzicht in de zorgpaden.	De Weger	●
3.1	Voor jeugd die zorg en ondersteuning nodig heeft, is dit beschikbaar.	3.1.4	In 2020 zit geen enkel kind of jongere langer dan drie maanden thuis zonder een passend	3.1.4.1	Uitvoeren acties uit de notitie 'Van thuiszitten naar schoolgaan'.	Becht	●

	Maatschappelijk effect		Resultaat		Inspanning	Pfh	Resultaat
			aanbod van onderwijs en/of zorg. In 2019 sorteren we hierop voor.				
3.1	Voor jeugd die zorg en ondersteuning nodig heeft, is dit beschikbaar.	3.1.4	In 2020 zit geen enkel kind of jongere langer dan drie maanden thuis zonder een passend aanbod van onderwijs en/of zorg. In 2019 sorteren we hierop voor.	3.1.4.2	Doorontwikkelen regionale samenwerkingsagenda Passend Onderwijs.	Becht	●
3.1	Voor jeugd die zorg en ondersteuning nodig heeft, is dit beschikbaar.	3.1.4	In 2020 zit geen enkel kind of jongere langer dan drie maanden thuis zonder een passend aanbod van onderwijs en/of zorg. In 2019 sorteren we hierop voor.	3.1.4.3	Inzet Onderwijs Zorg Arrangementen in (zie onder maatschappelijke opgave gezond en veilig opgroeien).	Becht	●
3.2	Voor jeugd die zorg en ondersteuning nodig heeft, is dit snel beschikbaar.	3.2.1	Na het indienen van een ondersteuningsplan bij WoerdenWijzer wordt hier binnen de wettelijke termijn een besluit over genomen.	3.2.1.1	Project casemanagement uitvoeren, daarin formatie jeugdconsulenten herijken. Zie opgaveteam MO&MB.	Noorthoek	●
3.2	Voor jeugd die zorg en ondersteuning nodig heeft, is dit snel beschikbaar.	3.2.1	Na het indienen van een ondersteuningsplan bij WoerdenWijzer wordt hier binnen de wettelijke termijn een besluit over genomen.	3.2.1.2	In 2018 waren er regelmatig olopende wachttijden bij WoerdenWijzer. Dit is niet wenselijk. Ondanks dat 2019 een overgangsjaar wordt waarin veel gaat veranderen, willen we dat binnen de wettelijke termijnen een besluit wordt genomen op een ondersteuningsplan. We monitoren maandelijks het aantal aanvragen in relatie tot de beschikbare formatie. Wanneer nodig wordt bijgestuurd.	Noorthoek	●
3.2	Voor jeugd die zorg en ondersteuning nodig heeft, is dit snel beschikbaar.	3.2.1	Na het indienen van een ondersteuningsplan bij WoerdenWijzer wordt hier binnen de wettelijke termijn een besluit over genomen.	3.2.1.3	Om de samenwerking met huisartsen te verbeteren, zetten we in 2019 de pilot praktijkondersteuners GGZ jeugd in.	Noorthoek	●
3.2	Voor jeugd die zorg en ondersteuning nodig heeft, is dit snel beschikbaar.	3.2.1	Na het indienen van een ondersteuningsplan bij WoerdenWijzer wordt hier binnen de wettelijke termijn een besluit over genomen.	3.2.1.4	We zetten per 1 januari 2019 een gedragswetenschapper in bij Woerden-Wijzer zodat de jeugdconsulenten sneller beslissingen kunnen nemen en de kwaliteit van de beslissingen toeneemt.	Noorthoek	●
3.2	Voor jeugd die zorg en ondersteuning nodig heeft, is dit snel beschikbaar.	3.2.2	In 2019 ontstaan geen crises doordat kinderen te lang op de wachtlijst van de JGGZ staan	3.2.2.1	Verbeteren samenwerking 0 ^e - en 1 ^e -lijnsorganisaties (o.a. POH GGZ jeugd).	Noorthoek	●
3.2	Voor jeugd die zorg en ondersteuning nodig heeft, is dit snel beschikbaar.	3.2.2	In 2019 ontstaan geen crises doordat kinderen te lang op de wachtlijst van de JGGZ staan	3.2.2.2	Evaluatie en wanneer nodig aanpassen mogelijkheid om een tweede basistraject GGZ aan te bieden.	Noorthoek	●
3.2	Voor jeugd die zorg en ondersteuning nodig heeft, is dit snel beschikbaar.	3.2.2	In 2019 ontstaan geen crises doordat kinderen te lang op de wachtlijst van de JGGZ staan	3.2.2.3	Vastlopende casussen brengen we in bij het regionale expertteam UW.	Noorthoek	●
3.2	Voor jeugd die zorg en ondersteuning nodig heeft, is dit snel beschikbaar.	3.2.2	In 2019 ontstaan geen crises doordat kinderen te lang op de wachtlijst van de JGGZ staan	3.2.2.4	Inzet regionale wachttijdentool (app) die in 2018 is ontwikkeld. Hierdoor ontstaat meer inzicht in eventuele wachtlijsten.	Noorthoek	●
3.2	Voor jeugd die zorg en ondersteuning nodig heeft, is dit snel beschikbaar.	3.2.2	In 2019 ontstaan geen crises doordat kinderen te lang op de wachtlijst van de JGGZ staan	3.2.2.5	We onderzoeken of er meer mogelijkheden zijn om grip te krijgen op de wachtlijsten in de JGGZ, onder andere via de aanbesteding inkoop 2020.	Noorthoek	●
3.3	Voor jeugd die zorg en ondersteuning nodig heeft, is dit zoveel mogelijk lokaal beschikbaar.	3.3.1	Zorg en ondersteuning wordt zo dicht mogelijk bij huis aangeboden. We streven naar ambulante zorg waar dat mogelijk is, en residentiële hulp dichtbij als dit niet anders kan.	3.3.1.1.	In 2018 is in de regio UW/ Woerden onderzoek gedaan naar alternatieven van essentiële functies, waaronder bijvoorbeeld (deeltijd) pleegzorg. De acties uit dit onderzoek worden in 2019 uitgevoerd. Indien mogelijk wordt hiervoor het landelijk transformatiefonds ingezet.	Noorthoek	●

	Maatschappelijk effect		Resultaat		Inspanning	Pfh	Resultaat
3.3	Voor jeugd die zorg en ondersteuning nodig heeft, is dit zoveel mogelijk lokaal beschikbaar.	3.3.1	Zorg en ondersteuning wordt zo dicht mogelijk bij huis aangeboden. We streven naar ambulante zorg waar dat mogelijk is, en residentiële hulp dichtbij als dit niet anders kan.	3.3.1.2	Uitvoering, evaluatie en eventueel bijsturen Jeugdhulpstraatje Timon in Woerden.	Noorthoek	●
3.4	De zorg en ondersteuning die geboden wordt aan jeugd, is van goede kwaliteit	3.4.1	Op 1 januari 2020 hebben we meer zicht op de kwaliteit van de zorg die wordt ingezet. Op 1 januari 2021 handelen we op basis van inzicht in de kwaliteit van de zorg.	3.4.1.1.	Aanscherpen inkoopvoorwaarden voor aanbesteding inkoop 2020.	Noorthoek	●
3.4	De zorg en ondersteuning die geboden wordt aan jeugd, is van goede kwaliteit	3.4.1	Op 1 januari 2020 hebben we meer zicht op de kwaliteit van de zorg die wordt ingezet. Op 1 januari 2021 handelen we op basis van inzicht in de kwaliteit van de zorg.	3.4.1.2	Meenemen in project casemanagement: het voeren van exitgesprekken met inwoners bij beëindiging van de zorg.	Noorthoek	●
3.4	De zorg en ondersteuning die geboden wordt aan jeugd, is van goede kwaliteit	3.4.2	Inwoners (ouders) gaven in 2017 het contact met WoerdenWijzer een cijfer van 7,2 en de ontvangen hulpverlening een 7,8. Deze cijfers blijven op zijn minst gelijk.	3.4.2.1	Meten tevredenheid inwoner via Cliëntervaringsonderzoek (CEO).	Noorthoek	●
3.4	De zorg en ondersteuning die geboden wordt aan jeugd, is van goede kwaliteit	3.4.2	Inwoners (ouders) gaven in 2017 het contact met WoerdenWijzer een cijfer van 7,2 en de ontvangen hulpverlening een 7,8. Deze cijfers blijven op zijn minst gelijk.	3.4.2.2	In 2019 verbeteren we de kwaliteit van het CEO.	Noorthoek	●
3.4	De zorg en ondersteuning die geboden wordt aan jeugd, is van goede kwaliteit	3.4.3	De zorg die we leveren is rechtmatig, doelmatig en we gaan fraude tegen.	3.4.3.1.	We voeren de acties die voortkomen uit de gemeentelijke werkgroep 'tegenaan fraude PGB' uit.	Noorthoek	●
3.4	De zorg en ondersteuning die geboden wordt aan jeugd, is van goede kwaliteit	3.4.3	De zorg die we leveren is rechtmatig, doelmatig en we gaan fraude tegen.	3.4.3.2	Uitvoering materieel controle plan Zorg in Natura van het inkoopbureau.	Noorthoek	●
3.4	De zorg en ondersteuning die geboden wordt aan jeugd, is van goede kwaliteit	3.4.4	In de geleverde zorg staat de jeugdige en het gezin centraal in plaats van het systeem. Jongeren hoeven niet telkens opnieuw hun verhaal te doen want dan haken ze af.	3.4.4.1	We nemen dit als uitgangspunt mee in de aanbesteding inkoop 2020 en in de herijking van de subsidies.	Noorthoek	●
3.4	De zorg en ondersteuning die geboden wordt aan jeugd, is van goede kwaliteit	3.4.4	In de geleverde zorg staat de jeugdige en het gezin centraal in plaats van het systeem. Jongeren hoeven niet telkens opnieuw hun verhaal te doen want dan haken ze af.	3.4.4.2	Uitvoering deels in opgaveteam Werk & Inkomen.	Noorthoek	●
3.5	Er komen zo weinig mogelijk jongeren in een crisis terecht.	3.5.1	Jongeren in een crisissituatie worden goed en adequaat geholpen. De situatie duurt zo kort mogelijk.	3.5.1.1	Bij een complexe casus of crisis die vastloopt organiseren we een 'doorbraaktafel' jeugd om samenwerking tussen partijen te faciliteren.	Noorthoek	●
3.5	Er komen zo weinig mogelijk jongeren in een crisis terecht.	3.5.1	Jongeren in een crisissituatie worden goed en adequaat geholpen. De situatie duurt zo kort mogelijk.	3.5.1.2	We evalueren de werkspraken voortkomend uit het document 'fundament in samenwerking WoerdenWijzer - SAVE' en stellen deze desgewenst bij.	Noorthoek	●
3.6	Jongeren tussen de 16 en 27 die niet in staat zijn om zelfstandig en met steun van hun eigen netwerk volwassen te worden, ontvangen speciale aandacht.	3.6.1	Als jongeren tussen 16-27 jaar en hun ouders hulp nodig hebben, werkt de gemeente vanuit de domeinen Jeugdwet, Wmo, Participatiewet integraal zodat zij snel geholpen worden en hun verhaal niet opnieuw hoeven te doen.	3.6.1.1	Jeugdigen en hun ouders worden zo veel mogelijk 'warm' overgedragen tussen de domeinen van WoerdenWijzer. We hebben hierbij aandacht voor verlengde pleegzorg tot 21 jaar.	Noorthoek	●
3.6	Jongeren tussen de 16 en 27 die niet in staat zijn om zelfstandig en met steun van hun eigen netwerk volwassen te worden, ontvangen speciale aandacht.	3.6.1	Als jongeren tussen 16-27 jaar en hun ouders hulp nodig hebben, werkt de gemeente vanuit de domeinen Jeugdwet, Wmo, Participatiewet integraal zodat zij snel geholpen worden en hun verhaal niet opnieuw hoeven te doen.	3.6.1.2	We onderzoeken de mogelijkheden voor het ontwikkelen van woonvormen voor jongvolwassenen, zoals bijvoorbeeld kamertraining. Uitvoering zit deels bij opgaveteam Wonen en Leefomgeving.	Noorthoek en De Weger	●

	Maatschappelijk effect		Resultaat		Inspanning	Pfh	Resultaat
3.6	Jongeren tussen de 16 en 27 die niet in staat zijn om zelfstandig en met steun van hun eigen netwerk volwassen te worden, ontvangen speciale aandacht.	3.6.1	Als jongeren tussen 16-27 jaar en hun ouders hulp nodig hebben, werkt de gemeente vanuit de domeinen Jeugdwet, Wmo, Participatiewet integraal zodat zij snel geholpen worden en hun verhaal niet opnieuw hoeven te doen.	3.6.1.3	Onderdeel van de projecten casemanagement en inkoop 2020	Noorthoek	●
4. Zelfredzame inwoners in de eigen wijk of buurt							
4.1	Inwoners zetten zich in voor elkaar en voor hun omgeving.	4.1.1	De indicatoren "sociale kracht" en "zelfredzaamheid" blijven relatief hoog ten opzichte van gemeenten in de regio en stijgen naar 7,7 en 8,5 in 2019 (was 7,6 en 8,4 in 2016).	4.1.1.1	Campagne "vragen durven stellen aan je buurman" in samenwerking met vrijwilligersorganisaties organiseren voor eind 2019.	De Weger	●
4.1	Inwoners zetten zich in voor elkaar en voor hun omgeving.	4.1.1	De indicatoren "sociale kracht" en "zelfredzaamheid" blijven relatief hoog ten opzichte van gemeenten in de regio en stijgen naar 7,7 en 8,5 in 2019 (was 7,6 en 8,4 in 2016).	4.1.1.2	Inwonersinitiatieven die bijdragen aan de maatschappelijke opgave ondersteunen we vanuit gebiedsgericht werken met financiële middelen, beschikbaar stellen van ruimte en onze netwerken.	De Weger	●
4.1	Inwoners zetten zich in voor elkaar en voor hun omgeving.	4.1.1	De indicatoren "sociale kracht" en "zelfredzaamheid" blijven relatief hoog ten opzichte van gemeenten in de regio en stijgen naar 7,7 en 8,5 in 2019 (was 7,6 en 8,4 in 2016).	4.1.1.3	Communicatieplan opstellen t.b.v. inwoners met goede voorbeelden/ "dank-je-wel campagne".	De Weger	●
4.1	Inwoners zetten zich in voor elkaar en voor hun omgeving.	4.1.2	Het % mantelzorgers van 19-64 jaar dat zich overbelast voelt daalt van 12,5 naar 11,3% in 2021. Het % mantelzorgers 65+ dat zich overbelast voelt blijft in 2021 minimaal stabiel op 10,2%.	4.1.2.1	Organiseren Dag van de Mantelzorg en uitgeven mantelzorgcompliment/ wethouders gaan in gesprek met mantelzorgers over ervaringen en behoeften.	De Weger	●
4.1	Inwoners zetten zich in voor elkaar en voor hun omgeving.	4.1.2	Het % mantelzorgers van 19-64 jaar dat zich overbelast voelt daalt van 12,5 naar 11,3% in 2021. Het % mantelzorgers 65+ dat zich overbelast voelt blijft in 2021 minimaal stabiel op 10,2%.	4.1.2.2	Door consultant en andere professionals (bv wijkverpleegkundige) wordt actief contact gezocht met mantelzorgconsultant en het informele veld voor mantelzorgondersteuning (casusbesprekingen).	De Weger	●
4.1	Inwoners zetten zich in voor elkaar en voor hun omgeving.	4.1.2	Het % mantelzorgers van 19-64 jaar dat zich overbelast voelt daalt van 12,5 naar 11,3% in 2021. Het % mantelzorgers 65+ dat zich overbelast voelt blijft in 2021 minimaal stabiel op 10,2%.	4.1.2.3	We gaan in gesprek met zorgaanbieders over uitbreiding respijtzorg (betreffende logeermogelijkheden) voor inwoners met dementie, zodat er respijtzorg is voor inwoners met dementie voor 2021.	De Weger	●
4.1	Inwoners zetten zich in voor elkaar en voor hun omgeving.	4.1.2	Het % mantelzorgers van 19-64 jaar dat zich overbelast voelt daalt van 12,5 naar 11,3% in 2021. Het % mantelzorgers 65+ dat zich overbelast voelt blijft in 2021 minimaal stabiel op 10,2%.	4.1.2.4	Medewerkers van WoerdenWijzer bespreken mantelzorg(-belasting) standaard in hun contact met de inwoner, en wijzen daarbij op mogelijkheden zoals vrijwilligers en voorzieningen.	De Weger	●
4.1	Inwoners zetten zich in voor elkaar en voor hun omgeving.	4.1.2	Het % mantelzorgers van 19-64 jaar dat zich overbelast voelt daalt van 12,5 naar 11,3% in 2021. Het % mantelzorgers 65+ dat zich overbelast voelt blijft in 2021 minimaal stabiel op 10,2%.	4.1.2.5	Meting in 2019 opzetten over de (over) belasting van de mantelzorgers startend met een nulmeting en het jaarlijks uitvoeren van deze meting rond dezelfde periode als de nulmeting.	De Weger	●
4.1	Inwoners zetten zich in voor elkaar en voor hun omgeving.	4.1.3	Het percentage inwoners dat vrijwillige inzet levert stijgt in 2020 t.o.v. 2019.	4.1.3.1	Verrichten van een nulmeting in 2019 bij de huidige vrijwilligersorganisaties. Hierbij ook mate van (over-)belasting meenemen.	De Weger	●

	Maatschappelijk effect		Resultaat		Inspanning	Pfh	Resultaat
4.1	Inwoners zetten zich in voor elkaar en voor hun omgeving.	4.1.3	Het percentage inwoners dat vrijwillige inzet levert stijgt in 2020 t.o.v. 2019.	4.1.3.2	Vrijwilligers(-organisaties) actief waarderen en ondersteunen, o.a. d.m.v. een "Dank je wel campagne".	De Weger	●
4.1	Inwoners zetten zich in voor elkaar en voor hun omgeving.	4.1.3	Het percentage inwoners dat vrijwillige inzet levert stijgt in 2020 t.o.v. 2019.	4.1.3.3	Het is mogelijk voor vrijwilligers die met kinderen of kwetsbare mensen werken om gratis een VOG krijgen. De Gemeente bevordert dit. De kosten voor een gratis VOG opnemen in de begroting.	De Weger	●
4.1	Inwoners zetten zich in voor elkaar en voor hun omgeving.	4.1.4	Inzet van professionele hulp daalt door vrijwillige inzet.	4.1.4.1	Stimuleren en afspraken maken over de aansluiting en inzet van vrijwilligersorganisaties op het werk van professionele organisaties/ Plan van aanpak met spelregels en richtlijnen/ de gemaakte afspraken opnemen in de subsidietender en inkoopisen 2020.	De Weger	●
4.1	Inwoners zetten zich in voor elkaar en voor hun omgeving.	4.1.5	Het percentage inwoners tussen 19 en 64 jaar dat ernstig eenzaam is, stijgt tot 2021 niet (2016 =5,2%/ is significant lager dan de subregio en NL). Het percentage inwoners van 65 jaar en ouder dat ernstig eenzaam is, daalt in de periode tot 2021 naar 8% (2016= 8,3%).	4.1.5.1	Met input van het plan "1 tegen eenzaamheid" van het ministerie een lokaal plan maken samen met onze maatschappelijke partners.	De Weger	●
4.1	Inwoners zetten zich in voor elkaar en voor hun omgeving.	4.1.5	Het percentage inwoners tussen 19 en 64 jaar dat ernstig eenzaam is, stijgt tot 2021 niet (2016 =5,2%/ is significant lager dan de subregio en NL). Het percentage inwoners van 65 jaar en ouder dat ernstig eenzaam is, daalt in de periode tot 2021 naar 8% (2016= 8,3%).	4.1.5.2	Op wijkniveau inzichtelijk maken van welke (ontmoetings-) activiteiten en -ruimtes er zijn, wie deze beheren, en vaststellen met wijk- en dorpsplatforms of deze voorzien in de behoefte. Vervolgens zorgen dat hierover gecommuniceerd wordt zodat inwoners deze (ontmoetings-) activiteiten en -ruimtes gaan gebruiken.	De Weger	●
4.1	Inwoners zetten zich in voor elkaar en voor hun omgeving.	4.1.5	Het percentage inwoners tussen 19 en 64 jaar dat ernstig eenzaam is, stijgt tot 2021 niet (2016 =5,2%/ is significant lager dan de subregio en NL). Het percentage inwoners van 65 jaar en ouder dat ernstig eenzaam is, daalt in de periode tot 2021 naar 8% (2016= 8,3%).	4.1.5.3	In de subsidiebeschikkingen standaard het signaleren van eenzaamheid opnemen. En deze signalen vertalen naar ontmoetingsmogelijkheden/ hun bijdrage aan een activiteit tegen eenzaamheid. Eenzaamheid willen we positief veranderen naar ontmoeting.	De Weger	●
4.2	Algemene voorzieningen, die bijdragen aan de zelfredzaamheid, sluiten aan bij de leefwereld en de behoefte van de inwoner	4.2.1	Het percentage inwoners dat aangeeft tevreden te zijn over de voorzieningen in de eigen wijk stijgt in 2020 ten opzichte van 2019.	4.2.1.1	In 2019 in samenwerking met de pilot wijkgericht werken en de wijkplatforms een nulmeting en vervolgonderzoek doen naar de wensen/ tevredenheid van inwoners over vrij toegankelijke voorzieningen in de wijk (wijkprofiel)/ Onderzoek doen naar gaten in het aanbod van voorzieningen en vergelijking met de vraag van inwoners. Hierbij ook de fysieke leefomgeving en de inclusieve gedachte betrekken.	De Weger	●
4.2	Algemene voorzieningen, die bijdragen aan de zelfredzaamheid, sluiten aan bij de leefwereld en de behoefte van de inwoner	4.2.1	Het percentage inwoners dat aangeeft tevreden te zijn over de voorzieningen in de eigen wijk stijgt in 2020 ten opzichte van 2019.	4.2.1.2	Onderzoek doen naar wensen en behoeften van specifieke doelgroepen op dit gebied (o.a. vluchtelingen, GGZ, ouderen).	De Weger	●
4.2	Algemene voorzieningen, die bijdragen aan de zelfredzaamheid, sluiten aan bij de leefwereld en de behoefte van de inwoner	4.2.2	100% van de incidentele subsidies 2019 voor zorg en welzijn draagt bij aan de realisatie van dit effect.	4.2.2.1	Richtinggevende gesprekken voeren met subsidiepartners. In beschikkingen voor incidentele subsidie wordt het maatschappelijk effect en de concrete acties (inspanningen) ter realisatie genoemd. De realisatie wordt bij de vaststelling van de subsidie meegenomen.	De Weger	●

	Maatschappelijk effect		Resultaat		Inspanning	Pfh	Resultaat
4.2	Algemene voorzieningen, die bijdragen aan de zelfredzaamheid, sluiten aan bij de leefwereld en de behoefte van de inwoner	4.2.2	100% van de incidentele subsidies 2019 voor zorg en welzijn draagt bij aan de realisatie van dit effect.	4.2.2.2	Starten met de voorbereidingen voor een herijking van het totale subsidieaanbod zorg en welzijn (project voorliggende voorzieningen).	De Weger	●
4.2	Algemene voorzieningen, die bijdragen aan de zelfredzaamheid, sluiten aan bij de leefwereld en de behoefte van de inwoner	4.2.2	100% van de incidentele subsidies 2019 voor zorg en welzijn draagt bij aan de realisatie van dit effect.	4.2.2.3	Organiseren van minimaal 2 themabijeenkomsten en werkconferenties om gesubsidieerde partners hierin optimaal mee te nemen (project voorliggende voorzieningen)	De Weger	●
4.2	Algemene voorzieningen, die bijdragen aan de zelfredzaamheid, sluiten aan bij de leefwereld en de behoefte van de inwoner	4.2.3	Er zijn eind 2019 vier centrale plaatsen in vier wijken of dorpen van Woerden, waar ontmoeting, welzijn, zorg en ondersteuning op 1 plek samenkomen, waar mogelijk voor en door inwoners, waar nodig gefaciliteerd en ondersteund door een (sociaal) professional.	4.2.3.1	In gesprek met de inwoner over wensen rond de inrichting van deze "wijkcentra"/vormgeven gebiedsgerichte aanpak sociaal werk in de wijk (aansluitend op de pilot wijkgericht werken) in samenwerking met maatschappelijke partners/ afspraken over locaties met vastgoed-gebouwenbeheer (project werken in de wijk).	De Weger	●
5. Inwoners die minder zelfredzaam zijn, worden actief ondersteund door de gemeente zodat ze zelf hun leven kunnen inrichten en kunnen meedoen in hun eigen wijk of dorp. Zorg is laagdrempelig en dichtbij!							
5.1	We sluiten maximaal aan bij de leefwereld, de omstandigheden en mogelijkheden van onze inwoners (tevens koppeling met jeugd en participatie).	5.1.1	Het percentage inwoners dat weet waar zij naar toe moeten met een hulpvraag is minimaal 85% in 2019. De ambitie is om dit in 2022 op 90% te krijgen.	5.1.1.1	Communicatie over toegang tot hulp en sociale kaart.	De Weger	●
5.1	We sluiten maximaal aan bij de leefwereld, de omstandigheden en mogelijkheden van onze inwoners (tevens koppeling met jeugd en participatie).	5.1.1	Het percentage inwoners dat weet waar zij naar toe moeten met een hulpvraag is minimaal 85% in 2019. De ambitie is om dit in 2022 op 90% te krijgen.	5.1.1.2	Invoeren casemanagement (project toegang).	De Weger	●
5.1	We sluiten maximaal aan bij de leefwereld, de omstandigheden en mogelijkheden van onze inwoners (tevens koppeling met jeugd en participatie).	5.1.1	Het percentage inwoners dat weet waar zij naar toe moeten met een hulpvraag is minimaal 85% in 2019. De ambitie is om dit in 2022 op 90% te krijgen.	5.1.1.3	Met netwerkbezoeken en een communicatiecampagne bekendheid WoerdenWijzer en WoerdenWijzer.nl vergroten bij inwoners, vrijwilligers en professionals).	De Weger	●
5.1	We sluiten maximaal aan bij de leefwereld, de omstandigheden en mogelijkheden van onze inwoners (tevens koppeling met jeugd en participatie).	5.1.2	Het percentage inwoners dat zegt dat er samen gezocht is naar oplossingen, stijgt naar 85 % in 2019. De ambitie is om dit in 2022 op 90 % te krijgen. (82% in 2017)	5.1.2.1	In gesprek met inwoner vragen hoe de samenwerking met Woerdenwijzer ervaren wordt (tips en tops).	De Weger	●
5.1	We sluiten maximaal aan bij de leefwereld, de omstandigheden en mogelijkheden van onze inwoners (tevens koppeling met jeugd en participatie).	5.1.2	Het percentage inwoners dat zegt dat er samen gezocht is naar oplossingen, stijgt naar 85 % in 2019. De ambitie is om dit in 2022 op 90 % te krijgen. (82% in 2017)	5.1.2.2	Casemanagement invoeren (project toegang).	De Weger	●
5.1	We sluiten maximaal aan bij de leefwereld, de omstandigheden en mogelijkheden van onze inwoners (tevens koppeling met jeugd en participatie).	5.1.2	Het percentage inwoners dat zegt dat er samen gezocht is naar oplossingen, stijgt naar 85 % in 2019. De ambitie is om dit in 2022 op 90 % te krijgen. (82% in 2017)	5.1.2.3	Inwonercloud als instrument zorgt er voor dat inwoner mee kan kijken in zijn dossier.	De Weger	●
5.1	We sluiten maximaal aan bij de leefwereld, de omstandigheden en mogelijkheden van onze inwoners (tevens koppeling met jeugd en participatie).	5.1.2	Het percentage inwoners dat zegt dat er samen gezocht is naar oplossingen, stijgt naar 85 % in 2019. De ambitie is om dit in 2022 op 90 % te krijgen. (82% in 2017)	5.1.2.4	Monitoren middels jaarlijks CEO.	De Weger	●
5.1	We sluiten maximaal aan bij de leefwereld, de omstandigheden en mogelijkheden van onze inwoners (tevens koppeling met jeugd en participatie).	5.1.3	Het percentage inwoners dat weet dat er gebruik gemaakt kan worden van onafhankelijke client ondersteuning c.q. regie-	5.1.3.1	Communicatiecampagne voor cliëntondersteuning.	De Weger	●

	Maatschappelijk effect		Resultaat		Inspanning	Pfh	Resultaat
			ondersteuning stijgt naar 50% in 2022 (29% in 2017).				
5.1	We sluiten maximaal aan bij de leefwereld, de omstandigheden en mogelijkheden van onze inwoners (tevens koppeling met jeugd en participatie).	5.1.3	Het percentage inwoners dat weet dat er gebruik gemaakt kan worden van onafhankelijke client ondersteuning c.q. regie-ondersteuning stijgt naar 50% in 2022 (29% in 2017).	5.1.3.2	Blijven participeren in het landelijke koplopersproject van de VNG.	De Weger	●
5.1	We sluiten maximaal aan bij de leefwereld, de omstandigheden en mogelijkheden van onze inwoners (tevens koppeling met jeugd en participatie).	5.1.3	Het percentage inwoners dat weet dat er gebruik gemaakt kan worden van onafhankelijke client ondersteuning c.q. regie-ondersteuning stijgt naar 50% in 2022 (29% in 2017).	5.1.3.3	Monitoren output en outcome afspraken met aanbieders onafhankelijke clientondersteuning.	De Weger	●
5.1	We sluiten maximaal aan bij de leefwereld, de omstandigheden en mogelijkheden van onze inwoners (tevens koppeling met jeugd en participatie).	5.1.3	Het percentage inwoners dat weet dat er gebruik gemaakt kan worden van onafhankelijke client ondersteuning c.q. regie-ondersteuning stijgt naar 50% in 2022 (29% in 2017).	5.1.3.4	Clientondersteuning proactief aanbieden door Woerdenwijzer.	De Weger	●
5.1	We sluiten maximaal aan bij de leefwereld, de omstandigheden en mogelijkheden van onze inwoners (tevens koppeling met jeugd en participatie).	5.1.4	De doorlooptijden (aanvraag - beschikking) zijn in 80 % van de gevallen binnen de wettelijke termijn van 8 weken.	5.1.4.1.	Monitoren van doorlooptijden.	De Weger	●
5.1	We sluiten maximaal aan bij de leefwereld, de omstandigheden en mogelijkheden van onze inwoners (tevens koppeling met jeugd en participatie).	5.1.4	De doorlooptijden (aanvraag - beschikking) zijn in 80 % van de gevallen binnen de wettelijke termijn van 8 weken.	5.1.4.2	Naar aanleiding van bovenstaande inspanning acties bedenken om aan het resultaat te voldoen. Deze uitvoeren. Voorbeelden van acties: Meer personeel, einddata van indicaties meer spreiden.	De Weger	●
5.1	We sluiten maximaal aan bij de leefwereld, de omstandigheden en mogelijkheden van onze inwoners (tevens koppeling met jeugd en participatie).	5.1.5	De tijd tussen aanvraag en contact met consulent (afspraak maken huisbezoek) bij WoerdenWijzer zijn nooit langer dan 4 weken en door het jaar heen gemiddeld niet langer dan 2 weken.	5.1.5.1	Onderzoek doen naar het verloop door het jaar heen van de aanvragen.	De Weger	●
5.1	We sluiten maximaal aan bij de leefwereld, de omstandigheden en mogelijkheden van onze inwoners (tevens koppeling met jeugd en participatie).	5.1.5	De tijd tussen aanvraag en contact met consulent (afspraak maken huisbezoek) bij WoerdenWijzer zijn nooit langer dan 4 weken en door het jaar heen gemiddeld niet langer dan 2 weken.	5.1.5.2	Monitoren van aanvraagtijden, tijd tussen aanvraag en contact met consulent (afspraak maken huisbezoek).	De Weger	●
5.1	We sluiten maximaal aan bij de leefwereld, de omstandigheden en mogelijkheden van onze inwoners (tevens koppeling met jeugd en participatie).	5.1.5	De tijd tussen aanvraag en contact met consulent (afspraak maken huisbezoek) bij WoerdenWijzer zijn nooit langer dan 4 weken en door het jaar heen gemiddeld niet langer dan 2 weken.	5.1.5.3	Naar aanleiding van bovenstaande inspanningen acties bedenken om aan het resultaat te voldoen. Deze uitvoeren.	De Weger	●
5.1	We sluiten maximaal aan bij de leefwereld, de omstandigheden en mogelijkheden van onze inwoners (tevens koppeling met jeugd en participatie).	5.1.5	De tijd tussen aanvraag en contact met consulent (afspraak maken huisbezoek) bij WoerdenWijzer zijn nooit langer dan 4 weken en door het jaar heen gemiddeld niet langer dan 2 weken.	5.1.5.4	Opname doorlooptijden in Staat van Woerden of dashboard sociaal domein.	De Weger	●
5.2	Inwoners die geen hulp vragen en niet zelfredzaam zijn (zorgmijders), doen naar vermogen mee.	5.2.1	Het percentage vrijwilligers en professionals dat aangeeft de weg te weten naar zorg en ondersteuning voor zorgmijders, stijgt.	5.2.1.1.	Nulmeting en vervolgmetering bij vrijwilligers en professionals over kennis van routes zorg en ondersteuning voor zorgmijders.	De Weger	●

	Maatschappelijk effect		Resultaat		Inspanning	Pfh	Resultaat
5.2	Inwoners die geen hulp vragen en niet zelfredzaam zijn (zorgmijders), doen naar vermogen mee.	5.2.1	Het percentage vrijwilligers en professionals dat aangeeft de weg te weten naar zorg en ondersteuning voor zorgmijders, stijgt.	5.2.1.2	Professionals en vrijwilligers krijgen scholing op signalering en beter zicht op toeleiding naar hulp en ondersteuning	De Weger	●
5.2	Inwoners die geen hulp vragen en niet zelfredzaam zijn (zorgmijders), doen naar vermogen mee.	5.2.1	Het percentage vrijwilligers en professionals dat aangeeft de weg te weten naar zorg en ondersteuning voor zorgmijders, stijgt.	5.2.1.3	Ontwikkelen sociale kaart voor hulpverlening aan zorgmijders.	De Weger	●
5.2	Inwoners die geen hulp vragen en niet zelfredzaam zijn (zorgmijders), doen naar vermogen mee.	5.2.2	Met 95% van de inwoners van wie een zorgwekkend signaal binnenkomt is door een professional effectief contact gelegd.	5.2.2.1	Definiëring effectieve aanpak voor zorgmijders	De Weger	●
5.2	Inwoners die geen hulp vragen en niet zelfredzaam zijn (zorgmijders), doen naar vermogen mee.	5.2.2	Met 95% van de inwoners van wie een zorgwekkend signaal binnenkomt is door een professional effectief contact gelegd.	5.2.2.2	De aanpak en expertise van "erop af" maakt onderdeel uit van casemanagement en sociaal werk in de wijk	De Weger	●
5.2	Inwoners die geen hulp vragen en niet zelfredzaam zijn (zorgmijders), doen naar vermogen mee.	5.2.2	Met 95% van de inwoners van wie een zorgwekkend signaal binnenkomt is door een professional effectief contact gelegd.	5.2.2.3	Ambtenaren zijn in de wijken en buurten aanwezig en zijn in gesprek met inwoners.	De Weger	●
5.2	Inwoners die geen hulp vragen en niet zelfredzaam zijn (zorgmijders), doen naar vermogen mee.	5.2.2	Met 95% van de inwoners van wie een zorgwekkend signaal binnenkomt is door een professional effectief contact gelegd.	5.2.2.4	Uitvoeren plan van aanpak 'personen met verward gedrag'.	De Weger	●
5.2	Inwoners die geen hulp vragen en niet zelfredzaam zijn (zorgmijders), doen naar vermogen mee.	5.2.2	Met 95% van de inwoners van wie een zorgwekkend signaal binnenkomt is door een professional effectief contact gelegd.	5.2.2.5	Zorgmeldingen worden volgens de normen opgepakt.	De Weger	●
5.2	Inwoners die geen hulp vragen en niet zelfredzaam zijn (zorgmijders), doen naar vermogen mee.	5.2.2	Met 95% van de inwoners van wie een zorgwekkend signaal binnenkomt is door een professional effectief contact gelegd.	5.2.2.6	Gezamenlijke casusbesprekingen tussen professionals op grensvlak zorg en veiligheid (signaleringsoverleg).	De Weger	●
5.3	We zorgen met strategische partners aan meer kwaliteit en meer lokaal georiënteerde zorg voor onze inwoners, binnen de budgettaire kaders van de gemeente (koppeling met jeugd en participatie).	5.3.1	Het percentage inwoners dat zegt dat de kwaliteit van ondersteuning goed is, stijgt minimaal naar 90% in 2019 (2017 88%).	5.3.1.1	Accountmanagement doorontwikkelen.	De Weger	●
5.3	We zorgen met strategische partners aan meer kwaliteit en meer lokaal georiënteerde zorg voor onze inwoners, binnen de budgettaire kaders van de gemeente (koppeling met jeugd en participatie).	5.3.1	Het percentage inwoners dat zegt dat de kwaliteit van ondersteuning goed is, stijgt minimaal naar 90% in 2019 (2017 88%).	5.3.1.2	Visie op inkoop 2020 vastgesteld (project inkoop).	De Weger	●
5.3	We zorgen met strategische partners aan meer kwaliteit en meer lokaal georiënteerde zorg voor onze inwoners, binnen de budgettaire kaders van de gemeente (koppeling met jeugd en participatie).	5.3.1	Het percentage inwoners dat zegt dat de kwaliteit van ondersteuning goed is, stijgt minimaal naar 90% in 2019 (2017 88%).	5.3.1.3	Activiteiten Wmo-werkgroep UW.	De Weger	●
5.3	We zorgen met strategische partners aan meer kwaliteit en meer lokaal georiënteerde zorg voor onze inwoners, binnen de budgettaire kaders van de gemeente (koppeling met jeugd en participatie).	5.3.1	Het percentage inwoners dat zegt dat de kwaliteit van ondersteuning goed is, stijgt minimaal naar 90% in 2019 (2017 88%).	5.3.1.4	Outcome prestaties volgen.	De Weger	●
5.3	We zorgen met strategische partners aan meer kwaliteit en meer lokaal georiënteerde zorg voor onze inwoners, binnen de	5.3.1	Het percentage inwoners dat zegt dat de kwaliteit van ondersteuning goed is, stijgt minimaal naar 90% in 2019 (2017 88%).	5.3.1.5	Kwaliteitsmetingen Wmo aanbieders.	De Weger	●

	Maatschappelijk effect		Resultaat		Inspanning	Pfh	Resultaat
	budgettaire kaders van de gemeente (koppeling met jeugd en participatie).						
5.3	We zorgen met strategische partners aan meer kwaliteit en meer lokaal georiënteerde zorg voor onze inwoners, binnen de budgettaire kaders van de gemeente (koppeling met jeugd en participatie).	5.3.1	Het percentage inwoners dat zegt dat de kwaliteit van ondersteuning goed is, stijgt minimaal naar 90% in 2019 (2017 88%).	5.3.1.6	Onderzoek naar redenen waarom inwoners ontevreden zijn over de kwaliteit.	De Weger	●
5.3	We zorgen met strategische partners aan meer kwaliteit en meer lokaal georiënteerde zorg voor onze inwoners, binnen de budgettaire kaders van de gemeente (koppeling met jeugd en participatie).	5.3.2	De kosten voor Wmo-maatwerkvoorzieningen stijgen in 2019 niet t.o.v. 2018	5.3.2.1	Contractmanagement UW doorontwikkelen.	De Weger	●
5.3	We zorgen met strategische partners aan meer kwaliteit en meer lokaal georiënteerde zorg voor onze inwoners, binnen de budgettaire kaders van de gemeente (koppeling met jeugd en participatie).	5.3.2	De kosten voor Wmo-maatwerkvoorzieningen stijgen in 2019 niet t.o.v. 2018	5.3.2.2	Sturing op aanbieders Wmo.	De Weger	●
5.3	We zorgen met strategische partners aan meer kwaliteit en meer lokaal georiënteerde zorg voor onze inwoners, binnen de budgettaire kaders van de gemeente (koppeling met jeugd en participatie).	5.3.2	De kosten voor Wmo-maatwerkvoorzieningen stijgen in 2019 niet t.o.v. 2018	5.3.2.3	Eigenbijdrageregeling en PGB-tarieven nader beoordelen.	De Weger	●
5.3	We zorgen met strategische partners aan meer kwaliteit en meer lokaal georiënteerde zorg voor onze inwoners, binnen de budgettaire kaders van de gemeente (koppeling met jeugd en participatie).	5.3.2	De kosten voor Wmo-maatwerkvoorzieningen stijgen in 2019 niet t.o.v. 2018	5.3.2.4	Tarieven d.m.v. inkoopproces 2020 juist in de markt zetten (project inkoop).	De Weger	●
5.3	We zorgen met strategische partners aan meer kwaliteit en meer lokaal georiënteerde zorg voor onze inwoners, binnen de budgettaire kaders van de gemeente (koppeling met jeugd en participatie).	5.3.3	Het percentage beschikkingen waarbij sprake is van een arrangement tussen informele en formele zorg stijgt in 2020 ten opzichte van 2019.	5.3.3.1	Nulmeting uitvoeren.	De Weger	●
5.3	We zorgen met strategische partners aan meer kwaliteit en meer lokaal georiënteerde zorg voor onze inwoners, binnen de budgettaire kaders van de gemeente (koppeling met jeugd en participatie).	5.3.3	Het percentage beschikkingen waarbij sprake is van een arrangement tussen informele en formele zorg stijgt in 2020 ten opzichte van 2019.	5.3.3.2	Meetinstrument ontwikkelen.	De Weger	●
5.3	We zorgen met strategische partners aan meer kwaliteit en meer lokaal georiënteerde zorg voor onze inwoners, binnen de budgettaire kaders van de gemeente (koppeling met jeugd en participatie).	5.3.3	Het percentage beschikkingen waarbij sprake is van een arrangement tussen informele en formele zorg stijgt in 2020 ten opzichte van 2019.	5.3.3.3	Casemanagement invoeren (project toegang).	De Weger	●
5.3	We zorgen met strategische partners aan meer kwaliteit en meer lokaal georiënteerde zorg voor onze inwoners, binnen de budgettaire kaders van de gemeente (koppeling met jeugd en participatie).	5.3.3	Het percentage beschikkingen waarbij sprake is van een arrangement tussen informele en formele zorg stijgt in 2020 ten opzichte van 2019.	5.3.3.4	Verbindingen leggen tussen formele en informele zorg door lokaal accountmanagement.	De Weger	●

	Maatschappelijk effect		Resultaat		Inspanning	Pfh	Resultaat
5.3	We zorgen met strategische partners aan meer kwaliteit en meer lokaal georiënteerde zorg voor onze inwoners, binnen de budgettaire kaders van de gemeente (koppeling met jeugd en participatie).	5.3.3	Het percentage beschikkingen waarbij sprake is van een arrangement tussen informele en formele zorg stijgt in 2020 ten opzichte van 2019.	5.3.3.5	Met een aantal strategische partners gesprekken voeren over passend en Woerdens georiënteerd aanbod.	De Weger	●
5.3	We zorgen met strategische partners aan meer kwaliteit en meer lokaal georiënteerde zorg voor onze inwoners, binnen de budgettaire kaders van de gemeente (koppeling met jeugd en participatie).	5.3.4	Het percentage beschikkingen dat met inzet van strategische partners (gecontracteerde Wmo aanbieders) wordt afgegeven stijgt ten opzichte van 2018 (tegenover PGB [209 indicaties PGB Wmo en 233 indicaties PGB Jeugd in 2017]).	5.3.4.1	Werkinstructie voor consultants.	De Weger	●
5.3	We zorgen met strategische partners aan meer kwaliteit en meer lokaal georiënteerde zorg voor onze inwoners, binnen de budgettaire kaders van de gemeente (koppeling met jeugd en participatie).	5.3.4	Het percentage beschikkingen dat met inzet van strategische partners (gecontracteerde Wmo aanbieders) wordt afgegeven stijgt ten opzichte van 2018 (tegenover PGB [209 indicaties PGB Wmo en 233 indicaties PGB Jeugd in 2017]).	5.3.4.2	Accountmanagement doorontwikkelen.	De Weger	●
5.3	We zorgen met strategische partners aan meer kwaliteit en meer lokaal georiënteerde zorg voor onze inwoners, binnen de budgettaire kaders van de gemeente (koppeling met jeugd en participatie).	5.3.4	Het percentage beschikkingen dat met inzet van strategische partners (gecontracteerde Wmo aanbieders) wordt afgegeven stijgt ten opzichte van 2018 (tegenover PGB [209 indicaties PGB Wmo en 233 indicaties PGB Jeugd in 2017]).	5.3.4.3	Woerdense en regionale voortgangsgesprekken met Wmo aanbieders	De Weger	●
5.3	We zorgen met strategische partners aan meer kwaliteit en meer lokaal georiënteerde zorg voor onze inwoners, binnen de budgettaire kaders van de gemeente (koppeling met jeugd en participatie).	5.3.4	Het percentage beschikkingen dat met inzet van strategische partners (gecontracteerde Wmo aanbieders) wordt afgegeven stijgt ten opzichte van 2018 (tegenover PGB [209 indicaties PGB Wmo en 233 indicaties PGB Jeugd in 2017]).	5.3.4.4	Visie op inkoop 2020 vastgesteld (richting samenwerken met strategische partners).	De Weger	●
5.3	We zorgen met strategische partners aan meer kwaliteit en meer lokaal georiënteerde zorg voor onze inwoners, binnen de budgettaire kaders van de gemeente (koppeling met jeugd en participatie).	5.3.4	Het percentage beschikkingen dat met inzet van strategische partners (gecontracteerde Wmo aanbieders) wordt afgegeven stijgt ten opzichte van 2018 (tegenover PGB [209 indicaties PGB Wmo en 233 indicaties PGB Jeugd in 2017]).	5.3.4.5	Kwaliteitsmetingen Wmo aanbieders.	De Weger	●
5.4	We trekken samen op met en stimuleren zorgaanbieders die hun financiering buiten de gemeente om verkrijgen (ZVW, WLZ, onderwijswet), zodat we met elkaar de bovenstaande maatschappelijke effecten bereiken en inwoners effectief en efficiënt kunnen ondersteunen.	5.4.1	De huisartsenzorg in Woerden is uitgebreid tot na kantooruren (bij voorkeur van 17 tot 22 uur, ook in het weekend); ook medicijnverstrekking is geregeld in die tijden.	5.4.1.1	Stimuleren dat bestaande of nieuwe partijen huisartsenzorg gaan bieden na kantooruren en onderzoeken of uitbreiding van medicijnverstrekking tot in de nacht haalbaar is.	Noorthoek	●
5.4	We trekken samen op met en stimuleren zorgaanbieders die hun financiering buiten de gemeente om verkrijgen (ZVW, WLZ, onderwijswet), zodat we met elkaar de bovenstaande maatschappelijke effecten bereiken en inwoners effectief en efficiënt kunnen ondersteunen.	5.4.2	Het aantal huisartspraktijken dat werkt met Welzijn op Recept en/ of Bewegen op Recept is uitgebreid van 2 naar 4 praktijken in 2019.	5.4.2.1	Zie ook opgave Gezondheid en Bewegen.	Noorthoek	●

	Maatschappelijk effect		Resultaat		Inspanning	Pfh	Resultaat
5.4	We trekken samen op met en stimuleren zorgaanbieders die hun financiering buiten de gemeente om verkrijgen (ZVW, WLZ, onderwijswet), zodat we met elkaar de bovenstaande maatschappelijke effecten bereiken en inwoners effectief en efficiënt kunnen ondersteunen.	5.4.3	Er is wederzijds afstemming, begrip en invloed tussen partners uit de medische eerste en tweede lijn, het welzijns- en vrijwilligerswerk en de gemeente.	5.4.3.1	Netwerkrelaties met relevante partijen onderhouden en wederzijdse ontwikkelingen volgen (1 ^o /2 ^o -lijnszorg/huisartsen) bespreken wat er nodig is om elkaar van diens te kunnen zijn/ werkbezoeken over en weer.	Noorthoek	●
5.4	We trekken samen op met en stimuleren zorgaanbieders die hun financiering buiten de gemeente om verkrijgen (ZVW, WLZ, onderwijswet), zodat we met elkaar de bovenstaande maatschappelijke effecten bereiken en inwoners effectief en efficiënt kunnen ondersteunen.	5.4.3	Er is wederzijds afstemming, begrip en invloed tussen partners uit de medische eerste en tweede lijn, het welzijns- en vrijwilligerswerk en de gemeente.	5.4.3.2	Verkennd overleg in de regio (U10) met zorgverzekeraars over gezamenlijke projecten op 1 ^e - en 2 ^e -lijnsvoorzieningen, op preventie en vanuit de verbinding tussen het medisch en sociaal domein.	Noorthoek en De Weger	●
5.4	We trekken samen op met en stimuleren zorgaanbieders die hun financiering buiten de gemeente om verkrijgen (ZVW, WLZ, onderwijswet), zodat we met elkaar de bovenstaande maatschappelijke effecten bereiken en inwoners effectief en efficiënt kunnen ondersteunen.	5.4.4	GGZ behandeling (zvw) en begeleiding vanuit de Wmo sluiten op elkaar aan om inwoners zo goed mogelijk te helpen.	5.4.4.1	Uitvoeren plan van aanpak 'personen met verward gedrag'.	De Weger	●
6. Woerdense inwoners werken of participeren overeenkomstig hun ambities en vermogen en hebben voldoende middelen om in hun eigen levensonderhoud te voorzien.							
6.1	Schooluitval, jeugdwerkloosheid en/of langdurige inactiviteit onder jongeren (16-27) met multi-problematiek wordt voorkomen en neemt af.	6.1.1	Jongeren in een kwetsbare positie worden in JOW d.m.v. een integrale en sluitende aanpak ondersteund naar een passend traject. Beoogd resultaat in 2019 is: - minimaal 20 jongeren plaatsen op een baan of op opleiding, waarbij we realiseren dat 70% na 3 maanden nog in het onderwijs zit en/of een baan heeft. Dit kunnen jongeren zijn die al zijn uitgevallen of de zogenaamde niet-uitkeringsgerechtigden. - Over 2019 de nieuwe vsv in het MBO onder de 4,5% te brengen - De instroom in de uitkering van jongeren (18-26) in 2019 gemiddeld over een jaar onder de 14.	6.1.1.1	We realiseren in 2019 casemanagers die specifiek zijn gericht op het ondersteunen van deze jongeren en bieden passende ondersteuning op meerdere leefdomeinen (onderwijs, wonen, zorg, werk etc.), waarbij de nadruk ligt op maatwerk en preventie. De casemanager vormt de schakel tussen (professionele) betrokken partijen en coacht en begeleidt de jongere. Deze inspanning staat in verbinding met de grotere overgang naar casemanagement, dat nog gerealiseerd moet worden.	Becht	●
6.1	Schooluitval, jeugdwerkloosheid en/of langdurige inactiviteit onder jongeren (16-27) met multi-problematiek wordt voorkomen en neemt af.	6.1.1	Jongeren in een kwetsbare positie worden in JOW d.m.v. een integrale en sluitende aanpak ondersteund naar een passend traject. Beoogd resultaat in 2019 is: - minimaal 20 jongeren plaatsen op een baan of op opleiding, waarbij we realiseren dat 70% na 3 maanden nog in het onderwijs zit en/of een baan heeft. Dit kunnen jongeren zijn die al zijn uitgevallen of de zogenaamde niet-uitkeringsgerechtigden. - Over 2019 de nieuwe vsv in het MBO onder de 4,5% te brengen - De instroom in de uitkering van jongeren (18-	6.1.1.2	We passen een er-op-af aanpak toe om meer 'onzichtbare' jongeren te bereiken en te ondersteunen richting onderwijs/zorg/werk. We ontwikkelen i.s.m. jongeren (gebruikers) een aanpak om zelfaanmelding te stimuleren. Dit in verbinding met themateam Groei, Ontwikkeling en Leren.	Becht	●

	Maatschappelijk effect		Resultaat		Inspanning	Pfh	Resultaat
			26) in 2019 gemiddeld over een jaar onder de 14.				
6.1	Schooluitval, jeugdwerkloosheid en/of langdurige inactiviteit onder jongeren (16-27) met multi-problematiek wordt voorkomen en neemt af.	6.1.1	Jongeren in een kwetsbare positie worden in JOW d.m.v. een integrale en sluitende aanpak ondersteund naar een passend traject. Beoogd resultaat in 2019 is: - minimaal 20 jongeren plaatsen op een baan of op opleiding, waarbij we realiseren dat 70% na 3 maanden nog in het onderwijs zit en/of een baan heeft. Dit kunnen jongeren zijn die al zijn uitgevallen of de zogenaamde niet-uitkeringsgerechtigden. - Over 2019 de nieuwe vsv in het MBO onder de 4,5% te brengen - De instroom in de uitkering van jongeren (18-26) in 2019 gemiddeld over een jaar onder de 14.	6.1.1.3	We initiëren, versterken en faciliteren samenwerking tussen partijen die te maken hebben met de (arbeids)toeleiding van jongeren in een kwetsbare positie.	Becht	●
6.1	Schooluitval, jeugdwerkloosheid en/of langdurige inactiviteit onder jongeren (16-27) met multi-problematiek wordt voorkomen en neemt af.	6.1.1	Jongeren in een kwetsbare positie worden in JOW d.m.v. een integrale en sluitende aanpak ondersteund naar een passend traject. Beoogd resultaat in 2019 is: - minimaal 20 jongeren plaatsen op een baan of op opleiding, waarbij we realiseren dat 70% na 3 maanden nog in het onderwijs zit en/of een baan heeft. Dit kunnen jongeren zijn die al zijn uitgevallen of de zogenaamde niet-uitkeringsgerechtigden. - Over 2019 de nieuwe vsv in het MBO onder de 4,5% te brengen - De instroom in de uitkering van jongeren (18-26) in 2019 gemiddeld over een jaar onder de 14.	6.1.1.4	Het in beeld brengen van de jongeren in een kwetsbare positie uit JOW! door te analyseren in hoeverre jongeren in het onderwijs zitten, werk of een uitkering hebben of zorg ontvangen.	Becht	●
6.1	Schooluitval, jeugdwerkloosheid en/of langdurige inactiviteit onder jongeren (16-27) met multi-problematiek wordt voorkomen en neemt af.	6.1.1	Jongeren in een kwetsbare positie worden in JOW d.m.v. een integrale en sluitende aanpak ondersteund naar een passend traject. Beoogd resultaat in 2019 is: - minimaal 20 jongeren plaatsen op een baan of op opleiding, waarbij we realiseren dat 70% na 3 maanden nog in het onderwijs zit en/of een baan heeft. Dit kunnen jongeren zijn die al zijn uitgevallen of de zogenaamde niet-uitkeringsgerechtigden. - Over 2019 de nieuwe vsv in het MBO onder de 4,5% te brengen - De instroom in de uitkering van jongeren (18-26) in 2019 gemiddeld over een jaar onder de 14.	6.1.1.5	Monitoren en eventueel (bij)sturen van onze uitvoerende partijen, zoals RBL/RMC en Ferm Werk, op basis van onder andere (het schrijven van) de kwartaal- en jaarverslagen, signalen van andere partijen en gesprekken. Op basis van deze gegevens de bestuurders adviseren.	Becht	●
6.2	Meer Woerdense inwoners voorzien in de eigen levensbehoefte door betaald werk.	6.2.1	Het aantal uitkeringen levensonderhoud bedraagt gemiddeld over 2019 maximaal 590. (Stand 1 jan. 2018: 600)	6.2.1.1	Voor 2019 worden met Ferm Werk concrete resultaatafspraken gemaakt. De prestaties van Ferm Werk worden gemonitord; indien nodig worden	Becht	●

	Maatschappelijk effect		Resultaat		Inspanning	Pfh	Resultaat
					aanvullende activiteiten met Ferm Werk overeengekomen.		
6.2	Meer Woerdense inwoners voorzien in de eigen levensbehoefte door betaald werk.	6.2.2	In 2019 wordt een percentage uitstroom (uit de uitkering) naar betaald werk van 20% (t.o.v. het bestand op 1 jan 2018) gerealiseerd. Speciale aandacht gaat uit mensen met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt.	6.2.2.1	In samenwerking met maatschappelijke partners waaronder Ferm Werk en het bedrijfsleven ontwikkelen we, indien nodig, (aanvullende) voorzieningen/producten voor bijvoorbeeld statushouders en (jong)volwassenen met een arbeidsbeperking. We monitoren en sturen onze maatschappelijke partners (bij), zoals Ferm Werk, bij op basis van onder andere de kwartaal- en jaarverslagen, signalen van andere partijen en gesprekken. Op basis van deze gegevens adviseren we onze bestuurders.	Becht	●
6.3	Woerdense werkgevers dragen bij aan en worden gefaciliteerd bij het bieden van kansen aan inwoners met een grotere afstand tot betaald werk. Inwoners uit het doelgroepenregister maken gebruik van deze mogelijkheden.	6.3.1	In 2019 worden gemiddeld over het jaar 53 fte aan garantiebanen, 11 fte aan beschutte werkplekken en 22 fte aan detachingsbanen gerealiseerd. (aantallen bedroegen over 2017 gemiddeld 13,8; 0,1 en 9,3)	6.3.1.1	We krijgen zicht op de inwoners die zijn opgenomen in het doelgroepenregister en bieden aan hen die dat willen maatwerk ondersteuning (ontwikkeling basis werknemersvaardigheden en vakmatige vaardigheden).	Becht	●
6.3	Woerdense werkgevers dragen bij aan en worden gefaciliteerd bij het bieden van kansen aan inwoners met een grotere afstand tot betaald werk. Inwoners uit het doelgroepenregister maken gebruik van deze mogelijkheden.	6.3.2	Over 2019 worden minimaal 5 bedrijven (waaronder de gemeente) geadviseerd over hoe zij een meer inclusieve inrichting van hun arbeidsorganisatie kunnen bewerkstelligen (o.a. d.m.v. jobcarving en functiecreatie). Over 2019 neemt daardoor het aantal stageplekken, werkervaringsplaatsen, BBL-plekken en/of garantiebanen voor mensen met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt toe.	6.3.2.1	We doen op dit terrein kennis op, schrijven een projectplan rondom de inclusieve werkvloer om het resultaat te behalen. We regisseren, verbinden en faciliteren activiteiten van partners die zich bezighouden met re-integratie in samenwerking met Ferm Werk. Uitgangspunt zijn het ontzorgen van de werkgever en het creëren van passende banen voor mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt.	Becht	●
6.3	Woerdense werkgevers dragen bij aan en worden gefaciliteerd bij het bieden van kansen aan inwoners met een grotere afstand tot betaald werk. Inwoners uit het doelgroepenregister maken gebruik van deze mogelijkheden.	6.3.2	Over 2019 worden minimaal 5 bedrijven (waaronder de gemeente) geadviseerd over hoe zij een meer inclusieve inrichting van hun arbeidsorganisatie kunnen bewerkstelligen (o.a. d.m.v. jobcarving en functiecreatie). Over 2019 neemt daardoor het aantal stageplekken, werkervaringsplaatsen, BBL-plekken en/of garantiebanen voor mensen met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt toe.	6.3.2.2	In samenwerking met EZ worden initiatieven om bedrijven in tekortsectoren te ondersteunen vacatures in te vullen ook gericht op inwoners met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt. We initiëren, versterken en faciliteren samenwerking tussen het beroepsonderwijs, overheid en het lokale bedrijfsleven	Becht	●
6.4	Woerdense inwoners met een uitkering LO participeren in de samenleving/maatschappij.	6.4.1	De inwoners met een uitkering LO waarvan Ferm Werk verwacht dat zij binnen twee jaar niet naar betaald werk kunnen worden begeleid, worden indien gewenst ondersteund ter bevordering van hun participatie.	6.4.1.1	We ondersteunen Ferm Werk bij het registreren van relevante gegevens van deze inwoners en zorgen ervoor dat deze gedeeld/ uitgewisseld kunnen worden met WoerdenWijzer.	Becht	●
6.4	Woerdense inwoners met een uitkering LO participeren in de samenleving/maatschappij.	6.4.1	De inwoners met een uitkering LO waarvan Ferm Werk verwacht dat zij binnen twee jaar niet naar betaald werk kunnen worden begeleid, worden indien gewenst ondersteund ter bevordering van hun participatie.	6.4.1.2	We bieden onze consulenten (Ferm Werk en Woerden Wijzer) (gezamenlijke) trainingen op het gebied van het helpen van mensen met een verstandelijke en/of psychische beperking.	Becht	●
6.4	Woerdense inwoners met een uitkering LO participeren in de samenleving/maatschappij.	6.4.1	De inwoners met een uitkering LO waarvan Ferm Werk verwacht dat zij binnen twee jaar niet naar betaald werk kunnen worden	6.4.1.3	We versterken de samenwerking tussen consulenten WoerdenWijzer en consulenten Ferm Werk. Dit heeft ook als doel dat de kennis van de consulenten over de instrumenten die kunnen worden ingezet ter	Becht/ de Weger	●

	Maatschappelijk effect		Resultaat		Inspanning	Pfh	Resultaat
			begeleid, worden indien gewenst ondersteund ter bevordering van hun participatie.		bevordering van sociale, maatschappelijke en economische participatie en de bijbehorende partijen en kosten wordt uitgebreid.		
6.4	Woerdense inwoners met een uitkering LO participeren in de samenleving/maatschappij.	6.4.1	De inwoners met een uitkering LO waarvan Ferm Werk verwacht dat zij binnen twee jaar niet naar betaald werk kunnen worden begeleid, worden indien gewenst ondersteund ter bevordering van hun participatie.	6.4.1.4	We ontwikkelen een methodiek en werkwijze t.a.v. de ondersteuning van inwoners met een grote afstand tot betaald werk; de methodiek gaat uit van één toegang en een integrale benadering waarbij meerdere partijen betrokken kunnen zijn.	Becht	●
6.4	Woerdense inwoners met een uitkering LO participeren in de samenleving/maatschappij.	6.4.1	De inwoners met een uitkering LO waarvan Ferm Werk verwacht dat zij binnen twee jaar niet naar betaald werk kunnen worden begeleid, worden indien gewenst ondersteund ter bevordering van hun participatie.	6.4.1.5	Ten behoeve van de uitvoering inventariseren en/of ontwikkelen we een set aan instrumenten die kunnen worden ingezet ter bevordering van sociale activering, basis werknemersvaardigheden en vakvaardigheden.	Becht	●
6.4	Woerdense inwoners met een uitkering LO participeren in de samenleving/maatschappij.	6.4.1	De inwoners met een uitkering LO waarvan Ferm Werk verwacht dat zij binnen twee jaar niet naar betaald werk kunnen worden begeleid, worden indien gewenst ondersteund ter bevordering van hun participatie.	6.4.1.6	We inventariseren, verbinden en faciliteren (bijv. d.m.v. financiële afspraken met aanbieders) de maatschappelijke partners, instrumenten en arrangementen die zich bezighouden met participatie. Met onze partners en externe partijen gaan we in overleg over het ontwikkelen van (alternatieve) instrumenten en arrangementen.	Becht	●
6.5	Zo min mogelijk inwoners van Woerden hebben problematische schulden.	6.5.1	Het aantal huishoudens met problematische schulden neemt af.	6.5.1.1	We ontwikkelen een outreachende aanpak om deze huishoudens te bereiken en ondersteuning aan te bieden. Dat doen we in samenwerking met maatschappelijke partners. Vroegsignalering krijgt hierbij extra aandacht.	De Weger	●
6.5	Zo min mogelijk inwoners van Woerden hebben problematische schulden.	6.5.2	Er zijn effectieve voorzieningen gericht op preventie schuldenproblematiek.	6.5.2.1	Het Preventieplan 2017 wordt herzien, geactualiseerd en uitgevoerd.	De Weger	●
6.5	Zo min mogelijk inwoners van Woerden hebben problematische schulden.	6.5.2	Er zijn effectieve voorzieningen gericht op preventie schuldenproblematiek.	6.5.2.1	De gemeente weet met de hulp van maatschappelijke partners welke huishoudens in Woerden problematische schulden hebben of dreigen deze te krijgen.	De Weger	●
6.5	Zo min mogelijk inwoners van Woerden hebben problematische schulden.	6.5.3	Uitval in het aanmeldproces SHV en tijdens de SHV is in 2019 niet hoger dan in 2018.	6.5.3.1	De motiverende gesprekstechniek is onderdeel van de werkwijze van het sociaal werken in de wijk (casemanagement).	De Weger	●
6.6	Zo min mogelijk inwoners van Woerden leven in armoede	6.6.1	Inwoners en ketenpartners/ maatschappelijke partners zijn bekend met de voorzieningen die er zijn om inwoners laagdrempelig te ondersteunen bij het voeren van een gezonde financiële huishouding.	6.6.1.1	We ontwikkelen communicatie-activiteiten gericht op alle inwoners van Woerden en op risicogroepen. Daarbij wordt aandacht gegeven aan risicovolle 'life events'.	Becht	●
6.6	Zo min mogelijk inwoners van Woerden leven in armoede	6.6.2	Het gebruik van inkomensondersteunende regelingen door de doelgroep neemt toe t.o.v. 2018 van 60% naar 62%.	6.6.2.1	Ontwikkelen en uitvoeren van communicatie-activiteiten gericht op het vergroten van de bekendheid met inkomensondersteunende regelingen bij inwoners en maatschappelijke partners.	Becht	●
6.6	Zo min mogelijk inwoners van Woerden leven in armoede	6.6.3	Implementatie gekanteld armoedebeleid en maatwerkfonds. Indien nodig vindt financiële ondersteuning plaats vanuit een maatwerkfonds.	6.6.3.1	Financiële ondersteuning van huishoudens met een laag inkomen vindt plaats o.b.v. de behoeften van de inwoners (vraaggestuurd).	Becht	●

	Maatschappelijk effect		Resultaat		Inspanning	Pfh	Resultaat
7. Voor inwoners met een ondersteuningsvraag is er een geschikte woning of (beschermde) woonvorm. Zie voor verdere uitwerking van het wonen (zonder zorg) ook programma 6.							
7.1	Woerdenaren die vanuit een zorginstelling of crisissituatie een zelfstandige woning nodig hebben en hier niet zelf in kunnen voorzien, worden gehuisvest. Het gaat om uitstroom uit beschermd wonen en maatschappelijke opvang en crisissituaties (dreigend dakloos, onveilige thuissituatie).	7.1.1	Inwoners hoeven na directe bemiddeling niet langer dan 3 tot 6 maanden op een woning te wachten.	7.1.1.1	Monitoren van afspraken die rondom directe bemiddeling zijn gemaakt (aantal woningen, termijn tussen aanvraag en toewijzing, proces en samenwerking).	De Weger	●
7.1	Woerdenaren die vanuit een zorginstelling of crisissituatie een zelfstandige woning nodig hebben en hier niet zelf in kunnen voorzien, worden gehuisvest. Het gaat om uitstroom uit beschermd wonen en maatschappelijke opvang en crisissituaties (dreigend dakloos, onveilige thuissituatie).	7.1.1	Inwoners hoeven na directe bemiddeling niet langer dan 3 tot 6 maanden op een woning te wachten.	7.1.1.2	Monitoren of er voldoende woningen, studio's en kamers beschikbaar zijn om huisvesting mogelijk te maken en jaarlijks bijstellen als dat nodig is. (bouwopgave woningen, studio's en kamers ook bij programma 6 ruimtelijk beleid en projecten/wonen).	De Weger	●
7.1	Woerdenaren die vanuit een zorginstelling of crisissituatie een zelfstandige woning nodig hebben en hier niet zelf in kunnen voorzien, worden gehuisvest. Het gaat om uitstroom uit beschermd wonen en maatschappelijke opvang en crisissituaties (dreigend dakloos, onveilige thuissituatie).	7.1.1	Inwoners hoeven na directe bemiddeling niet langer dan 3 tot 6 maanden op een woning te wachten.	7.1.1.3	Er zijn afspraken met projectontwikkelaars en woningcorporaties vastgelegd. De nieuwbouwproductie wordt verder aangejaagd met als doel 200 tot 300 woningen per jaar waarvan 40 tot 60 sociale huurwoningen per jaar. (Zie ook programma 6 ruimtelijk beleid en projecten/wonen).	De Weger	●
7.2	Inwoners die niet (volledig) zelfstandig kunnen of willen wonen, kunnen terecht in een geschikte woonvorm.	7.2.1	Studio's/kamers voor jongeren. Woningen/ woonvorm/cluster voor GGZ. Overige woonvormen, wat zich aandient.	7.2.1.1	'Kaders' schetsen om nieuwe initiatieven te kunnen beoordelen. En als ze binnenkomen, doen we er iets mee.	De Weger	●
7.2	Inwoners die niet (volledig) zelfstandig kunnen of willen wonen, kunnen terecht in een geschikte woonvorm.	7.2.1	Studio's/kamers voor jongeren. Woningen/ woonvorm/cluster voor GGZ. Overige woonvormen, wat zich aandient.	7.2.1.2	Actief op zoek naar initiatiefnemers voor realisatie van woonvormen voor: - jongeren tot 23 jaar - inwoners die uitstromen uit GGZ/BW/MO - Tussenvoorziening voor ex-gedetineerden die (nog) niet zelfstandig kunnen wonen.	De Weger	●
7.3	Inwoners met behoefte aan beschermd wonen, hebben ook een plek.	7.3.1	Meer verspreid beschermd wonen, (aantal uit rapport, spreiden over aantal jaren). En wie/samenwerking enz.	7.3.1.1	We gaan in gesprek met aanbieders over het realiseren van voldoende plekken: - intramurale plekken - crisisbedden - time-out plekken	De Weger	●
7.3	Inwoners met behoefte aan beschermd wonen, hebben ook een plek.	7.3.1	Er zijn voorzieningen die het wonen voor mensen met psychische kwetsbaarheid mogelijk te maken (welzijn, zorg, veiligheid, etc.).	7.3.1.2	In het lokaal plan rondom beschermd wonen en psychische kwetsbaarheid schetsen we wat er precies nodig is. Dit gaan we uitvoeren en monitoren.	De Weger	●

	Maatschappelijk effect		Resultaat		Inspanning	Pfh	Resultaat
8. Bij inwoners die door omstandigheden dan wel een verstandelijke of psychische beperking dakloos dreigen te worden, wordt actief en outreachend toegewerkt naar het voorkomen van huisuitzetting en een integrale aanpak van alle problemen op alle leefgebieden.							
8.1	Dakloosheid wordt voorkomen.	8.1.1	Het aantal inwoners dat uit huis gezet wordt, neemt af. Woonoverlast wordt verminderd.	8.1.1.1	Meer inwoners kunnen worden geholpen door uitbreiding van capaciteit van het er-op-af team (nu nog 'pilot'). (Heeft tevens een relatie met programma 3, opgave: Maatschappelijke betrokkenheid en maatschappelijke ondersteuning.)	De Weger	●
8.1	Dakloosheid wordt voorkomen.	8.1.1	Het aantal inwoners dat uit huis gezet wordt, neemt af. Woonoverlast wordt verminderd.	8.1.1.2	Met GroenWest, politie en welzijn- en zorgpartijen wordt een convenant opgesteld waarin afspraken worden gemaakt over integrale samenwerking bij buurtbemiddeling, aanpak extreme woonoverlast, laatstekansbeleid, aanpak huurschulden, voorkomen huisuitzetting en woonhygiëne.	De Weger	●
8.2	Er is tijdelijke opvang beschikbaar voor inwoners met psychosociale problemen, om zo dakloosheid of escalatie te voorkomen.	8.2.1	Time-out plekken worden gerealiseerd.	8.2.1.1	onderzoek naar time out plekken (wat/hoeveel, waar, voor wie).	De Weger	●
9. Omgeving (van en) voor statushouders op orde							
9.1	Statushouders die naar Woerden komen beschikken over woonruimte. Dit gaat niet ten koste van wachttijden van overige Woerdenaren.	9.1.1	Voorraad sociale huurwoningen vergroten met 140 t/m 2021.	9.1.1.1	Realiseren van 25 woningen middeldure huur Jan Steenstraat voor doorstroom.	De Weger	●
9.1	Statushouders die naar Woerden komen beschikken over woonruimte. Dit gaat niet ten koste van wachttijden van overige Woerdenaren.	9.1.1	Voorraad sociale huurwoningen vergroten met 140 t/m 2021.	9.1.1.2	Realiseren van 25 woningen middeldure huur Mauritshof voor doorstroom.	De Weger	●
9.1	Statushouders die naar Woerden komen beschikken over woonruimte. Dit gaat niet ten koste van wachttijden van overige Woerdenaren.	9.1.1	Voorraad sociale huurwoningen vergroten met 140 t/m 2021.	9.1.1.3	Realiseren 100 woningen sociale huur op FNV pand locatie.	De Weger	●
9.1	Statushouders die naar Woerden komen beschikken over woonruimte. Dit gaat niet ten koste van wachttijden van overige Woerdenaren.	9.1.2	We onderzoeken en realiseren flexibele-tijdelijke huisvesting voor meerdere doelgroepen.	9.1.2.1	Onderzoeken mogelijkheden transformatie op met name Middelland.	De Weger	●
9.1	Statushouders die naar Woerden komen beschikken over woonruimte. Dit gaat niet ten koste van wachttijden van overige Woerdenaren.	9.1.3	We bieden alle statushouders < 5 jaar permanente huisvesting.	9.1.3.1	Vervolghuisvesting organiseren voor alle inwoners van de Stadspoort < 4 jaar.	De Weger	●
9.2	Statushouders hebben de in- en uitgaven in balans	9.2.1	Het aantal statushouders met schulden daalt met 10% t.o.v. 2018	9.2.1.1	We bieden alle statushouders budgettraining aan d.m.v. het Aan de slag programma in het 10-weken programma en zetten hierbij sleutelpersonen in.	De Weger	●
9.3	Statushouders hebben dezelfde kansen op (betaald) werk als andere Woerdenaren	9.3.1	< 2 jaar 60% van de statushouders betaald werk.	9.3.1.1	Alle statushouders worden < 2 weken na huisvesting opgenomen in het 10-wekenprogramma en hebben na afronding van de diagnosefase medio week 6 een passend traject	Becht	●
9.3	Statushouders hebben dezelfde kansen op (betaald) werk als andere Woerdenaren	9.3.2	50% start < 6 maanden na aankomst in Woerden op een WEP of baan.	9.3.2.1	Ferm Werk draagt zorg voor voldoende WEP intern maar bij voorkeur extern, minimaal 80	Becht	●

	Maatschappelijk effect		Resultaat		Inspanning	Pfh	Resultaat
9.4	De Woerdense werkgevers dragen verantwoordelijkheid voor de samenleving en bieden statushouders van Woerden mogelijkheden om in het eigen levensonderhoud te voorzien en een bijdrage te leveren aan de lokale economie.	9.4.1	Alle statushouders zijn maatschappelijk betrokken d.m.v. vrijwilligerswerk of sociale activering als werk/opleiding nog niet mogelijk is.	9.4.1.1	We monitoren met de ketenpartners samen hoeveel statushouders worden geplaatst op een WEB en uitstromen naar betaald werk.	Becht	●
9.4	De Woerdense werkgevers dragen verantwoordelijkheid voor de samenleving en bieden statushouders van Woerden mogelijkheden om in het eigen levensonderhoud te voorzien en een bijdrage te leveren aan de lokale economie.	9.4.1	Alle statushouders zijn maatschappelijk betrokken d.m.v. vrijwilligerswerk of sociale activering als werk/opleiding nog niet mogelijk is.	9.4.1.2	We activeren de statushouders die niet bemiddelbaar zijn naar werk.	Becht	●
9.5	60% van de statushouders haalt een startkwalificatie.	9.5.1	Alle kinderen van 2 tot 4 wordt voorschoolse educatie aangeboden.	9.5.1.1	< 1 maand lichten we alle ouders voor en we stimuleren spoedige opvang.	Becht	●
9.5	60% van de statushouders haalt een startkwalificatie.	9.5.2	Alle kinderen van 4 tot 6 gaan naar een passende onderwijsplek.	9.5.2.1	< 2 weken start een kind op school.	Becht	●
9.5	60% van de statushouders haalt een startkwalificatie.	9.5.3	Alle kinderen van 6 tot 13 jaar kunnen binnen 18 maanden starten binnen een passende onderwijsvorm.	9.5.3.1	< 2 weken start een kind tussen de 6 en 13 jaar op de eerste opvang anderstaligen.	Becht	●
9.5	60% van de statushouders haalt een startkwalificatie.	9.5.4	Alle jongeren van 12 tot 18 jaar kunnen binnen twee jaar starten binnen voor hen een passende onderwijsvorm.	9.5.4.1	< 2 weken start een jongere tussen 12 en 18 jaar op het ISK.	Becht	●
9.5	60% van de statushouders haalt een startkwalificatie.	9.5.5	Jongeren van 18 tot 27 krijgen een passende onderwijs/werkplek aangeboden.	9.5.5.1	Deze groep start binnen 2 weken na huisvesting met het 10-wekenprogramma waarin het traject wordt bepaald.	Becht	●
9.6	Statushouders kunnen zich binnen 2 jaar verstaanbaar maken in het Nederlands.	9.6.1	80% van de statushouders behaalt binnen 3 jaar het inburgeringsdiploma.	9.6.1.1	Alle statushouders ontvangen minimaal 3 dagdelen per week les.	Becht	●
9.6	Statushouders kunnen zich binnen 2 jaar verstaanbaar maken in het Nederlands.	9.6.1	80% van de statushouders behaalt binnen 3 jaar het inburgeringsdiploma.	9.6.1.2	Alle statushouders gaan een dagdeel per week naar de huiswerkbegeleiding (18+).	Becht	●
9.6	Statushouders kunnen zich binnen 2 jaar verstaanbaar maken in het Nederlands.	9.6.1	80% van de statushouders behaalt binnen 3 jaar het inburgeringsdiploma.	9.6.1.3	< 6 weken heeft de niveaubepaling inburgering plaatsgevonden.	Becht	●
9.6	Statushouders kunnen zich binnen 2 jaar verstaanbaar maken in het Nederlands.	9.6.1	80% van de statushouders behaalt binnen 3 jaar het inburgeringsdiploma.	9.6.1.4	< 4 weken kan gestart worden met inburgering.	Becht	●
9.7	Alle statushouders groeien gezond en veilig op tot zelfredzame en veerkrachtige inwoners, ongeacht afkomst, gender, inkomen, talenten of beperkingen.	9.7.1	100% van de kinderen is gevaccineerd.	9.7.1.1	100% deelname kinderen aan vaccinatieprogramma.	De Weger	●
9.7	Alle statushouders groeien gezond en veilig op tot zelfredzame en veerkrachtige inwoners, ongeacht afkomst, gender, inkomen, talenten of beperkingen.	9.7.2	Statushouders weten de weg binnen de gezondheidszorg.	9.7.2.1	Organiseren van een goede infrastructuur.	De Weger	●
9.7	Alle statushouders groeien gezond en veilig op tot zelfredzame en veerkrachtige inwoners, ongeacht afkomst, gender, inkomen, talenten of beperkingen.	9.7.3	Gezinnen zijn binnen < 4 weken bekend bij de zorgverleners.	9.7.3.1	VSGH meldt daar waar nodig ST aan bij zorgverleners.	De Weger	●

	Maatschappelijk effect		Resultaat		Inspanning	Pfh	Resultaat
9.7	Alle statushouders groeien gezond en veilig op tot zelfredzame en veerkrachtige inwoners, ongeacht afkomst, gender, inkomen, talenten of beperkingen.	9.7.4	Zorgverleners kennen de doelgroep statushouders.	9.7.4.1	Deskundigheidsbevordering professionals en vrijwilligers, inzet op laagdrempelig en cultuurintensief communiceren.	De Weger	●
9.7	Alle statushouders groeien gezond en veilig op tot zelfredzame en veerkrachtige inwoners, ongeacht afkomst, gender, inkomen, talenten of beperkingen.	9.7.4	Zorgverleners kennen de doelgroep statushouders.	9.7.4.2	Alle zorgverleners beschikken over een medisch dossier.	De Weger	●
9.7	Alle statushouders groeien gezond en veilig op tot zelfredzame en veerkrachtige inwoners, ongeacht afkomst, gender, inkomen, talenten of beperkingen.	9.7.4	Zorgverleners kennen de doelgroep statushouders.	9.7.4.3	We zetten meer in op preventie (herformuleren).	De Weger	●
9.7	Alle statushouders groeien gezond en veilig op tot zelfredzame en veerkrachtige inwoners, ongeacht afkomst, gender, inkomen, talenten of beperkingen.	9.7.4	Zorgverleners kennen de doelgroep statushouders.	9.7.4.4	Verbeteren samenwerking en werkafspraken huisartsen.	De Weger	●
9.7	Alle statushouders groeien gezond en veilig op tot zelfredzame en veerkrachtige inwoners, ongeacht afkomst, gender, inkomen, talenten of beperkingen.	9.7.4	Zorgverleners kennen de doelgroep statushouders.	9.7.4.5	Meer sleutelpersonen inzetten.	De Weger	●
9.7	Alle statushouders groeien gezond en veilig op tot zelfredzame en veerkrachtige inwoners, ongeacht afkomst, gender, inkomen, talenten of beperkingen.	9.7.5	We beschikken over voldoende kennis en expertise op het gebied van psychosociale hulpverlening.	9.7.5.1	We schakelen Kenniscentrum 40-45 in of Pharos of organiseren maatwerk.	De Weger	●
9.8	We maken optimaal gebruik van de kracht van statushouders waardoor alle statushouders in staat zijn en blijven om zelf, om met een beetje hulp, invulling te geven aan hun leven.	9.8.1	Statushouders zijn op de hoogte van maatschappelijke activiteiten.	9.8.1.1	We maken het bestaande aanbod zichtbaar via de website of flyers en WoerdenWijzer.	De Weger	●
9.8	We maken optimaal gebruik van de kracht van statushouders waardoor alle statushouders in staat zijn en blijven om zelf, om met een beetje hulp, invulling te geven aan hun leven.	9.8.2	Statushouders maken evenredig gebruik van (sport)activiteiten.	9.8.2.1	< 1 jaar activiteiten organiseren wat past bij de persoon. Aanbod van sport middels het 10-wekenprogramma.	De Weger	●
9.8	We maken optimaal gebruik van de kracht van statushouders waardoor alle statushouders in staat zijn en blijven om zelf, om met een beetje hulp, invulling te geven aan hun leven.	9.8.2	Statushouders maken evenredig gebruik van (sport)activiteiten.	9.8.2.2	We schakelen de Sportraad in om activiteiten te laten organiseren.	De Weger	●
9.8	We maken optimaal gebruik van de kracht van statushouders waardoor alle statushouders in staat zijn en blijven om zelf, om met een beetje hulp, invulling te geven aan hun leven.	9.8.3	Statushouders leren de kernen van Woerden kennen met haar voorzieningen.	9.8.3.1	We organiseren snuffelbijeenkomsten op het gebied van sport en cultuur bij de "big five".	De Weger	●
9.8	We maken optimaal gebruik van de kracht van statushouders waardoor alle statushouders in staat zijn en blijven om zelf, om met een beetje hulp, invulling te geven aan hun leven.	9.8.4	Wederkerigheid: we zetten de talenten van statushouders in.	9.8.4.1	We stimuleren het contact tussen nieuwe en oude Woerdenaren.	De Weger	●
9.8	We maken optimaal gebruik van de kracht van statushouders waardoor alle statushouders in staat zijn en blijven om zelf, om met een beetje hulp, invulling te geven aan hun leven.	9.8.4	Wederkerigheid: we zetten de talenten van statushouders in.	9.8.4.2	Digitale vaardigheden aanleren i.s.m. de bibliotheek.	De Weger	●

Programma 4

	Maatschappelijk effect		Resultaat		Inspanning	Pfh	Resultaat
1. Cultuur versterkt de vitale, aantrekkelijke levendige stad; persoonlijke ontwikkeling, zelfredzaamheid & (economische) vitaliteit							
1.1	Bibliotheek draagt in Woerden & kleine kernen bij aan de doelen in het sociaal domein (zie ook programma 3 maatschappelijke ondersteuning & betrokkenheid).	1.1.1	We brengen de basis op orde: evenwichtig regionaal financieringsarrangement bibliotheek Het Groene Hart.	1.1.1.1	Convenant regionale samenwerking Woerden, Oudewater en Montfoort.	Becht	●
1.1	Bibliotheek draagt in Woerden & kleine kernen bij aan de doelen in het sociaal domein (zie ook programma 3 maatschappelijke ondersteuning & betrokkenheid).	1.1.1	We brengen de basis op orde: evenwichtig regionaal financieringsarrangement bibliotheek Het Groene Hart.	1.1.1.2	Herijkte productbegroting met basisdienstverlening en aanvullende modules gekoppeld aan maatschappelijke doelstellingen gemeenten met rekenschap van convenant 2018 - 2021 in de regio.	Becht	●
1.1	Bibliotheek draagt in Woerden & kleine kernen bij aan de doelen in het sociaal domein (zie ook programma 3 maatschappelijke ondersteuning & betrokkenheid).	1.1.1	We brengen de basis op orde: evenwichtig regionaal financieringsarrangement bibliotheek Het Groene Hart.	1.1.1.3	Herijkte uitvoeringsovereenkomst die recht doet aan gemeentelijke doelstellingen met rekenschap van convenant 2018 - 2021 in de regio.	Becht	●
1.1	Bibliotheek draagt in Woerden & kleine kernen bij aan de doelen in het sociaal domein (zie ook programma 3 maatschappelijke ondersteuning & betrokkenheid).	1.1.2	Bibliotheek draagt bij aan verbinding van het voorveld, dicht op de leefwereld van inwoners (samenwerking met Welzijnswerk, onderwijs en partners arbeidsparticipatie).	1.1.2.1	Uitwerken synergie bibliotheek en welzijnswerk.	Becht	●
1.1	Bibliotheek draagt in Woerden & kleine kernen bij aan de doelen in het sociaal domein (zie ook programma 3 maatschappelijke ondersteuning & betrokkenheid).	1.1.2	Bibliotheek draagt bij aan verbinding van het voorveld, dicht op de leefwereld van inwoners (samenwerking met Welzijnswerk, onderwijs en partners arbeidsparticipatie).	1.1.2.2	Inventarisatie van het vraagstuk laaggeletterdheid met betrokken partners, waaronder onderwijs (zie programma 5).	Becht	●
1.2	Actualisatie cultuurvisie De Creatieve stad na 2019.	1.2.1	Participatieproces voor en door (culturele) partners, verenigingen en inwoners.	1.2.1.1	Ontwikkelprogramma met aandacht voor breedtecultuur in de wijk diversiteit, behoud van talent, kennisdeling, verbinding met onderwijs & techniek, vrije creatieve ruimtes.	Becht	●
1.3	Cultuur levert positieve bijdrage aan welbevinden van onze inwoners door in te zetten op: talentontwikkeling, 'leven lang leren' en participatie van onze opgroeiende jeugd en volwassenen; iedereen doet mee.	1.3.1	Geactualiseerde uitvoeringsovereenkomsten C5 per 1-1-2019.	1.3.1.1	Richten, prioriteren en faseren activiteiten KUVO, Klooster, Bibliotheek en CPW en amateurverenigingen.	Becht	●
1.3	Cultuur levert positieve bijdrage aan welbevinden van onze inwoners door in te zetten op: talentontwikkeling, 'leven lang leren' en participatie van onze opgroeiende jeugd en volwassenen; iedereen doet mee.	1.3.2	Verbonden opdrachtgeverschap cultuur, welzijn en jongerenwerk.	1.3.2.1	Culturele activiteiten verbinden met jongerenwerk (zie progr.3, combinatiefunctionarissen, jongerenwerk, -initiatief).	Becht	●
1.4	Cultuur maakt trots: positieve bijdrage aan identiteit van de stad.	1.4.1	Cultuur heeft een stimulerend effect op de groei van (erfgoed)toerisme en recreatie (zie ook Recreatie & Toerisme, Woerden 650 jaar).	1.4.1.1	Culturele evenementen opnemen in monitoring recreatie en toerisme.	Becht	●
1.5	Cultuur floreert: stimulans voor een levendige, vitale binnenstad en een positief vestigingsklimaat.	1.5.1	Culturele activiteiten/ evenementen zijn publiekstrekker voor de binnenstad.	1.5.1.1	Verbinden cultuurbeleid met binnenstadsvisie (zie programma EZ).	Becht	●

	Maatschappelijk effect		Resultaat		Inspanning	Pfh	Resultaat
2. Kwalitatief goede en toekomstbestendige vestigingslocaties voor bedrijven							
2.1	Bedrijventerreinen vormen functionele, aantrekkelijke en duurzame vestigingslocaties voor (Woerdense) bedrijven.	2.1.1	Vastgestelde herstructureringsplannen: Vaststellen van door het ondernemerswezen gedragen herstructureringsplannen voor de bedrijventerreinen Barwoutswaarder (Q2 2019), Nijverheidsbuurt (Q4 2018/ Q1 2019) en Nijverheidsweg (Q4 2018/ Q1 2019).	2.1.1.1	Via werksessies met ondernemers gewenste herstructureringsmaatregelen ophalen, waarna per bedrijventerrein een herinrichtingsplan, beeldkwaliteitsnotitie, financiële raming en planning wordt opgesteld. Gezamenlijk vormen deze onderdelen het herstructureringsplan.	Noorthoek	●
2.1	Bedrijventerreinen vormen functionele, aantrekkelijke en duurzame vestigingslocaties voor (Woerdense) bedrijven.	2.1.2	BIZ-vereniging oprichten: focus op duurzame maatregelen (Q2 2019).	2.1.2.1	Samen met ondernemersvereniging Ondernemend Harmelen stappen doorlopen voor een BIZ: 1. opstellen BIZ-plan incl. begroting, 2. opzetten BIZ-vereniging, 3. opstellen uitvoeringsovereenkomst en verordening, 4. uitvoeren draagvlakmeting.	Noorthoek	●
2.1	Bedrijventerreinen vormen functionele, aantrekkelijke en duurzame vestigingslocaties voor (Woerdense) bedrijven.	2.1.3	Kantorenleegstand <10 procent bruto vloeroppervlakte, te weten via BAG-systeem.	2.1.3.1	Actief contact zoeken met vastgoedeigenaren leegstaande kantoren Middelland-Zuid en verbinden aan gebruikers transformatiegebied Middelland-Noord (zie ook gebiedsontwikkeling Middelland in programma 6) of gezamenlijk zoeken naar gebruiksmogelijkheden leegstaand vastgoed.	Noorthoek	●
2.2	Bedrijven hebben de mogelijkheid om door te stromen naar een vestigingslocatie passend bij hun bedrijvigheid.	2.2.1	Gemeentelijke overeenstemming locatie(s) nieuw bedrijventerrein (Na opstart in 2018) Q1 2019).	2.2.1.1	Opstellen beoordelingscriteria en verkenningsnotitie voor locatie nieuw bedrijventerrein(Q1).	Noorthoek	●
3. Optimale gemeentelijke dienstverlening op economisch gebied							
3.1	Ondernemers en ondernemersverenigingen kennen de weg naar én in het gemeentehuis en het ambtelijk apparaat kent het lokale bedrijfsleven.	3.1.1	Uitstekende vind- en bereikbaarheid, weinig afstand tussen gemeente en ondernemers.	3.1.1.1	Minimaal 80 bedrijfsbezoeken (eventueel met collegelid) en wordt een website Woerden Business gebouwd, regelmatig aanwezig bij activiteiten van de verenigingen.	Noorthoek en Becht	●
3.1	Ondernemers en ondernemersverenigingen kennen de weg naar én in het gemeentehuis en het ambtelijk apparaat kent het lokale bedrijfsleven.	3.1.2	Verbeterd economisch klimaat. Goede afspraken voor de komende jaren die ervoor zorgen dat de activiteiten tussen ondernemers en de gemeente leiden tot een verbetering van het economisch klimaat in de gemeente te meten via ondernemerspeil.	3.1.2.1	Gemeente en Platform Ondernemersverenigingen Woerden (POVW) komen 3x/jaar bestuurlijk samen en werken gedurende het jaar in vier projectgroepen (ondernemersklimaat, werkgelegenheid, duurzaamheid, infrastructuur) aan concrete, tastbare resultaten. In Q4 2018 wordt een activiteitenlijst voor 2019 opgesteld.	Noorthoek en Becht	●
3.1	Ondernemers en ondernemersverenigingen kennen de weg naar én in het gemeentehuis en het ambtelijk apparaat kent het lokale bedrijfsleven.	3.1.3	Regionale invloed: Door de samenwerking heeft Woerden meer invloed om haar standpunten bij andere overheidsinstellingen en organisaties over het voetlicht te brengen en op te laten nemen in (beleids)doelstellingen.	3.1.3.1	Deelname aan bestuurstafels U10 en Groene Hart Werkt, samenwerking in Utrecht-West verband (thema maakindustrie) en het leveren van input voor de provinciale ruimtelijke-economische strategie. Afstemming met het POVW over positie in regionale samenwerkingsverbanden en het al dan niet aansluiten van een afvaardiging vanuit het ondernemerswezen bij bijeenkomsten.	Noorthoek en Becht	●
3.2	Het Woerdense ondernemerswezen kan bij haar activiteiten uitgaan van en bouwen op transparant gemeentelijk beleid en gemeentelijke doelstellingen op economisch gebied.	3.2.1	Economisch Actieplan 2030 (EAP 2030) gereed in Q1 2019.	3.2.1.1	Samen met het POVW wordt een nieuw economisch actieplan tot aan 2030 opgesteld. Aansluiting met Ondernemersvisie staat centraal.	Noorthoek en Becht	●

	Maatschappelijk effect		Resultaat		Inspanning	Pffh	Resultaat
4. Een vitale arbeidsmarkt: goede aansluiting onderwijs arbeidsmarkt met specifieke aandacht voor de krapsectoren techniek, zorg en bouw.							
4.1	Aansluiting tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt voor het lokale bedrijfsleven	4.1.1.	Een terugloop van het aantal onvervulbare vacatures (kansrijke beroepen), op basis van de arbeidsmarktanalyse zal het nulpunt en de mate van de terugloop bepaald worden.	4.1.1.1	In 2019 zal er een arbeidsmarktanalyse verricht worden. Aan de hand van deze analyse zal er worden bepaald welke inspanningen ingezet worden om de onvervulbare terug te dringen.	Becht	●
4.1	Aansluiting tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt voor het lokale bedrijfsleven	4.1.1.	Een terugloop van het aantal onvervulbare vacatures (kansrijke beroepen), op basis van de arbeidsmarktanalyse zal het nulpunt en de mate van de terugloop bepaald worden.	4.1.1.2	Herijking Woerden Werkt (Q1).	Becht	●
4.1	Aansluiting tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt voor het lokale bedrijfsleven	4.1.1.	Een terugloop van het aantal onvervulbare vacatures (kansrijke beroepen), op basis van de arbeidsmarktanalyse zal het nulpunt en de mate van de terugloop bepaald worden.	4.1.1.3	Het inventariseren van de lokale personeelsbehoefte en het opleidingsaanbod (Q1).	Becht	●
4.1	Aansluiting tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt voor het lokale bedrijfsleven	4.1.1.	Een terugloop van het aantal onvervulbare vacatures (kansrijke beroepen), op basis van de arbeidsmarktanalyse zal het nulpunt en de mate van de terugloop bepaald worden.	4.1.1.4	Haalbaarheidsonderzoek naar een techniefaciliteit in combinatie met het oprichten van een Satellietlab in Woerden (Q4).	Becht	●
4.1	Aansluiting tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt voor het lokale bedrijfsleven	4.1.1.	Een terugloop van het aantal onvervulbare vacatures (kansrijke beroepen), op basis van de arbeidsmarktanalyse zal het nulpunt en de mate van de terugloop bepaald worden.	4.1.1.5	Het verbinden van het Woerdense bedrijfsleven, door middel van bedrijfsbezoeken.	Becht	●
5. Een vitale binnenstad: Het op peil houden van het voorzieningenniveau voor inwoners van de gemeente en bezoekers van buitenaf.							
5.1	Een onderscheidende toekomstbestendige binnenstad: Woerdenaren en andere bezoekers maken graag gebruik van de voorzieningen en zijn bereid bestedingen te doen in de binnenstad.	5.1.1	Hoge bezoekerstrekkraft: te meten via passantenellingen (adviesbureau Locatus).	5.1.1.1	Actieprogramma voor de binnenstad van Woerden opstellen. Programmering evenementen. Uitvoeren van de retaildeal (afgesloten op 3 september 2018).	Becht	●
5.1	Een onderscheidende toekomstbestendige binnenstad: Woerdenaren en andere bezoekers maken graag gebruik van de voorzieningen en zijn bereid bestedingen te doen in de binnenstad.	5.1.2	Leegstandspercentage < 5 % in het kernwinkelgebied, te meten via BAG (Basisregistraties Adressen en Gebouwen).	5.1.2.1	Actieprogramma voor de binnenstad van Woerden opstellen. Actieve inzet intermediair Retail Vastgoed. Uitvoeren van de retaildeal (afgesloten op 3 september 2018).	Becht	●
5.1	Een onderscheidende toekomstbestendige binnenstad: Woerdenaren en andere bezoekers maken graag gebruik van de voorzieningen en zijn bereid bestedingen te doen in de binnenstad.	5.1.3	Sterke koopkrachtbinding, te meten via Koop Stroom Onderzoek (KSO provincie).	5.1.3.1	Actieprogramma voor de binnenstad van Woerden opstellen: introductie loyaliteitsprogramma. Uitvoeren van de retaildeal (afgesloten op 3 september 2018).	Becht	●
6. Woerden staat bekend als aantrekkelijke stad om te recreëren, maar ook te wonen en werken. "Woerden, hoofdstad van het Groene Hart"							
6.1	Een aantrekkelijke stad voor inwoners en toeristen met een passend voorzieningenaanbod.	6.1.1.	Een gebalanceerd lokaal en regionaal passend aanbod aan toeristische voorzieningen, te meten via Woerden Marketing.	6.1.1.1	Het verlengen van de overeenkomst met Woerden Marketing en bestendigen van het merkenbeleid.	Molkenboer en Noorthoek	●
6.1	Een aantrekkelijke stad voor inwoners en toeristen met een passend voorzieningenaanbod.	6.1.1.	Een gebalanceerd lokaal en regionaal passend aanbod aan toeristische voorzieningen, te meten via Woerden Marketing.	6.1.1.2	Inzetten op regionale samenwerkingsverbanden o.a. Cheese Valley/ Utrecht Region/ Groene Hart om slagkracht te vergroten en meer toeristen te trekken.	Molkenboer en Noorthoek	●

	Maatschappelijk effect		Resultaat		Inspanning	Pfh	Resultaat
7. Een vitale binnenstad, waar het rijke cultuurhistorische aanbod nog op elke locatie beleefbaar is.							
De binnenstad positioneren als het economische, culturele en sociale hart van de gemeente.							
7.1	Het op peil houden van een (regionaal) voorzieningenniveau voor inwoners van de gemeente en bezoekers van buitenaf; Het borgen van de ontmoetingsfunctie voor alle bewoners van bewoners.	7.1.1	Uitvoeringsplan voor de binnenstad van Woerden gereed in Q2 2019.	7.1.1.1	Gezamenlijk met relevante belanghebbenden (w.o. de Vestingraad) een uitvoeringsplan voor de binnenstad van Woerden opstellen.	Becht	●
8. De bekendheid met de historie van Woerden vergroten.							
8.1	Woerdenaren (en vooral jongeren) zijn zich bewust van onze lokale en regionale geschiedenis en we laten ze beleven waar wij vandaan komen.	8.1.1	We gaan actief werven voor de werelderfgoedstatus voor de Limes.	8.1.1.1	Gezamenlijk met andere Limes gemeenten en provincies archeologisch onderzoek ter ondersteuning van UNESCO aanvraag.	de Weger	●
8.1	Woerdenaren (en vooral jongeren) zijn zich bewust van onze lokale en regionale geschiedenis en we laten ze beleven waar wij vandaan komen.	8.1.2	Het ontwikkelen van speerpuntenbeleid van onze monumenten, voortbordurend op de cultuurhistorische waardenkaart.	8.1.2.1	analyse van de cultuurhistorische waardenkaart en het uitwerken van scenario's voor speerpuntenbeleid ter bescherming, behoud, versterking van ons cultureel historisch erfgoed.	de Weger	●
9. Aantrekkelijke groene vrijetijdsbesteding							
9.1	Recreatiemogelijkheden dragen bij een prettig leefklimaat en gezondheid inwoners en zorgen voor ontspanningsmogelijkheden en sociale samenhang.	9.1.1.	Op kwalitatief niveau instandhouding door Recreatieschap, analyseren van de ontwikkelingen in recreatievoorzieningen en waar mogelijk uitbreiding van recreatiemogelijkheden realiseren.	9.1.1.1	Uitbreiding capaciteit recreatieschap (financieel), inzetten op ontwikkeling routebureau.	Molkenboer en Noorthoek	●
9.1	Recreatiemogelijkheden dragen bij een prettig leefklimaat en gezondheid inwoners en zorgen voor ontspanningsmogelijkheden en sociale samenhang.	9.1.1.	Op kwalitatief niveau instandhouding door Recreatieschap, analyseren van de ontwikkelingen in recreatievoorzieningen en waar mogelijk uitbreiding van recreatiemogelijkheden realiseren.	9.1.1.2	Financieringsconstructie zoeken voor openstellingsvergoeding Klompenpaden (Q2).	Molkenboer en Noorthoek	●
9.1	Recreatiemogelijkheden dragen bij een prettig leefklimaat en gezondheid inwoners en zorgen voor ontspanningsmogelijkheden en sociale samenhang.	9.1.1.	Op kwalitatief niveau instandhouding door Recreatieschap, analyseren van de ontwikkelingen in recreatievoorzieningen en waar mogelijk uitbreiding van recreatiemogelijkheden realiseren.	9.1.1.3	Inventarisatie en realisatie aanvullende recreatieve voorzieningen bij Cattenbroekerplas en Oortjespad.	Molkenboer en Noorthoek	●
9.2	Toeristisch recreatieve voorzieningen en evenementen dragen bij aan economie, leefklimaat, identiteit en gezondheid in onze gemeente	9.2.1	Woerden is belangrijke plaats voor inwoners en toeristen om te recreëren in de Groene Hart regio. Dit wordt gemeten via onderzoek vanuit Woerden marketing en de provincie Utrecht	9.2.1.1	Realiseren van de Koers voor recreatie & toerisme 2016-2022 via reeds lopende acties (Q1-4).	Noorthoek	●
10. Woerden, 650 jaar stad in 2022							
10.1	Gemeentebrede bekend- en betrokkenheid t.a.v. de jubileumviering.	10.1.1.	Vorbereidend koersdocument is in 2019 (Q4) door de gemeenteraad vastgesteld.	10.1.1.1	Opzetten projectorganisatie ter voorbereiding met alle relevante partners (Q2).	Molkenboer	●
10.1	Gemeentebrede bekend- en betrokkenheid t.a.v. de jubileumviering.	10.1.1.	Vorbereidend koersdocument is in 2019 (Q4) door de gemeenteraad vastgesteld.	10.1.1.2	Financiële en inhoudelijke kaders stellen en uitwerken (Q3).	Molkenboer	●

	Maatschappelijk effect		Resultaat		Inspanning	Pfh	Resultaat
11. Een duurzame, veilige en gezonde leefomgeving in de gemeente Woerden							
11.1	De kwaliteit van de woon- en leefomgeving op peil houden gelet op de ontwikkelingen die op de gemeente afkomen.	11.1.1	Een goed woon- en leefklimaat in de gemeente Woerden. Focus ligt op de milieuthema's in de Omgevingswet. We haken aan op het proces van de implementatie van de Omgevingswet.	11.1.1.1	Uitvoeringsplan Woerden-ODRU: Jaarlijks wordt een zo SMART mogelijk uitvoeringsplan voor milieutaken opgesteld en uitgevoerd. Ontwikkelingen milieubeleid die in 2019 worden gevolgd zijn met name: overlast vliegtuigen Schiphol, geluid en luchtkwaliteit A-12, milieuklachten en Omgevingswet.	De Weger	●
11.1	De kwaliteit van de woon- en leefomgeving op peil houden gelet op de ontwikkelingen die op de gemeente afkomen.	11.1.1	Een goed woon- en leefklimaat in de gemeente Woerden. Focus ligt op de milieuthema's in de Omgevingswet. We haken aan op het proces van de implementatie van de Omgevingswet.	11.1.1.2	Voor milieu doen zich onvermijdelijke ontwikkelingen voor waardoor voor 2019 en verder een extra structureel budget van € 97.000 nodig is voor ODRU-inzet. Dit budget is opgenomen in Begroting 2019. Deze ontwikkelingen zijn: meer milieu-inzet in plannen en projecten, meer klachten, nieuwe aandachtsgebieden energiehandhaving en asbestverwijdering, verplichte overdracht van bodemtaken, taken indirecte lozingen, BOR taken wet VTH, wegvallen provinciale subsidie externe veiligheid.	De Weger en Bolderdijk	●
11.2	Kinderen informeren en stimuleren om een steentje bij te dragen aan de kwaliteit van hun woon- en leefomgeving.	11.2.1	1. Kinderen van basisscholen gemiddeld 3x per jaar in aanraking brengen met een product van natuur- en milieueducatie.	11.2.1.1	Jaarlijks wordt een scholenprogramma voor natuur- en milieueducatie aangeboden. Binnen de beschikbare middelen vanuit de ODRU-bijdrage wordt de komende jaren ieder jaar één nieuw duurzaamheidsproduct ontwikkeld.	De Weger	●
11.2	Kinderen informeren en stimuleren om een steentje bij te dragen aan de kwaliteit van hun woon- en leefomgeving.	11.2.2	2. Grotere betrokkenheid van kinderen bewerkstelligen bij natuur en recreatie in de eigen gemeente.	11.2.2.1	Vanuit het project "Groen doet Goed" worden ook in 2019 initiatieven vanuit de maatschappij gestimuleerd. Mooie voorbeelden in 2018 zijn het speelbos Molenvliet en activiteiten voor kinderen Brede School. Deze activiteiten zijn gratis zodat ieder kind gelegenheid krijgt om deel te nemen.	De Weger	●
12. Een toekomstbestendige energiehuishouding voor en door iedereen in Woerden (2030 energieneutraal)							
12.1	Iedereen staat in zijn/haar kracht en levert een bijdrage aan de energie-transitie (maatschappelijke organisaties, ondernemingen, bewoners, woningcorporatie, gemeente). De gemeente zet hiertoe energie-ambassadeurs in.	12.1.1	Bewustwording en bieden van handelingsperspectief, zoals advies/ subsidie/ voorbeelden/ activiteiten.	12.1.1.1	Wij ontwikkelen een strategische aanpak op communicatie om de versnelling van de energietransitie te bewerkstelligen.	De Weger	●
12.1	Iedereen staat in zijn/haar kracht en levert een bijdrage aan de energietransitie (maatschappelijke organisaties, ondernemingen, bewoners, woningcorporatie, gemeente). De gemeente zet hiertoe energieambassadeurs in.	12.1.1	Bewustwording en bieden van handelingsperspectief, zoals advies/ subsidie/ voorbeelden/ activiteiten.	12.1.1.2	We geven we invulling aan een aantrekkelijke vorm van communicatie-uitingen (infographic, brochures, informatiemomenten zoals duurzame huizenroute).	De Weger	●
12.1	Iedereen staat in zijn/haar kracht en levert een bijdrage aan de energietransitie (maatschappelijke organisaties, ondernemingen, bewoners, woningcorporatie, gemeente). De gemeente zet hiertoe energieambassadeurs in.	12.1.2	CO2 reductie vanuit woningen: -15% CO2-reductie t.o.v. 2015 in komende 4 jaren om in 2030 energieneutraal te zijn.	12.1.2.1	Wij onderhouden het energieloket jouwhuisslimmer.nl dat als eerste aanspreekpunt voor inwoners fungeert.	De Weger	●

	Maatschappelijk effect		Resultaat		Inspanning	Pfh	Resultaat
12.1	Iedereen staat in zijn/haar kracht en levert een bijdrage aan de energietransitie (maatschappelijke organisaties, ondernemingen, bewoners, woningcorporatie, gemeente). De gemeente zet hiertoe energieambassadeurs in.	12.1.2	CO2 reductie vanuit woningen: -15% CO2-reductie t.o.v. 2015 in komende 4 jaren om in 2030 energieneutraal te zijn.	12.1.2.2	Wij jagen de verduurzaming van woningen aan bij bv koplopers en bewoners die voor natuurlijke momenten staan als verhuizen en verbouwen	De Weger	●
12.1	Iedereen staat in zijn/haar kracht en levert een bijdrage aan de energietransitie (maatschappelijke organisaties, ondernemingen, bewoners, woningcorporatie, gemeente). De gemeente zet hiertoe energieambassadeurs in.	12.1.2	CO2 reductie vanuit woningen: -15% CO2-reductie t.o.v. 2015 in komende 4 jaren om in 2030 energieneutraal te zijn.	12.1.2.3	Bij nieuwbouw adviseren wij over aardgasvrij en duurzame energie.	De Weger	●
12.1	Iedereen staat in zijn/haar kracht en levert een bijdrage aan de energietransitie (maatschappelijke organisaties, ondernemingen, bewoners, woningcorporatie, gemeente). De gemeente zet hiertoe energieambassadeurs in.	12.1.2	CO2 reductie vanuit woningen: -15% CO2-reductie t.o.v. 2015 in komende 4 jaren om in 2030 energieneutraal te zijn.	12.1.2.4	Wij ondersteunen initiatieven van bewoners die bijdragen aan een gezamenlijke aanpak voor CO2 reductie.	De Weger	●
12.1	Iedereen staat in zijn/haar kracht en levert een bijdrage aan de energietransitie (maatschappelijke organisaties, ondernemingen, bewoners, woningcorporatie, gemeente). De gemeente zet hiertoe energieambassadeurs in.	12.1.3	CO2-reductie vanuit publieke dienstverlening: -30% t.o.v. 2015 in komende 4 jaren om in 2030 energieneutraal te zijn.	12.1.3.1	Zorginstellingen adviseren wij conform Green Deal Zorg.	De Weger	●
12.1	Iedereen staat in zijn/haar kracht en levert een bijdrage aan de energietransitie (maatschappelijke organisaties, ondernemingen, bewoners, woningcorporatie, gemeente). De gemeente zet hiertoe energieambassadeurs in.	12.1.3	CO2-reductie vanuit publieke dienstverlening: -30% t.o.v. 2015 in komende 4 jaren om in 2030 energieneutraal te zijn.	12.1.3.2	In 2019 ligt er voor het maatschappelijk vastgoed verder geen prioriteit. Processtappen voor de periode na 2019 worden geformuleerd.	De Weger	●
12.1	Iedereen staat in zijn/haar kracht en levert een bijdrage aan de energietransitie (maatschappelijke organisaties, ondernemingen, bewoners, woningcorporatie, gemeente). De gemeente zet hiertoe energieambassadeurs in.	12.1.4	CO2 reductie vanuit commerciële dienstverlening: -20% CO2 reductie t.o.v. 2015 in komende 4 jaren.	12.1.4.1	Onderzoek verduurzaming bedrijventerrein Putkop	De Weger	●
12.1	Iedereen staat in zijn/haar kracht en levert een bijdrage aan de energietransitie (maatschappelijke organisaties, ondernemingen, bewoners, woningcorporatie, gemeente). De gemeente zet hiertoe energieambassadeurs in.	12.1.4	CO2 reductie vanuit commerciële dienstverlening: -20% CO2 reductie t.o.v. 2015 in komende 4 jaren.	12.1.4.2	Onderzoek verduurzaming bedrijventerrein Barwoutswaarder	De Weger	●
12.1	Iedereen staat in zijn/haar kracht en levert een bijdrage aan de energietransitie (maatschappelijke organisaties, ondernemingen, bewoners, woningcorporatie, gemeente). De gemeente zet hiertoe energieambassadeurs in.	12.1.4	CO2 reductie vanuit commerciële dienstverlening: -20% CO2 reductie t.o.v. 2015 in komende 4 jaren.	12.1.4.3	Onderzoek verduurzaming bedrijventerrein Nijverheidsbuurt	De Weger	●

	Maatschappelijk effect		Resultaat		Inspanning	Pfh	Resultaat
12.1	Iedereen staat in zijn/haar kracht en levert een bijdrage aan de energietransitie (maatschappelijke organisaties, ondernemingen, bewoners, woningcorporatie, gemeente). De gemeente zet hiertoe energieambassadeurs in.	12.1.4	CO2 reductie vanuit commerciële dienstverlening: -20% CO2 reductie t.o.v. 2015 in komende 4 jaren.	12.1.4.4	Onderzoek verduurzaming bedrijventerrein Kamerik	De Weger	●
12.1	Iedereen staat in zijn/haar kracht en levert een bijdrage aan de energietransitie (maatschappelijke organisaties, ondernemingen, bewoners, woningcorporatie, gemeente). De gemeente zet hiertoe energieambassadeurs in.	12.1.4	CO2 reductie vanuit commerciële dienstverlening: -20% CO2 reductie t.o.v. 2015 in komende 4 jaren.	12.1.4.5	Wij handhaven het Energy Efficiency Directive (EED) en Wet Milieubeheer voor energiebesparing. We verzilveren kansen voor verduurzaming van grootverbruikers.	De Weger	●
12.1	Iedereen staat in zijn/haar kracht en levert een bijdrage aan de energietransitie (maatschappelijke organisaties, ondernemingen, bewoners, woningcorporatie, gemeente). De gemeente zet hiertoe energieambassadeurs in.	12.1.5	CO2-reductie vanuit verkeer en vervoer: -15% CO2 reductie t.o.v. 2015 in komende 4 jaren om in 2030 energieneutraal te zijn.	12.1.5.1	In 2019 ligt hier geen prioriteit. Wel worden processtappen geformuleerd voor de periode na 2019.	De Weger	●
12.1	Iedereen staat in zijn/haar kracht en levert een bijdrage aan de energietransitie (maatschappelijke organisaties, ondernemingen, bewoners, woningcorporatie, gemeente). De gemeente zet hiertoe energieambassadeurs in.	12.1.6	CO2 reductie vanuit landbouw: -10% CO2 reductie t.o.v. 2015 in komende 4 jaren om in 2030 energieneutraal te zijn.	12.1.6.1	In 2019 ligt hier geen prioriteit. Wel worden processtappen geformuleerd voor de periode na 2019.	De Weger	●
12.1	Iedereen staat in zijn/haar kracht en levert een bijdrage aan de energietransitie (maatschappelijke organisaties, ondernemingen, bewoners, woningcorporatie, gemeente). De gemeente zet hiertoe energieambassadeurs in.	12.1.7	CO2-reductie vanuit industrie, afval en water: -5% CO2 reductie t.o.v. 2015 in komende 4 jaren om in 2030 energieneutraal te zijn.	12.1.7.1	Wij handhaven het Energy Efficiency Directive (EED) en de Wet Milieubeheer op energiebesparing. Wij hebben de grootverbruikers in kaart gebracht en verzilveren de kansen.	De Weger	●
12.1	Iedereen staat in zijn/haar kracht en levert een bijdrage aan de energietransitie (maatschappelijke organisaties, ondernemingen, bewoners, woningcorporatie, gemeente). De gemeente zet hiertoe energieambassadeurs in.	12.1.8	Samen aan de slag.	12.1.8.1	Wij zoeken de samenwerking op met woningcorporatie GroenWest, waterschap, Stedin en andere stakeholders om CO2 neutraal te worden.	De Weger	●
12.1	Iedereen staat in zijn/haar kracht en levert een bijdrage aan de energietransitie (maatschappelijke organisaties, ondernemingen, bewoners, woningcorporatie, gemeente). De gemeente zet hiertoe energieambassadeurs in.	12.1.8	Samen aan de slag.	12.1.8.2	Wij gaan in overleg met bedrijven, banken, makelaars e.a. uit Woerden over hun bijdrage in de energietransitie in de gebouwde omgeving en verkeer/vervoer en om de onderlinge kennisontwikkeling te stimuleren en partijen te verbinden	De Weger	●
12.1	Iedereen staat in zijn/haar kracht en levert een bijdrage aan de energietransitie (maatschappelijke organisaties, ondernemingen, bewoners, woningcorporatie, gemeente). De gemeente zet hiertoe energieambassadeurs in.	12.1.9	Betaalbare oplossingsrichtingen.	12.1.9.1	Wij onderzoeken de mogelijkheden voor woonlastenneutrale financiering en financiële arrangementen	De Weger	●

	Maatschappelijk effect		Resultaat		Inspanning	Pfh	Resultaat
12.1	Iedereen staat in zijn/haar kracht en levert een bijdrage aan de energietransitie (maatschappelijke organisaties, ondernemingen, bewoners, woningcorporatie, gemeente). De gemeente zet hiertoe energieambassadeurs in.	12.1.9	Betaalbare oplossingsrichtingen.	12.1.9.2	Wij zetten in op netwerken en lobby ten behoeve van extra financiële ondersteuning.	De Weger	●
12.2	Ruimte voor duurzame energieopwekking t.b.v. CO2 neutraliteit in 2030.	12.2.1	Duurzame energieopwekking is mogelijk.	12.2.1.1	Wij starten in 2019 een participatieproces om een afwegingskader op te stellen voor grootschalige duurzame energieopwekking, dat als input dient voor de Regionale Energiestrategie. Het afwegingskader wordt in 2020 in de raad vastgesteld. Wij pakken de kansen om het opwekken van grootschalige duurzame energie binnen de grenzen van gemeente Woerden te realiseren en doen hiertoe onderzoek. Voor de nieuwbouw stelt de raad in 2019 vast voor welke gebieden regels moeten komen voor de verdeling van de bodemwarmte.	De Weger	●
12.3	Alle gebouwen in de gemeente Woerden zijn aardgasvrij. Hiertoe zetten we energieambassadeurs in.	12.3.1	Wij starten met alternatieven voor aardgas in de bestaande bebouwde omgeving.	12.3.1.1	Wij bereiden de warmtetransitieplannen voor om in 2019 door de raad een Woerdense Warmtevisie vast te laten stellen voor het toekomstig warmtesysteem, met basisafspraken voor fasering en uitvoering en de rollen van de partners. Met deze basisafspraken worden in 2020/2021 samen met bewoners, bedrijven, GroenWest, Stedin en andere stakeholders, warmteplannen per wijk/kern opgesteld om deze te verwerken in de omgevingsplannen. Wij werken concreet aan de aardgasvrije wijk Schilderskwartier.	De Weger	●
13. Geen gaswinning onder het grondgebied van Woerden							
13.1	Het Papekopveld wordt niet geëxploiteerd.	13.1.1	Er wordt geen winningsvergunning voor het Papekopveld afgegeven.	13.1.1.1	Wij blijven overleg voeren met buurgemeenten, bewoners, maatschappelijke partners en de rijksoverheid om winning rondom Papekopveld te voorkomen. Wij zetten, indien nodig, juridische en technische ondersteuning in.	De Weger	●

Programma 5

	Maatschappelijk effect		Resultaat		Inspanning	Pfh	Resultaat
1. Alle kinderen kunnen hun talenten ontwikkelen, ongeacht achtergrond, beperkingen of financiële situatie							
1.1	Onderwijs: Alle kinderen kunnen hun talenten ontwikkelen, ongeacht achtergrond, beperking of financiële situatie.	1.1.1	Onderwijs algemeen: Tijdens de Lokale Educatieve Agenda (LEA) wordt verbinding gezocht met het onderwijs en samen de speerpunten voor het jaar bepaald.	1.1.1.1	2x per jaar wordt de LEA georganiseerd. In 2019 gaan we nadenken over de vorm van de LEA.	Becht	●
1.1	Onderwijs: Alle kinderen kunnen hun talenten ontwikkelen, ongeacht achtergrond, beperking of financiële situatie.	1.1.2	IKC: Stimuleren van betrokken partners om met initiatieven te komen in het kader van IKC vorming.	1.1.2.1	De 'startnotitie IKC' in overleg met scholen uitwerken naar gemeentelijk beleid.	Becht	●
1.1	Onderwijs: Alle kinderen kunnen hun talenten ontwikkelen, ongeacht achtergrond, beperking of financiële situatie.	1.1.3	Bewegingsonderwijs	1.1.3.1	RIB kwaliteitsimpuls bewegingsonderwijs in het primair onderwijs loopt af, deze gaan we in overleg met betrokkenen evalueren en een vervolg aan geven.	Becht	●
1.1	Onderwijs: Alle kinderen kunnen hun talenten ontwikkelen, ongeacht achtergrond, beperking of financiële situatie.	1.1.3	Bewegingsonderwijs	1.1.3.2	Kwaliteitsslag vervanging inrichting gymzalen in overleg met vakleerkrachten en Sportoverleg.	Becht	●
1.2	Peuteropvang: De ontwikkeling van peuters wordt gestimuleerd op een voorschoolse voorziening.	1.2.1	Peuteropvangtoeslag: Financieel toegankelijke peuteropvang voor meer ouders.	1.2.1.1	Peuteropvangtoeslag voor 5 uur peuteropvang wordt inkomensafhankelijk.	Becht	●
1.2	Peuteropvang: De ontwikkeling van peuters wordt gestimuleerd op een voorschoolse voorziening.	1.2.1	Peuteropvangtoeslag: Financieel toegankelijke peuteropvang voor meer ouders.	1.1.2.2	Nieuwe beleidsregels voor geïndiceerde peuteropvangtoeslag voor 10 uur peuteropvang (waarvan 5 uur inkomensafhankelijk).	Becht	●
1.3	Oab: Taal- en onderwijsachterstanden bij jonge kinderen zijn vroegtijdig onderkend en een passend aanbod om deze achterstanden in te lopen is voorhanden.	1.3.1	VVE: 95% van de doelgroepkinderen maakt gebruik van een voorschoolse voorziening.	1.3.1.1	VVE-resultaatafspraken maken tussen kinderopvang-organisaties, het primair onderwijs, de GGD en de gemeente Woerden, en deze vastleggen in een convenant.	Becht (Oab budget)	●
1.3	Oab: Taal- en onderwijsachterstanden bij jonge kinderen zijn vroegtijdig onderkend en een passend aanbod om deze achterstanden in te lopen is voorhanden.	1.3.1	VVE: 95% van de doelgroepkinderen maakt gebruik van een voorschoolse voorziening.	1.3.1.2	Indicatie-, toeleiding en aanmeldproces voor doelgroepkinderen vereenvoudigen.	Becht (Oab budget)	●
1.3	Oab: Taal- en onderwijsachterstanden bij jonge kinderen zijn vroegtijdig onderkend en een passend aanbod om deze achterstanden in te lopen is voorhanden.	1.3.2	VVE: eind 2019 hebben we voldoende sturingsinformatie om het nieuwe OAB beleid te evalueren.	1.3.2.1	VVE-monitor implementeren en een evaluatiecyclus opstellen.	Becht (Oab budget)	●
1.3	Oab: Taal- en onderwijsachterstanden bij jonge kinderen zijn vroegtijdig onderkend en een passend aanbod om deze achterstanden in te lopen is voorhanden.	1.3.3	VVE: We weten of er behoefte is aan ondersteunende projecten voor doelgroepkinderen en hun ouders.	1.3.3.1	Onderzoeken of er behoefte is aan een thuisprogramma voor ouders van VVE kinderen.	Becht (Oab budget)	●
1.3	Oab: Taal- en onderwijsachterstanden bij jonge kinderen zijn vroegtijdig onderkend en een passend aanbod om deze achterstanden in te lopen is voorhanden.	1.3.3	VVE: We weten of er behoefte is aan ondersteunende projecten voor doelgroepkinderen en hun ouders.	1.3.3.2	Onderzoeken of er behoefte is aan een huiskamerproject in de wijken Schilderskwartier en Molenvliet.	Becht (Oab budget)	●
1.3	Oab: Taal- en onderwijsachterstanden bij jonge kinderen zijn vroegtijdig onderkend en een passend aanbod om deze achterstanden in te lopen is voorhanden.	1.3.4	Schakelklas: Voor jonge kinderen met een ernstige taalachterstand is er passend aanbod.	1.3.4.1	We continueren de Schakelklas op de Rembrandt van Rijnschool.	Becht (Oab budget)	●

	Maatschappelijk effect		Resultaat		Inspanning	Pfh	Resultaat
1.4	Statushouders: Taal- en onderwijsachterstanden bij kinderen van statushouders zijn vroegtijdig onderkend en een passend aanbod om deze achterstanden in te lopen is voorhanden.	1.4.1	Voor anderstalige kinderen met een (dreigende) taal- of onderwijsachterstand is er passend aanbod beschikbaar op de Rembrandt van Rijnschool.	1.4.1.1	Op de Rembrandt van Rijnschool continueren we de Taalklas en de Summerschool voor anderstalige kinderen.	Becht (Oab budget)	●
1.5	Cultuuronderwijs: positieve bijdrage aan welbevinden van onze inwoners door in te zetten op: talentontwikkeling, 'leven lang leren' en participatie van onze opgroeiende jeugd en volwassenen; iedereen doet mee.	1.5.1	Geactualiseerde uitvoeringsovereenkomsten CS per 1-1-2019.	1.5.1.1	Richten, prioriteren en faseren activiteiten KUVVO, Klooster, Bibliotheek en CPW en amateurverenigingen.	Becht	●
1.6	Natuur- en milieueducatie: kinderen informeren en stimuleren om een steentje bij te dragen aan de kwaliteit van hun woon- en leefomgeving.	1.6.1	Zie programmabegroting RB&P.	1.6.1.1	Uitvoering ligt bij team RB&P.	De Weger	●
1.7	De huisvesting van de scholen voor PO en VO draagt bij aan de ontwikkeling van de talenten van de kinderen. De scholen zijn daarom gehuisvest in duurzame, onderhoudsvriendelijke en bijna energie neutrale gebouwen, die goed scoren op de onderdelen uitstraling, onderwijskundige staat, bouwkundige kwaliteit, veiligheid, binnenmilieu en exploitatie.	1.7.1	Op basis van zowel de Vaststellingsovereenkomst Onderwijshuisvesting als het Integraal Huisvestings Plan 2019-2033 zorgen we er samen met de schoolbesturen voor dat alle ruim 30 schoolgebouwen PO en VO de komende 40 jaar 1x vernieuwd worden.	1.7.1.1	Jaarlijks brengen we waar nodig en in samenspraak met de schoolbesturen detailwijzigingen aan in (de planning van) het Integraal Huisvestings Plan.	Becht	●
1.7	De huisvesting van de scholen voor PO en VO draagt bij aan de ontwikkeling van de talenten van de kinderen. De scholen zijn daarom gehuisvest in duurzame, onderhoudsvriendelijke en bijna energie neutrale gebouwen, die goed scoren op de onderdelen uitstraling, onderwijskundige staat, bouwkundige kwaliteit, veiligheid, binnenmilieu en exploitatie.	1.7.1	Op basis van zowel de Vaststellingsovereenkomst Onderwijshuisvesting als het Integraal Huisvestings Plan 2019-2033 zorgen we er samen met de schoolbesturen voor dat alle ruim 30 schoolgebouwen PO en VO de komende 40 jaar 1x vernieuwd worden.	1.7.1.2	Na afstemming met de schoolbesturen werken we gemiddeld 1x per jaar een scholenbouwproject uit in een bestuursopdracht en een startnotitie.	Becht	●
1.7	De huisvesting van de scholen voor PO en VO draagt bij aan de ontwikkeling van de talenten van de kinderen. De scholen zijn daarom gehuisvest in duurzame, onderhoudsvriendelijke en bijna energie neutrale gebouwen, die goed scoren op de onderdelen uitstraling, onderwijskundige staat, bouwkundige kwaliteit, veiligheid, binnenmilieu en exploitatie.	1.7.1	Op basis van zowel de Vaststellingsovereenkomst Onderwijshuisvesting als het Integraal Huisvestings Plan 2019-2033 zorgen we er samen met de schoolbesturen voor dat alle ruim 30 schoolgebouwen PO en VO de komende 40 jaar 1x vernieuwd worden.	1.7.1.3	Gemiddeld dragen we 1 scholenbouwproject per jaar ter uitvoering over aan team Vastgoed d.m.v. een overdrachtsdocument.	Becht	●
1.7	De huisvesting van de scholen voor PO en VO draagt bij aan de ontwikkeling van de talenten van de kinderen. De scholen zijn daarom gehuisvest in duurzame, onderhoudsvriendelijke en bijna energie neutrale gebouwen, die goed scoren op de onderdelen uitstraling, onderwijskundige staat, bouwkundige kwaliteit, veiligheid, binnenmilieu en exploitatie.	1.7.1	Op basis van zowel de Vaststellingsovereenkomst Onderwijshuisvesting als het Integraal Huisvestings Plan 2019-2033 zorgen we er samen met de schoolbesturen voor dat alle ruim 30 schoolgebouwen PO en VO de komende 40 jaar 1x vernieuwd worden.	1.7.1.4	Iedere 2 of 3 jaar wordt de leerlingprognose in samenspraak met de schoolbesturen geactualiseerd, te beginnen in 2019.	Becht	●

	Maatschappelijk effect		Resultaat		Inspanning	Pfh	Resultaat
1.7	De huisvesting van de scholen voor PO en VO draagt bij aan de ontwikkeling van de talenten van de kinderen. De scholen zijn daarom gehuisvest in duurzame, onderhoudsvriendelijke en bijna energie neutrale gebouwen, die goed scoren op de onderdelen uitstraling, onderwijskundige staat, bouwkundige kwaliteit, veiligheid, binnenmilieu en exploitatie.	1.7.1	Op basis van zowel de Vaststellingsovereenkomst Onderwijshuisvesting als het Integraal Huisvestings Plan 2019-2033 zorgen we er samen met de schoolbesturen voor dat alle ruim 30 schoolgebouwen PO en VO de komende 40 jaar 1x vernieuwd worden.	1.7.1.5	Uiterlijk in 2019 worden de Onderwijshuisvestingsverordening en de interne procedures in overleg met de schoolbesturen aangepast aan IHP/ Vaststellingsovereenkomst en uitkomsten HEVO-traject.	Becht	●
1.7	De huisvesting van de scholen voor PO en VO draagt bij aan de ontwikkeling van de talenten van de kinderen. De scholen zijn daarom gehuisvest in duurzame, onderhoudsvriendelijke en bijna energie neutrale gebouwen, die goed scoren op de onderdelen uitstraling, onderwijskundige staat, bouwkundige kwaliteit, veiligheid, binnenmilieu en exploitatie.	1.7.1	Op basis van zowel de Vaststellingsovereenkomst Onderwijshuisvesting als het Integraal Huisvestings Plan 2019-2033 zorgen we er samen met de schoolbesturen voor dat alle ruim 30 schoolgebouwen PO en VO de komende 40 jaar 1x vernieuwd worden.	1.7.1.6	Naast de jaarlijkse indexering wordt vanaf 2023 het onderwijshuisvestingsbudget in de gemeentebegroting jaarlijks met gemiddeld 1% opgehoogd conform de Taskforce onderwijshuisvesting 2018, het IHP en de Vaststellingsovereenkomst.	Becht	●
1.7	De huisvesting van de scholen voor PO en VO draagt bij aan de ontwikkeling van de talenten van de kinderen. De scholen zijn daarom gehuisvest in duurzame, onderhoudsvriendelijke en bijna energie neutrale gebouwen, die goed scoren op de onderdelen uitstraling, onderwijskundige staat, bouwkundige kwaliteit, veiligheid, binnenmilieu en exploitatie.	1.7.1	Op basis van zowel de Vaststellingsovereenkomst Onderwijshuisvesting als het Integraal Huisvestings Plan 2019-2033 zorgen we er samen met de schoolbesturen voor dat alle ruim 30 schoolgebouwen PO en VO de komende 40 jaar 1x vernieuwd worden.	1.7.1.7	Iedere 5 jaar worden Nulmeting en Integraal Huisvestings Plan in samenspraak met de schoolbesturen geactualiseerd, te beginnen in 2023 voor de periode 2024-2028.	Becht	●
1.7	De huisvesting van de scholen voor PO en VO draagt bij aan de ontwikkeling van de talenten van de kinderen. De scholen zijn daarom gehuisvest in duurzame, onderhoudsvriendelijke en bijna energie neutrale gebouwen, die goed scoren op de onderdelen uitstraling, onderwijskundige staat, bouwkundige kwaliteit, veiligheid, binnenmilieu en exploitatie.	1.7.1	Op basis van zowel de Vaststellingsovereenkomst Onderwijshuisvesting als het Integraal Huisvestings Plan 2019-2033 zorgen we er samen met de schoolbesturen voor dat alle ruim 30 schoolgebouwen PO en VO de komende 40 jaar 1x vernieuwd worden.	1.7.1.8	In 2023 wordt de Vaststellingsovereenkomst samen met de schoolbesturen geëvalueerd en in principe verlengd voor een periode van weer 5 jaar.	Becht	●
1.7	De huisvesting van de scholen voor PO en VO draagt bij aan de ontwikkeling van de talenten van de kinderen. De scholen zijn daarom gehuisvest in duurzame, onderhoudsvriendelijke en bijna energie neutrale gebouwen, die goed scoren op de onderdelen uitstraling, onderwijskundige staat, bouwkundige kwaliteit, veiligheid, binnenmilieu en exploitatie.	1.7.1	Op basis van zowel de Vaststellingsovereenkomst Onderwijshuisvesting als het Integraal Huisvestings Plan 2019-2033 zorgen we er samen met de schoolbesturen voor dat alle ruim 30 schoolgebouwen PO en VO de komende 40 jaar 1x vernieuwd worden.	1.7.1.9	5 jaar voorafgaand aan de beoogde start van een scholenbouwproject wordt het betreffende gebouw samen met het betrokken schoolbestuur geschouwd, te beginnen met het in 2019/Q1 te kiezen project.	Becht	●

	Maatschappelijk effect		Resultaat		Inspanning	Pfh	Resultaat
2. Alle inwoners hebben een gezonde en actieve leefstijl							
2.1	Alle inwoners kunnen ongeacht hun leeftijd, beperkingen en (financiële) achtergrond spelen, sporten en bewegen in de gemeente Woerden of in de omgeving.	2.1.1	Minimaal handhaven van het huidige aanbod van sportaccommodaties en de voorzieningen conform de beleidsuitgangspunten gemeente zoals onder andere genoemd in Beheerplan Buitensportaccommodaties 2018-2021 en de normeringen van de diverse sportbonden. Dit betreft 10 binnensportaccommodaties, 2 zwembaden en 12 buitensportaccommodaties.	2.1.1.1	Totale huur van sportfaciliteiten voor de 12 buitensport verenigingen gelijk houden, behalve als het veldenbestand verandert.	Noorthoek	●
2.1	Alle inwoners kunnen ongeacht hun leeftijd, beperkingen en (financiële) achtergrond spelen, sporten en bewegen in de gemeente Woerden of in de omgeving.	2.1.1	Minimaal handhaven van het huidige aanbod van sportaccommodaties en de voorzieningen conform de beleidsuitgangspunten gemeente zoals onder andere genoemd in Beheerplan Buitensportaccommodaties 2018-2021 en de normeringen van de diverse sportbonden. Dit betreft 10 binnensportaccommodaties, 2 zwembaden en 12 buitensportaccommodaties.	2.1.1.2	Onderzoeken van een eerlijker verdeling van de huur tussen de sportverenigingen afzonderlijk.	Noorthoek	●
2.1	Alle inwoners kunnen ongeacht hun leeftijd, beperkingen en (financiële) achtergrond spelen, sporten en bewegen in de gemeente Woerden of in de omgeving.	2.1.1	Minimaal handhaven van het huidige aanbod van sportaccommodaties en de voorzieningen conform de beleidsuitgangspunten gemeente zoals onder andere genoemd in Beheerplan Buitensportaccommodaties 2018-2021 en de normeringen van de diverse sportbonden. Dit betreft 10 binnensportaccommodaties, 2 zwembaden en 12 buitensportaccommodaties.	2.1.1.3	Komen tot een model waarmee zoveel mogelijk de nadelen van de verruiming van de btw-vrijstelling voor sport worden gereduceerd.	Noorthoek	●

Programma 6

	Maatschappelijk effect		Resultaat		Inspanning	Pfh	Resultaat
1. In Woerden moeten alle inwoners goed kunnen wonen in betaalbare en geschikte woningen in de gewenste woonkern							
1.1	Beschikbaar en betaalbaar woningaanbod in de 4 kernen van de gemeente.	1.1.1	Er worden t/m 2022 gemiddeld 200 tot 300 nieuwe woningen per jaar gerealiseerd, waarvan 40 tot 60 sociale huurwoningen	1.1.1.1	Ontwikkeling van woningbouwprojecten oppakken met behulp van het Actieprogramma Woningbouw met als resultaat om jaarlijks tenminste 145 woningen in Woerden, 32 woningen in Harmelen, 14 woningen in Kamerik en 10 woningen in Zegveld op te leveren.	De Weger	●
1.1	Beschikbaar en betaalbaar woningaanbod in de 4 kernen van de gemeente.	1.1.1	Er worden t/m 2022 gemiddeld 200 tot 300 nieuwe woningen per jaar gerealiseerd, waarvan 40 tot 60 sociale huurwoningen	1.1.1.2	Beknpte herijking cijfers Woonvisie, met bijzondere aandacht voor de middenhuur en goedkope koop.	De Weger	●
1.1	Beschikbaar en betaalbaar woningaanbod in de 4 kernen van de gemeente.	1.1.2	Er worden t/m 2022 gemiddeld 40-60 sociale huurwoningen per jaar gerealiseerd.	1.1.2.1	In de prestatieafspraken met GroenWest afspraken maken over de nieuwbouwpoging.	De Weger	●
1.2	Rechtvaardige toewijzing van sociale huurwoningen.	1.2.1	Een verbeterde toewijzing van schaarse sociale huurwoningen via een nieuwe Huisvestingsverordening	1.2.1.1	In afstemming met de regio U16 onderzoek doen naar de beste manier om wachtlijsten op te stellen en dit samen met de regio in te voeren in de Huisvestingsverordening. Dit in afstemming met GroenWest, Stichting Urgentieverlening West-Utrecht, Sociaal Domein.	De Weger	●
2. De gebiedsontwikkelingen met als doel moderne stedelijke woon/werkgebieden passend bij de Woerdense maat.							
2.1	Stedelijke ontwikkeling van de Poort van Woerden.	2.1.1	Eind 2019 is de integrale visie op de ontwikkeling van het gebied bestaande uit Middelland, Stationsomgeving en Snellerpoort gereed. Door de herontwikkeling van deze gebieden optimaliseren we de verbindingen tussen deze gebieden, tussen de Binnenstad en de nieuwe wijken van Woerden en tussen Woerden en de regio.	2.1.1.1	In overleg met stakeholders komen tot een visie op de mogelijkheden voor duurzame stedelijke ontwikkeling, een succesvolle ketenmobiliteit en het verbeteren van de verkeersstructuur. De visie doet uitspraken over de programmering en de ruimtelijke impact van zowel bebouwing als mobiliteit.	Noorthoek en De Weger	●
2.2	Gebiedsontwikkeling Middelland.	2.2.1	In 2022 zijn minimaal twee locaties getransformeerd, waardoor de kantoren-leegstand is verminderd en minimaal 300 woningen zijn gerealiseerd.	2.2.1.1	Twee exploitatieovereenkomsten sluiten met initiatiefnemers van transformatie.	Noorthoek en De Weger	●
2.3	Gebiedsontwikkeling Snellerpoort	2.3.1	In 2022 zijn de eerste bouwvelden van Snellerpoort bebouwd langs de omgelegde Steinhagenseweg (verlengde Beneluxlaan).	2.3.1.1	Selecteren van een marktpartij voor de ontwikkeling van het eerste bouwveld.	De Weger	●
2.4	Gebiedsontwikkeling stationsomgeving.	2.4.1	Uitwerking van de Visie op de Poort van Woerden in integrale gebiedsontwikkeling en herinrichting van de stationsomgeving en haar invloedssfeer.	2.4.1.1	Vorbereiden van projecten op gebied van mobiliteit en bebouwing in de stationsomgeving, met als eerste stap het opstellen van de Visie op de Poort van Woerden.	Noorthoek en De Weger	●
2.5	Meer zeggenschap voor inwoners over hun fysieke leefomgeving door middel van de invoering van de Omgevingswet.	2.5.1	Een regionaal ambitiedocument van de Lopikerwaard en Woerden op thema's duurzame energie en energielandschappen, klimaatbestendige en waterrobuuste regio (o.a. bodemdaling) en recreatie- en cultuurlandschappen.	2.5.1.1	Q1 2019 zal een voorstel aan de raad worden voorgelegd voor een regionaal ambitiedocument Lopikerwaard en Woerden dat als bouwsteen kan dienen van de gemeentelijke Omgevingsvisie. Daarbij zal in 2019 ook gestart worden met de lokale vertaalslag van de door het rijk in 2021 over te hevelen regels op het gebied van vele milieuthema's (bekend onder de naam Bruidsschat van de Omgevingswet).	De Weger	●

	Maatschappelijk effect		Resultaat		Inspanning	Pfh	Resultaat
2.6	Meer zeggenschap voor inwoners over hun fysieke leefomgeving door middel van de invoering van de Omgevingswet.	2.6.1	In 2022 beschikt de gemeente over een omgevingsplan en omgevingsvisie, die via participatie tot stand zijn gekomen.	2.6.1.1	In 2019 zullen startnotities aan de raad worden aangeboden voor het pilot omgevingsplan Landelijk gebied en de Omgevingsvisie. Daarbij zal ook aandacht worden besteed aan de gewenste mate van participatie.	De Weger en Molkenboer	●
2.7	Ons digitale loket levert inwoners/klanten de benodigde informatie m.b.t de fysieke leefomgeving.	2.7.1	Wij zorgen ervoor dat wij kunnen aansluiten op het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) en inzicht kunnen bieden in het vergunningproces.	2.7.1.1	De voorbereidingen voor de DSO zijn in gang gezet: technisch en inhoudelijk.	De Weger	●
2.8	Ontsluiting Harmelerwaard.	2.8.1	In 2022 is de nieuwe ontsluitingsweg gereed.	2.8.1.1.	Financiering gereed.	Noorthoek	●
2.8	Ontsluiting Harmelerwaard.	2.8.1	In 2022 is de nieuwe ontsluitingsweg gereed.	2.8.1.2	Start bestemmingsplan procedure.	Noorthoek	●
3. Verduurzaming gemeentelijke gebouwen							
3.1	Verduurzaming van clusters van gemeentelijk vastgoed waarbij de panden aardgasvrij en energieneutraal worden gemaakt.	3.1.1.	In 2019 is een eerste cluster van 11 sporthallen en gymzalen verduurzaamd naar energielabel A.	3.1.1.1.	In 2018 zijn in de eerste uitvoeringsfase de daken geïsoleerd en zijn op de daken zonnepanelen aangebracht. In de tweede uitvoeringsfase in 2019 zullen warmtepompen worden geplaatst, gasaansluitingen gedemonteerd worden en gevels/vloeren geïsoleerd worden. Deze werkzaamheden zullen grotendeels in de zomervakantie 2019 uitgevoerd worden.	Bolderdijk	●
3.2	Verduurzaming van clusters van gemeentelijk vastgoed waarbij de panden aardgasvrij en energieneutraal worden gemaakt.	3.2.1	Kredietvotering door de gemeenteraad voor het uitvoeren van de plannen voor het verduurzamen van circa 8 objecten uit de tweede cluster gebouwen.	3.2.1.1	Opstellen businesscase, raadsvoorstel, uitvoeringsplan en contractvorming marktpartijen.	Bolderdijk	●
3.3	De gemeentelijke organisatie sluit wat betreft sturing, structuur, cultuur, processen en medewerkers aan bij maatschappelijke ontwikkelingen. De organisatie is naar buiten gericht en ondersteunt en stimuleert de veranderende rol tussen gemeenschap en gemeente.	3.3.1	In 2019 wordt het nieuwe Stadhuis volledig in gebruik genomen.	3.3.1.1	Inhuizing.	Bolderdijk	●
3.3	De gemeentelijke organisatie sluit wat betreft sturing, structuur, cultuur, processen en medewerkers aan bij maatschappelijke ontwikkelingen. De organisatie is naar buiten gericht en ondersteunt en stimuleert de veranderende rol tussen gemeenschap en gemeente.	3.3.1	In 2019 wordt het nieuwe Stadhuis volledig in gebruik genomen.	3.3.1.2	Indien nodig: nazorg bouwkundige oplevering.	Bolderdijk	●
3.3	De gemeentelijke organisatie sluit wat betreft sturing, structuur, cultuur, processen en medewerkers aan bij maatschappelijke ontwikkelingen. De organisatie is naar buiten gericht en ondersteunt en stimuleert de veranderende rol tussen gemeenschap en gemeente.	3.3.1	In 2019 wordt het nieuwe Stadhuis volledig in gebruik genomen.	3.3.1.3	Overgang van projectorganisatie naar de lijnorganisatie.	Bolderdijk	●

Programma 7

	Maatschappelijk effect		Resultaat		Inspanning	Pfh	Resultaat
1. Houdbare gemeentefinanciën							
1.1	Baten en lasten reëel en structureel in evenwicht.	1.1.1	Het begrotingssaldo in 2019 is minimaal 0.	1.1.1.1	Opstellen begroting.	Bolderdijk	●
1.1	Stabiele vermogenspositie.	1.1.2	In 2019 wordt de norm schuldquote (kaders voor schuldquote worden in samenspraak met auditcommissie ontwikkeld) behaald.	1.1.2.1	Opstellen kaders schuldquote.	Bolderdijk	●
1.2	Uitgaven zijn rechtmatig.	1.2.1	In 2019 wordt een goedkeurende accountantsverklaring behaald.	1.2.1.1	Opstellen toetsings- en normenkader.	Bolderdijk	●
1.2	Uitgaven zijn rechtmatig.	1.2.1	In 2019 wordt een goedkeurende accountantsverklaring behaald.	1.2.1.2	Uitvoeren Interne Controle (IC)/ verbijzonderde interne controle (VIC).	Bolderdijk	●
1.2	Uitgaven zijn rechtmatig.	1.2.1	In 2019 wordt een goedkeurende accountantsverklaring behaald.	1.2.1.3	Opstellen jaarrekening.	Bolderdijk	●
1.2	Uitgaven zijn rechtmatig.	1.2.1	In 2019 wordt een goedkeurende accountantsverklaring behaald.	1.2.1.4	Monitoring beheersmaatregelen.	Bolderdijk	●
1.3	Gezond financieel bewustzijn	1.3.1	Uit een peiling ten einde van 2019 met raad en auditcommissie blijkt dat de financiële informatie- voorziening transparant is.	1.3.1.1	Opstellen concernkaders.	Bolderdijk	●
1.3	Gezond financieel bewustzijn	1.3.1	Uit een peiling ten einde van 2019 met raad en auditcommissie blijkt dat de financiële informatie- voorziening transparant is.	1.3.1.2	Opstellen van transparante P&C documenten.	Bolderdijk	●
1.3	Gezond financieel bewustzijn	1.3.1	Uit een peiling ten einde van 2019 met raad en auditcommissie blijkt dat de financiële informatie- voorziening transparant is.	1.3.1.3	Actualisatie notitie Financiële Sturing.	Bolderdijk	●
1.3	Gezond financieel bewustzijn	1.3.1	Uit een peiling ten einde van 2019 met raad en auditcommissie blijkt dat de financiële informatie- voorziening transparant is.	1.3.1.4	Organiseren terugblik met de raad en auditcommissie.	Bolderdijk	●
1.3	Gezond financieel bewustzijn	1.3.2	Er worden géén voorstellen gedaan zonder (structurele) dekking binnen programma.	1.3.2.1	Toetsen en handhaven concernkaders en gesprek aangaan met partners (positieve gedragsbeïnvloeding /confrontatie).	Bolderdijk	●
1.3	Gezond financieel bewustzijn	1.3.3	- In 2021 € 400.000 bezuinigen - In 2022 € 900.000 bezuinigen - Vanaf 2023 € 1.500.000 bezuinigen - Pas structurele uitgaven als bezuinigingen concreet zijn.	1.3.3.1	Business case opstellen en aanbieden aan raad.	Becht	●
1.4	Doelmatige besteding van middelen en doeltreffende uitvoering beleid	1.4.1	In 2019 worden twee artikel 213a-onderzoeken uitgevoerd.	1.4.1.1	Opstellen onderzoeksplannen.	Bolderdijk	●
1.4	Doelmatige besteding van middelen en doeltreffende uitvoering beleid	1.4.1	In 2019 worden twee artikel 213a-onderzoeken uitgevoerd.	1.4.1.2	Uitvoeren 213a onderzoeken.	Bolderdijk	●

BIJLAGE 2 BUDGETOVERHEVELINGEN

Verklaring van de categorieën:

Overheveling van een exploitatiebudget naar het volgende jaar is alleen mogelijk als:

1. De opdracht is gegeven/verplichting is aangegaan maar de werkzaamheden zijn nog niet uitgevoerd/gefactureerd;
2. Het budget heeft een directie relatie met een doeluitkering of een subsidiebeschikking. Het niet overhevelen heeft tot gevolg dat er terugbetaald moet worden of is gedekt uit een reserve;
3. De opdracht is niet gegeven/de verplichting is niet aangegaan, de geplande werkzaamheden zijn door omstandigheden nog niet uitgevoerd.

Categorie 1 en 2 betreffen een administratieve overheveling/begrotingswijziging.

Progr nr	Programma naam	Onderwerp	Bedrag categorie 1	Bedrag categorie 2	Bedrag categorie 3
2	Fysiek beheer openbare ruimte en	Sociaal werken in de wijk			80.000
3	Sociaal Domein	Inclusie (iedereen doet mee)			89.157
3	Sociaal Domein	Gebiedsgericht werken			19.195
3	Sociaal Domein	Investeringsfonds		210.102	
3	Sociaal Domein	Innovatiefonds			18.492
3	Sociaal Domein	Onafhankelijke clientondersteuning (regie		327.375	
3	Sociaal Domein	Uitvoeringskosten	150.000		
3	Sociaal Domein	Traject Ferm Wijzer			12.000
3	Sociaal Domein	Statushouders	429.000		
3	Sociaal Domein	Doorontwikkeling / wettelijke aanpassingen Cumulus	383.739		
3	Sociaal Domein	Implementatiebudget	220.000		
4	Cultuur, economie en milieu	Convenant Meer Muziek in de klas			15.507
5	Onderwijs en sport	Werkfit	10.000	62.000	
Overhead	Overhead	Onderzoeksjournalistiek	6.000		
Overhead	Overhead	Frictiekosten reorganisatie (oud)	96.232		
Overhead	Overhead	Zaakgericht Werken	104.970		
Overhead	Overhead	Organisatieontwikkeling			39.634
5	Onderwijs en sport	SGBW	88.321		
4	Cultuur, economie en milieu	Subsidie innovatie Aanpakken		71.249	
4	Cultuur, economie en milieu	Subsidie nul op de meter		20.000	
4	Cultuur, economie en milieu	Bouwen grondwatermodel Schilderskwartier		43.352	
4	Cultuur, economie en milieu	Subsidie aan Technoclub	50.000		
2	Fysiek beheer openbare ruimte en	Actiepunten uit ontwikkelagenda Binnenstad	84.908		
6	Ruimtelijke ontwikkeling en wonen	Opheffing Stichting de Poppenkast	14.122		
6	Ruimtelijke ontwikkeling en wonen	Sloop pand de poppenkast	25.000		
6	Ruimtelijke ontwikkeling en wonen	Vorbereidingskosten Omgevingswet		220.000	
6	Ruimtelijke ontwikkeling en wonen	Bijdrage woningbouw de Pionier		150.000	
6	Ruimtelijke ontwikkeling en wonen	Bijdrage ontwikkeling Hazelaarstraat		80.000	
6	Ruimtelijke ontwikkeling en wonen	Kerkensvisie		25.000	
6	Ruimtelijke ontwikkeling en wonen	Cultuurhistorische waarde kaart Woerden	10.000		
6	Ruimtelijke ontwikkeling en wonen	Toegezegde subsidies monumenten + deel CHKW	40.000		
Overhead	Overhead	Sloop Bleek 6 en 10, herinrichting terrein Bleek 6 en 8		350.000	
2	Fysiek beheer openbare ruimte en	Elementenverharding	5.480		
2	Fysiek beheer openbare ruimte en	Electra en onderhoud openbare verlichting	110.928		
2	Fysiek beheer openbare ruimte en	Verkeerszaken	288.336		33.602
2	Fysiek beheer openbare ruimte en	Bodembestendige gemeente 2050	9.970		
2	Fysiek beheer openbare ruimte en	Parkeren parkeergarage Defensie eiland	5.175		
2	Fysiek beheer openbare ruimte en	Evenementen			8.500
1	Bestuur, dienstverlening en veiligheid	Rekenkamercommissie	17.000		
Totaal			2.149.181	1.559.078	316.087
			2019		
			2.149.181		
			1.559.078		
			316.087		
			4.024.346		
			1.154.706		
			2.869.640		

II JAARREKENING

II.1 Balans

II.2 Waarderingsgrondslagen balans

II.3 Toelichting balans

II.4 Staat van baten en lasten

II.5 Toelichting op de staat van baten en lasten

II.6 Begrotingsrechtmatigheid

II.7 Verantwoording Wet Normering Topinkomens (WNT)

II.8 Overzicht incidentele baten en lasten

II.9 Overzicht op taakvelden

II.10 EMU saldo

II.11 SISA

II.12 Subsidies

II.1 BALANS

Activa	(bedragen * € 1)	31-12-2019	31-12-2018
Vaste activa			
<u>Immateriële vaste activa</u>			
kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief.		24.881	5.100
Bijdragen aan activa in eigendom van derden		0	0
Totaal immateriële vaste activa		24.881	5.100
<u>Materiële vaste activa</u>			
- investeringen met een economisch nut		145.106.070	137.937.303
- investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven		27.518.009	22.116.999
- investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut		76.615.761	64.097.852
<i>Waarvan activa in erfpacht</i>			
Totaal materiële vaste activa		249.239.840	224.152.154
<u>Financiële vaste activa</u>			
Kapitaalverstrekkingen aan:			
- Deelnemingen		352.433	352.433
Overige langlopende geldleningen		3.022.120	3.235.040
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van een jaar of langer			
Totaal financiële vaste activa		3.374.552	3.587.473
Totaal vaste activa		252.639.273	227.744.727

Vlottende activa

Voorraden

Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	-11.195.820	-10.007.760
Totaal voorraden	-11.195.820	-10.007.760

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan een jaar

Vorderingen op openbare lichamen	11.828.883	13.282.303
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	2.855.327	3.534.471
overige vorderingen	4.291.225	2.372.760
Totaal uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan een jaar	18.975.435	19.189.534

Liquide middelen (Kas-, bank- en girosaldi)

kassaldi	4.888	3.952
banksaldi	856.088	545.561
Liquide middelen (Kas-, bank- en girosaldi)	860.977	549.513

Overlopende activa

De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voor- schotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	0	0
Nog te ontv. Overige Nederlandse overheidslichamen	131.179	0
Overige nog te ontvangen bedragen en vde vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	3.562.380	3.657.314
Totaal Overlopende activa	3.693.559	3.657.314

Totaal vlottende middelen

12.334.150	13.388.601
-------------------	-------------------

Totaal Activa

264.973.423	241.133.328
--------------------	--------------------

Recht op verliescompensatie Vennootschapsbelasting	0	0
--	---	---

Passiva	(bedragen * € 1)	31-12-2019	31-12-2018
Vaste passiva			
<u>Eigen vermogen</u>			
Reserves:			
- Algemene vrije reserves		28.461.931	33.576.200
- Overige bestemmingsreserves		37.428.024	34.716.985
Resultaat na bestemming		-855.406	2.825.088
Totaal eigen vermogen		65.034.549	71.118.273
<u>Voorzieningen</u>			
- voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's		6.312.663	4.598.102
- voorzieningen door derden bekleemde middelen		3.818.450	3.988.625
Totaal Voorzieningen		10.131.113	8.586.727
<u>Vaste schulden, met een rentetypische looptijd van een jaar of langer</u>			
Onderhandse leningen van:			
- Binnenlandse banken en overige financiële instellingen		146.826.340	142.832.222
Waarborgsommen		138.521	70.000
Totaal vaste schulden, met een rentetypische looptijd van een jaar of langer		146.964.861	142.902.222
Totaal vaste passiva		222.130.522	222.607.222
Vlottende passiva			
<u>Netto vlottende schulden, met een rentetypische looptijd korter dan een jaar</u>			
Kasgeldleningen		20.600.000	0
Overige schulden		14.449.031	9.900.749
Totaal netto vlott. schulden, met een rentetypische looptijd < dan een jaar		35.049.031	9.900.749
<u>Overlopende passiva</u>			
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume		6.755.980	8.131.052
de van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschot bedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren uitgesplitst naar de ontvangen bedragen van:		797.462	0
- Overige Nederlandse overheidslichamen			
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen		240.427	494.306
Overlopende passiva		7.793.869	8.625.358
Totaal vlottende passiva		42.842.900	18.526.107
Totaal Passiva		264.973.423	241.133.329
Borgstellingen of garantstellingen		102.538.332	106.432.769

II.2 WAARDERINGSGRONDSLAGEN BALANS

Inleiding

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van het 'Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeente' (BBV) en de financiële verordening ex artikel 212 Gemeentewet. Door de gemeenteraad is op 14 februari 2019 de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld. (18R.00857).

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

Voor zover niet anders vermeld, zijn de activa en passiva gewaardeerd tegen nominale waarden. De verkrijgingprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs kunnen verder worden opgenomen een redelijk deel van de indirecte kosten.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben, onverschillig of zij tot inkomsten of uitgaven in dat jaar hebben geleid.

Grondslagen voor waardering

Immateriële vaste activa

Dit zijn kapitaaluitgaven waar geen bezittingen tegenover staan. De waarderinggrondslag is tegen verkrijgingprijs verminderd met de afschrijvingen en ontvangsten. Conform de BBV-voorschriften is afschrijvingsduur 5 jaar, vanaf het jaar na ingebruikname.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa kunnen worden ingedeeld in de categorieën investeringen met een economisch nut of investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

Deze investeringen worden, indien het bedrag hoger is dan € 20.000 in principe lineair afgeschreven in een door de raad aan te geven tijdsduur. Bij een aantal investeringen, voornamelijk gebouwen, kan op annuïteitenbasis worden afgeschreven. Deze vaste activa worden geactiveerd voor het bedrag van de investering, reserves worden niet in mindering gebracht op het actief. Bijdragen van derden die een directe relatie met het actief en de waardering ervan hebben, mogen wel in mindering gebracht worden. Extra afschrijven voor activa met een economisch nut is uitsluitend toegestaan als sprake is van duurzame waardevermindering, of als het actief eerder buiten werking wordt gesteld.

De eerste afschrijving van een vast activum vindt plaats in het jaar volgend op het jaar waarin het activum gereed is.

De afschrijvingstermijnen zijn in het algemeen voor:

- Gronden en terreinen	geen afschrijving
- Woonruimten	40 jaar
- Bedrijfsgebouwen	40 jaar
- Grond-, weg en waterbouwkundige werken	10 tot 60 jaar
- Vervoermiddelen	5 tot 10 jaar
- Machines, apparaten en installaties	5 tot 20 jaar
- Overige materiele vaste activa	5 jaar

Voor de specifieke afschrijvingstermijn per object wordt verwezen naar de notitie financiële sturing 2019 (RB 20R.00054).

Financiële vaste activa

De onder financiële vaste activa opgenomen leningen verstrekt aan derden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde minus de aflossingen. De deelnemingen worden gewaardeerd tegen de kostprijs. Indien deze posten duurzaam in waarde verminderen, wordt de waarde navenant aangepast.

Voorraden

De voorraden worden gewaardeerd tegen aanschaffingsprijs. De onderhanden werken inzake grondexploitaties van het grondbedrijf worden gewaardeerd tegen kostprijs en verminderd met ontvangsten. Tussentijdse winst wordt genomen op basis van de 'percentage of complete' (POC)-methode.

Vorderingen

Vorderingen worden tegen de nominale waarde geregistreerd. Er is rekening gehouden met een eventuele oninbaarheid door middel van de onder vorderingen opgenomen post voorziening dubieuze debiteuren.

Liquide middelen

De tegoeden staan ter vrije beschikking, de liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Overige vorderingen en overlopende activa

Deze posten worden verantwoord tegen de nominale waarde.

Eigen vermogen

Onder het eigen vermogen zijn opgenomen de algemene vrije reserves en de bestemmingsreserves. Het eigen vermogen wordt gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Voorzieningen

De voorzieningen worden gevormd wegens verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten. Tevens vindt vorming plaats op basis van kosten die in een volgend verslagjaar zullen worden gemaakt, terwijl het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het verslagjaar of in een van de voorafgaande verslagjaren en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal verslagjaren. Rentetoevoegingen zijn verboden. Over de aanwending van de rentebaten mag afzonderlijk worden beslist en is conform de begroting toegevoegd aan de algemene reserve. Voorzieningen worden opgenomen tegen de contante waarde.

Langlopende schulden

Onder langlopende schulden worden verstaan de schulden met een oorspronkelijke looptijd van twee jaar of langer. Opgenomen is het oorspronkelijk geleende bedrag minus de aflossingen. De langlopende schulden worden tegen nominale waarde gewaardeerd.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden tegen de nominale waarde gewaardeerd.

Rekening van baten en lasten

In de rekening worden de baten en de lasten op dezelfde wijze gerangschikt als in de begroting. Zowel de baten en de lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Daarbij worden de baten en de lasten van het begrotingsjaar in de rekening opgenomen, onverschillig of zij tot ontvangsten of uitgaven in dat jaar leiden, of hebben geleid.

Ten aanzien van de grondexploitatie geldt nog in het bijzonder:

De uitgaven voor beheer, aankopen, bouw- woonrijpmaken en bijdragen fonds Infra Structurele Werken (bovenwijkse voorzieningen), alsmede de inkomsten uit grondverkoop worden in de staat van baten en lasten opgenomen.

Het saldo van deze uitgaven en inkomsten komt tot uitdrukking in de post 'mutaties voorraden'. Met deze methodiek wordt voldaan aan de voorschriften ten aanzien van de bouwgrondexploitatie.

Enkele in de jaarrekening gehanteerde begrippen worden onderstaand nader omschreven.

1a. Voorraden/onderhanden werk

In de balanspost onderhanden werk is onder meer het saldo van de werkelijk betaalde kosten van bouwrijpmaken, grondaankopen etc. en de opbrengsten vanuit grondverkoop opgenomen; positieve of negatieve calculatieverschillen worden respectievelijk ten laste of ten gunste van het onderhanden werk gebracht. Het saldo van deze post (ook wel boekwaarde genoemd) kan zowel positief (meer uitgegeven dan ontvangen), als negatief (meer ontvangen dan uitgegeven) zijn.

1b. Overige activa en passiva

De overige activa en passiva zijn opgenomen tegen de nominale waarde.

2. Verwerking rente in de jaarrekening

De betaalde of ontvangen rente op de kapitaalverstrekking door de algemene dienst, alsmede de ontvangen rente bij grondverkoop worden in de exploitatierekening toegerekend aan de diverse complexen. Het saldo van deze rentebaten en lasten wordt via de post mutaties onderhanden werk/voorraden bijgeschreven of in mindering gebracht op de boekwaarde onderhanden werk.

3. Bedrijfsresultaat

Het bedrijfsresultaat wordt genomen op basis van de POC-methode.

Grondslagen voor resultaatbepaling

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Onder baten worden verstaan de baten die rechtstreeks aan het jaar zijn toe te rekenen en die in het jaar als gerealiseerd kunnen worden beschouwd. Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als baten genomen op het moment van besluitvorming door de AvA (Algemene Vergadering van Aandeelhouders) van de betreffende deelneming.

De omslagrente is berekend door de aan de taakvelden toe te rekenen rente te delen door de boekwaarde per 1 januari van de vaste activa die integraal zijn gefinancierd. De omslagrente is op een consistente en eenduidige wijze doorberekend aan de individuele activa.

De lasten worden bepaald met inachtneming van de hierboven vermelde grondslagen voor waardering en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. Verliezen worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn. Conform het BBV worden de mutaties in reserves, zowel bij de begroting als bij de rekening, separaat verantwoord. Zowel het totaal van saldo van baten en lasten als het resultaat zijn hierdoor inzichtelijk.

II.3 TOELICHTING BALANS

Activa	Alle bedragen * € 1	2019
---------------	---------------------	-------------

Vaste activa	252.639.273
---------------------	--------------------

Immateriële vaste activa	24.881
---------------------------------	---------------

Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	24.881
---	---------------

Boekwaarde 31-12-2018	Investerings- investeringen	Des- investeringen	Afschrijvingen	Bijdragen derden	Boekwaarde 31-12-2019
5.100	62.381	0	5.100	37.500	24.881

De investeringen betreft de onderzoekskosten m.b.t. het politiebureau.

De bijdrage derden betreft een vergoeding van Politie Diensten Centrum in de gemaakte onderzoekskosten.

Materiële vaste activa	249.239.840
-------------------------------	--------------------

Gelet op de huidige meetsystemen van de gemeente is bij facturen die jaaroverstijgend zijn niet altijd met voldoende zekerheid vast te stellen welk deel van de investeringsfactuur op welk verslagjaar betrekking heeft. Zowel de investeringen als de schulden zijn daardoor mogelijk met een niet-materieel bedrag te laag verantwoord.

Investerings met een economisch nut	145.106.070
--	--------------------

Dit kan als volgt onderverdeeld worden:

	Boekwaarde 31-12-2018	Investerings- investeringen	Des- investeringen	Afschrijvingen	Bijdragen derden	Boekwaarde 31-12-2019
Gronden & terreinen	6.404.126	0	0	307	0	6.403.819
Woonruimten	835.136	0	0	24.176	0	810.960
Bedrijfsgebouwen	116.493.020	7.731.654	0	2.468.640	596.004	121.160.030
Grond- weg en waterwerken	4.622.381	775.922	0	259.696	0	5.138.608
Vervoersmiddelen	660.988	336.565	0	78.176	0	919.377
Machines, apparaten en installaties	2.000.764	969.151	0	291.865	0	2.678.050
Overigen	6.920.887	1.381.236	0	306.897	0	7.995.226
Totaal	137.937.302	11.194.529	0	3.429.757	596.004	145.106.070

De investeringen hebben o.a. betrekking op:

* Scholencluster Kamerik	€	4.632.631
* Renovatie/verbouw stadhuis	€	1.525.086
* Duurzaamheidsmaatregelen diverse sporthallen	€	1.499.345
* Aanleg/onderhoud diverse sportvelden	€	516.088
* Vervanging hardware en software	€	416.138
* Aanschaf telefoons/devices	€	410.906
* Vervanging armaturen	€	352.556
* Aanschaf huisvuilwagen	€	252.307
* Vervanging binnensportinventaris	€	246.545
* Aanschaf diverse bedrijfsvoertuigen	€	197.918
* Vervanging mechanische riolering	€	163.571
* Parkeergarage Defensie-eiland	€	147.027
Totaal	€	10.360.117

De bijdrage derden bedrijfsgebouwen betreft o.a. de verkoop van grond scholencluster Kamerik tbv nieuwbouw (€ 513.327).

Zowel de annuïtaire als de lineaire afschrijvingsmethode is toegepast.

Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

27.518.009

Dit kan als volgt onderverdeeld worden:

	Boekwaarde 31-12-2018	Investerings	Des- investerings	Afschrijvingen	Bijdragen derden	Boekwaarde 31-12-2019
Grond- weg en waterwerken	19.603.339	6.288.189	0	643.319	0	25.248.209
Overigen	2.513.660	0	0	243.860	0	2.269.800
Totaal	22.116.999	6.288.189	0	887.179	0	27.518.010

De investeringen hebben betrekking op de riolering.

Zowel de annuïtaire als de lineaire afschrijvingsmethode is toegepast.

Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut

76.615.761

Dit kan als volgt onderverdeeld worden:

	Boekwaarde 31-12-2018	Investerings	Des- investerings	Afschrijvingen	Bijdragen derden	Boekwaarde 31-12-2019
Bedrijfsgebouwen	28.638	0	0	13.327	0	15.311
Grond- weg en waterwerken	63.843.374	15.525.273	0	2.357.281	1.004.038	76.007.328
Machines, apparaten en installaties	8.506	0	0	2.835	0	5.671
Overigen	217.334	402.840	0	32.723	0	587.451
Totaal	64.097.852	15.928.113	0	2.406.166	1.004.038	76.615.761

De investeringen hebben o.a. betrekking op:

* Reconstructie/vervanging verharding diverse wegen	€	8.271.011
* Verkeersafwikkeling Woerden West	€	2.391.442
* Pilot Kanis settingsvrije constructie	€	1.613.334
* Bruggen	€	1.025.995
* Beschoeiingen	€	694.810
* Infrastructuurle werken Harmelen	€	485.937
* Groeninvesteringen	€	401.297
* Inhaalslag bomen Speelplaatsen en speelvelden	€	379.665
	€	310.799
Totaal	€	15.574.290

De bijdrage derden heeft betrekking op:

* Bijdrage Provincie Utrecht doorstroom fietsroutes wegenstructuur Woerden West	€	689.640
* Bijdrage aanleg openbare ruimte de Kanis	€	180.000
* Overigen	€	134.398
Totaal	€	1.004.038

Zowel de annuïtaire als de lineaire afschrijvingsmethode is toegepast.

Financiële vaste activa**3.374.552****Kapitaalverstrekking aan deelnemingen****352.433**

Boekwaarde 31-12-2018	Investerings/ uitbreidingen	Vermindering	Aflossing/ afschrijving	Boekwaarde 31-12-2019
352.433	0	0	0	352.433

De volgende aandelen en effecten zijn in het bezit van de gemeente:

, Aandelen BNG	€	235.995
* Aandelen Vitens	€	72.902
* Effecten BNG	€	43.536
Totaal	€	<u>352.433</u>

Overige langlopende geldleningen**3.022.120**

Boekwaarde 31-12-2018	Investerings/ uitbreidingen	vermindering	Aflossing/ afschrijving	Boekwaarde 31-12-2019
3.235.040	50.000	0	262.921	3.022.120

De boekwaarde per 31-12-2019 betreft de volgende leningen:

* Leningen St. gebouwen beheer Woerden	€	1.578.865
* Versterkte geldlening Groenendijk investeringen	€	600.000
* Verstrekte geldlening Woerden Sport	€	412.500
* Verstrekte duurzaamheidsleningen	€	371.489
* Lening St. Hofstede Batenstein	€	30.000
* Verstrekte geldlening kunstencentrum Het Klooster	€	21.600
* Verstrekte geldleningen aan ambtenaren	€	7.665
	€	<u>3.022.120</u>

In 2019 is € 50.000 gestort t.b.v. de duurzaamheidsleningen.

De aflossing/afschrijving heeft betrekking op de verstrekte geldlening Groenendijk investeringen (€ 200.000) Woerden Sport (€ 57.500), het Klooster (€ 3.600) en geldleningen ambtenaren (€ 1.821).

VLottende activa	12.334.150
-------------------------	-------------------

Voorraden	-11.195.820
------------------	--------------------

Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	-11.195.820
---	--------------------

Boekwaarde 31-12-2018	Bestedingen	Opbrengsten	verlies voorziening	Boekwaarde 31-12-2019
-10.007.760	2.713.661	-3.540.555	-361.165	-11.195.819 *

* In dit overzicht lijkt sprake te zijn van een toename van de verliesvoorziening van € 361.165, maar dit komt door onderstaande mutaties:

Verliesvoorziening Defensie-eiland 01-01-2019	16.859.243
Verliesvoorziening Defensie-eiland 31-12-2019	<u>16.914.420</u>
Toename voorziening	55.177
Overheveling van creditzijde voorzieningen	<u>252.744</u>
Toename voorziening aan debetzijde	307.921
Verliesvoorziening de Pionier 01-01-2019	0
Verliesvoorziening de Pionier 31-12-2019	<u>53.244</u>
Toename voorziening	53.244
Totale toename verliesvoorziening bouwgrondcomplexen:	<u><u>361.165</u></u>

Boekwaarde per 31-12-2018 volgens staat van activa	€ 5.792.338
Voorziening verlies Defensie-eiland	<u>-15.800.098</u>
Boekwaarde 31-12-2018 subadministratie Grondbedrijf	€ <u>-10.007.760</u>

De genoemde boekwaarde per 31-12-2018 is inclusief een voorziening gevormd voor het complex Defensie-eiland

Na verwerking van de voorzieningen in 2019 krijgen we het volgende beeld:

Boekwaarde per 31-12-2019 volgens staat van activa	€ 4.965.443
Voorziening verlies Defensie-eiland	€ -16.108.018
Voorziening verlies de Pionier	€ <u>-53.244</u>
Boekwaarde 31-12-2019 subadministratie Grondbedrijf	€ <u><u>-11.195.819</u></u>

Van de bouwgronden in exploitatie kan van het verloop in 2019 het volgende overzicht worden weergegeven:

complex	Boekwaarde 31-12-2018	Bestedingen	Opbrengsten	voorziening verlies	Boekwaarde 31-12-2019
Snel en Polanen	-10.131.762	1.510.782	2.059.930		-10.680.910
Kamerik Noord-Oost II	191.299	320.241	224.659		286.881
Defensie-eiland	0	307.920	0	-307.920	0 *
Brediuspark	737.981	128.248	0		866.229
Jan Steenstraat	-1.492.406	23.915	0		-1.468.491
Harmelen	638.308	337.675	1.255.966		-279.984
de Pionier Zegveld	48.819	84.880	0	-53.244	80.455
Totaal	-10.007.761	2.713.661	3.540.555	-361.164	-11.195.819

complex	Boekwaarde 31-12-2019	geraamde nog te maken kosten	geraamde te realiseren Opbrengsten	geraamd eindresultaat
Snel en Polanen	-10.680.910	47.574.025	38.705.364	-1.812.249
Kamerik Noord-Oost II	286.881	473.100	1.395.557	-635.576
Defensie-eiland	0	806.400	0	806.400 *
Brediuspark	866.229	912.000	2.508.997	-730.768
Jan Steenstraat	-1.468.491	402.962	40.779	-1.106.308
Harmelen	-279.984	2.875.473	4.509.631	-1.914.142
de Pionier	80.455	461.505	541.960	0
Totaal	-11.195.819	53.505.465	47.702.288	-5.392.642

* Voor het verwachte eindresultaat van het complex Defensie-eiland is een aanvullende verliesvoorziening van € 806.400 opgenomen. Deze is credit gepresenteerd omdat de boekwaarde per complex niet negatief mag worden door een getroffen voorziening.

Per complex (exclusief voorziening):

Snel en Polanen

Boekwaarde 31-12-2018	Bestedingen	Opbrengsten	Boekwaarde 31-12-2019
-10.131.762	1.510.782	2.059.930	-10.680.910

De bestedingen hebben voornamelijk betrekking op plangerichte voorzieningen en ontwikkelingskosten t.b.v. Snellerpoort en Waterrijk eiland IV.

De opbrengsten betreffen de verkoop van vrije kavels in met name Villapark Waterrijk.

Voor dit complex worden de volgende kosten nog verwacht € 47.574.025
Dit betreffen vooral planstructurele, plangerichte voorzieningen en planontwikkelingskosten.

De opbrengsten voor dit complex worden geraamd op € 38.705.364
Dit betreft voornamelijk de bouw van woningen

	8.868.661
Boekwaarde 31-12-2019	<u>-10.680.910</u>
Verwacht eindwaarde	<u><u>-1.812.249</u></u>

Kamerik N.O. II

Boekwaarde 31-12-2018	Bestedingen	Opbrengsten	Boekwaarde 31-12-2019
191.299	320.241	224.659	286.881

In 2019 is er een winstneming opgenomen van € 205.070 binnen dit complex.
De overige bestedingen hebben voornamelijk betrekking op planontwikkelingskosten.

De opbrengsten betreffen de verkoop van een kavel.

Voor dit complex worden de volgende kosten nog verwacht € 473.100
Dit betreft vooral plangerichte voorzieningen en planontwikkelingskosten

De opbrengsten voor dit complex worden geraamd op € 1.395.557
Dit betreft voornamelijk de uitgifte van grond tbv woningbouw

	-922.457
Boekwaarde 31-12-2019	<u>286.881</u>
Verwacht eindwaarde	<u><u>-635.576</u></u>

Defensie-eiland

Boekwaarde 31-12-2018	Bestedingen	Opbrengsten	verlies voorziening	Boekwaarde 31-12-2019
15.800.098	307.920		0	16.108.019

Voor het te verwachten verlies is een voorziening getroffen van € 16.914.420. Deze is tot een bedrag van de boekwaarde ultimo 2019 in mindering gebracht op de boekwaarde en voor het resterend deel (€ 806.401) credit onder de voorzieningen gepresenteerd.

De bestedingen betreffen hoofdzakelijk de kosten voor de rente- en planontwikkelingskosten.

Voor dit complex worden de volgende kosten nog verwacht	€	806.400
Dit betreffen vooral planontwikkelingskosten en rente		
De opbrengsten voor dit complex worden geraamd op	€	<u>0</u>
		806.400
Boekwaarde 31-12-2019		<u>16.108.019</u>
Verwacht eindwaarde		16.914.419
Verwachte verliesvoorziening		<u>-16.914.419</u>
Verwacht exploitatieresultaat op eindwaarde		<u><u>0</u></u>

Grondexploitatie Brediuspark

Boekwaarde 31-12-2018	Bestedingen	Opbrengsten	Boekwaarde 31-12-2019
737.981	128.248	0	866.229

De bestedingen hebben betrekking op de planontwikkelingskosten.

Voor dit complex worden de volgende kosten nog verwacht	912.000
Dit betreffen vooral planontwikkelingskosten en plangerichte voorzieningen	
De opbrengsten voor dit complex worden geraamd op	2.508.997
Dit betreft voornamelijk de uitgifte van gronden tbv woningbouw	<u>-1.596.997</u>
Boekwaarde 31-12-2019	<u>866.229</u>
Verwacht eindwaarde	-730.768

Grondexploitatie Jan Steenstraat

Boekwaarde 31-12-2018	Bestedingen	Opbrengsten	Boekwaarde 31-12-2019
-1.492.406	23.915	0	-1.468.491

De besteding betreft een winstneming van € 29.134 en planontwikkelingskosten.

Voor dit complex worden de volgende kosten nog verwacht	402.962
Dit betreffen vooral plangerichte kosten.	
De opbrengsten voor dit complex worden geraamd op	40.779
Dit betreft rente	<u>362.183</u>
Boekwaarde 31-12-2019	<u>-1.468.491</u>
Verwacht eindwaarde	-1.106.308

Grondexploitatie diverse locaties Harmelen

Boekwaarde 31-12-2018	Bestedingen	Opbrengsten	Boekwaarde 31-12-2019
638.308	337.675	1.255.966	-279.984

De bestedingen hebben hoofdzakelijk betrekking op bouwrijp maken en planontwikkelingskosten. Ook is er een winstneming opgenomen van € 120.110

De opbrengsten betreffen verkoop van grond.

Voor dit complex worden de volgende kosten nog verwacht 2.875.473
Dit betreffen vooral planontwikkelingskosten en plangerichte voorzieningen.

De opbrengsten voor dit complex worden geraamd op 4.509.631
Dit betreft voornamelijk de uitgifte van gronden

Boekwaarde 31-12-2018 -279.984
Verwacht eindwaarde -1.914.142

Grondexploitatie de Pionier Zegveld

Boekwaarde 31-12-2018	Bestedingen	Opbrengsten	Boekwaarde 31-12-2019
48.819	84.880	0	133.699

Voor het te verwachten verlies is een voorziening getroffen van € 53.244.

De bestedingen hebben betrekking op planontwikkelingskosten.

Voor dit complex worden de volgende kosten nog verwacht 461.505
Dit betreffen vooral planstructurele en plangerichte voorzieningen

De opbrengsten voor dit complex worden geraamd op 541.960
Dit betreft voornamelijk de uitgifte van gronden

Boekwaarde 31-12-2019 133.699
Verwacht eindwaarde 53.244
Verwachte verliesvoorziening -53.244
Verwacht exploitatieresultaat op eindwaarde 0

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan een jaar	18.975.435
--	-------------------

Vorderingen op openbare lichamen	11.828.883
---	-------------------

De belangrijkste vorderingen betreffen teruggaaf BTW, waaronder uit het BTW-compensatie fonds(BCF) van € 11.352.798

Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	2.855.327
--	------------------

Dit betreft het saldo van de rekening-courant bij het Ministerie van Financien m.b.t. het schatkistbankieren.

Op grond van de Regeling Schatkistbankieren dienen gemeenten overtollige middelen te beleggen in 's Rijks Schatkist. Dit met uitzondering van een drempelbedrag dat jaarlijks aan de hand van de begrotingsomvang wordt vastgesteld.

Voor de gemeente Woerden bedroeg deze drempel voor 2019 € 888.750.

De ruimte onder het drempelberag is als volgt:

Periode	ruimte (x € 1.000)
Kwartaal 1	318
Kwartaal 2	324
Kwartaal 3	425
Kwartaal 4	298

Overige vorderingen	4.291.225
----------------------------	------------------

	31-12-2018	31-12-2019
Debiteuren	€ 2.191.193	4.223.087
Voorziening dubieuze debiteuren	€ -89.182	-69.791
Overigen	€ 270.749	137.929
	€ 2.372.760	4.291.225

De toename van de post debiteuren heeft met name betrekking op een vordering van € 1.700.000 van Ferm Werk. Deze post was in 2018 opgenomen onder post nog te ontvangen bedragen.

De afname van overige vorderingen heeft betrekking op de gedeeltelijke aflossing van een verstrekt krediet.

Liquide middelen (Kas-, bank- en girosaldi)	860.977
--	----------------

De specificatie luidt als volgt:

	31-12-2018	31-12-2019
Kassaldi	€ 3.952	4.888
Bank en girosaldi	€ 545.561	856.088
	€ 549.513	860.977

De kredietfaciliteit bedraagt bij de B.N.G. € 9.000.000.

Overlopende activa	3.693.559
---------------------------	------------------

	31-12-2018	31-12-2019
Nog te ontv. Overige Nederlandse overheidslichamen	€ 0	131.179
Nog te ontvangen bedragen	€ 1.843.626	3.342.380
Vooruitbetaalde posten	€ 1.813.688	220.000
Totaal	€ <u>3.657.314</u>	<u>3.693.559</u>

Specificatie nog te ontvangen overige Nederlandse overheidslichamen tbv subsidies:

Omschrijving	Saldo 31-12-2018	toevoegingen/ ontvangsten	bestedingen	Boekwaarde 31-12-2019
Provincie Utrecht, snelle fietsroute	0	559.935	622.150	62.215
Provincie Utrecht, fietsroute Woerden west	0	545.503	606.114	60.611
Provincie Utrecht, missing link (vinkje)	0	75.173	83.526	8.353

Specificatie nog te ontvangen bedragen

Omschrijving	Saldo 31-12-2018	toevoegingen/ ontvangsten	bestedingen	Boekwaarde 31-12-2019
Diverse posten	1.843.626	3.275.548	1.776.794	3.342.380

Specificatie vooruitbetaalde bedragen

Omschrijving	Saldo 31-12-2018	toevoegingen/ ontvangsten	bestedingen	Boekwaarde 31-12-2019
Diverse posten	1.813.688	220.000	1.813.688	220.000

Het verschil t.o.v. vorig jaar komt doordat het nog te ontvangen bedrag van € 1.700.000 van Ferm Werk is opgenomen bij overige vorderingen (debiteuren).

Niet uit de balans blijvende rechten

Gemeente Woerden heeft de uitvoering van de Participatiewet, loaw, loaz en Bbz 20014 uitbesteed aan Ferm Werk, ten onrechte of te veel verstrekte bijstand wordt door Ferm Werk teruggevorderd van de cliënten. De vorderingen die Ferm Werk op de debiteuren cliënten bijstandverlening van de gemeente Woerden heeft, zijn niet op de balans van de gemeente Woerden verantwoord en gewaardeerd. Vooralsnog is niet voldoende duidelijk of dit nu juist is of niet.

De BBV commissie heeft namelijk in haar antwoord op vraag 2017.083 aangegeven dat als het economisch risico op de oninbaarheid van ten onrechte uitbetaalde bijstand bij de betreffende gemeente ligt, de gemeente de vordering op deze debiteuren op zijn balans tot uitdrukking dient te laten komen. De gemeente Woerden heeft in dat geval een vordering op Ferm Werk ter hoogte van de gewaardeerde vordering (nominale vordering minus voorziening voor oninbaarheid).

De nominale waarde van de vorderingen van de gemeente Woerden bedraagt in totaal € 2.161.504. Hierop is een bedrag van € 1.764.304 voorzien. De gewaardeerde vordering zoals deze ook uit de jaarrekening van Ferm Werk blijkt is derhalve € 397.200.

Samen met Ferm Werk, de andere aangesloten gemeenten en de betrokken accountants zal nagegaan worden wat voor de gemeenschappelijke regeling Ferm Werk en de betrokken gemeenten de juiste wijze van verslaglegging is.

Passiva	Alle bedragen * € 1	2019
----------------	---------------------	-------------

Vaste passiva	222.130.522
----------------------	--------------------

Eigen Vermogen	65.034.549
-----------------------	-------------------

Verloopoverzicht Eigen Vermogen:

	Saldo 01-01-2019	Bestemm.res vorig dienst jaar	dotaties	Onttrek- kingen	Saldo 31-12-2019
Algemene reserve	33.576.200		5.603.953	10.718.222	28.461.931
Bestemmingsreserves	34.716.985		9.104.541	6.393.502	37.428.024
Gerealiseerd resultaat 2018	2.825.088	-2.825.088			0
Resultaat 2019				855.406	-855.406
Totaal eigen vermogen	71.118.273	-2.825.088	14.708.494	17.967.130	65.034.547

Reserves	65.889.955
-----------------	-------------------

Totaal verloopoverzicht

Saldo 31-12-2018	Via resultaatbestemming		Bestemming resultaat 2018		Vermindering ivm activa	Saldo 31-12-2019
	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking		
68.293.185	8.408.683	12.499.682	6.299.808	4.459.544	152.497	65.6889.955

De reserves worden onderscheiden naar:

- **Algemene reserves**, hieronder wordt verstaan algemeen vrij beschikbaar.
- **Overige bestemmingsreserves**, hieronder wordt verstaan reserves met een specifiek doel, waarvan alleen de raad bevoegd is de bestemming te wijzigen.

Reserves	31-12-2018	31-12-2019
algemene vrije reserves	33.576.200	28.461.931
overige bestemmingsreserves	34.716.985	37.428.024
totaal reserve	68.293.185	65.889.955

Algemene vrije reserves	28.461.931
--------------------------------	-------------------

Algemene reserve

Saldo 31-12-2018			Bestemming resultaat 2018		Saldo 31-12-2019
	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking	
27.336.310	3.301.745	5.558.677	0	431.659	24.647.719

Deze reserve fungeert als buffer voor calamiteiten en exploitatietekorten. Incidentele uitgaven worden ten laste en incidentele inkomsten ten gunste van deze reserve gebracht. Tevens dient de reserve voor het neutraliseren van negatieve reserves.

De volgende toevoegingen hebben plaatsgevonden aan de Algemene reserve:

Saldo reserve Sociaal Domein per 31-12-2019	€	3.007.808
Bijdrage uit verkoopopbrengst verkoop gebouw de Sluis	€	228.837
Bijdrage koopgarant volkshuisvesting	€	65.100
	€	<u>3.301.745</u>

De volgende onttrekkingen hebben plaatsgevonden uit de Algemene reserve:

Bijdrage reserve organisatieontwikkeling	€	2.800.000
Bijdrage budgetreservering	€	1.119.462
Bijdrage reserve gebiedsfonds Middelland	€	500.000
Bijdrage omgevingswet	€	307270
Bijdrage verschuiving maatwerk	€	250.000
Bijdrage algemene reserve Het Nieuwe Werken	€	250.000
Bijdrage het investeringsfonds	€	89.898
Bijdrage Gebiedsgericht werken	€	77.000
Bijdrage inclusie	€	60.000
Bijdrage herontwikkeling Middelland	€	43.824
Bijdrage duurzaamheid	€	26.725
Bijdrage beheersplan groenstrook Singel	€	16.744
Bijdrage herstructurering bedrijventerrein	€	15.660
Bijdrage JOW en werkfit	€	2.094
		<u>5.558.677</u>

Algemene reserve grondbedrijf

Saldo 31-12-2018			Bestemming resultaat 2018		Saldo 31-12-2019
	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking	
6.239.890	0	700.000	2.302.207	4.027.885	3.814.212

Deze reserve dient om onvoorziene risico's in de grondexploitaties op te vangen.

In de jaarrekening 2018 is door de Raad besloten om een bedrag van € 2.302.207 toe te voegen aan de reserve en een bedrag van € 67.103 te onttrekken t.b.v. de verliesvoorziening van het complex Defensie-eiland.

Ook is besloten om m.b.t. het resultaat van 2017 alsnog een bedrag van € 3.402.782 te storten in de reserve kapitaallasten maatschappelijk nut t.b.v. van de BRAVO-projecten en een bedrag van € 558.000 te storten in de reserve Infrastructurele werken t.b.v. bovenwijkse voorzieningen.

Uit de reserve is een bedrag van € 700.000 t.g.v. de algemene dienst onttrokken, conform de vastgestelde begroting 2019.

Overige Bestemmingsreserves	37.428.024
------------------------------------	-------------------

Reserve groenfonds

Saldo 31-12-2018			Bestemming resultaat 2018		Vermindering ivm afschr activa	Saldo 31-12-2019
	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking		
630.786	6.650	3.737	0	0	0	633.699

Het groenfonds wordt gebruikt ter uitvoering van groenplannen, subsidie onderhoud aan particulieren bijzondere status bomen, uitvoeringsbudget landschapsbeleid, landschapsbeleidsplan, groenstructuurplan en het aanleggen van ecologische verbindingzones.

De onttrekking heeft betrekking op de kosten bijzondere bomen, zoals opgenomen in de vastgestelde begroting 2019. De toevoeging betreft de ontvangst van derden bij de verkoop van snippergroen.

Reserve infrastructurele werken

Saldo			Bestemming resultaat 2018		Vermindering ivm afschr activa	Saldo
	31-12-2018	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging		
27.900	1.187.514	0	558.000	0	0	1.773.414

Het doel van deze reserve is het realiseren van bovenwijkse voorzieningen van veelal grote omvang. De toevoeging van € 1.160.739 heeft betrekking op ontvangen bijdragen uit exploitatieovereenkomsten en verkoop snippergroen. De toevoeging van € 558.000 is gestort vanuit de Algemene reserve grondbedrijf t.b.v. de bovenwijkse voorzieningen.

Dekking kapitaallasten maatschappelijk nut

Saldo			Bestemming resultaat 2018		Vermindering ivm afschr activa	Saldo
	31-12-2018	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging		
16.877.703	353.472	277.236	3.402.780	0	0	20.356.719

De reserve dient ter dekking van rente en afschrijving van eenmalige investeringen maatschappelijk nut die normaliter ten laste komen van overige bestemmingsreserves.

De toevoeging van € 3.402.782 betreft investeringen t.b.v. de BRAVO-projecten en is gestort vanuit de Algemene reserve Grondbedrijf. De toevoeging € 353.472 is conform de begroting van 2019.

De onttrekking betreft de dekking van de kapitaallasten(rente) maatschappelijk nut.

Dekking Kapitaallasten economisch nut

Saldo			Bestemming resultaat 2018		Vermindering ivm afschr activa	Saldo
	31-12-2018	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging		
7.112.281	112.970	115.358	0	0	152.497	6.957.396

De reserve dient ter dekking van rente en afschrijving van eenmalige investeringen economisch nut die normaliter ten laste komen van overige bestemmingsreserves.

De toevoeging is conform de begroting 2019.

De onttrekking heeft betrekking op de dekking (rente) van de kapitaallasten economisch nut.

IBOR

Saldo			Bestemming resultaat 2018		Vermindering ivm afschr activa	Saldo
	31-12-2018	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging		
265.986	0	0	0	0	0	265.986

De reserve Ibor is bestemd voor investeringen in de openbare ruimte. Bij vaststelling van de begroting 2020 is besloten deze reserve op te heffen,

Reserve Sociaal Domein

Saldo			Bestemming resultaat 2018		Vermindering ivm afschr activa	Saldo
	31-12-2018	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging		
4.912.798	0	4.912.798	0	0	0	0

Bij vaststelling van de begroting 2019 is besloten deze reserve op te heffen en het saldo over te hevelen naar de Algemene reserve in 2019.

Onderhoud gemeentelijk vastgoed

Saldo 31-12-2018	Via resultaatbestemming		Bestemming resultaat 2018		Vermindering ivm afschr activa	Saldo 31-12-2019
	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking		
2.401.119	0	502.553	0	0	0	1.898.566

De reserve dient ter bekostiging van onderhoud aan woningen en gebouwen. Het doel is de kosten op een gelijkmatige wijze te spreiden over een reeks van jaren. Het betreft hier alle gemeentelijke gebouwen met uitzondering van de schoolgebouwen.

De onttrekking betreft een bijdrage aan diverse onderhoud gemeentelijk vastgoed.

Reserve Woerden 650 jaar stad

Saldo 31-12-2018	Via resultaatbestemming		Bestemming resultaat 2018		Vermindering ivm afschr activa	Saldo 31-12-2019
	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking		
15.000	24.167	0	0	0	0	39.167

In 2022 is Woerden 650 jaar stad. T/m 2021 wordt hiervoor jaarlijks geld aan de reserve toegevoegd.

Inventaris zwembaden

Saldo 31-12-2018	Via resultaatbestemming		Bestemming resultaat 2018		Vermindering ivm afschr activa	Saldo 31-12-2019
	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking		
303.722	5.531	0	0	0	0	309.253

Deze reserve dient ter bekostiging van de inventaris zwembaden.
De toevoeging betreft het saldo van begroot en werkelijke uitgaven.

Reserve Organisatieontwikkeling

Saldo 31-12-2018	Via resultaatbestemming		Bestemming resultaat 2018		Vermindering ivm afschr activa	Saldo 31-12-2019
	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking		
0	2.800.000	429.323	0	0	0	2.370.677

In de begroting is een bedrag van 2,8 miljoen beschikbaar gesteld voor organisatieontwikkeling. Bij raadsbesluit van 21 maart 2019 en bij raadsbesluit van 21 maart en 4 december 2019 zijn gelden beschikbaar gesteld t.l.v. deze reserve. 4 december 2019 zijn gelden beschikbaar gesteld ten laste van de reserve Organisatieontwikkeling. De onttrekkingen hebben betrekking op de uitgaven 2019.

Reserve grote infrastructurele werken

Saldo 31-12-2018	Via resultaatbestemming		Bestemming resultaat 2018		Vermindering ivm afschr activa	Saldo 31-12-2019
	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking		
2.131.716	0	0	0	0	0	2.131.716

Reserve betreft dekking van het realiseren van grote investeringen in de toekomst.

Reserve gebiedsfonds**Middelland**

Saldo 31-12-2018	Via resultaatbestemming		Bestemming resultaat 2018		Vermindering ivm afschr activa	Saldo 31-12-2019
	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking		
0	500.000	0	0	0	0	500.000

Het gebiedsfonds wordt gebruikt om investeringen in de openbare ruimte te doen in het betreffende gebied. De reserve wordt gevuld door exploitatiebijdragen door initiatiefnemers, bijdrage door de gemeente en bijdrage/subsidie door Provincie en Rijk.

Reserve WW derde jaar

Saldo 31-12-2018	Via resultaatbestemming		Bestemming resultaat 2018		Vermindering ivm afschr activa	Saldo 31-12-2019
	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking		
0	40.106	0	36.821	0	0	76.927

Bij het vaststellen van de jaarrekening 2018 heeft de raad besloten om deze reserve in te stellen.

Met ingang van 1 januari 2018 is de CAR/UWO uitgebreid met artikel 10C Reparatie-uitkering bij werkloosheid.

M.i.v. 1 januari 2016 zijn in de Wet Werk en Zekerheid een aantal versoeringen in de WW rechten aangebracht.

Sindsdien is er sprake van een vertraagde WW opbouw en de maximale duur wordt geleidelijk teruggebracht van 38 naar 24 maanden. Ter reparatie heft Woerden een werknemerspremie, welke wordt ingehouden op het salaris van de medewerkers en is specifiek bedoeld voor dit doel. De gemeente is eigen risicodragers voor de eventueel ontstane WW lasten.

Onderwijsreserves**Onderwijs kansen beleid**

Saldo 31-12-2018	Via resultaatbestemming		Bestemming resultaat 2018		Vermindering ivm afschr activa	Saldo 31-12-2019
	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking		
37.974	76.529	0	0	0	0	114.503

De reserve voorziet in middelen ter vergroting van de onderwijskansen en bestaat uit een vrij deel en een verplicht deel. Dit laatste dient besteed te worden aan door het ministerie vastgestelde onderdelen.

Totaal verloopoverzicht

Saldo 31-12-2018	Toevoegingen	Vrijval via het resultaat	Aanwendungen	Saldo 31-12-2019
8.586.727	2.485.337	688.206	252.745	10.131.113

voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's Pensioen
(oud)wethouders

Saldo 31-12-2018	Toevoegingen	Vrijval via het resultaat	Aanwendungen	Saldo 31-12-2019
3.538.957	2.197.290	229.984	0	5.506.263

Deze voorziening voorziet in een adequate pensioenopbouw voor (oud)wethouders en hun nabestaanden.

Voorziening grexen

Saldo 31-12-2018	Toevoegingen	Vrijval via het resultaat	Aanwendungen	Saldo 31-12-2019
1.059.145	0	0	252.745	806.400

Deze verliesvoorziening is opgenomen voor nog te verwachten kosten tbv complex Defensie-eiland. Aan de actiefzijde van de balans is van deze voorziening een bedrag verantwoord van € 16.161.263 (zie onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie). Het verschil van € 806.400 is verantwoord onder de voorzieningen.

voorzieningen door derden bekleemde middelen

Saldo 31-12-2018	Toevoegingen	Vrijval via het resultaat	Aanwendungen	Saldo 31-12-2019
3.988.625	288.047	458.222	0	3.818.450

Voorziening afvalstoffenheffing

Saldo 31-12-2018	Toevoegingen	Vrijval via het resultaat	Aanwendungen	Saldo 31-12-2019
1.355.761	0	458.222	0	897.539

Deze voorziening wordt gebruikt voor de egalisatie van de exploitatieoverschotten/tekorten op de reiniging/afvalstoffenheffing. De onttrekking betreft het negatieve exploitatieresultaat op dit product.

Voorziening riolering

Saldo 31-12-2018	Toevoegingen	Vrijval via het resultaat	Aanwendungen	Saldo 31-12-2019
2.632.864	288.047	0	0	2.920.911

De toevoeging betreft het positieve exploitatieresultaat op het product riolering. Deze voorziening wordt gebruikt voor de egalisatie van de exploitatieoverschotten/tekorten op dit product.

Vaste schulden, met een rentetypische looptijd van een jaar of langer **146.964.861**

Onderhandse leningen van binnenlandse banken en ov. Fin. instellingen **146.826.340**

Saldo 31-12-2018	opgenomen geldleningen	aflossing	Saldo 31-12-2019
142.832.222	25.000.000	21.005.882	146.826.340

In 2019 is een lening opgenomen van € 25.000.000 tegen 0,685% rente met een looptijd van 25 jaar. De rentelast bedroeg over 2019 € 3.104.099 waarbij het rentepercentage gemiddeld 2,17% was. Schulden zijn mogelijk met een niet-materieel bedrag te laag verantwoord, zie verder toelichting materiële vaste activa aan debetzijde balans.

Waarborgsommen **138.521**

Saldo 31-12-2018	ontvangen	teruggestort	Saldo 31-12-2019
70.000	128.521	60.000	138.521

Vlottende passiva **42.842.900**

Netto vlottende schulden, met een rentetypische looptijd korter dan een jaar **35.049.031**

Kasgeldleningen **20.600.000**

Op 31-12-2019 waren onderstaande kasgeldleningen aangetrokken:

Periode	rente	Geldgever	Bedrag
30-09-2019 t/m 31-01-2020	-/-0,38%	BNG	1.700.000
02-10-2019 t/m 31-01-2020	-/-0,36%	BNG	2.700.000
11-10-2019 t/m 31-01-2020	-/-0,40%	BNG	5.600.000
20-11-2019 t/m 31-01-2020	-/-0,28%	BNG	1.000.000
26-11-2019 t/m 31-01-2020	-/-0,35%	BNG	1.000.000
29-11-2019 t/m 31-01-2020	-/-0,35%	BNG	1.000.000
02-12-2019 t/m 31-01-2020	-/-0,22%	BNG	2.600.000
19-12-2019 t/m 31-01-2020	-/-0,05%	BNG	5.000.000

Overige schulden **14.449.031**

De overige schulden bestaan uit:	31-12-2018	31-12-2019
Crediteuren	7.622.031	11.970.352
Gemeentelijke spaarregeling	2.182.534	2.217.144
overige	96.184	261.535
	<u>9.900.749</u>	<u>14.449.031</u>

De overige schulden betreft voornamelijk een vooruitontvangst m.b.t. dure zorg.

Overlopende passiva	7.793.869
----------------------------	------------------

31-12-2018   31-12-2019

De overlopende passiva bestaat uit:

de van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschot bedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren uitgesplitst naar de ontvangen bedragen van: Overige Nederlandse overheidslichamen	494.006	797.462
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	300	0
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	6.853.109	5.766.583
Nog niet vervallen rente	1.277.943	1.229.824
Totaal	<u>8.625.359</u>	<u>7.793.869</u>

Vooruitontvangen bedragen van Overige Nederlandse overheidslichamen

Omschrijving	Saldo 31-12-2018	toevoegingen	bestedingen	Boekwaarde 31-12-2019
Prov. Utrecht, gebiedsgericht grondbeheer Veenweide in beweging 3e fase	57.221	0	57.221	0
Prov. Utrecht, fietsvoorziening Kwakelbrug	0	95.000	19.323	75.677
Prov. Utrecht, subs. Gebiedsfonds Middelland	436.785			436.785
Prov. Utrecht, subs. Cheese Valley	0	225.000		225.000
	0	60.000		60.000
	494.006			797.462

Overige nog te betalen bedragen:

Saldo 31-12-2018	toevoegingen	bestedingen	Boekwaarde 31-12-2019
6.853.109	5.540.994	6.627.521	5.766.583

De afwijking van nog te betalen posten komt doordat er een kadernota is goedgekeurd, waardoor de regels voor het opnemen van verplichtingen aan strengere voorwaarden moet voldoen.

De belangrijkste nog te betalen posten zijn:

* Afrekening sociaal domein	€	2.739.897
* Nog te betalen Ferm Werk	€	777.147
* kostenverhaal	€	273.997
* teruggave afvalstoffenheffing 2018	€	350.000

Borg- en garantstellingen**Gewaarborgde geldleningen**

	Saldo 01-01-2019	Nieuwe lening	Aflossing	Saldo 31-12-2019
100% borg gemeente, zonder deelneming Rijk	14.204.328		667.977	13.536.351
100% borg (50% Stichting Waarborgfonds Sport en 50% gemeente)	218.132	200.000	17.322	400.810
100% borg (achtervang: 50% Staat/50% gemeente)	88.425.000	10.000.000	13.131.000	85.294.000
Woningen (hypotheek)	3.303.471		260.790	3.042.681
Hyp. geldleningen ambtenaren	281.838		17.348	264.490
Totaal	106.432.769	10.200.000	14.094.437	102.538.332

Niet uit de balans blijvende verplichtingen**Huur- en leasecontracten**

De volgende huur en leasecontracten zijn afgesloten (> € 50.000 per jaar)

- 2011 Kalsbeekcollege, semi-permanent schoolgebouw € 133.380 per jaar excl. btw voor 11 jaar
- 2012 CSU Cleaning, schoonmaakonderh. en glasbewassing € 132.004 1 jaar 2x1 jaar verlenging
- 2014 Overwijk Koffiesysteem BV, warme dranken- en combinatieautomaten € 58.015 per jaar excl. btw 3 jaar
3 jaar 2x1 jaar
verlenging
- 2014 Ferm Werk, dienstverleningsovereenkomst hosting € 306.281 5 per jaar excl. jaar stilzw 1 jaar verlengd
- 2015 Esri Nederland, gemeentebrede GIS licentie incl. Oudewater € 51.671 per jaar excl. btw 3 jaar
- 2015 Exxellence Public BV, div.comp. front- en midoffice € 60.218 per jaar excl. btw 3 jaar stilzw. 1 jaar verl.
- 2015 Insight enterprises Ned. BV, 164 office std MVL licenties € 79.848 per jaar excl. btw
- 2016 Bagger- en Groenservice, baggeren van ca. 13.500 m3 in-situ slib € 300.000 per jaar excl. btw voor 4 jaar
- 2017 D. vd Steen bv, asfaltverharding Woerden-Oudewater € 1.373.055 1 jaar + 3x1 jaar verlenging
- 2017 Gem.de Bilt-Winnetpartners, mech. onderhoud kolken en lijnafwatering € 80.000 per jaar excl. btw 2 jaar
- 2017 Willems de Koninggroep BV, leerlingenvervoer € 81.513 1 jaar + 3x1 jaar verlenging
- 2017 Centric, overeenkomsten programmatuur € 179.412 per jaar excl. voor onbepaalde tijd.
- 2018 CWS Nederland sanitaire hygiëne en mattenservice, gemeentehuis Blekerijlaan 14 € 119.290,08 (48 mnd)
- 2018 Kasteel Woerden, gebruik kluisruimte € 21.000 per jaar voor 3 jaar
- 2018 OSN Nederland, printers € 100.000 per jaar

Gebeurtenis na balansdatum

De gehanteerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling zijn gebaseerd op de continuïteitsveronderstelling van de gemeente Woerden. Echter, als gevolg van de uitbraak van het coronavirus wereldwijd, zijn door de Nederlandse overheid ingrijpende maatregelen genomen om de verspreiding van dit virus onder controle te krijgen. Deze maatregelen en mogelijke maatregelen die nog volgen, hebben naar verwachting belangrijke financiële gevolgen. De gevolgen voor het resultaat en de financiële positie van de gemeente Woerden zijn op dit moment nog niet te overzien. Het college gaat desondanks uit van een duurzame voortzetting van de activiteiten. De jaarrekening is dan ook opgemaakt uitgaande van de veronderstelling van continuïteit van de gemeente Woerden.

II.4 STAAT VAN BATEN EN LASTEN

Overzicht van baten en lasten	Begroting 2019			Begroting 2019 na wijzigingen			Rekening 2019			Verschil begroting en rekening		
	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo
Programma's												
1 Bestuur, dienstverlening en veiligheid	8.851.966	1.180.269	7.671.697	8.709.836	1.010.174	7.699.662	10.701.197	1.796.987	8.904.209	-1.991.361	-786.813	-1.204.547
2 Fysiek beheer openbare ruimte en vervoer	26.141.663	12.800.604	13.341.059	24.556.168	12.417.582	12.138.586	24.330.554	12.824.372	11.506.182	225.614	-406.790	632.404
3 Sociaal Domein	46.748.167	9.139.871	37.608.296	52.300.437	9.139.871	43.160.566	52.018.841	9.495.657	42.523.185	281.596	-355.786	637.381
4 Cultuur, economie en milieu	6.791.168	1.100.369	5.690.799	6.794.807	1.100.369	5.694.438	6.389.489	1.263.270	5.126.219	405.318	-162.901	568.219
5 Sport en Onderwijs	12.313.922	2.323.356	9.990.566	11.357.995	2.323.356	9.034.639	13.128.260	3.475.896	9.652.364	-1.770.265	-1.152.540	-617.725
6 Ruimtelijke ontwikkeling en wonen	4.556.980	2.142.207	2.414.773	5.899.401	2.335.673	3.563.728	11.233.134	9.124.523	2.108.611	-5.333.733	-6.788.850	1.455.117
7 Algemene Inkomsten	-3.586.775	82.437.645	-86.024.420	-2.526.101	84.458.031	-86.984.132	-1.304.490	84.580.696	-85.885.186	-1.221.611	-122.665	-1.098.946
Overhead	17.035.279	5.331.968	11.703.311	18.516.592	5.333.013	13.183.579	18.013.646	5.865.503	12.148.142	502.946	-532.490	1.035.437
Resultaat voor bestemming	118.852.370	116.456.289	2.396.081	125.609.135	118.118.069	7.491.066	134.510.630	128.426.904	6.083.726	-8.901.495	-10.308.835	1.407.340
Mutatie reserves												
1 Bestuur, dienstverlening en veiligheid	2.800.000	3.050.000	-250.000	2.800.000	5.058.115	-2.258.115	2.840.106	4.065.898	-1.225.792	-40.106	992.217	-1.032.323
2 Fysiek beheer openbare ruimte en vervoer	353.472	1.420.023	-1.066.551	560.874	968.055	-407.181	1.547.634	920.693	626.941	-986.760	47.362	-1.034.122
3 Sociaal Domein	0	447.000	-447.000	1.717.024	4.412.935	-2.695.911	3.007.808	5.423.611	-2.415.803	-1.290.784	-1.010.676	-280.108
4 Cultuur, economie en milieu	24.167	0	24.167	24.167	417.558	-393.391	24.167	369.203	-345.036	0	48.355	-48.355
5 Sport en Onderwijs	0	0	0	0	105.000	-105.000	82.060	36.094	45.966	-82.060	68.906	-150.966
6 Ruimtelijke ontwikkeling en wonen	232.916	700.000	-467.084	798.016	2.479.831	-1.681.815	565.100	2.553.647	-1.988.547	232.916	-73.816	306.732
7 Algemene Inkomsten	341.807	531.420	-189.613	341.807	291.460	50.347	341.807	267.855	73.952	0	23.605	-23.605
Totaal mutatie reserves	3.752.362	6.148.443	-2.396.081	6.241.888	13.732.954	-7.491.066	8.408.681	13.637.001	-5.228.320	-2.166.793	95.953	-2.262.746
Gerealiseerd resultaat	122.604.732	122.604.732	0	131.851.023	131.851.023	0	142.919.311	142.063.905	855.406	-11.068.288	-10.212.882	-855.406
Algemene dekkingsmiddelen												
Lokale heffingen	468.320,00	11.777.529,00	-11.309.209,00	527.048,00	11.837.529,00	-11.310.481,00	558.767,76	11.970.772,67	-11.412.004,91	-31.720	-133.244	101.524
Algemene uitkering gemeentefonds	0,00	70.414.716,00	-70.414.716,00	0,00	72.166.393,00	-72.166.393,00	0,00	71.960.443,66	-71.960.443,66	0	205.949	-205.949
Dividenden	0,00	175.000,00	-175.000,00	0,00	175.000,00	-175.000,00	0,00	351.122,85	-351.122,85	0	-176.123	176.123
Overige algemene middelen	-4.055.095,00	70.400,00	-4.125.495,00	-3.053.149,00	279.109,00	-3.332.258,00	-1.863.258,21	298.356,73	-2.161.614,94	-1.189.891	-19.248	-1.170.643
Totaal algemene dekkingsmiddelen	-3.586.775,00	82.437.645,00	-86.024.420,00	-2.526.101,00	84.458.031,00	-86.984.132,00	-1.304.490,45	84.580.695,91	-85.885.186,36	-1.221.611	-122.665	-1.098.946

De analyse van de afwijkingen tussen de begroting na wijziging en het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening maakt formeel onderdeel uit van de jaarrekening. Deze verschillenanalyse hebben wij per programma in het jaarverslag opgenomen. Om herhaling van informatie te voorkomen verwijzen wij daarom voor de verschillenanalyse naar deze programmaverantwoording. Deze analyse maakt daarmee onderdeel uit van de jaarstukken.

De kolom begroting 2019 sluit administratief op nul, maar het daadwerkelijke saldo van de primitieve begroting bedraagt € 186.000,- positief. De kolom begroting na wijziging sluit administratief op nul, omdat het saldo van de najaarsnota daarin als sluitpost is meegenomen. Feitelijk vertoont de begroting na wijziging een tekort van € 513.000,- (het saldo van de najaarsnota).

II.5 BEGROTINGSRECHTMATIGHEID

Nr	Beschrijving	Onrechtmatig, maar telt niet mee voor het oordeel	Onrechtmatig, en telt mee voor het oordeel
	1 Kostenoverschrijdingen betreffende activiteiten die niet passen binnen het bestaande beleid en waarvoor men tegen beter weten in geen voorstel tot begrotingsaanpassing heeft ingediend. Bijvoorbeeld de doelgroep c.q. de activiteiten zijn in de praktijk aantoonbaar ruimer geïnterpreteerd dan in regelgeving (subsidieregeling, -verordening) was gedefinieerd.		X
2.1	Kostenoverschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid, maar die zijn ontstaan na laatste beleidsrijke begrotingswijziging, te weten de Bestuursrapportage.	X	
2.2	Kostenoverschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid, maar waarbij de accountant ondubbelzinnig vaststelt dat die ten onrechte niet tijdig zijn gesignaleerd. Bijvoorbeeld: de verwachte kostenoverschrijding op jaarbasis was via tussentijdse informatie al wel bekend, maar men heeft geen voorstel tot begrotingsaanpassing ingediend en dit is in strijd met de budgetregels zoals afgesproken met de raad.		X
3	Kostenoverschrijdingen die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten, bijvoorbeeld via subsidies of kostendekkende omzet.	X	
4	Kostenoverschrijdingen bij open einde (subsidie)regelingen. Vaak blijkt vanwege dit open karakter in het kader van het opmaken van de jaarrekening een (niet eerder geconstateerde) overschrijding.	X	
5	Kostenoverschrijdingen die worden gecompenseerd door extra inkomsten die niet direct gerelateerd zijn. Over de aanwending van deze extra inkomsten heeft de raad nog geen besluit genomen.		X
6	Kostenoverschrijdingen betreffende activiteiten welke achteraf als onrechtmatig moeten worden beschouwd omdat dit bijvoorbeeld bij nader onderzoek van de subsidieverstrekker, belastingdienst of een toezichthouder blijkt (bijvoorbeeld een belastingnaheffing). Het zal hier in de praktijk vaak gaan om interpretatieverschillen bij de uitleg van wet en regelgeving die na het verantwoordingsjaar aan het licht komen. Er zijn dan geen rechtmatigheidsgevolgen voor dat verantwoordingsjaar. Wel zal de gemeente er voor moeten zorgen dat de overschrijdingen getrouw in de jaarrekening worden weergegeven. Ook kunnen er gevolgen zijn voor het lopende jaar:		
6.1	-geconstateerd tijdens verantwoordingsjaar		X
6.2	-geconstateerd na verantwoordingsjaar	X	
7	Kostenoverschrijdingen op activeerbare activiteiten (investeringen) waarvan de gevolgen voornamelijk zichtbaar worden via hogere afschrijvings- en financieringslasten in het jaar zelf of pas in de volgende jaren.		
7.1	-jaar van investeren		X
7.2	-afschrijvings- en financieringslasten in latere jaren	X	

Programma 1	Begroting na wijziging 2019	Realisatie 2019	Vershil
BESTUUR, DIENSTVERLENING EN VEILIGHEID			
Lasten	€ 8.709.836	€ 10.701.197	€ -1.991.361
Analyse overschrijding			
Wordt vnl. veroorzaakt door een toevoeging aan de voorziening wethouders van € 2.019.294. Dit wordt voor een deel gecompenseerd aan de batenkant door een niet begroot bedrag van € 609.585.			

Programma 5	Begroting na wijziging 2019	Realisatie 2019	Vershil
Sport en Onderwijs			
Lasten	€ 11.357.995	€ 13.128.160	€ -1.770.265
Analyse overschrijding			
De overschrijding van lasten wordt voornamelijk veroorzaakt door extra lasten tijdelijke huisvesting Margrietschool (€ 289.474). De raad is over de situatie eerder geïnformeerd via de RIB's 19R.00880, 19R.00935 en 20R.00030. Vanwege de wijziging van de BTW-sportvrijstelling m.i.v. 1-1-2019 zijn er nadelige BTW gevolgen voor de exploitatie van (gemeentelijke) sportaccommodaties ontstaan (€ 1.201.690). De raad is hierover geïnformeerd met RIB 20R.00012. Dit nadeel wordt aan de batenkant grotendeels gecompenseerd via de specifieke uitkering SPUK, welke van het rijk is ontvangen (€ 1.054.875). De overschrijdingen aan de lastenkant bij het onderhoud van gemeentelijk vastgoed worden gecompenseerd door onttrekkingen aan de reserve Onderhoud gemeentelijk vastgoed			

Programma 6	Begroting na wijziging 2019	Realisatie 2019	Vershil
Ruimtelijke ontwikkeling en wonen			
Lasten	€ 5.899.401	€ 11.233.134	€ -5.333.733
Analyse overschrijding			
De hogere lasten worden met name veroorzaakt door de Grondexploitatie en kostenverhaal. Tegenover deze meerlasten op de taakvelden 8.1 en 8.2 staan hogere baten, die de hogere lasten compenseren.			

Programma 7	Begroting na wijziging 2019	Realisatie 2019	Vershil
Financiën			
Lasten	-€ 2.526.101	-€ 1.304.490	€ -1.221.611
Analyse overschrijding			
Het verschil wordt enerzijds veroorzaakt door een lagere rentetoekening aan de diverse taakvelden en een minder goed treasuryresultaat a.g.v. het aangaan van nieuwe geldleningen. Anderzijds is er sprake van een raming Begrotingsruimte van afgerond € 490.000 negatief (saldo na vaststelling najaarsrapportage 2019). Tegenover deze post staan geen directe uitgaven.			

Investerings (afgesloten in 2019)	Restant-krediet 01-01-2019	Realisatie 2019	Vershil
Laptops + acc. 275 st.(K)	€ 68.982	€ 69.185	€ -203
Citrix licenties aanschaf 300 st. 2017(K)	€ 32.696	€ 32.771	€ -75
Vervanging virtuele servers(K)	€ 93.000	€ 93.105	€ -105
Vervangen storage(K)	€ 116.000	€ 116.699	€ -699
Werkplekinrichtingen (HNW)(K)	€ 184.300	€ 184.600	€ -300
Mobiele telefoons 100 stuks (HNW)(K)	€ 45.000	€ 45.124	€ -124
Vaste toestellen 50 st (HNW)(K)	€ 10.000	€ 10.063	€ -63
Vervanging beveiligingssoftware telewerken 2019(K)	€ 15.000	€ 15.013	€ -13
Vervanging firewall 2019(K)	€ 10.000	€ 10.063	€ -63
Vervanging laptops en accessoires (HNW)2019(K)	€ 60.000	€ 60.797	€ -797
Mobile devicemanagement (HNW)2019(K)	€ 35.000	€ 35.050	€ -50
Citrix licenties (HNW)2019(K)	€ 28.500	€ 28.721	€ -221
Mobiele telefoons en accessoires 2019(K)	€ 112.500	€ 115.401	€ -2.901
Locatie aanwezigheid software HNW(K)	€ 26.197	€ 26.225	€ -28
Inhaalslag achterstanden verharding (2017)(K)	€ 209.921	€ 209.922	€ -1
Vaste bruggen 2018(K)	€ 222.360	€ 223.092	€ -732
Inhaalslag achterstanden en verharding(K)	€ 1.465.829	€ 1.469.062	€ -3.233

Investerings (afgesloten in 2019)	Restant-krediet	Realisatie 2019	Verschil
Vervanging armaturen(K)	€ 219.367	€ 220.061	€ -694
Verkeersafwikkeling Woerden West(K)	€ 580.000	€ 588.425	€ -8.425
Houtversnipperaar met opvangkar(K)	€ 16.830	€ 36.142	€ -19.312
Speelvoorzieningen(K)	€ 24.160	€ 24.803	€ -643
Inhaalslag bomen 2019(K)	€ 250.000	€ 255.792	€ -5.792
Grafdelfmachine Hansa(K)	€ 112.000	€ 114.847	€ -2.847
Vervanging huisvuilwagen(K)	€ 250.785	€ 252.307	€ -1.522
Aanschaf Fiat Doblo(K)	€ 29.000	€ 30.554	€ -1.554
Analyse overschrijding			
Gelet op de omvang van deze overschrijdingen < 50.000 is geen nadere analyse opgenomen.			

II.6 VERANTWOORDING WET NORMERING TOPINKOMENS (WNT)

Doel van het verantwoordingsmodel WNT

Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) publiceert jaarlijks een verantwoordingsmodel WNT. Instellingen die onder de reikwijdte van de Wet normering topinkomens (hierna: WNT) vallen, kunnen het model gebruiken om aan de openbaarmakingsplicht zoals opgenomen in de WNT te voldoen. De WNT stelt het gebruik van het model niet verplicht. De openbaarmakingsplicht zoals geregeld in de artikelen 5 tot en met 5d van de Uitvoeringsregeling WNT zoals die op 1 januari 2019 luiden, is leidend. De WNT is van toepassing op de gemeente Woerden. Het voor de gemeente Woerden toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2018 € 189.000 (algemeen bezoldigingsmaximum).

Bezoldiging topfunctionarissen

1a. *Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.*

Gegevens 2019			
bedragen x € 1	MHJ van Kruijsbergen	MJW Tobeas	
Funciegegevens⁵	gemeentesecretaris	Griffier	[FUNCTIE(S)]
Aanvang ⁶ en einde functievervulling in 2019	01-01 – 31-12	01-01 – 31-12	[dd/mm] – [dd/mm]
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte) ⁷	1,0	1,0	[0,025 - 1,0]
Dienstbetrekking? ⁸	ja	ja	ja
Bezoldiging⁹			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	123.554	93.693	
Beloningen betaalbaar op termijn	20.196	14.590	[BEDRAG]
<i>Bezoldiging⁴</i>	<i>143.750</i>	<i>108.283</i>	<i>[SOM]</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum ¹⁰	194.000	194.000	[INVULLEN]
Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag ¹¹	N.v.t. / [BEDRAG]	N.v.t. / [BEDRAG]	N.v.t. / [BEDRAG]
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan ¹²	N.v.t. / [INVULLEN]	N.v.t. / [INVULLEN]	N.v.t. / [INVULLEN]
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling ¹³	N.v.t. / [INVULLEN]	N.v.t. / [INVULLEN]	N.v.t. / [INVULLEN]
Gegevens 2018 ¹⁴			
bedragen x € 1	MHJ van Kruijsbergen	MJW Tobeas	
Funciegegevens⁵	gemeentesecretaris	Griffier	[FUNCTIE(S)]
Aanvang ⁶ en einde functievervulling in 2018	01-01 – 31-12	15-02 – 31-12	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte) ⁷	1,0	1,0	
Dienstbetrekking? ⁸	ja	ja	
Bezoldiging⁹			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	121.675	74.178	
Beloningen betaalbaar op termijn	17.939	11.899	
<i>Bezoldiging</i>	<i>139.614</i>	<i>86.077</i>	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum ¹⁰	189.000	165.699	

II.7 OVERZICHT INCIDENTELE BATEN EN LASTEN

In deze bijlage is rekening gehouden met de notitie structurele en incidentele baten en lasten van de commissie BBV. NB. Conform de financiële verordening (artikel 212 gemeentewet) worden alleen incidentele lasten en baten afzonderlijk gespecificeerd in het overzicht opgenomen met bedragen van € 50.000 en hoger. Bedragen beneden dit normbedrag worden als een totaalbedrag per programma opgenomen.

Incidentele lasten en baten betreffen die posten die het begrotingssaldo incidenteel beïnvloeden. In de toelichting op de BBV staat als hulpmiddel dat voor het bepalen van een nadere invulling van het begrip "incidenteel" gedacht kan worden aan lasten en baten die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen. De scheidslijn tussen drie jaar en langer is zoals gezegd een hulpmiddel bij het bepalen of er sprake is van incidenteel of structureel; de soort of eigenschap van een begrotingspost van het taakveld gaat altijd boven dit hulpmiddel, bijv. bij verkoop van gemeentelijke eigendommen is er altijd sprake van een incidentele opbrengst. Ondanks het feit dat een dergelijke opbrengst mogelijk langer dan drie jaar geraamd kan worden.

Budgetoverhevelingen 2018 naar 2019 met budgettaire consequenties zijn in 1 regel opgenomen. De "tegenboeking" is onderdeel van de onttrekkingen reserves (incidenteel) via Nog uit te voeren beleid. Budgetoverhevelingen 2018 naar 2019, welke ten laste komen van de Algemene reserve zijn wel gespecificeerd opgenomen. Eventuele incidentele bedragen vanuit de Algemene uitkering zijn niet meegenomen.

Lasten	jaarrekening 2019
1. Bestuur, dienstverlening en veiligheid	
Sloopkosten t.l.v. AR	€ 205.440
Extra toevoeging voorziening wethouders	€ 2.019.294
2. Fysiek beheer openbare ruimte en vervoer	
Bodemdalingsbestendige gemeente in 2050	€ 90.030
Tijdelijk strand recreatieplas	€ 69.978
3. Sociaal domein	
Statushouders	€ 232.160
Regieondersteuning	€ 275.835
Inclusie	€ 80.843
Investeringsfonds	€ 89.898
Implementatieplan	€ 155.000
Verschuiving maatwerk naar voorliggend	€ 199.352
Uitvoeringskosten	€ 250.000
4. Cultuur, economie en milieu	
5. Sport en onderwijs	
Margrietschool	€ 289.474
6. Ruimtelijke ontwikkeling en wonen	
Omgevingswet	€ 307.270
7. Algemene inkomsten	
Overhead	
BC 1 software, vervanging en onderhoud	€ 85.119
BC extern (tijdelijk) personeel	€ 154.848
Budgetoverhevelingen	€ 2.889.812
Incidentele lasten < 50.000	€ 352.760
Totaal incidentele lasten	€ 7.747.113

Toelichting per post

Lasten

Extra toevoeging voorziening pensioen wethouders	In 2019 is incidenteel een extra bedrag toegevoegd aan deze voorziening. Belangrijkste oorzaak is de verlaging van de rekenrente.
Bodemdalingsbestendige gemeente in 2050:	Betreft een incidenteel budget voor meerdere projecten, welke over een aantal jaarschijven lopen.
Tijdelijk strand recreatieplas	Er is incidenteel budget beschikbaar gesteld voor tijdelijk beheer van het strand recreatieplas in afwachting van een definitieve oplossing.
Statushouders	Vanuit de Algemene uitkering gemeentefonds is geld beschikbaar gesteld voor Statushouders. Er is ook een bedrag opgenomen in de budgetoverhevelingsvoorstellen van 2019 naar 2020.
Regieondersteuning	Woerden is een van de koplopergemeenten en heeft hiervoor in 2018 en 2019 budget vanuit het gemeentefonds ontvangen. Niet uitgegeven bedrag is opgenomen in de budgetoverhevelingsvoorstellen 2019 naar 2020.
Inclusie	Voor 2018 en 2019 heeft de raad extra incidenteel budget beschikbaar gesteld. Niet uitgegeven bedrag is opgenomen in de budgetoverhevelingsvoorstellen 2019 naar 2020.
Investeringsfonds	In de najaarsrapportage 2019 is incidenteel budget beschikbaar gesteld. Niet uitgegeven bedrag is opgenomen in de budgetoverhevelingsvoorstellen 2019 naar 2020.
Margrietschool	Via diverse RIB's is uw raad geïnformeerd over de Margrietschool.
Implementatieplan	In het coalitieakkoord is eenmalig voor 2019 dit bedrag opgenomen. Niet uitgegeven bedrag is opgenomen in de budgetoverhevelingsvoorstellen 2019 naar 2020.
Omgevingswet	Betreft gelden, welke indertijd eenmalig beschikbaar gesteld voor de invoering etc. van de Omgevingswet.
Overhead	Bij raadsbesluit van 21-3-2019 en 4-12-2019 is budget beschikbaar gesteld voor BC 1e en 2e lichting. Is ook opgenomen in de budgetoverhevelingsvoorstellen 2019 naar 2020.

Baten

1. Bestuur, dienstverlening en veiligheid

Voorziening wethouders € 609.585

2. Fysiek beheer openbare ruimte en vervoer

Verkoop Snippergroen € 76.174

bijdragen RIW € 1.160.739

3. Sociaal domein

4. Cultuur, economie en milieu

5. Sport en onderwijs

6. Ruimtelijke ontwikkeling en wonen

Winstneming grondbedrijf € 255.893

7. Algemene inkomsten

Incidentele baten < 50.000 € 6.650

Totaal incidentele baten € 2.109.041

Saldo lasten minus baten € 5.638.072

Baten

Voorziening pensioen wethouders	Betreft een incidentele (niet begrote) boeking.
Verkoop Snippergroen	Jaarlijks wordt hiervoor een bedrag opgenomen in de begroting. Genoemd bedrag is in 2019 ontvangen.
Bijdragen RIW	Betreft ontvangen bedragen in het kader van kostenverhaal, welke worden vervolgens doorgestort in de reserve Infrastructurele werken.
Winstneming grondbedrijf	Betreft winstneming in 2019.

Toevoegingen aan reserves

Structurele toevoegingen:	
reserve dekking kapitaallasten maatschappelijk nut	€ 353.472
reserve dekking kapitaallasten economisch nut	€ 112.970
algemene reserve (a.g.v. verkoop Carrosserieweg 1)	€ 228.837
Incidentele toevoegingen	€ 7.713.402
Totaal toevoegingen	€ 8.408.681

Onttrekkingen aan reserves

Structurele onttrekkingen:	
reserve dekking kapitaallasten maatschappelijk nut	€ 277.236
reserve dekking kapitaallasten economisch nut	€ 267.855
reserve onderhoud gemeentelijk vastgoed	€ 502.553
Incidentele onttrekkingen	€ 12.589.357
Totaal onttrekkingen	€ 13.637.001

Resume

Incidentele baten	€ 2.109.041
Incidentele onttrekkingen reserves	-€ 12.589.357
Bij:	
Incidentele lasten	€ 7.747.113
Incidentele toevoegingen reserves	€ 7.713.402
Incidenteel resultaat	762.117

II.8 OVERZICHT OP TAAKVELDEN

Taak veld	Omschrijving	Begroting 2019			Begroting 2019 na wijziging			Jaarrekening 2019			Verschil begroting na wijziging met jaarrekening 2019		
		Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
0	Bestuur en ondersteuning												
0.1	Bestuur	240.047,00	2.767.878,00	2.527.831,00	69.952,00	2.677.783,00	2.607.831,00	705.839,83	4.924.741,13	4.218.901,30	635.887,83	-2.246.958,13	-1.611.070,30
0.10	Mutaties reserves	6.148.443,00	3.752.362,00	-2.396.081,00	13.732.954,00	6.241.888,00	-7.491.066,00	13.637.001,00	8.408.681,19	-5.228.319,81	-95.953,00	-2.166.793,19	-2.262.746,19
0.2	Burgerzaken	809.240,00	1.227.113,00	417.873,00	809.240,00	1.227.223,00	417.983,00	860.333,12	1.239.489,13	379.156,01	51.093,12	-12.266,13	38.826,99
0.4	Overhead	5.331.968,00	17.035.279,00	11.703.311,00	5.333.013,00	18.516.592,00	13.183.579,00	5.865.503,30	18.013.645,64	12.148.142,34	532.490,30	502.946,36	1.035.436,66
0.5	Treasury	286.156,00	-4.267.488,00	-4.553.644,00	286.156,00	-2.621.220,00	-2.907.376,00	478.696,07	-1.924.866,21	-2.403.562,28	192.540,07	-696.353,79	-503.813,72
0.61	OZB woningen	7.131.573,00	251.768,00	-6.879.805,00	7.191.573,00	308.207,00	-6.883.366,00	7.296.035,00	327.391,40	-6.968.643,60	104.462,00	-19.184,40	85.277,60
0.62	OZB niet-woningen	4.293.962,00	124.290,00	-4.169.672,00	4.293.962,00	126.579,00	-4.167.383,00	4.297.046,00	141.063,36	-4.155.982,64	3.084,00	-14.484,36	-11.400,36
0.63	Parkeerbelasting	1.748.000,00		-1.748.000,00	1.748.000,00		-1.748.000,00	1.899.514,52		-1.899.514,52	151.514,52		151.514,52
0.64	Belastingen Overig	261.994,00	92.262,00	-169.732,00	261.994,00	92.262,00	-169.732,00	282.373,19	90.313,00	-192.060,19	20.379,19	1.949,00	22.328,19
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	70.414.716,00		-70.414.716,00	72.166.393,00		-72.166.393,00	71.960.443,66		-71.960.443,66	-205.949,34		-205.949,34
0.8	Overige baten en lasten		212.393,00	212.393,00	208.709,00	-431.929,00	-640.638,00	211.321,51	61.608,00	-149.713,51	2.612,51	-493.537,00	-490.924,49
1	Veilig												
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	102.972,00	3.091.003,00	2.988.031,00	102.972,00	3.070.251,00	2.967.279,00	117.361,50	2.940.318,34	2.822.956,84	14.389,50	129.932,66	144.322,16
1.2	Openbare orde en veiligheid	28.010,00	1.506.797,00	1.478.787,00	28.010,00	1.475.404,00	1.447.394,00	84.681,92	1.342.053,40	1.257.371,48	56.671,92	133.350,60	190.022,52
2	Verkeer, vervoer en waterstaat												
2.1	Verkeer en vervoer	197.594,00	10.104.884,00	9.907.290,00	197.594,00	8.691.549,00	8.493.955,00	365.571,17	8.472.751,44	8.107.180,27	167.977,17	218.797,56	386.774,73
2.2	Parkeren		1.662.854,00	1.662.854,00		1.490.513,00	1.490.513,00	6.061,97	1.726.480,79	1.720.418,82	6.061,97	-235.967,79	-229.905,82
2.4	Economische havens en waterwegen	46.185,00	1.299.523,00	1.253.338,00	46.185,00	1.227.932,00	1.181.747,00	54.123,85	1.237.847,41	1.183.723,56	7.938,85	-9.915,41	-1.976,56
3	Economie												
3.1	Economische ontwikkeling		644.041,00	644.041,00		424.041,00	424.041,00	9.482,35	426.975,09	417.492,74	9.482,35	-2.934,09	6.548,26
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	344.349,00	399.853,00	55.504,00	344.349,00	565.513,00	221.164,00	225.922,93	614.414,68	388.491,75	-118.426,07	-48.901,68	-167.327,75
3.4	Economische promotie	173.490,00	293.915,00	120.425,00	173.490,00	443.915,00	270.425,00	167.773,13	359.597,84	191.824,71	-5.716,87	84.317,16	78.600,29
4	Onderwijs												
4.1	Openbaar basisonderwijs		388.131,00	388.131,00		388.131,00	388.131,00		409.090,64	409.090,64		-20.959,64	-20.959,64
4.2	Onderwijshuisvesting	31.525,00	4.453.278,00	4.421.753,00	31.525,00	3.711.234,00	3.679.709,00	47.532,82	3.725.410,98	3.677.878,16	16.007,82	-14.176,98	1.830,84
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	532.585,00	2.766.069,00	2.233.484,00	532.585,00	2.773.650,00	2.241.065,00	639.686,54	2.828.927,05	2.189.240,51	107.101,54	-55.277,05	51.824,49

Taak veld	Omschrijving	Begroting 2019			Begroting 2019 na wijziging			Jaarrekening 2019			Verschil begroting na wijziging met jaarrekening 2019		
		Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
5	Sport, cultuur en recreatie												
5.1	Sportbeleid en activering		542.179,00	542.179,00		583.580,00	583.580,00		626.769,86	626.769,86		-43.189,86	-43.189,86
5.2	Sportaccommodaties	1.785.986,00	4.257.584,00	2.471.598,00	1.785.986,00	3.994.719,00	2.208.733,00	2.809.246,94	5.580.429,00	2.771.182,06	1.023.260,94	-1.585.710,00	-562.449,06
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	190.590,00	1.235.274,00	1.044.684,00	190.590,00	1.232.608,00	1.042.018,00	212.154,40	1.269.818,35	1.057.663,95	21.564,40	-37.210,35	-15.645,95
5.4	Musea		475.318,00	475.318,00		500.285,00	500.285,00	34.191,00	538.847,03	504.656,03	34.191,00	-38.562,03	-4.371,03
5.5	Cultureel erfgoed	21.450,00	321.888,00	300.438,00	21.450,00	384.559,00	363.109,00	28.704,15	331.425,81	302.721,66	7.254,15	53.133,19	60.387,34
5.6	Media	224.010,00	1.123.431,00	899.421,00	224.010,00	1.111.265,00	887.255,00	215.357,23	1.104.099,00	888.741,77	-8.652,77	7.166,00	-1.486,77
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	21.308,00	4.183.095,00	4.161.787,00	21.308,00	4.321.060,00	4.299.752,00	110.014,62	4.326.060,81	4.216.046,19	88.706,62	-5.000,81	83.705,81
6	Sociaal Domein												
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	167.576,00	4.539.551,00	4.371.975,00	167.576,00	7.106.510,00	6.938.934,00	329.939,09	5.923.502,51	5.593.563,42	162.363,09	1.183.007,49	1.345.370,58
6.2	Wijkteams		2.630.424,00	2.630.424,00		2.739.748,00	2.739.748,00	9.340,00	2.625.518,76	2.616.178,76	9.340,00	114.229,24	123.569,24
6.3	Inkomensregelingen	8.531.295,00	12.097.503,00	3.566.208,00	8.531.295,00	12.008.442,00	3.477.147,00	8.541.788,00	11.320.467,14	2.778.679,14	10.493,00	687.974,86	698.467,86
6.4	Begeleide participatie		6.448.033,00	6.448.033,00		6.454.783,00	6.454.783,00		6.463.437,00	6.463.437,00		-8.654,00	-8.654,00
6.5	Arbeidsparticipatie	41.000,00	2.002.960,00	1.961.960,00	41.000,00	2.243.160,00	2.202.160,00	44.831,00	2.039.970,99	1.995.139,99	3.831,00	203.189,01	207.020,01
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)		1.932.322,00	1.932.322,00		1.932.322,00	1.932.322,00	3.400,63	2.058.999,15	2.055.598,52	3.400,63	-126.677,15	-123.276,52
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	400.000,00	7.004.020,00	6.604.020,00	400.000,00	8.503.579,00	8.103.579,00	388.726,77	8.495.358,54	8.106.631,77	-11.273,23	8.220,46	-3.052,77
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-		5.738.018,00	5.738.018,00		6.838.018,00	6.838.018,00	119.369,64	8.238.714,61	8.119.344,97	119.369,64	-1.400.696,61	-1.281.326,97
6.81	Geëscaleerde zorg 18+		41.947,00	41.947,00		80.814,00	80.814,00	3.190,60	45.302,77	42.112,17	3.190,60	35.511,23	38.701,83
6.82	Geëscaleerde zorg 18-		2.436.255,00	2.436.255,00	0,00	2.636.255,00	2.636.255,00	33.868,90	2.969.461,13	2.935.592,23	33.868,90	-333.206,13	-299.337,23
7	Volksgezondheid en milieu												
7.1	Volksgezondheid		2.044.052,00	2.044.052,00		2.032.724,00	2.032.724,00	31.211,90	2.036.935,35	2.005.723,45	31.211,90	-4.211,35	27.000,55
7.2	Riolering	4.712.637,00	3.912.756,00	-799.881,00	4.712.637,00	3.993.756,00	-718.881,00	4.719.524,53	4.000.643,53	-718.881,00	6.887,53	-6.887,53	0,00
7.3	Afval	5.435.237,00	4.183.619,00	-1.251.618,00	5.052.215,00	3.856.597,00	-1.195.618,00	5.106.862,46	3.911.244,46	-1.195.618,00	54.647,46	-54.647,46	0,00
7.4	Milieubeheer	191.070,00	2.793.869,00	2.602.799,00	191.070,00	2.793.208,00	2.602.138,00	356.826,37	2.153.817,77	1.796.991,40	165.756,37	639.390,23	805.146,60
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	639.007,00	619.337,00	-19.670,00	639.007,00	588.671,00	-50.336,00	657.232,33	590.844,72	-66.387,61	18.225,33	-2.173,72	16.051,61
8	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing												
8.1	Ruimtelijke ordening	521.608,00	1.037.549,00	515.941,00	729.010,00	1.649.851,00	920.841,00	2.341.909,15	2.410.409,77	68.500,62	1.612.899,15	-760.558,77	852.340,38
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	101.952,00	108.097,00	6.145,00	101.952,00	108.097,00	6.145,00	5.494.722,50	5.248.829,50	-245.893,00	5.392.770,50	-5.140.732,50	252.038,00
8.3	Wonen en bouwen	1.497.197,00	3.089.446,00	1.592.249,00	1.483.261,00	3.756.894,00	2.273.633,00	1.259.187,13	3.242.469,08	1.983.281,95	-224.073,87	514.424,92	290.351,05
	Geheel totaal	122.604.732,00	122.604.732,00	0,00	131.851.023,00	131.851.023,00	0,00	142.063.904,72	142.919.310,94	855.406,22	10.212.881,72	-11.068.287,94	-855.406,22

II.9 STAAT VAN GEWAARBORGDE GELDLeningen

Oorspronkelijk bedrag van de geldlening	Geld-verstrekker	Lening nummer	Datum besluit	Rente-percentage	Spread	Index variabele rente	Restantbedrag per 01-01-2019 Totaal	nieuwe lening	Bedrag aflossing Totaal	Restantbedrag per 31-12-2019 Totaal
A.)	100 % borg gemeente						€	€	€	€
8.200.000,00	B.N.G.	40.109411	01-12-2014	2,750			7.653.333,33		273.333,33	7.380.000,00
2.500.000,00	B.N.G.	40.111459	10-10-2017	1,620			2.416.666,67		83.333,34	2.333.333,33
680.670,00	B.N.G.	40.86437.01	20-07-1995	7,900			321.799,28		29.340,61	292.458,67
218.722,00	ABN AMRO	822.862.468	27-01-2000	5,750			24.726,85		13.407,51	11.319,34
1.500.000,00	B.N.G.	40.100183.01	16-03-2005	3,950			1.012.500,00		37.500,00	975.000,00
974.471,00	B.N.G.	40.100183.01	10-04-2018	1,180			928.426,59		92.907,94	835.518,65
1.500.000,00	Rabobank	04943	27-06-2007	4,990			1.215.671,74		36.803,93	1.178.867,81
72.500,00	ABN AMRO	863.254.691	19-10-2008	5,750			31.900,00		2.900,00	29.000,00
300.000,00	Rabobank	3419906617	26-09-2002	4,850			175.377,15		12.728,63	162.648,52
170.621,00	Rabobank	3414936720	19-05-1994	6,650			52.108,88		8.862,31	43.246,57
1.769.743,00	B.N.G.	40.89038	08-10-1998	4,950			368.696,45		73.739,29	294.957,16
34.034,00	BNG	40.57450.03	12-04-1978	7,875			2.523,34		2.523,34	0,00
93.192,00	Rabobank	3414947005	27-06-2002	7,200			597,38		597,38	0,00
18.013.953,00							14.204.327,66	0	667.977,61	13.536.350,05

B.)	Leningen: 50 % borg gemeente en 50% SWS									50%
370.000,00	ABN AMRO		29-01-2018	2,250			361.680,00		24.660,00	337.020,00
100.000,00	ABN AMRO	0861894677	29-07-2019	2,750				100.000,00		100.000,00
300.000,00	ABN AMRO	0861894685	29-07-2019	2,250				300.000,00		300.000,00
75.000,00	Rabobank	885 en 886	19-06-2017	3,000			74.584,00		9.984,00	64.600,00
845.000,00							436.264,00	400.000,00	34.644,00	801.620,00

C.)	W.S.W.-leningen: 100 % borg (achtervang: 50 % Staat en 50 % gemeente)									
6.370.000,00	N.W.B.	10014968	01-03-1988	4,270			6.502.460,00		0,00	6.502.460,00
200.032,96	B.N.G.	40.70253.01	12-06-1987	3,050			152.063,96		8.869,64	143.194,32
539.934,51	B.N.G.	40.70254.02	12-06-1987	2,520			429.011,24		23.889,63	405.121,61
290.423,38	B.N.G.	40.70255.02	12-06-1987	3,200			245.985,51		12.012,22	233.973,29
217.970,54	B.N.G.	40.70256.02	12-06-1987	3,200			175.603,23		9.303,99	166.299,24
2.450.000,00	N.W.B.	10011406	12-06-1987	2,770			1.373.482,98		89.210,22	1.284.272,76
1.271.000,00	N.W.B.	10010343	01-12-1989	5,170			907.792,74		24.792,74	883.000,00
3.176.000,00	N.W.B.	10011540	02-03-1987	2,790			1.780.697,70		115.515,99	1.665.181,71
2.950.000,00	N.W.B.	10012027	01-05-1987	3,250			1.755.695,15		100.513,44	1.655.181,71
839.000,00	N.W.B.	10012884	02-02-1987	3,100			519.161,14		25.553,48	493.607,66
485.544,83	B.N.G.	40.68662.01	16-02-1998	3,190			485.544,83		0,00	485.544,83
596.720,98	B.N.G.	40.68661.01	16-02-1998	3,190			596.720,98		0,00	596.720,98
1.283.744,23	B.N.G.	40.68051.01	16-02-1998	4,470			1.283.744,23		0,00	1.283.744,23
494.658,49	B.N.G.	40.75736.01	16-02-1998	3,080			331.825,01		23.275,02	308.549,99
508.408,92	B.N.G.	40.75734.01	16-02-1998	3,160			415.292,28		13.354,74	401.937,54
1.512.476,34	B.N.G.	40.77107.01	16-02-1998	4,470			1.345.230,37		32.394,00	1.312.836,37
6.000.000,00	B.N.G.	40.101863	29-06-2006	4,380			6.000.000,00		0,00	6.000.000,00
6.000.000,00	B.N.G.	40.101958	31-08-2006	4,512			6.000.000,00		0,00	6.000.000,00
7.000.000,00	N.W.B.	10024944	03-12-2007	4,270			7.000.000,00		0,00	7.000.000,00
5.000.000,00	N.W.B.	10025302	31-10-2007	4,780			5.000.000,00		0,00	5.000.000,00
10.000.000,00	N.W.B.	1-26852	07-10-2010	3,150	0,220		10.000.000,00		0,00	10.000.000,00
20.000.000,00	N.W.B.	10026979	01-04-2011	3,668			20.000.000,00	20.000.000,00		0,00
14.400.000,00	N.W.B.	1-26980	01-09-2011	3,455	0,230		14.400.000,00		0,00	14.400.000,00
10.000.000,00	N.W.B.	1-27184	01-11-2013	3,940	0,200		10.000.000,00		0,00	10.000.000,00
1.700.000,00	B.N.G.	40.106871	28-09-2011	2,870			850.000,00		283.333,33	566.666,67
10.000.000,00	B.N.G.	FRL.876	01-02-2013		0,205	EUR 6	10.000.000,00		0,00	10.000.000,00
10.000.000,00	N.W.B.	10027740	01-10-2014	3,310			10.000.000,00		0,00	10.000.000,00
10.000.000,00	B.N.G.	40.107731	02-09-2013	3,180			10.000.000,00		0,00	10.000.000,00
1.000.000,00	B.N.G.	40.107943	17-12-2012	2,925			1.000.000,00		0,00	1.000.000,00
1.000.000,00	B.N.G.	40.108607	16-10-2013	3,260			1.000.000,00		0,00	1.000.000,00
1.000.000,00	B.N.G.	40.109127	15-05-2014	2,975			1.000.000,00		0,00	1.000.000,00
800.000,00	N.W.B.	1-28447	29-09-2014	2,740			800.000,00		0,00	800.000,00
500.000,00	N.W.B.	1-28807	02-06-2015	0,520			500.000,00		500.000,00	0,00
5.000.000,00	N.W.B.	1-29385	03-04-2017		0,020		5.000.000,00		5.000.000,00	0,00
10.000.000,00	M.M. 1)	47426	03-07-2017	1,870			10.000.000,00		0,00	10.000.000,00
10.000.000,00	N.W.B.	1-29503	20-09-2017	1,870			10.000.000,00		0,00	10.000.000,00
10.000.000,00	B.N.G.	40.112150	20-09-2018	1,705			10.000.000,00		0,00	10.000.000,00
10.000.000,00	Bankhaus 2)	48417	20-12-2018	1,754			10.000.000,00		0,00	10.000.000,00
10.000.000,00	B.N.G.	40.112655	01-04-2019	1,405			0,00	10.000.000,00		10.000.000,00
10.000.000,00	M.M. 3)	48638	01-04-2019	1,610			0,00	10.000.000,00		10.000.000,00
202.585.915,18							176.850.311,35	20.000.000,00	26.262.018,44	170.588.292,91
Afgerond (conform overzicht WSW)							176.850.000	20.000.000	26.262.000	170.588.000
220599868,2							102.847.460	10.200.000	13.816.300	99.231.160

II.10 EMU SALDO

		2019
Omschrijving		x € 1000,-
1	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c) (is cash-flow)	1.408
2	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	6.781
3	Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie minus de vrijval van de voorzieningen ten bate van de exploitatie	1.797
4	Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	-32.333
5	Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4	
6	Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord	
7	Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)	-2.714
8	Baten bouwgrondexploitatie: Baten voorzover transacties niet op exploitatie verantwoord	3.541
9	Lasten op balanspost Voorzieningen voorzover deze transacties met derden betreffen	
10	Lasten ivm transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten	
Berekend EMU-saldo		-21.520
Een negatief saldo betekent een tekort.		

II.11 SISA-VERANTWOORDING

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

OVERZICHT SPECIEFIEKE UITKERINGEN 2019 - d.d. 27 januari 2020

Berichtgeverinformatie

Vul hieronder de informatie in waarop deze bijlage verantwoordingsinformatie betrekking heeft.

Type overheidslaag:	Gemeente	selecteer uit lijst
Naam berichtgever:	Woerden	bijvoorbeeld: Aa en Hunze
Berichtgevercode:	0632	bijvoorbeeld: 1680
Rapportage-periode:	2019	
Bestandsnaam:	sisa_2019_060632_Bijlage_Verantwoordingsinformatie.xls	wordt automatisch ingevuld

SiSa-bijlage in de jaarrekening

De SiSa-bijlage met verantwoordingsinformatie is in uw jaarstukken te vinden op pagina:

De SiSa-bijlage met verantwoordingsinformatie is in het PDF-bestand van uw jaarstukken te vinden op pagina (van het PDF-bestand):

Gegevens contactpersoon voor het elektronisch aanleveren

Aanmelden of wijzigen van uw contactpersoon dient te gebeuren via www.rijksoverheid.nl/sisa. Na aanmelden of wijzigen ontvangt de (nieuwe) contactpersoon van het CBS per e-mail uploadgegevens. U kunt slechts 1 contactpersoon opgeven per organisatie. Een gezamenlijke mailbox (bijvoorbeeld sisa@gemeente.nl) heeft daarom de voorkeur.

Specifieke uitkeringen

Onderstaand is een opsomming van alle specifieke uitkeringen in 2019. Op het tabblad 'specifieke uitkering' is hienuit voor uw organisatie een selectie gemaakt op basis van de regelingen die voor uw organisatie voorkomen op de verantwoordingslijst 2019 (te vinden via <https://leverantorenregelingen.rijksoverheid.nl/>).

Nr	Regels	Naam specifieke uitkering	Minister van
A2	Brede Doeluitkering	Rampenbestrijding (BDUR)	JenV
C1	Regeling	Reductie Energiegebruik	BZK
C2	Tegemoetkoming	incident Tiel	BZK
C3	Bijdrage	BZK Schipholbalie	BZK
C4	Burgers Alert	Real time (BART)	BZK
C5	Bijdrage	Experiment Gebiedsinvesteringszone Binckhorst	BZK
C7C	Investering	stedelijke vernieuwing (ISV) II	BZK
C8	Deelproject	Bestaand Rotterdams Gebied (BRG) Project Mainportontwikkeling	BZK
C12	Nieuwe	Sleutel Projecten (NSP)	BZK
C22	Nota	Ruimte project Stadshaven Rotterdam	BZK
C25	Beleidsregeling	subsidies Budget Investerings Ruimtelijke Kwaliteit (BIRK)	BZK
D1	Regionale	meld- en coördinatiecentra voortijdig schoolverlaten	OCW
D1A	Regionale	maatregelen voortijdig schoolverlaten 2016-2021	OCW
D8	Onderwijs	sachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)	OCW
D9	Onderwijs	sachterstandenbeleid 2011-2018 (OAB)	OCW
D10	Volwassenen	educatie	OCW
E3	Subsidieregeling	sanering verkeerslawaa	lenW
E6B	Bodemsanering	(excl. Bedrijvenregeling) 2005-2009 (SiSa tussen medeoverheden)	lenW
E12	Regeling	specifieke uitkeringen N-wegen	lenW
E13	Slimme	laadpleinen	lenW
E14	LVO	Overwegproject Vliedenseweg te Deurne	lenW
E26	Spoorse	doorsnijdingen, tranche 1	lenW
E27	Brede	doeluitkering verkeer en vervoer	lenW
E27A	Brede	doeluitkering verkeer en vervoer (SiSa vervoerregio's)	lenW
E27B	Brede	doeluitkering verkeer en vervoer (SiSa tussen medeoverheden)	lenW
E28	Regionale	mobiliteitsfondsen	lenW
E28B	Regionale	mobiliteitsfondsen (Zuiderzeelijn) (SiSa tussen medeoverheden)	lenW
E28C	Regionale	mobiliteitsfondsen (SiSa tussen medeoverheden)	lenW
E37	Regeling	Wilhelminasluis	lenW
F1	Regeling	aankoop woningen onder een hoogspanningsverbinding	EZK
F2	Tijdelijke	regeling waardevermeerdering woningen (subsidie) (SNN)	EZK
F3	Regeling	energiebesparing woningen bouwkundig versterkingsprogramma Groningenveld (SNN)	EZK
F5	Specifieke	uitkering Batch 1588	EZK
F5B	Specifieke	uitkering Batch 1588 (SNN)	EZK
F6	Nationaal	Programma Groningen	EZK
F8	Incidentele	bijdrage voor de Regionale investeringssteun Groningen	EZK
F10	Nota	Ruimte Project Eindhoven Brainport	EZK
G2	Gebundelde	uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2019	SZW
G2A	Gebundelde	uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_totaal 2018	SZW
G2B	Gebundelde	uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_deel openbaar lichaam 2019	SZW
G3	Besluit	bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2019	SZW
G3A	Besluit	bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_totaal 2018	SZW
G3B	Besluit	bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_deel openbaar lichaam 2019	SZW
H1	Ministeriële	regeling heroïnebehandeling	VWS
H3	Seksualiteits	coördinatie- en hulpverlening + aanvullende curatieve SOA bestrijding	VWS
H4	Specifieke	uitkering Sport	VWS
H5	Subsidieregeling	PrEP	VWS
H6	EK	wielrennen	VWS
L1	Jong	Leren Eten-uitkeringen	LNV
L2	Regio	deal Rotterdam-Zuid	LNV
L4	Deelproject	750 hectare natuur- en recreatiegebied (Project Mainportontwikkeling Rotterdam)	LNV
L4B	Deelproject	750 hectare natuur- en recreatiegebied (Project Mainportontwikkeling Rotterdam)	LNV
DRE2C	Uitvoerings	regeling BDU verkeer en vervoer (Drenthe)	DRE
DRE8C	Ruimtelijke	ontwikkeling	DRE
DRE10C	Regiodeal	Zuid-Oost Drenthe	DRE
FRL2C	Verkeer	en vervoer Fryslân	FRL
FRL7C	Wetterskip	Fryslân	FRL
FRL8C	Stimulering	kleine maatschappelijk initiatieven Iepen Mienskipfun	FRL
GRO2C	Verkeer	en vervoer Groningen	GRO
GRO7C	Nationaal	Programma Groningen	GRO
GRO8C	Leefbaarheid	Groningen	GRO
GRO10C	Uitkering	Groningen	GRO
GRO21C	Regiospecifiek	pakket (RSP)	GRO

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2019 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 27 januari 2020								
OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB) Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bewegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO)			
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: D8 / 01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: D8 / 02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: D8 / 03</i>			
			€ 237.508	€ 103.918	€ 39.380			
		Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag			
		<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: D8 / 04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: D8 / 05</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: D8 / 06</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: D8 / 07</i>			
		060632 Gemeente Woerden	€ 0	060632 Gemeente Woerden	€ 0			
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeente deel 2019 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAZ	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			I.1 Participatiewet (PW)	I.1 Participatiewet (PW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 05</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 06</i>
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk)	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee	
		Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente		
		I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	I.7 Participatiewet (PW)	I.7 Participatiewet (PW)		
		<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 07</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 08</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 09</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 10</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 11</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: G2 / 12</i>	
		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	

SZW	G2A	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_totaal 2018	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T-1) algemene bijstand inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.1 Participatiewet (PW) <i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2A / 01</i>	Baten (jaar T-1) algemene bijstand (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.1 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R Indicatornummer: G2A / 02</i>	Baten (jaar T-1) algemene bijstand (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.1 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R Indicatornummer: G2A / 03</i>	Besteding (jaar T-1) IOAW inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) <i>Aard controle R Indicatornummer: G2A / 04</i>	Baten (jaar T-1) IOAW (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) <i>Aard controle R Indicatornummer: G2A / 05</i>	Besteding (jaar T-1) IOAZ inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) <i>Aard controle R Indicatornummer: G2A / 06</i>
		Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoord hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G2B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G2A)							
			1 060632 Gemeente Woerden	€ 7.040.645	€ 264.373	€ 784.706	€ 6.540	€ 0	
		Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A / 01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Baten (jaar T-1) IOAZ (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) <i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2A / 07</i>	Besteding (jaar T-1) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004) <i>Aard controle R Indicatornummer: G2A / 08</i>	Baten (jaar T-1) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004) <i>Aard controle R Indicatornummer: G2A / 09</i>	Baten (jaar T-1) WWIK (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) <i>Aard controle R Indicatornummer: G2A / 10</i>	Baten (jaar T-1) WWIK (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) <i>Aard controle R Indicatornummer: G2A / 11</i>	Besteding (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Participatiewet (PW) <i>Aard controle R Indicatornummer: G2A / 12</i>	
			1 060632 Gemeente Woerden	€ 0	€ 150.464	€ 12.026	€ 0	€ 138.618	
		Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A / 01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Baten (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Participatiewet (PW) <i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2A / 13</i>						
			1 060632 Gemeente Woerden	€ 0					

SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende gemeente deel 2019) Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004	Besteding (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob)	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob)	Baten (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob)	Besteding (jaar T) Bob
			<i>Aard controle R Indicatornummer: G3 / 01</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G3 / 02</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G3 / 03</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G3 / 04</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G3 / 05</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G3 / 06</i>
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee			
			<i>Aard controle R Indicatornummer: G3 / 07</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G3 / 08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G3 / 09</i>			
			€ 0	€ 0	Nee			
SZW	G3A	Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_totaal 2018 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T-1) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob)	Besteding (jaar T-1) kapitaalverstrekking (exclusief Bob)	Baten (jaar T-1) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Baten (jaar T-1) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob)
				inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	inclusief geldstroom naar openbaar lichaam
			<i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G3A / 01</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G3A / 02</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G3A / 03</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G3A / 04</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G3A / 05</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G3A / 06</i>
			1 060632 Gemeente Woerden	€ 22.651	€ 10.000	€ 17.145	€ 27.836	€ 7.847
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G3A / 01	Besteding (jaar T-1) Bob	Baten (jaar T-1) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004		
			In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	inclusief geldstroom naar openbaar lichaam		
			<i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G3A / 07</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G3A / 08</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G3A / 09</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G3A / 10</i>		
			1 060632 Gemeente Woerden	€ 0	€ 0	€ 0		

VWS	H4	Specifieke uitkering Sport	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Projectnaam / nummer	Totale aanvraag per project (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen (automatisch berekend)	Verrekening (jaar T) Onroerende zaken (sportaccommodaties) per project ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (jaar T) Roerende zaken sportbeoefening en sportstimulering per project ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (jaar T) overige kosten per project ten laste van Rijksmiddelen
		Gemeenten	Aard controle R. Indicatornummer: H4 / 01	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: H4 / 02	Aard controle R Indicatornummer: H4 / 03	Aard controle R Indicatornummer: H4 / 04	Aard controle R Indicatornummer: H4 / 05	Aard controle R Indicatornummer: H4 / 06
			1 € 1.192.948	1.1 - Onroerende zaken -	€ 117.372	€ 117.372		
			2	1.2 - Onroerende zaken - Renovatie	€ 7.063	€ 7.063		
			3	1.3 - Onroerende zaken - Onderhoud	€ 516.778	€ 516.778		
			4	2.1 - Roerende zaken - Aankoop	€ 52.187		€ 52.187	
			5	2.2 - Roerende zaken - Dienstverlening door derden	€ 2.616		€ 2.616	
			6	2.3 - Roerende zaken - Beheer en exploitatie	€ 300.862		€ 300.862	
			7	3.1 Mengpercentage	€ 70.544			€ 70.544
			8	3.3 Overige kosten WoerdenSport BV	€ 130.151			€ 130.151
				Kopie projectnaam / nummer	Totale besteding (Jaar T) per project ten lasten van Rijksmiddelen (automatische berekening)	Percentage besteed (Jaar T) per project tenopzichte van aanvraag ten laste van Rijksmiddelen (automatische berekening)	Toelichting Hier eventueel opmerkingen of toelichtingen	Overig (Jaar T) ten opzichte van ontvangen Rijksbijdrage - automatisch ingevuld
				Aard controle n.v.t. Indicatornummer: H4 / 07	Aard controle R Indicatornummer: H4 / 08	Aard controle R Indicatornummer: H4 / 09	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: H4 / 10	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: H4 / 11
			1	1.1 - Onroerende zaken - Nieuwbouw	117372,2883	9,84%		-€ 4.624
			2	1.2 - Onroerende zaken - Renovatie	7063,42875	0,59%		
			3	1.3 - Onroerende zaken - Onderhoud	516777,527	43,32%		
			4	2.1 - Roerende zaken - Aankoop	52186,7115	4,37%		
			5	2.2 - Roerende zaken - Dienstverlening door derden	2616,4075	0,22%		
			6	2.3 - Roerende zaken - Beheer en exploitatie	300861,6783	25,22%		
			7	3.1 Mengpercentage	70544,00833	5,91%		
			8	3.3 Overige kosten WoerdenSport BV	130150,833	10,91%		
IenW	E27B	Brede doeluitkering verkeer en vervoer (SISA tussen medeoverheden) Provinciale beschikking en/of verordening Gemeenten en Gemeenschappelijke Regelingen	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van provinciale middelen	Overige bestedingen (jaar T)	Correctie ten opzichte van tot jaar T verantwoorde bestedingen ten laste van provinciale middelen Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen	Correctie ten opzichte van tot jaar T verantwoorde overige bestedingen Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen	
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 01	Aard controle R Indicatornummer: E27B / 02	Aard controle R Indicatornummer: E27B / 03	Aard controle R Indicatornummer: E27B / 04	Aard controle R Indicatornummer: E27B / 05	
			1 WO.FB20	€ 0	€ 0			
				Kopie beschikingsnummer	Cumulatieve besteding ten laste van provinciale middelen tot en met (jaar T)	Cumulatieve overige bestedingen tot en met (jaar T)	Toelichting	Eindverantwoording Ja/Nee
				Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 06	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 07	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 08	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 09	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 10
			1 WO.FB20	€ 0	€ 0			Nee

II.12 SUBSIDIES

SDE+ en ISDE

Er lopen op dit moment bij de gemeente 10 SDE+ subsidies voor diverse panden in gemeente Woerden. De beschikkingen zijn in 2014, 2016 en 2018 afgegeven. Daarnaast is er een ISDE-subsidie afgegeven op 14 maart 2018. De warmtepompen voor deze subsidie zijn inmiddels geplaatst en het project is vastgesteld. Voor de 9 SDE+ subsidies geldt dat de gemeente voor 15 jaar een bijdrage krijgt per opgewekt kWh elektriciteit.

Begraafplaats Hogewal Woerden

Op 20 maart 2017 is door de provincie Utrecht in het kader van Erfgoedparels een subsidiebeschikking verzonden, waarin is aangegeven dat er voor dit project € 60.286 is beschikbaar. Deze subsidie is bedoeld voor restauratie van de begraafplaats. Opschortende voorwaarde voor daadwerkelijke subsidieverlening is de verlening van een omgevingsvergunning. De omgevingsvergunning wordt naar verwachting september 2020 verleend.

Doorstroming Woerden West

Op 22 februari 2018 is € 606.114 beschikbaar door provincie Utrecht vanuit het Actieplan fiets voor fietsmaatregelen die de veiligheid en comfort voor fietsers vergroten. De activiteiten zijn nu in uitvoering. Het project loopt in principe tot 31 december 2019, maar door vertraging is een verlenging van de projectperiode aangevraagd. De projecttermijn is verlengd tot en met 31 december 2020.

Snelfietsroute Snellerpoort

Ten behoeve van de veiligheid en het comfort voor fietsers, is op 12 maart 2018 € 622.150 subsidie verleend door provincie Utrecht vanuit Actieplan fiets. Dit project zou op 31 december 2019 afgerond zijn. Het project loopt echter vertraging op en een verzoek tot wijziging van de projecttermijn is ingediend. Op dit moment wordt nog bekeken of de plannen worden uitgevoerd conform de aanvankelijke aanvraag, of dat de te nemen maatregelen op een iets andere locatie worden gerealiseerd. Bij de wijziging van de planning wordt nog wel het initiële doel behaald dat staat beschreven in de subsidiebeschikking.

Glastuinbouw Harmelerwaard

In 2003 en 2011 zijn subsidiebedragen ter hoogte van € 1.134.451 en € 500.000 verleend voor de ontsluiting van vrachtverkeer in een glastuinbouwgebied. Provincie Utrecht heeft deze subsidies verstrekt. Ook de gemeente Utrecht heeft € 1.516.000 subsidie toegezegd. Door juridische procedures heeft het project echter veel vertraging opgelopen. Provincie en gemeente zijn betrokken bij de gang van zaken. Er zijn op dit moment nog geen kosten gemaakt. Voor de uitvoering van het project heeft gemeente Utrecht inmiddels een aanvullende € 650.000,- aan cofinanciering toegezegd. Provincie Utrecht reserveert de bovenstaande middelen nog twee jaar, met als voorwaarde dat voor september 2020 het budget voor dit project rond is.

Transformatie bovenregionale jeugdzorg

Op 6 april 2016 is € 300.000 door de provincie Utrecht verleend voor de transformatie van bovenregionale zorg. Dit is gedaan in samenwerking met gemeente Utrecht. Het project is inmiddels afgerond en vastgesteld.

Kwakelbrug

Op 4 april 18 heeft provincie Utrecht € 485.316 subsidie verleend voor het nemen van fietsmaatregelen op de Kwakelbrug vanuit Actieplan fiets. Het project is in uitvoering. Op dit moment is geconstateerd dat het project vertraging oploopt als gevolg van vertraging in project Doorstroming Woerden west. De provincie is hiervan op de hoogte gebracht. Het project is verlengd tot en met 31 december 2020.

Drijvend Bouwen op slappe bodem

Er wordt binnen gemeente Woerden onderzoek gedaan naar de oorzaken van en mogelijke oplossingen voor bodemdaling. Op 16 mei 2018 is subsidie verleend door de provincie Utrecht ter grootte van € 24.950 vanuit Agenda Vitaal Platteland. Het project is 13 augustus 2019 gereed gemeld.

Schoolplein Kamerik

Waterschap HDSR heeft 26 juli 2018 € 65.000 verleend voor de realisatie van klimaat adaptieve maatregelen op het schoolplein te Kamerik. Oktober 2019 is dit project afgerond en verantwoord.

BRIM subsidies

Er lopen in gemeente Woerden drie BRIM subsidies. Deze subsidies zijn bedoeld voor restauratie aan rijksmonumenten. Voor twee subsidies dient op 30 april 2021 een vaststellingsverzoek te worden ingediend. De subsidie voor Aula Meeuwenlaan is reeds ambtelijk vastgesteld. De subsidie voor het Klooster van Woerden loopt tot en met 2025. Deze projecten zijn in uitvoering.

Defensie-eiland deelgebied direct buiten werkgebied J

Op 04 mei 2015 is € 185.092 verleend in het kader van de Uitvoeringsverordening subsidie Bodemsanering provincie Utrecht. Het project is op tijd afgerond, maar de subsidie kan nog niet worden vastgesteld. Met effectmetingen in de komende jaren (tot maximaal 2025) moet worden vastgesteld of het beoogde effect van uitgevoerde maatregelen en bijbehorende projectkosten daadwerkelijk wordt bereikt. De accountant heeft de kosten al grotendeels beoordeeld op rechtmatigheid. Het financiële risico is klein bevonden. De provincie heeft verlenging van de projecttermijn verleend tot 31 december 2020. Hierbij is afgesproken dat daarna verlenging van de projecttermijn ook weer mogelijk is, wanneer nog niet vastgesteld kan worden of het beoogde effect is bereikt of niet.

Gebiedsgericht grondwaterbeheer woerden

Op 28 maart 2017 heeft de provincie Utrecht € 244.677,29 subsidie verleend vanuit de Uitvoeringsverordening subsidie bodemsanering provincie Utrecht. De uitvoering van dit project loopt nog. De provincie is akkoord gegaan met verlenging van de projecttermijn tot en met 31 december 2019. Omdat deze planning ook niet werd gehaald is de projecttermijn verlengd tot en met 30 juni 2020.

Plan van aanpak verward gedrag

Op 03 september 2018 heeft ZonMw € 50.000 subsidie verleend voor het opstellen van een plan van aanpak voor verward gedrag. Dit project is in uitvoering en de projecttermijn loopt tot 1 september 2019. Het project is vastgesteld. De uiteindelijke subsidie is vastgesteld op € 39.416,-, omdat er minder kosten zijn gemaakt dan aanvankelijk werd verwacht.

't Vinkje

Vanuit de regeling Actieplan fiets van de provincie Utrecht is op 21 januari 2019 € 29.796 subsidie verleend voor de realisatie van een safelane-slijtlaag op de fiets- en voetgangersbrug 't Vinkje in Woerden ten behoeve van fietsveiligheid. Dit project is conform planning uitgevoerd. Het project is reeds uitgevoerd en de provincie Utrecht heeft de subsidie op 27 februari 2019 vastgesteld.

Waardsedijk

Vanuit de regeling Actieplan fiets van provincie Utrecht is op 21 september 2018 € 25.270,92 subsidie verleend voor de realisatie van een afsluiting op de Waardsedijk te Woerden ten behoeve van fietsveiligheid. Dit project is conform planning uitgevoerd tussen 1 september en 30 september 2018 en de provincie Utrecht heeft de subsidie op 22 maart 2019 vastgesteld.

Missing link

Dit plan is gericht op realisatie van een fietspad in Woerden. Vanuit Realisatieplan Fiets van provincie Utrecht is op 1 april 2019 € 83.525,50 toegekend. Het project zou 31 december 2019 afgerond zijn, maar die planning heeft vertraging opgelopen. Een verzoek tot wijziging van de projecttermijn is bij de provincie op 17 december 2019 ingediend.

Visie Poort van Woerden

Gemeente Woerden heeft op 20 augustus 2019 een beschikking gekregen voor een subsidiebedrag van € 124.500,-. Dit is een provinciale subsidie vanuit de regeling 'Binnenstedelijke ontwikkeling'. De subsidie is bedoeld voor het opstellen van een visie voor het gebied 'Poort van Woerden'. De projectperiode loopt tot en met 31 december 2020.

Gebiedsfonds Middelland

Vanuit de regeling 'Binnenstedelijke ontwikkeling' van provincie Utrecht is € 250.000,- subsidie toegekend aan het gebiedsfonds Middelland. Vanuit dit fonds worden investeringen gedaan in de buitenruimte van de wijk Middelland. Dit om het gebied geschikt te maken voor woningbouw. Dit project loopt van 3 december 2018 tot en met 31 december 2025.

Regeling reductie energiegebruik

Op 13 december 2019 heeft het Ministerie van Binnenlandse Zaken € 332.799,- toegekend om maatregelen te nemen die reductie van energiegebruik bij bewoners stimuleert. Dit project loopt op 31 december 2020 af.

Cheesevalley

Tot 1 november 2020 loopt de projecttermijn voor het project 'Cheesevalley'. Vanuit de provinciale regeling voor recreatie en toerisme, heeft de gemeente € 60.000,- subsidie gekregen om samen met andere partijen het marktconcept 'Cheesevalley' in de regio onder de aandacht te brengen.

Archeologische waardenkaart

Met een archeologische waardenkaart zijn worden de archeologische waarden in Woerden voor een langere tijd vastgesteld. Hierdoor is niet voor elk project een afzonderlijke gebiedsontheffing nodig. Hiervoor heeft gemeente Woerden vanuit de provincie € 24.718,- subsidie ontvangen. Deze subsidie is direct vastgesteld en er is dus geen verantwoording nodig.

SPUK

Sinds 1 januari 2019 kunnen gemeenten de btw van investeringen in sportaccommodaties niet langer aftrekken. In plaats daarvan is er de 'Regeling specifieke uitkering stimulering sport' gekomen. Vanuit deze regeling ontvangen gemeenten subsidie voor investeringen in sportaccommodaties. Gemeente Woerden heeft voor het jaar 2019 in totaal € 1.192.948,40 subsidie ontvangen vanuit deze regeling.